העולמים
שנה 47 המחיר: 60 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

כתבת-שוק מצולמת:
ימית עכשין

בראיון ראשון מגלה גומאדי את קשריו הבינלאומיים

רחמים אהרוני
אחרי שנדון
ל־12 שנות
מאסר

האימפריה של חבורת-הכרם

היבואנים והמפיצים אחים נקש בע"מ

סופר ג'ינס

ת"א, יהודה המכבי 57 טלפון 456351

רחובות, רח' הרצל 181, רמת־גן, רח' ד"ר כהן 2

ירושלים, רח' יפו 50 בנין העמודים, בית הכרם ככר דניה

ובחנויות המובחרות

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ◆ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 232262/3/4-03. תא־דואר 136, ◆ העורך הראשי: אורי אבנרי ◆ עורך תבנית: יוסי שגיא ◆ רכז מערכת: שלמה פרנקל ◆ עורכי כיתוב: תמי מיטוביץ וניורה נימן ◆ צלמי מערכת: ציון צפריר ועזרא דסום ◆ עורכת דסום: אהובה קורן ◆ ראש המינהלה: אברהם סיטון ◆ מחלקת המודעות: רפי זהרוני ◆ המו"ל: העולם הזה בע"מ ◆ הדפסה: הדפוס החדש בע"מ, תל־אביב ◆ הפצה: גור בע"מ

בלי יבי,

הנפיון של כנופית־הקנאים להשתלט על הר־הבית, כהתחלה של פוטש פאשיסטי (העולם הזה 2376), עורר בי זיכרון עמום. מתי שמעתי כבר על תוכנית כזאת? לפתע נזכרתי. אני המצאתי את התוכנית הזאת בעצמי.

יום שפטים לבוגדים

זה היה ב־1955. כתבתי אז סידרה של סיפורים בדיוניים, שנועדו להמחיש כיתונים אפשריים שונים של התפתחות המדינה. בין השאר: מהפכה קומוניסטית, בעזרת מבול של עולים קומוניסטיים יהו־

עמוד־הפתיחה של הכתבה
פיצוץ בהר־הבית

דיים מברית־המועצות; מילחמה אטומית בין ישראל ומצריים; מהפכה פאשיסטית.

הסיפור על המהפכה הפאשיסטית נשא את הכותרת „אחריך, בנימין!" ופורסם ב־2 ביוני 1955 (העולם הזה 920). העמדתי במרכזו טיפוס דמיוני בשם בני הראל, ה־מנצל את המצוקה של העולים החדשים במסע של הסתה פרועה, כדי להגיע לשילטון באמצעות בחירות דמוקרטיות. לאחר מכן הוא מכונן משטר של טרור ומחנות־ריכוז, ומחייב את הערבים לשאת טלאי ירוק ועליו האות ע'. כל זה עמד להתרחש בתום עשרים שנה — במארס 1975. (שם הסידרה כולה היה „זה קרה ב־1975" — מועד שנראה אז רחוק מאוד־מאוד.)

בסיפור מתוארת מילחמת־הבחירות ה־מכרעת, שבה התכונה התנועה הפאשיס־טית של בני הראל לעלות לשילטון. היה דרוש לה מאורע דרמאתי כדי ליצור פא־ניקה ציבורית ולהמריץ את האספסוף ה־מבוהל לבחור במנהיג.

וכך נאמר בסיפור:

המאורע שיזעזע את כדור־הארץ, ושי־הסך את בני הראל בן־לילה מתועמלן קטן בארץ נידחת לדמות בינלאומית, אי־רע אור ליום ה־28 בפברואר, 1975.

הכותל המערבי, שריד בית־המיקדש, פוצץ בידי אלמונים, בעזרת מיטען אדיר של חומר־נפץ חדיש.

מכל כנפי־ארץ אצו עיתונאים וצלמים למקום המאורע. התצלומים הנוראים, שה־ראו כיצד נמעכו האבנים העצומות כאילו היו עשויות מקרטון, פורסמו בכל העיתו־נים בעולם, זיעזעו את בני כל הדתות.

שום היסטוריון לא יבין את השפעת ה־מאורע על מצב־הרוח בישראל, אם לא יקח בחשבון את ההתפתחות שקדמה לו... הצפת המדינה בפליטים ממורמרים ורע־בים־למחצה, איומי־המילחמה החוזרים ונ־שנים... כל אלה גרמו בהדרגה להצטברות של יאוש בלב האזרחים, להרגשה של חוסר־מוצא שהפכה בנקל לחומר־נפץ. הכל הסכימו כי דרוש שינוי מוחלט, כי מילחמה מהירה מייד טובה מחוסר־שלום ללא־קץ.

באווירה זו הופיע בני הראל בעיני רבים כמושיע... סיסמת־הבחירות „עשרה ימים נותרו להצלת מולדתך!" הצליפה כשוט על פני הבוחר הנבוך... הצעקות הצרודות שגברו והלכו הטביעו כל קול אחר: „אחריך, בנימין!" ...ובעיקר, דירבון את־רון למהססים: „הוא ינצח! יבוא יום שם־סים בבוגדים! הצטרף לבני בעוד מועד!"

עד כאן קסע הסיפור. הראל הגיע לשילטון בעזרת מעשה דרמאתי זה, כונן מישטר של טרור ושחיתות, ולבסוף קמה מחתרת ישראלית כדי להפילו. הסיפור היה מעוטר בציוריו של שמואל בק, אז חייל צעיר שעבד אצלנו בחשאי (הוא חתם בשם „ברתור").

פסל־החרות והר־הבית

כאשר כתבתי את הדברים, הסתמכתי על הנפיון הגרמני והאיטלקי.

בניטו מוסוליני הגיע לשילטון אחרי ש־ערך את „המיצעד לרומא." שנועד — כביכול — למנוע מהפכה קומוניסטית. אדולף היטלר הגיע לשילטון באופן דמו־קרטי במערכת־בחירות שבה הציתו אנשיו את בניין הפרלמנט הגרמני (ה„רייכס־טאג"). הוא התיימר להציל את הדמוקר־טיה הגרמנית מפני עוכרי־גרמניה.

בסיפורו ההיתולי־הרציני של הסופר האי־טלקי איגנאציו סילונה, בית־הספר לרודנים (ראה יומן אישי) מוסברת טכניקה זו. ב־ספר מסביר פרופסור לפאשיזם לבריון אמריקאי, המבקש להגיע לשילטון ולכונן מישטר פאשיסטי בארצות־הברית, מה לע־שות במצב כזה. האפשרויות: לפוצץ את פסל־החרות ולטעון שזהו מעשי־ידיהם של הבוגדים (וכך להופיע כ„מושיע החרות"), לגנוב את אפרו של החייל האלמוני (כדי להחזירו לוושינגטון במיצעד חגיגי, שי־פשר לו לחולל שם הפיכה), וכדומה.

ברור כי המקום הרגיש ביותר בארץ־ישראל הוא הר־הבית, קודשי־האיסלאם והכותל המערבי. מי שחושב במושגים פאשיסטיים, יימשך אוטומטית למקום הזה. כך קרה בסיפור שכתבתי לפני 28 שנים, וכך קורה עתה, באיחור־מה, במציאות.

תמי מיטוביץ

כתבת השער הקדמי:

גומדי

שלושה ימים לפני שנידון רחמים („גומדי") אהרוני ל־12 שנות מא־סר, הוא נתן בכלא ראיון בלעדי להעולם הזה, שבו חשף את קשריה הבינלאומיים של חברת־הכרם, גילה ביטחון שייצא לחופשי, והאשים את חבריו שהפנו לו עורף ונטשו אותו כעת צרה.

10

כתבת השער האחורי:

הצלחה ומוות

שבוע לפני שנהרגה בתאונה, דר־שה דבורה בקון: „אני רוצה שער בהעולם הזה, מגיע לי!" היא לא זכתה לראות אותו במו עיניה. סיפורה של הנערה גדולת־המימ־דים, שהתחילה את דרכה כשומרת סף והפכה כוכבת־פרטים.

84

רמטכ"ל וחצי

השמועות אומרות כי משה („מושיה וחצי") לוי סיכל התארגנות של קציני הצנחנים להדיח את מפקדם, אריק שרון.

9

דו"ח מיוחד

ימית - שנה אחרי

שנה אחרי הפיגוי הדרמאתי שבה צלמת וכתבת העולם הזה **ענת פרנקפורט** לימית, ומדווחת בכתבה מצולמת נרחבת על אשר ראתה ושמעה שם.

19

חובותיו של מפקד

אלוף (מיל') **מתי פלד**, שהאשים קצין בכך שב־עצם שרותו בלבנון ביצע פשע נגד האנושות, מסביר את דעתו על חובותיו של מפקד ב־מילחמה בלי־תי צודקת.

40

הפצועים שנשכחו

קורבנות הריסון שנזרק על הפגנת שלום עכשיו מאשי־פזים קריין בבתי־החולים, ומכריזים: „לא חשוב מי זרק את הרימון. כניך אשם, כי הוא אישפר ש־זה יקרה!"

39

גדולי הכייסים

הצעת התיקון לחוק השבות והדיון במס־הנסיעות לא היו אלא מסך־עשן שיצרו המיפלגות הדתיות כדי לבצע תרגיל כיוס בוסה.

4

בעיות מיסה לאומיות

הסטיכיאטר והסכסולוג ד"ר ריצ'ארד קורנהאוזר מדבר על השפעת המתח שבו חי האדם הישראלי, על תיפקודו המיני, על הפרעות מיניות ועל טיפול אפש־רי בהומו־סכסואלים.

87

אשת המועמד

אורה הרצוג, אשתו של מועמד האופוזיציה לנשיאות, מספרת על חייה כרעייתו של איש־ציבור ופ־עילותה שלה: „בריך לשפח את הישראלי היפה!"

43

כמו ברומנים

סניגורה של אסתר מרקוביץ, **שניסתה לי־רות כמאהבה** דודו אל־הרר, **סיכם את הדיון:** „רק **סעם אחת אוזי־בים כך!**"

54

סיפורי סבתא

מקרר שנשלח מצרפת, וש־נועד למשפת השולח לסכ־תו של המקבל, עורר את חשד המישטרה. ברוך לי־סבתא נמצא כו קילוגרם של הרואין.

51

קארטר הפרוע

הכדורסלן האמריקאי מייקל קארטר עושה מהומות ב־מיגרש ומחוצה לו, אוהדיו מעריצים אותו ומאיימים שאם יעזוב הם ישרפו את המוע־דון החולוני.

91

כסף קל

מועדונים ומיסעדות מפוא־רים ויקרים נפתחים בכל שבוע, והקהל נוהר אליהם. למי יש כסף לבלות שם ומניין הכסף המושקע?

66

ריב המגילה

האם ניסתה מפיקת המגילה למשוך את שחקני הסרט המגילה (שתיים מהם, **ניצה שאול** ו**א־ביבה פז**) בתמונה) ל־הופיע אצלה?

92

מדורים קבועים:

במדינה	4	חיתן ראווה	52
תשקיף	6	רחל המרחלת	57
אנשים	12	חשבון עובר ושב	58
ביזנים	14	זה גם זה	61
הנדון	17	זה היה העולם הזה שהיה	63
יומן אישי	24	נמר של נייר	64
פורום העולם הזה	29	מיבחר שידורים	73
מיכתבים	30	שידור	74
תשבצון	32	קולנוע	79
הורוסקופ	36	אתה והשקל	83
אנשים בעזרם	45	ספורט	90

העם

פגישה בבודפשט

את גלגל הפגישות עם אש"ף שוב אי־אפשר לעצור. עתה הצטרפו אליו אנשי המערך.

היה זה צעד גדול נוסף קדימה: מישלחת של אנשי־שלום, רובם יהודים וציונים, נפגשו עם האיש המתואר בדרך כלל כ־סגנו של יאסר ערפאת."

החידוש לא היה בצד הפלסטיני. היה ידוע כי אבו־איאד, ששמו האמיתי הוא צאלח ח'לף, מצדד במגעים נרחבים עם ישראלים. ולי־יתר ביטחון טרחה ואפת, סוכנות־

אבו־איאד
הפרת־אמון והכחשה

הידיעות הפלסטיניות, להכחיש למחרת היום את קיום הפגישה.

החידוש היה בצד הישראלי. כי הפעם נפגשו עם אישיות בכירה של אש"ף, ראש שרותי־הביטחון של האירגון, אנשים המוהים רשמית עם מיפלגת־העבודה ותנועת שלום עכשיו.

תחתית השפלות. כאשר נפגש אורי אבנרי עם יאסר ערפאת פומבית בבירות הנצורה, ב־3 ב־יולי 1982, היה זה כפצצה. הוא הושמץ, עורך ידיעות אחרונות הסית להריגתו, שרים וחברי־כנסת תבעו להעמידו לדין כבוגד.

כאשר נפגשה מישלחת רשמית של המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני עם יאסר ערפאת ב־18 בינואר 1983, בארץ שלא זוהתה, שוב התחוללה סערה. הי־תה זאת פגישה רשמית. שבה נפגשו ראשי אש"ף עם מישלחת שכללה אלוף־במילואים, מנכ"ל ממשלתי לשעבר וח"כ לשעבר (מתי פלד, יעקב ארנון ואורי אב־נרי). אישים בכירים תבעו להע־מידם לדין, או לשנות את החוק כדי לאפשר זאת. העיתונות סערה בעד ונגד, שר־החוץ דיבר על „תחתית השפלות."

כאשר סיקר אמנון קפליוק את דיוני המועצה הלאומית הפלסטי־נית באלג'יר עבור ידיעות אחרו־נות, שוב לא סער איש. איש לא תבע להעמידו לדין, והצהרון הל־אומי התפאר במיבצע.

מכאן והלאה שוב אי־אפשר היה לעצור את הגלגל. המשך המגעים הפך כימעט אוטומטי.

אנשי המימסד. אמנם, לא רק בישראל, אלא גם במושב המועצה הלאומית הפלסטינית, נעשה נסיון לבלום את ההתפתחות. התקבלה שם החלטה שגיתן היה לפרשה כאיסור על פגישות עם ישראלים ציוניים.

נסיון זה הופרך מייד במציאות. תחילה נפגש עיצאם סרטאווי עם אורי אבנרי בלונדון, באסיפה סו־מבית, שהקיצוניים משני הצדדים ניסו לפוצצה (העולם הזה 2374). עתה נפגש אבו־איאד עם קבוצה נוספת של ציונים.

החידוש הגדול — והבלתי־נמ־נע — היה בנכונותם של אנשי־המימסד להיפגש עם אבו־איאד. המישלחת כללה את חנה זמר, עו־רכת דבר וחברה חשובה במיפלגת־העבודה; מרדכי בר־און, מראשי שלום עכשיו ואחד האידיאולוגים העיקריים שלה, שהוא אל"מ במי־לואים ולשעבר ראש ענף־החינוך בצה"ל, ראש־המישלחת היה אריה יערי, מראשי המרכז הבינלאומי לשלום במיזרח־התיכון, גוף ציוני חדש המקיף את רוב גווני תנועת־השלום, החל ביונים של מיפלגת־העבודה וכלה בראשי המועצה ה־ישראלית למען שלום ישראלי פל־סטיני. המישלחת כללה גם את ואליד צאדק חאג'־יחיה, מי שהיה ח"כ של"י, גם הוא מראשי ה־מועצה.

מישלחת ציונית. אין ספק שמישלחת זו הוזמנה להונגריה מתוך כוונה מראש להפגישה עם אנשי־אש"ף. הפגישה בבודפשט אורגנה בקפדנות. אבו־איאד עצמו קבע את מיסגרת הפגישה, ואין ספק שאישר מראש את הרכב ה־מישלחת הציונית.

כמה מחברי המישלחת טענו לי־אחר־מכן שלא ידעו מראש על ה־פגישה, ושלא נעים היה לסרב כאשר הוזמנו אליה על־ידי מארחי־הם ההונגריים. אך ברור שאיש מהם לא הוכרח לבוא אליה. על כן היתה השתתפותם בבחינת אקט פוליטי מרחיק לכת. המחייב לא רק אותם אלא גם את חבריהם. החרם של שלום עכשיו ומיפלגת־העבודה על פגישות עם אש"ף (ראה יומן אישי) נשבר עתה.

היה ידוע מזה שנים כי אבו־איאד, המופיע בציבור בחזות נוק־שה, נמנה מאחרי הקלעים עם ה־מתונים שבחנוטה. ספרו, לא מזל־דת, שהוצא לאור גם בעברית (בהסכמתו), כתוב בנימה אנושית ומתונה. במושב האחרון של המו־עצה הלאומית הפלסטינית באלג'יר היה זה הוא שנשא את הנאום המרכזי מטעם תנועת פת"ח, ובו הועלה על נס את הפגישות של יאסר ערפאת ועיצאם סרטאווי עם אישי־השלום הישראליים.

אולם אבו־איאד לא היה מוכן הפעם לתת פירסום לפגישה, וגם המשתתפים הישראליים לא התלה־בו מכך. אך מישהו מהם הפר את האמון הדדי והדליף את דבר הפגישה. הוא פורסם ביום השני בהארץ, ומייד לאחר מכן בא תי־אור גדול ומפורט בידיעות אחרו־נות, בידי עיתונאי שגלוזה למי־שלחת (ראה להלן). ההכחשה של

עורכת זמר (עם פרס)
לא עוד נגד

אבו־איאד היתה תגובה על הפרת־אמון זו.

מיפלגות

הלהא של להב

האיש שפיגג את של"י בגלל הפגישות עם אש"ף — חשתתף בעצמו בפגישה כזאת ודיווח עליה בהתלהבות.

לפגישה הישראלית־אש"פית ש־התקיימה בבודפשט (ראה לעיל) היו גם היבטים היתוליים.

אחד מהם נגע לעיתון דבר, הביטאון המרכזי של מיפלגת־ה־עבודה (המוגדר רשמית כביטאון ההסתדרות). אחרי הפגישות הקו־דמות של ישראלים עם יאסר ער־פאת פירסם יומון זה כמה התק־פות חריפות עליהן. גם המאמרים הראשיים מתחו עליהן ביקורת.

לא כן הפעם. החלטתה האמיצה של העורכת, חנה זמר, להשתתף בפגישה זו שינתה אוטומטית את קו העיתון.

„מעשה שפד." היתולי יותר היה מעמדו של כתב ידיעות אחרו־נות, יהודה להב.

למישלחת התלוו כמה עיתונאים. הם לא באו רק ככתבים, אלא היוו למעשה חלק מן המישלחת. הם השתתפו בכל האירועים כמי שנמנים עם המישלחת עצמה. כך גם להב.

אך יהודה להב אינו רק עיתונ־אי. אלא גם פוליטיקאי. הוא אחד מוותיקי מק"י (המיפלגה הקומוניס־טית הישראלית, שהתפלגה מ־רק"ח ב־1965), והגיעו לתנועת של"י.

כחבר הנהלת של"י, היה יהודה להב הכוח המניע בפילוג, הפוקד עתה תנועה זו, ושאחד הגורמים העיקריים לה היה סמוך בפגישות עם אש"ף. הקש ששבר את גב הגמל היה מאמרו של להב נגד פגישתם של פלד־ארנון־אבנרי עם יאסר ערפאת בחודש ינואר, אחרי שכבר תקף באופן פרוע את פגי־שת אבנרי עם ערפאת ביולי.

מאמרו של להב היה כה קיצוני, עד כי חבר אחר של הנהלת של"י, מאיר פעיל, השתהה בארצות־הב־ריח, מצא לנכון להגיב עליו במי־כתב לחברי של"י. כתב פעיל: „המאמר של יהודה להב נגד ה־פגישה הוא מעשה שפל של אדם העושה הכל כדי להרוס כל חלקה טובה. הערכותיו הפוליטיות של יהודה להב הן מעשה־מרכבה של קשקשנות מהולה בפחדנות ובר־צון חולני להימצא בקונסנזוס של הרוב הדומם."

עמדות היריב. נראה כי „רצון חולני" זה נעלם כאשר ניתן ללהב להשתתף בעצמו בפגישה עם אנשי אש"ף. הוא כתב על כך תיאור נרחב בידיעות אחרונות.

אבו־איאד לא אמר בפגישה דבר שלא נאמר קודם לכן על־ידי רא־שי אש"ף בפגישות שגונו על־ידי להב בחריפות כה רבה. חברי ה־מישלחת הישראלית לא אמרו ל־אישי־אש"ף אלא את אשר אמרו להם קודם לכן חברי המישלחת של המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני.

נראה שקרה ליהודה להב מה שקרה לאנשים רבים אחרים במ־צבים של פילוג מיפלגתי: כדי להתחרות עם הפלג היריב, הם נאלצים לאמץ לעצמם את עמדו־תיו ואף בלהט רב יותר. אחרי שחולל פילוג בשל"י, ביגלל התנג־דותו לפגישות עם ראשי אש"ף, הלך להשתתף בפגישה מסוג זה, בעלת אותו האופי ואותו הסיגנון.

אך בהיבט אחד נפלה הפגישה מחדשה מקודמותיה: בעוד שיאסר ערפאת אישר את הפגישות עם אבנרי, פלד וארנון בהודעות רש־מיות, הכחיש אש"ף הפעם את קיום הפגישה בהודעה רשמית.

ביום ההלבה

תחת מסך העשן של „מיהו יהודי" ושל מס הנסיעות הועברו מיליארד שקל לאגודת ישראל ולמפד"ל

לא היה קשה מדי להסעות את העין הבלתי־מאומנת של הצופה התמים. מי שרצה להאמין, יכול היה לחשוב שמתרחשת דר־אמה אמיתית, בכמה מערכות. שני חברי־כנסת מגודלי־זקן וחובשי כי־פות נואמים בלהט רב על הדוכן, ומנסים לשכנע את חבריהם ב־חיוניות התיקון־לחוק שהם מצי־עים. שר־הפנים נהג כמינהגו, עו־סק בחידודי־לשון, ומצטט מן המ־קורות. שני חברי־כנסת מן האו־פוזיציה עולים על הדוכן, ובלהט רב מנסים להסיר את התיקון מס־דר־היום, כשאחד מהם מגייס לע־זרת טיעוניו את היהדות האמרי־קאית, והשני — את הרצל ובן־גוריון.

אחר־כך נערכת הצבעה דרמא־תית. יו"ר הכנסת ממנה שני מר־נים. הידיים מונפות והמונים מר־נים. יש ערימות בקואליציה, ובי־נתיים מסתובב המועמד לנשיאות מטעם האופוזיציה בין העיתונאים בקומת היציע, ועושה לעצמו לובי גם ביניהם לקראת ההצבעה על הנשיאות למחרת היום.

למעשה, היתה זאת הצגה אחת גדולה.

מסך עשן

כ־ כיום מתחיל יודע כיצד נעשית המלאכה: עליו להת־קרב אל הקורבן, להיתקל בו ב־חוזקה בכתפו או במותניו — ובי־אותה עת לשלוח יד זריזה ולשלוף את הארנק. הקורבן, המרוכז כולו במהלומה שקיבל, אינו מרגיש כלל כיצד הוא מאבד את כספו.

לפני כמה חודשים התרברב ה־ח"כ גדול־הגוף של אגודת־ישראל,

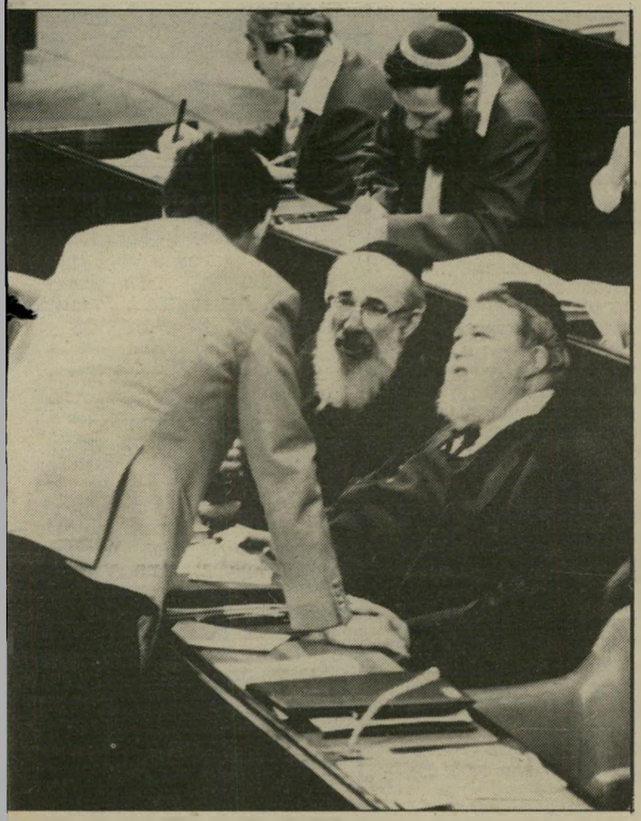

הקופאי
הלאומי גוחן על שולחנם של אברהם שפירא ושלמה לורינץ. יורם ארידור מסרב בכל תוקף לפרוץ „הסכמי מיסגרת" אך משלשל לכיסיהם של לקוחותיו מן הסיעות הדתיות סכום של מיליארד שקלים סבין וטקילין בלי להניד עפעף.

שרי הקואליציה שיחפו פעולה בהצגה בחפץ־לב. שר־האוצר יורם ארידור איבד את קשיחותו

מאחורי גבו של בגין

מסתודדים שר־הפנים יוסף בורג, וח"כ אגודת־ישראל שלמה לורנץ, השותפים למזימה הגדולה. בגין, שנראה כי רזה מאוד לאחרונה, האזין לדיון כמעט ללא אומר, ושוחח מדי פעם עם מי שישב לצידו.

אברהם שפירא, והתנדב להסביר כיצד יבצע את מזימתו: „אף אחד לא ירגיש, ובום־טראח — חוק מי־הו יהודי יעבור." כוונתו היתה לתיקון בחוק השבות, הקובע כי יהודי הוא מי שהתגייר כהלכה.

אך למעשה היתה הכוונה של הצעת התיקון שהוא וחבריו הגישו אחרת לגמרי. הצעת התיקון לחוק השבות שימשה כ„בום טראח," ומה שעבר לא היה החוק, אלא מיליארד שקל ויותר שכוייסו כמעט ב־אין מרגיש מאוצר־המדינה, ועברו לרשות הישיבות של אגודת־ישראל והמפד"ל.

להצעת התיקון של שפירא, שגם כמעט כולן של יהודים — אמורות להתחלק בשני מיליארדי שקלים.

במיליארד שקל — מחצית מסכום זה — אמורות היו להתחלק הישיבות של אגודת־ישראל והמפד"ל, שבהן יש — לפחות על הנייר — עשרת אלפים בחורי ישיבות, בערך. כל אחד ואחד מתלמידי הישיבות היה אמור לקבל מיליון לירות טבין ותקילין — הרבה יותר מן הסכומים הקטנים שהיו צריכים להגיע לכיסיהם של המפרנסים של המישפחות מרובות־הילדים.

החלק הראשון של התוכנית המקורית היה 75 אלף מישפחות בישראל — מישפחות שבהן שלושה ילדים ומעלה, שיקבלו 1,000 שקל לחודש, ללא קשר להכנסתם. אחר־כך הוחלט להעלות את הסכום ל־1,500 שקל, ולהוריד את רף הילדים ל־שניים.

הצבעה מפוברקת

לא היה זה סוד שאין שום סיכוי שהצעת־התיקון של אגודת־ישראל ושל דרוקמן תעבור. בתמונה, מלמטה למעלה ומימין לשמאל: יעקב מרידור, משה ניסים, זבולון המר, גדעון פת, יגאל כהן, דוב שילנסקי, אהוד אולמרט, חיים קאופמן, דרור זיגרמן, דן תיכון, מאיר שיטרית, יגאל כהן־אורגד, צבי רנר, אלי קולס, מרים תעסה־גלזר, מיכאל דקל ובני שליסא. זיגרמן ותיכון לא הרימו את ידיהם למען החוק ועזרו להפלתו.

חלוקת־השלל

ח"כ מנחם פורוש לוחץ את ידו של אברהם שפירא אחרי נאומו, כשמשמאלו ניצב שלמה לורינץ. מאחורי פורוש יושב ח"כ הרביעי של אגודת־ישראל, שמואל הלפרט. החוק נדחה — הכסף התקבל.

יד רוחצת יד

סגן־ראש־הממשלה דויד לוי וח"כ האגודה אברהם שפירא משלימים עיסקה. תלמידי הישיבות מקבלים מיליארד שקלים דמי לא־יחרץ והקואליציה ניצלת.

ח"כ המתנדנד של המפד"ל חיים דרוקמן הצטרף אליה, לא היה שום סיכוי לעבור. שפירא ידע זאת היטב. גם דרוקמן ידע זאת. אך הם היו זקוקים למסך־העשן הגדול, להצגה הגדולה של הצבעה דרמאתית על „חוק עקרוני," שמתלוה אליו דיון אידיאולוגי, כדי להסוות את „הגועל־נפש" — המזומנים.

לצורך חשוב זה התאימה גם בחירת הנשיא. לא הפריעה לח"כים הממולחים של אגודת־ישראל ושל המפד"ל העובדה שהתוספת לקיצבות של המישפחות מרובות־הילדים התעכבה. להיפך: זה רק הגדיל את מסך־העשן. כך היתה מלאכת הכיוס קלה יותר.

לפני שבוע תבעו תמ"י, אגודת־ישראל והמפד"ל עשרה מיליארד שקלים. שר־האוצר יורם ארידור גילה קשיחות. הוא היה מוכן לתת שלושה מיליארד שקלים בלבד. אופן החלוקה של הסכום האדיר הזה מדבר בעד עצמו.

על־פי התוכנית המקורית, היו 75 אלף מישפחות בישראל — עת המערך גילתה, לפתע, רוח התנגדות נמרצת לחוק הגזעני, שהיה אמור לשפר רק את תנאי חייהן של המישפחות היהודיות (ראה במדינה). גם היועץ המישפטי לממשלה התערב, וסיכל את הכוונה המקורית. הוא הכריח את מציעי החוק לשלם בצורה אחרת, רק למישפחות של חיילים משוחררים ממש, ולא כאלה שיש להם הזכות להיות „יוצאי־צבא," כלומר, יהודים בלבד.

אך הסערה והמבוכה כמעט שסכיחו כליל כי מיליארד שקלים אחרים יעברו בצורה חלקה לכיסי הסיעות הדתיות ובוחריהן.

שרי הקואליציה שיחפו פעולה בהצגה בחפץ לב. שר־האוצר ארידור, המגלה קשיחות רבה במשא־ומתן עם הרופאים, ניגש לשוחח עם הח"כים של אגודת־ישראל, כמו שעשו אריאל שרון, דויד לוי ויוסף בורג. נדמה היה כאילו כולם מתעניינים רק בתיקון לחוק מיהו יהודי. אך מה שהיה חשוב באמת, מים אחרים, שיכלל הליכוד את השיטה גם בתחום זה.

המיספרים מדברים בעד עצמם. בכיתה בבתי־הספר של החינוך העצמאי של אגודת־ישראל לומדים בממוצע רק 22.2 תלמידים. בחינוך הדתי: 25.9. בחינוך הממלכתי: 32.2 ובמיגזר הערבי: 34.5 תלמידים לכיתה. ההוצאה לתלמיד בחינוך הממלכתי היא 8875 שקל ואילו ההוצאה לתלמיד ברשת החינוך של אגודת־ישראל היא של 15,603 שקל.

בין השנים 1976 ו־1982 הוגדלה ההוצאה הממשלתית הריאלית לישיבות ב־405%, ההוצאה ל„כוללים" הוגדלה ב־522% וההוצאה לישיבות של „חוזרים בתשובה" הוגדלה ב־473%. מיספר התלמידים בישיבות האלה הוכפל. ולכיסי הבוחרים הנאמנים של המיפלגות הדתיות עומד לזרום סכום נוסף, ונאה.

המיספרים האלה לוקטו על־ידי חברת־הכנסת שולמית אלוני. חברת־הכנסת מנחם פורוש, שהוא גם ח"כ של אגודת־ישראל, ניצב שלמה לורינץ, ושמואל הלפרט. החוק נדחה — הכסף התקבל.

היתה השלמת עיסקת המזומנים הגדולה.

רק לא להרגיז

הליכוד לא המציא את הפטנט. הוא למד מהמערך, שכדי להוריד את המתח הדתי של המפד"ל ושל אגודת־ישראל, וכדי למתן את הגטיות האופוזיציוניות שלהן, די בכסף. כמו בכמה תחומים אחרים, שיכלל הליכוד את השיטה של המישפחות היהודיות (ראה במדינה). גם היועץ המישפטי לממשלה התערב, וסיכל את הכוונה המקורית. הוא הכריח את מציעי החוק לשלם בצורה אחרת, רק למישפחות של חיילים משוחררים ממש, ולא כאלה שיש להם הזכות להיות „יוצאי־צבא," כלומר, יהודים בלבד.

אך הסערה והמבוכה כמעט שסכיחו כליל כי מיליארד שקלים אחרים יעברו בצורה חלקה לכיסי הסיעות הדתיות ובוחריהן.

שרי הקואליציה שיחפו פעולה בהצגה בחפץ לב. שר־האוצר ארידור, המגלה קשיחות רבה במשא־ומתן עם הרופאים, ניגש לשוחח עם הח"כים של אגודת־ישראל, כמו שעשו אריאל שרון, דויד לוי ויוסף בורג. נדמה היה כאילו כולם מתעניינים רק בתיקון לחוק מיהו יהודי. אך מה שהיה חשוב באמת, מים אחרים, שיכלל הליכוד את השיטה גם בתחום זה.

המיספרים מדברים בעד עצמם. בכיתה בבתי־הספר של החינוך העצמאי של אגודת־ישראל לומדים בממוצע רק 22.2 תלמידים. בחינוך הדתי: 25.9. בחינוך הממלכתי: 32.2 ובמיגזר הערבי: 34.5 תלמידים לכיתה. ההוצאה לתלמיד בחינוך הממלכתי היא 8875 שקל ואילו ההוצאה לתלמיד ברשת החינוך של אגודת־ישראל היא של 15,603 שקל.

בין השנים 1976 ו־1982 הוגדלה ההוצאה הממשלתית הריאלית לישיבות ב־405%, ההוצאה ל„כוללים" הוגדלה ב־522% וההוצאה לישיבות של „חוזרים בתשובה" הוגדלה ב־473%. מיספר התלמידים בישיבות האלה הוכפל. ולכיסי הבוחרים הנאמנים של המיפלגות הדתיות עומד לזרום סכום נוסף, ונאה.

המיספרים האלה לוקטו על־ידי חברת־הכנסת שולמית אלוני. חברת־הכנסת מנחם פורוש לוחץ את ידו של אברהם שפירא אחרי נאומו, כשמשמאלו ניצב שלמה לורינץ. מאחורי פורוש יושב ח"כ הרביעי של אגודת־ישראל, שמואל הלפרט. החוק נדחה — הכסף התקבל.

ריה לסיעת המערך שיתפו פעולה. במידה רבה, עם תרגיל הכיוס של המיפלגות הדתיות. היה חשוב למערך לא להרגיז יותר מדי את אגודת־ישראל ואת המפד"ל. ראשית: בגלל התיקווה שמועמד המערך לנשיאות יקבל תמיכה מסוימת מבין הח"כים שלהן, ושנית: משום שלטווח הארוך עשויות המפד"ל ואגודת־ישראל להיות שותפות למערך — שישלם להן ביוק באותן שיטות שבהן משתמש היום הליכוד. **שלמה פרנקל** ■

דו תשקיף

תפקיד בכיר

לבון־גל

לאלוף אביגדור (״יאנוש״) כהנא יוצע תפקיד בכיר.

שרון כותב ספר?

אחד ההספרים הרווחים בליכוד לשתיקה היחסית של השר בלי־תיק אריאל שרון: הוא כותב ספר, ביחד עם יועצו אורי דן.

בליכוד טוענים כי בספר, שנושאו יהיה מילחמת־לבנון, יהיו גילויים רבים על שרים בממשלה וקצינים בכירים בצה״ל. הספר ייצא בחתימת אורי דן.

המטה הארצי

נגד זיגל

אחרי פרישתו של סגן־ניצב ראובן ויינשטיין, סגנו של בנימין זינגר, מבקש המטה הארצי של המישטרה למנות לתפקיד סגן־ראש מיסגל חי מירמה ארם מבחוץ.

תת־ניצב בנימין זיגל מתנגד לכך, ומבקש שלתפקיד יתמנה שוטר מתוך המיסגל.

ככל הנראה ייבחר חסגן במיכרז. ושני המועמדים בעלי הסיכויים הטוב ים הם מועמדי המטה הארצי, רב־פקד רחל גרינברג ורב־פקד רמי זולטר.

צה״ל מחפש

נשק

בצה״ל נעשים עתה מאמצים להחזיר למחסני הנשק הצבאיים נשק אישי שחולק לחיילי מילואים רבים בשנתיים האחרונות.

גורן מאחורי

דרוקמן

הרב הראשי היוצא, שלמה גורן, עומד מאחורי הקמת התנועה החדשה של הרב חיים דרוקמן.

גורן הבטיח לדרוקמן שאם הוא יצליח להביא לאיחוד של תנועתו החדשה, ״מצד״, עם תנועת התחייה, יהיה גורן מוכן להשתלב במנהיגות של התנועה המאוחדת.

סיירת ירוקה

בגדה המערבית

כמה מישרדים ממשלתיים ישתפו פעולה בהקמת סיירת של מתנחלים בגדה המערבית, שתפקידה יהיו דומים לתפקידי הסיירת הירוקה.

לאנשי הסיירת יהיו סמכויות נרחבות, והקמתה תספק תעסוקה נוספת לפעילי גוש־אמונים המתגוררים בהתנחלויות.

למה סירב הלל?

סירובו התקיף של ח״כ המערך שלמה היל? לקבל על עצמו את המועמדות לתפקיד הנשיא ממעם המערך נבע מסיבות הקשורות בבריאות בני־משפחתו.

דיסנצ׳יק

לא עם וייצמן

ראש אגף־החדשות במעריב, עידו דיסנצ׳יק, אינו חבר בצוות היועצים של עזר וייצמן.

שלא כפי שנאמר בתשקיף (העולם הזה 2376), לא ידע דיסנצ׳יק שווייצמן עומד להופיע בטלוויזיה, ולא יעץ לו בעניין זה.

דיסנצ׳יק יוצא בימים אלה לתקופה ארוכה של השתלמות בחו״ל.

בחירת הרצוג: עונש להתנשאות של הליכוד וניצחון ניסים גאון

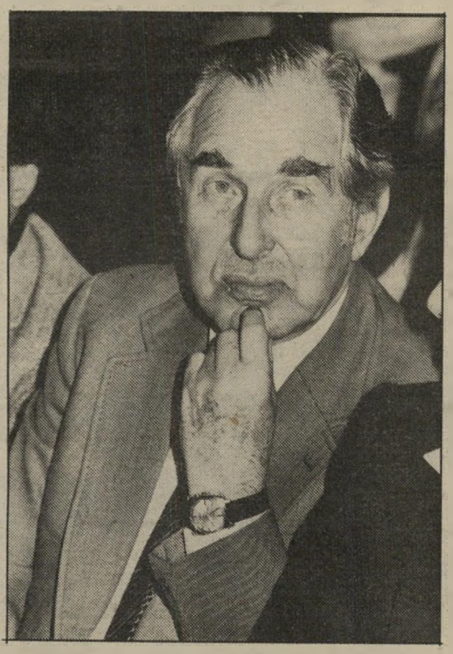

בחירתו של חיים הרצוג ברוב מדהים בהצבעה ראשונה היא סטירת־לחי מכוונת לליכוד, ולמנחם בגין אישית, על הצורה המתנשאת והמתייהרת שבה ניסו לכפות על הקואליציה מועמד בתי־דוץ, שאף יו״ר הכנסת לא היה מסוגל לבטא את שמו כהלכה בעת ההצבעה (אלון, באל״ף קמוצה, במקום צרוייה.)

גורם מכריע אחר: השפעתו העצומה של המיליארדר נסים גאון, שהיה מוכן לעשות הכל כדי שיוכל לומר, בעתיד, ״המחותן שלי, נשיא ישראל.״

לפי ההערכה, הצביעו בעד הרצוג כל חברי תמ״ל, סיעתו של נסים גאון, 3 ליכ־ודניקים, ואחד מאנשי המפד״ל. שניים מאנשי אגודת־ישראל נמנעו.

במקום הרצוג ייכנס לכנסת חיים רמון, יונה מאנשי המישמרת הצעירה, אחרי שגם דני רוזוליו יתפטר ובמקומו ייכנס לכנסת נחמן רז.

השמאל יידחף

החוצה

כמה מן הח״כים הניציים של מיפלגת העבודה נואשו מן האפשרות שמפ״ם, והח״כים שולמית אלוני ויוסי שריד, יפרשו מרצונם מן המערך.

הניצים יבקשו להביא לשורת החלטות שייאלצו את האגף השמאלי של המערך לפרוש ממנו במהירות האפשרית.

הסיבה: ניצי המערך קיבלו רמזים מהליכוד כי כך תוכשר הדרך להקמת ממשלת ליכוד לאומי.

ביקורת

על רבין

הדברים שאמר יצחק רבין, שהמערך שגה כאשר תקף רק את אריאל שרון אחרי פירסום דו״ח ועדת־החקירה, מעוררים ביקורת רבה במיפלגתו.

רבין היה חבר בצוות המצומצם שהקימה מיפלגת־העבודה לצורך תיכנון מהלכי המיפלגה בעיקבות פירסום דו״ח ועדת־החקירה. בצוות היו חברים מלבדו גם שימעון פרס, חיים בר־לב, מרדכי גור, משה שחל וחיים צדוק.

היה זה רבין עצמו שהעלה את הרעיון לתקוף את שרון בכבד, מתוך הנחה ש״שרון לא יקד לבד״, ויגרור עימו את הממשלה כולה.

גרופר - שר

לענייני ערבים?

אם ייבחר סגן־השר פסח גרופר לתפקיד שר שישי בממשלה מטעם המיפלגה הליברלית, הוא יבקש לעצמו תיק לענייני ערבים.

גרופר יבקש לעסוק בענייני הערבים אזרחי ישראל.

ליברלים

למען נבון

בין הפעילים המרכזיים בתנועה שתקרא לנשיא היוצא יצחק נבון לחזור לחיים הפוליטיים, יהיו גם אישים הידועים בקירבתם לליברלים.

אחד מהם הוא שלמה זלמן אברמוב, שהיה ממנהיגי הציונים הכלליים.

הגליון הבא של

העולם הזה

שוהיה גליון ערב־פסח, יופיע כבר ביום א׳ בערב בחנויות תל־אביב, ויהיה מצוי בקיוסקים בריחבי הארץ ביום ב׳ בבוקר, ערב־פסח.

במדינה

קואליציה

מילכוד 83

אתה רוצה לחינוך כך
המצב שנוצר בישראל?
מזהר לך — כתבאי
שתשלם עם למי
שיצרו את המצב הזה.

מי שהמציא את מס־הנסיעות ה־חדש בנה מלכודת שאינו נופלת מזו שתוארה בספר מילכוד 22.

כל ישראלי, המבקש לצאת מן הארץ כדי להינפש קימעה מהלחץ היומיומי של הליכוד ואגודת־יש־ראל, המפד"ל ותמ"י, יצטרך ל־שלם מס.

המס מיועד במישרין כדי לממן את העסקים האפלים של הליכוד ואגודת־ישראל, המפד"ל ותמ"י — ארבעה גופים שהמקח־ממיכר ביניהם דומה יותר ליחסים השורריים בין ארבע מישפחות־מאפיה בסיציליאנס אמריקאי, מאשר לייחסים בין שותפים בקואליציה.

האבירים השודדים. בכל מס־נסיעות דבק ריח של ימי־הביניים. אז, בשיא התקופה הפיאודלית, יכול היה כל אביר גדול וקטן להטיל מס־דרכים על מי שנאלץ לעבור בשטח שבשליטתו. על כן הם זכו בכינוי ההיסטורי „האבירים־השודדים."

הסיכום: אוי למדינה המטילה מס על הזכות לצאת מתחומה.

וסיכום מקביל: אוי למדינה אשר ממשלתה בטוחה כל־כך בר־צון אזרחיה לנהור בהמוניהם ל־חו"ל, עד כי איננה חוששת מפני הטלת מס כזה.

קור וקייץ

איך לעודד יהודה יהודית
מבלי לעודד יהודה
ערבית. בעזרת
תמ"י זה הושג.

אחת התוצאות של המקח־ומכר הקואליציוני הוא הפרס שניתן לתמ"י — חקיקת החוק למען ה־מישפחות „ברוכות הילדים."

החוק בא לתקן עוול משווע: ב־עוד שהאידיאולוגיה הרישמית של המדינה אומרת שעל כל מישפחה לייצר את מירב הילדים, אין המדי־נה נותנת למישפחות אלה את הסיוע הדרוש כדי להעניק ליל־דים את המינימום הדרוש לקיום הוגן.

אולם בעוד שהחוק בא, כביכול, לצמצם עוול אחד — הוא מגדיל עוול אחר.

מה זה חור"ף? כמעט מאו־קום המדינה התלבטו מנהיגיה — תחילה אנשי מיפלגת־העבודה, ול־אחר־מכן אנשי הליכוד — בב־עייה שהטרידה אותם: איך לעודד את ילודת היהודים, מבלי לעודד את ילודת האוכלוסיה הערבית ב־מדינה. כי בזאת היו דויד בן־גוריון ומנחם בגין תמימי־דיעים לגמרי: כל ילד יהודי נוסף הוא ברכה, וכל ילד ערבי נוסף הוא קללה.

תחילה הציע מישהו תחבולה: להעביר את הסוגיה כולה לידי ה־סוכנות היהודית. כמוסד יהודי, יכולה הסוכנות לתמוך ביהודים, ולהתעלם מן הערבים. אולם תחבו־לה זו לא צלחה: על פי החוק האמריקאי, אסור היה למסור עניין זה לסוכנות. מכיוון שמרבית כספי הסוכנות באים מידי תורמים יהו־דיים בארצות־הברית, המנכים את תרומותיהם מהכנסתם החייבת־ב־מס. אי־אפשר להתעלם מכך.

ואז המציא מישהו — ודווקא איש מיפלגת־העבודה, סוציאליסט המניף באחד במאי את הדגל ה־אדום — המצאה גאונית. היא קרוייה „קיבצת יוצאי־צבא" — קי"ץ.

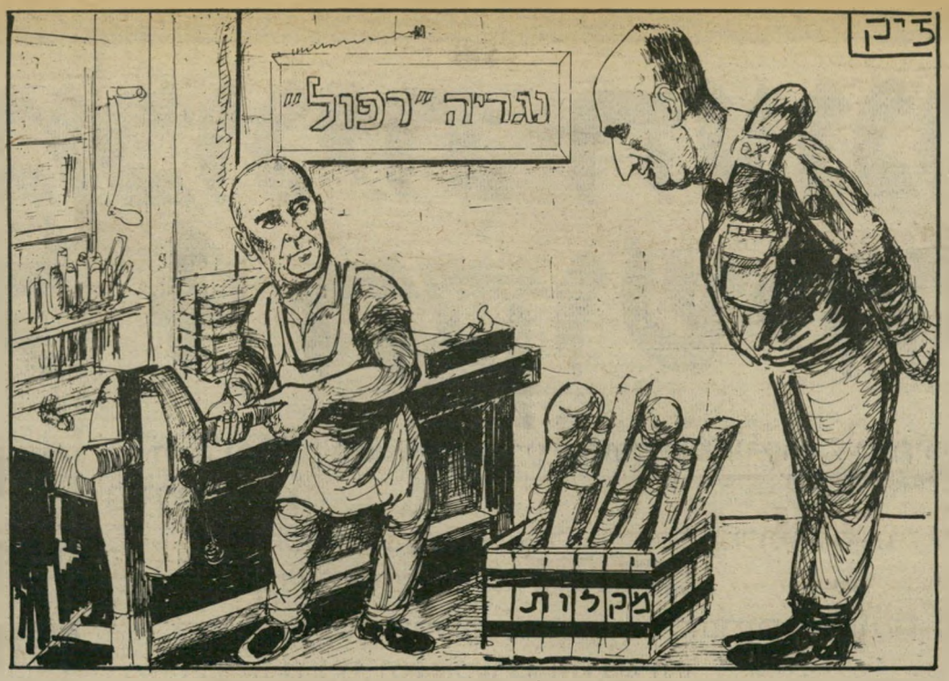

לקוח חדש?

אך אם זהו קי"ץ, נשאלת השא־לה מה זה חור"ף.

גם בחורי־ישיבה. ההמצאה גראית תמימה. כל אדם שהוא יו־צא־צ"ל זכאי לקיצבה משופרת לילדיו.

לכאורה, זה צודק לגמרי. אדם המשרת את מולדתו, המקריב על מיזבח זה שלוש שנים, זכאי לז־כות־יתר, לעומת חברו, שיכול היה לנצל שלוש שנים אלה לקידום פרנסתו.

אלא שהאמת שונה מאוד.

קיצבת „יוצאי־צבא" אינה ניתנת רק למי ששירת בצה"ל. באמצעות ניסוח מתוחכם ביותר, נוצר מצב ש כ ל יהודי מקבל את הקיצבה הזאת. גם בחורי־ישיבה של אגו־דת־ישראל, שעצם המחשבה על צה"ל היא תועבה בעיניהם, זוכים בקיצבה. ואילו שום ערבי אינו זכאי לקיצבה, מלבד מתי־מיספר, דרוזים ואחרים, המשרתים בצבא.

באמצעות פיקציה מחוכמת זו הושגה התוצאה המבוקשת: ילדים יהודיים מקבלים קיצבה, ילדים ערביים אינם מקבלים. רוב המיש־פחות הגדולות ביותר בארץ, שהן דווקא ערביות, אינן זכאיות לקי־צבה.

זהו חוק גזעני מובהק. בעזרת תמ"י — שקמה, כביכול, כדי ל־הילחם בגזענות — הוחמר המצב השבוע פי כמה.

השטחים

לגרש! לגרש!

הדובר הבכיר של הליכוד
אישר רשמית: ישראל
גירשה ב־1948 את
מאות אלפי הפלישתים.

אחד התומכים הנלהבים ביותר בחוק הגזעני החדש לעידוד הילו־דה (ראה לעיל) הוא סגן יושב־ראש הכנסת, מאיר כהן־אבידוב. כהן אינו רק עסקן עדתי מיקצועי, אלא גם אחד האנשים הלאומניים ביותר בכנסת — הישג לא־מבוטל במוסד שבו מסתובבים עשרות אנשים שהפכו את הלאומנות הצע־קנית לקריירה.

השבוע הגיע מאיר כהן לשיא חדש. בישיבה של ועדת־החוץ־והביטחון, שהוא חבר בה, אמר כי היתה זאת שגיאה חמורה שיש־ראל לא גירשה במילחמת־ששת־הימים 200 עד 300 אלף ערבים מן הגדה המערבית. „כשם שגיר־שה במילחמת־העצמאות את הער־בים מלוד ורמלה ומהגליל."

גירוש יריחו. הקביעה עצמה אינה נכונה. מיד אחרי מילחמת ששת־הימים גירשה ישראל את כל האוכלוסיה של מחנות יריחו — מחנות־הפליטים הגדולים ביותר ברחבי ארץ־ישראל. היא גם סיפ־קה אוטובוסים להמוני ערבים אח־רים, ששוכנעו על־ידי איומים ל־עזוב.

איש אינו יודע בבירור כמה ער־בים גורשו אז מהארץ, אך קרוב לוודאי שהמיספר עלה בהרבה על 100 אלף. מרמת־הגולן גורשה כל האוכלוסיה — כרבע מיליון, ל־סענת הסורים — מלבד תושבי כמה כפרים דרוזיים, שנחשבו (אז) כידידי ישראל.

אם לא גורשו ערבים נוספים ב־גדה ובעזה, הרי לא היה זה בגלל חוסר „רצון טוב." אלא שמילחמת ששת־הימים היתה מילחמת־בזק, טורי־שריון ישראליים נעו בכבי־שים במהירות, וצה"ל לא היה מער־ניין שהכבישים ייסתמו על־ידי טורי־פליטים. הממשלה חששה גם מפני דעת־הקהל העולמית, שלא היתה ב־1967 סלחנית כפי שהיתה ב־1948, כאשר לחמה ישראל על עצם קיומה.

מהגליל לשאתילא. אולם ה־עוקץ האמיתי של דיברי כהן־אבי־דוב היה כפול: לגבי העבר ולגבי העתיד.

מבחינת העבר, עשה כהן־אבידוב מעשה חשוב, מבלי להרגיש בכך. בפעם הראשונה אישר דובר ישר־אלי רישמי ובכיר כי ישראל אכן גירשה את המוני הערבים מן השטחים שכבשה ב־1948.

עד כה השקיעה ישראל מאות מיליונים של מילים, וסכומי־עתק של כסף, כדי להכחיש טענה זו, שהושמעה בפי הערבים. ישראל דבקה בטענה שהיא לא גירשה אף ערבי אחד. מאות אלפי הערבים, שברחו משטח ישראל, עשו זאת מרצונם, מפני שהתחשק להם, או מפני שמנהיגיהם קראו להם ל־צאת.

יודעי־דבר ידעו תמיד כי אלה הם כזבים. אולם זהי הפעם ה־ראשונה שאדם בדרג של סגן יו־שב־ראש הכנסת מאשר זאת ריש־מית. כל תועמלן ערבי יוכל מע־תה להסתמך עליו כדי להוכיח כי תושבי הגליל, הנמקים כיום במח־נות־הפליטים בלבנון — ובין ה־שאר גם במחנות צברה ושאתילא — גורשו על־ידי ישראל בכוח ובכוונה תחילה, כדי לפנות את השטח ליהודים.

חוכמם של אנטי־שמים. הסכנה האמיתית בדברי כהן־אבי־דוב היא לגבי העתיד.

קיימות עתה בארץ קבוצות פא־שיסטיות, המטיפות בגלוי לגירוש הערבים בכוח מכל רחבי ישראל ו־השטחים הכבושים. אנשים אלה יכולים כיום להטיף לדיעות אלה באמצעי־התיקשורת הממלכתיים ו־בעיתונות הכללית, בחופש ובהר־חבה ששום אנטי־שמי בעולם אינו יכול לחלום עליהם בארצו. אנשים רבים במדינה, וביניהם פוליטיק־אים, פקידים בכירים ואנשי־ביט־חון — דוגלים בדיעה זו בסתר־ליבם.

בהשמיעו דיעה זו, העניק לה מאיר כהן־אבידוב גושפנקא של שלושה מוסדות בכירים בישראל: נשיאות הכנסת, ועדת־החוץ־והבי־טחון והנהגת תנועת־החרות.

פרשות

הרמטכ"ל

נאווה אלימלך

בחסגנה מחרידה של
חומר־אחריות, השמיע
רמז איתן עידיתדם,
העמודה להסית
לרצח יהודים.

רק רמטכ"ל יהודי, בעל לב רחום וחנון, יכול לתת את ליבו לגורלה של ילדה קטנה שנרצחה באכזריות לפני שנה. רק רמטכ"ל בעל רגי־שות יתרה, שאפילו תלאות מילח־מת־לבנון, טבח צברה ושאתילא, ומסקנות ועדת־החקירה לא הסיחו את דעתו מרצח נאווה אלימלך.

בימים אלה, שבהם הוא עומד לעזוב את מישרתו הרמה ולשוב לכפרו, מצא הזדמנות לספר במ־הלך ראיון עיתונאי בהארץ את התגלית המרעישה: „הילדה נרצ־חה על־ידי ערבי מעוה כטסט קב־לה לארגון טרור." הוסיף ה־רמטכ"ל: „עוד ילד נעלם עתה באותן נסיבות."

כותבת על כך הכתבת
המישפטית של „העומד ה־
זה," אילנה איזן:

מאחר שהרמטכ"ל הוא אחד ה־אנשים רמי־הדרג במדינה, ואחד המדווחים בה ביותר, נראה כי המסכ"ל וקציניס גבוהים אחרים במישטרה הסתירו עד כה מהצי־בור דברים חשובים על מהלך הח־קירה של רצח נאווה אלימלך, שאותם גילו לאוזני הרמטכ"ל.

לציבור ולעיתונות דיווחו, עוד לפני כחודשיים, כי לא נמצאו כל ראיות נגד החשוד כמאל נג'את מוצטפא, צעיר ערבי ממחנה־הפ־ליטים בעזה. לא נמצא כי הוא קשור בדרך כלשהי לרצח המתועב.

העובדות שנמסרו על־ידי אנשי צוות־החקירה של המישטרה היו, כי הצעיר הערבי נעצר כאחד מ־מאות אנשים, שבשלב זה או אחר נפל עליהם צילו של חשד בקשר עם הילדה. מאז הרצח לא שקטה המישטרה על שמריה. כל מידע, אפילו הפעוט ביותר, מגיע לצוות חקירה מיוחד, המנתח אותו ופועל בהתאם.

יחכות בפינה. אחד המקורות הראשיים לחשדות כאלה הם בני־מישפחתה של הילדה המתה. הר־ריה, שמאז הרצח נכנסו למצב נפשי נואש, אינם חדלים לדוש בימים האחרונים לחייה של נאווה. הם מעלים כל אפשרות, ואפילו הרחוקה ביותר, למגיע לרצח.

בין יתר החשדות העלתה אמה של נאווה, באחד הימים בשנה ש־עברה, גם את החשד נגד צעיר ערבי, שעבד בחנות־ירקות, סמוך לבית־המישפחה. לדבריה, היה ה־צעיר עוקב בעיניו במשך ששת אחרי נאווה, וימים אחדים אחרי שנעלמה נעלם גם הוא.

המישטרה, שאינה מזניחה כל חשד, חקרה גם בעניין זה, והע־לתה כי הצעיר, שהיה חשוד ב־פעילות ביטחונית עוינת, עזב את הארץ. שמו נפסר לתחנות־הגבול, והמישטרה תיכתה לו בפינה. כאשר חזר ארצה, לפני כחודשיים, נעצר מייד והובא למישטרת תל־אביב לחקירה גם בעניין רצח נאווה. בשלב זה הוזמנה האם לתחנת־המישטרה והוכנסה לחדר שבו נמ־צאו כמה אנשים. ביניהם הצעיר הערבי. היא נשאלה לתומה אם היא מכירה מישהו בחדר, והביטה בכולם ונדה בראשה לשלילה: היא לא הכירה את הצעיר.

הפרשה נחקרה, אבל לא העלתה מאומה, כשם שלא העלו כל הח־קירות האחרות. הצעיר היה עצור בעיקר בשל חשדות ביטחוניים, ועל כך הועבר לבית־המישפט המתאים.

מסית לרצח. החשדות כי נאווה נרצחה במיבחן־קבלה לאי־רגון עוין עלו בראשם של כמה עיתונאים, בשל העובדה כי לפני כשנה נרצח בתל־אביב גבר קשיש, הומו־סכסואל נודע, בידי שני ער־בים. בין יתר מניעיהם לרצח היה גם המניע להוכיח לאירגונים קי־צוניים כי הם „גברים." המסוגלים לרצוח יהודים בדם קר. מסיפור בודד זה הסיק מי שהסיק את הקשר לנאווה אלימלך.

הרמטכ"ל קרא בוודאי את חציה הראשון של הפרשה, כאשר נעצר הערבי. הוא לא התעניין, כנראה, בסופה, והסיק את מסקנותיו שלו. הוא גם המשיך באותו אורח־מח־שבה הגיוני והוסיף עוד קורבן ל־מיבחני־הכניסה לאש"ף — נער צעיר שנעלם גם הוא.

רק רמטכ"ל יהודי יכול לדאוג כל־כך לנקמת דמו של ילד יהודי שנרצח, רמטכ"ל יהודי הזוכר את עלילות־הדם באירופה, ואת הפר־עות שבאו בעיקבותיהם.

באותו ראיון מצרף הרמטכ"ל יחד את ידוי האבנים על אוטובר־סים בגדה ורצח נאווה, והוא מסיק את המסקנות: „כלפי מיידי־האב־נים אנו יכולים לעשות כמה דב־רים: לפתוח באשר ולהרוג את כל הילדים. לא לנסוע בשטחים. או להיות רציונאליים כיהו־דים, ולתפוס את המיידים ולה־ענישם באופן כזה שלא יהיה כדאי יותר לזרוק אבנים."

אם הרציו של היהודים נמדד לפי הרציו של הרמטכ"ל, בראיון עיתונאי זה, כדאי מאוד להיזהר ממנו. מי שמעלה האשמות כאלה מעל דפי העיתונים הוא מסית ר־מדית לרצח ילדים ערביים, כנקמה על מותה של נאווה.

במדינה שבה זורקים יהודים „רציונליים" רימון על יהודים אח־רים בגלל הפגנות של שלום עכ־שיו, קל מאוד יהיה להסית אותם לזרוק רימונים על ערבים, כנקמה על רצח נאווה. „הרי הרמטכ"ל אמר שהם רצחו, והרמטכ"ל ב־ודאי יודע," יאמר הרציו היהודי שלהם.

ועוד דבר מחריד: אם זהי רמת האמינות והדיוק של הרמטכ"ל ב־נושאים שבהם אני יכולה לבדוק — מהי רמת אמינותו בשטחים אחרים?

המכונית העונה על 4 הקושיות

1 מחיר — היות והפרנק נמצא כעת בירידה הופכים מחירי רנו 9 למחירי הזדמנות.*

2 חסכון — רנו 9, חסכונית בצריכת "אנרגיה" מכל המכוניות השוות לה בגודלה (מת"א לחיפה 5 ליטר דלק בלבד).

3 נוחות — מרווח פנטסטי לנוסעים, מושבים אורטופדיים מתכוונים, נוחות מקסימלית לחניה, תא מטען מרווח במיוחד.

4 בטיחות — הינע קדמי המבטיח יציבות ובטיחות מירביים. הגנת פלדה בגוף המכונית המבטיח שלום הנוסעים.

רנו 9 — מכונית השנה באירופה 1982 ומכונית השנה בארה"ב 1983.
רנו — יצרן מס' 1 באירופה.

רנו 9

העולם אוהב RENAULT

בני משה קרסו
תל-אביב טל. 627151
חיפה טל. 721751
ירושלים טל. 226491
באר שבע טל. 36777
חיפה טל. 510296
נתניה טל. 23037

אספקה מיידית — תנאי אשראי נוחים.

* החל מ־389,424 לפי מחירון 319

תן טרמפ לחייל

אפשר להשיג את
השולם הזה
ביום שלישי בערב,
בתחנה המרכזית
בתל־אביב

נגנבה מכונית
פולקסווגן חיפושית
אדומה מס' 205687
כנפיים חתוכים – גלגלים רחבים.
הרואה אותה מתבקש להודיע
לטלפון 03-290298 או 03-444161.
המוצא יבוא על שכרו.

האיש שלא היה

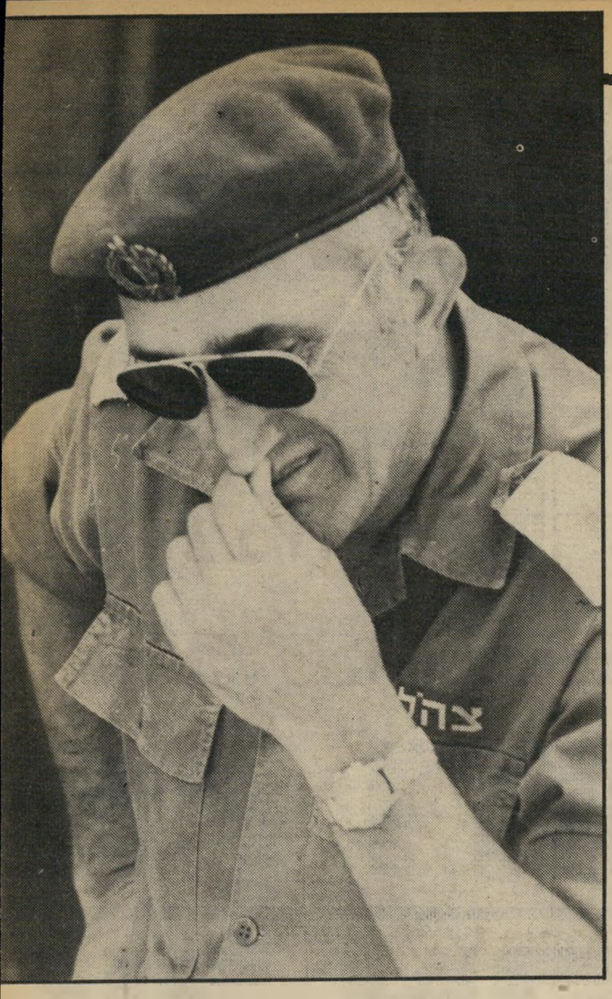

הגבר גבה־הקומה, שנכנס לאולם הישיבות של ועדת־החקירה באולם פאפיק באוניברסיטה העברית, חייך לכל עבר. הוא לחץ את ידיהם של כמה עיתונאים שישבו בשורות הראשונות, והחליף עימם הלצות. הוא לא נראה מודאג או מוטרד כפי שנראו העדים האחרים שנקראו להעיד לפני הוועדה, שחקרה את הטבח בצברה ושאתילא.

עדותו, שנמשכה 45 דקות, היתה מוזרה ביותר. התברר ממנה, כי האיש שהיה סגנו של הרמטכ"ל בתקופת מילחמת הלבנון, לא ידע דבר, לא ראה דבר ולא שמע דבר. האלוף משה („מוישה וחצי") לוי אמר, שנודע לו על הטבח בדיוק כשנודע עליו לראש־הממשלה מנחם בגין: ביום שבת אחר־הצהריים, יומיים תמימים אחרי תחלת הטבח.

הכשר להיות רמטכ"ל

העובדה המשירה צל כבד על העדות הזאת היא, שסגן הרמטכ"ל היה גם ראש אג"ם — אגף־המיבצעים של צה"ל — שלפי כמה עדויות זרמו אליו ידיעות על הטבח.

משה לוי גם התלווה אל רפול כאשר הוא טס לביירות ביום השישי אחר הצהריים, ונפגש שם עם קציני הפלאנגות. באותה פגישה נתן רפול לפלאנגות היתר ל־המשיך את פעולתם במחנות.

לוי העיד, כי הוא לא ידע מהי מטרת הטיסה. הוא חשב שזו טיסה מיבצעית רגילה. הרמטכ"ל לא גילה לו מהי הסיבה האמיתית לטיסה החפוזה לביירות.

השופט יצחק כהן שאל את לוי, אם הוא לא חשש מטבח, אחרי שנרצח בשיר ג'מאיל. תשובתו של לוי: „חשבתי... ובהחלט מטריד אותי איך דבר שקורה ושמוצאים לו הסברים אחר־כך — לא עלה."

אך לוי לא היה כלל בין המורים של ועדת־החקירה — ועובדה זאת העניקה לו, למעשה, את ההכשר להיות הרמטכ"ל של צה"ל.

מסקנותיה של ועדת־החקירה עשו למען משה לוי דבר גוסף: הם סילקו מדרכו את שני המתנגדים העיקריים למינויו כרמטכ"ל של צה"ל: שר־הביטחון היוצא אריאל שרון, והרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן.

תחילת היחסים בין שלושת הגנרלים היא ביחידת הצנחנים של תחילת שנות החמישים. אריאל שרון היה אז מפקד כוח־הצנחנים של צה"ל. רפאל איתן היה מפקד הגדוד שצנח במיתלה במילחמת סואץ. משה לוי היה קצין המיבצעים של אותו גדוד.

הרמטכ"ל, רב־אלוף משה דיין, לא רצה שהצנחנים יכנסו לעימות עם המצרים שהיו מבוצרים במיתלה. שרון נקט בטכסיס אופייני: הוא ביקש אישור להכניס לאיזור „סיור אלים", וכאשר התקבל האישור, שלח שרון לתוך מיצר ההרים המסוכן גדוד צנחנים שלם.

ההרפתקה הזאת הפכה טבח נורא, שדילל את שורות הצנחנים. עשרות לוחמים נהרגו ונפצעו בקרב־הדמים של המיתלה. מפקדי הצנחנים, שראו את אנשיהם נהרגים בסיטונות, החליטו שלא לשתוק. רפול עצמו, מרדכי („מוטה") גור, אהרון דוידי, דני מט ויצחק („חקה") חופי — שכולם היו מאוחר יותר מפקדים בכירים בצה"ל — התארגנו בחשאי כדי להביא להדחתו של אריק.

מי הלשין?

הוטל על דוידי להתייצב לפני שרון, להודיע לו שקציניו תובעים את התפטרותו. אך לשרון נודע על־כך מבעוד־מועד. הוא זימן שני קציניים מחוץ לחטיבה — את אהרון יריב ואת אברהם („אברשה") טמיר, וקרא אליו את הקושרים. כך סוכל המרד.

כמה מהקציניים סענו מאוחר יותר כי מי שמסר לשרון על ההתארגנות החשאית, וגרם לסיכול המרד, היה קצין־המיבצעים של רפול, משה לוי.

קשה לדעת אם יש אמת בשמועה זאת. אולם אין ספק שכאשר החליט אריאל שרון למנות את משה לוי כסגנו של רפול, נדלקו אצל רפול כמה וכמה נורות אדומות. הוא ראה בלוי „שתול" של שרון.

לויאלי לקציניו

מרן החליט על המינוי עוד לפני שהיה לשר־ביטחון, בממשלה השנייה של הליכוד, אחרי הבחירות לכנסת העשירית. הוא רצה שתהיה לשר־ביטחון, בפעם הראשונה, ידיד אישי, שיוכל לסמוך עליו בעיניים עצומות.

משה לוי, שהיה מפקד חטיבת הצנחנים בזמן מילחמת סואץ, נחשב בעיני קציניו לאחד המפקדים הטובים בצה"ל. הוא היה מוכר להם היטב, ידע לדבר בשפתם, ולא נתפס כמי שבא „מלמעלה".

מרן חשב, כי לוי יוכל לשמש לו עין ואוזן בצבא, ולהודיע לו על כל מה שקורה בו. הוא לא חשב, כי לוי יהיה מסוגל לבגוד בו.

ממושמע — כמו רפול?

כדי לסכל את בחירת לוי, עשה גם רפול מעשה ללא תקדים: הוא הזמין את עצמו אל ראש־הממשלה, כדי להמליץ לפניו על מינויו של המועמד שלו — האלוף אביגדור („יאנוש") בן־גל.

אך כל זה לא הועיל. שר־הביטחון החדש משה („מישה") ארנס רצה ברמטכ"ל שיהיה ממר שמע, ולא יקרא תגר על המערכת הפוליטית. משה לוי נראה לו כמועמד מתאים.

יש לזכור, כי אלה בדיוק היו השיקולים של שר־הביטחון שקדם לשרון, עזר וייצמן, כאשר מינה את רפאל איתן כרמטכ"ל. רפול התגלה בדמות שונה לחלוטין כאשר הוא הרגיש את עצמו בטוח בתפקידו.

קשה לדעת אם לא ילך לוי בעיקבות הרמטכ"ל שקדם לו.

שלמה פרנקל ■

סקופ

רפול עשוי להתפטר - יאנוש

יוצא נד'מודים - שומרון וקות' תפטרו - כאשר

אריק ימנה את מוישה וחצי

אריאל שרון החליט תחילה למנותו כרמטכ"ל, וחזר בו אחרי שלוי היפנה לו עורף

לפני שנתיים גילה העולם הזה (2290) כי אריאל שרון, שעמד להתמנות כשר ביטחון, מבקש למנות את האלוף משה לוי כרמטכ"ל הבא של צה"ל, במקום רפאל איתן.

גם המפקדים הם מתנחלים!

בשבוע שעבר היפנה העולם הזה (2376) סידרה של שאלות אל דובר צה"ל. השאלות התייחסו לצורת האירגון הצבאית של תושבי הגדה המערבית ורצועת־עזה, ולצורת האירגון של יחידות־החיילים הבאות מישיבות־ההסדר, שעשרות מהם נעצרו בקשר עם התוכנית להשתלט על הר־הבית.

השאלות הופנו אל דובר צה"ל יומיים לפני הוצאת הגליון. מכיוון שלצורך הכנת התשובה עליהן היה על יחידת דובר־צהל להתקשר ליחידות שונות, ארכה הכנת התשובה שבוע ימים.

להלן תשובתו של דובר צה"ל על שאלות „העולם הזה":

ישובי יהודה, שומרון ועזה מאורגנים בהגנה מרחבית. תושבי היישובים מאורגנים בשעת־חירום להגנה על היישוב ולהשתלבות בהגנה על המרחב. בעת רגיעה, תושבי היישובים מבצעים שרות־מילואים פעיל במיסגרת הביטחון־השוטף במרחב שבו הם מתגוררים.

מפקדי יחידות ההגמ"ר (הגנה מרחבית) הם בעיקר מתושבי המקום.

יחידות חיילי־ההסדר אינן קשורות ביחידות ההגמ"ר של תושבי יהודה, שומרון ועזה. יחידות אלה מורכבות מחיילים סדירים, המשרתים אך ורק ביחידות סדירות של צה"ל, בעיקר בחי"ר ובשיריון.

מפקדי היחידות של חיילי ישיבות־ההסדר הם קציני־צה"ל מיקצועיים, לא בהכרח תלמידי ישיבות־ההסדר.

הימ"חים (יחידות־מחסני־חירום) והנשק נמצאים בפיקוח של המיפקדות המרחביות־מחוזיות. הנהלים הם כנהוג בכל ימ"ח ויחידה בצה"ל, כגון רישום, אחזקה ואבטחה.

עד כאן תשובת דובר־צה"ל. למעשה, מאשרת תשובתו זו את טענת העולם הזה, כי הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן, יצר בגדה המערבית וברצועת־עזה יחידות אוטונומיות של מתנחלים, כאשר היחידה כולה, על חייליה ומפקדיה, מורכבת מהתושבים בגדה המערבית וברצועת־עזה. המיפקדות של היחידות האלה הן האחראיות גם על הנשק והימ"חים, ולמעשה אין אפשרות ממשית לפקח על פעילות פרטיזנית של המתנחלים — ובכלל זה פעולות־טרור — המתבצעת כשהם לובשים מדי־צה"ל, ומשתמשים בנשק צה"לי.

גומארי צחק כאשר זוכה מאשמת הרצח, אך הצחוק עבר כאשר שמע את גזר־הדין

אין רחמים על אהרוני

פיזו הסניגוריה נדהמה מ־הזיכוי. עורכת־הדין האדמונית עדנה קפלן ישבה שותקת כמה דקות אחרי ששמעה כי בית־המי־שפט זיכה את לקוחה, רחמים („גומדי") אהרוני, מרצח עמוס או־ריון ועזר כהן. היא נותרה יושבת וכמו בחלום שמעה את בית־המי־שפט מרשיע את גומדי בעבירות קלות, יחסית, של קשירת־קשר, השמדת ראיות וסיוע לאחר מעשה.

יתכן כי בחלומותיה הכמוסים ציפתה הסניגורית, שהיא מישפט־נית מעולה ובתו של עורך־הדין הוותיק יעקב הגלר, לזיכוי. אך כאשר הוא נחת עליה השכם בבו־קר מפיו של השופט אליקזו וינו־גרד, כמעט שלא האמינה למשמע אוזניה.

עדיין טריה בזיכרון הרשעתו של טוביה אושרי, שותפו וחברו של גומדי ברצח הכפול הזה, בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, בה־רכב אחר, דחה את הגנתו של אושרי ומצא כי הוא אשר ירה בשניים הנרגם. עירעורו תלוי ו־עומד כעת לפני בית המישפט־העליון.

מישפטנים ששמעו על הזיכוי המפתיע, התקשו להבין כיצד הור־שע גומדי בקשירת קשר עם או־שרי לרצוח את אוריון ואת כהן וזוכה מהרצח עצמו. אבל השופט וינוגרד, בפסק־דין מקיף ויסודי, הצליח להסביר את הפרשה.

בארוח פרדוכסאלי, למרות שזי־כה את גומדי, דחה בית־המישפט את גירסתו כמעט בכל הנקודות. בית־המישפט בחר להאמין לעד־המדינה רמי ערוסי ולאבנר מעודד, ועל עדויותיהם ביסס את הזיכוי ואת ההרשעה.

בין הפטיש והסדן

גומדי היה קרוב מאוד להרש־עה, ורק מפני שבית־המישפט מצא כי יש גירסה המתיישבת עם כך שאושרי פעל בסופו של דבר בניגוד להסכם בין הקושרים, זוכה גומדי מאשמת רצח. בית־המישפט דחה על הסף את האפשרות כי גומדי לא היה קשור כלל לתיכנון הרצח, וכי אושרי לבדו זמם ובי־צע את הדבר. בית־המישפט לא האמין לגומדי שלא ידע על מצי־אות הנשק הקטלני במיפעלו, שלא ידע על תוכניותיו של חברו, אוש־רי, לרצח וכי הקורבנות באו ל־מישרדו כדי לדון על סחיטתם מ־הקבלן הירושלמי מימון לוי.

בית־המישפט האמין כי גומ־די וטוביה אושרי תיכננו וביצעו את הכל יחדיו, שלב אחר שלב. הוא האמין כי אושרי ביקש מע־עודד להחזיר את העוזי לברי־בקר, וכי מעודד הביא את הנשק, שבו קבוע משתיקול, למיפעל זמן קצר לפני הרצח, וכי היה זה גומדי שעלה עם מעודד לגג לבדוק את תקינות הנשק וירה מתוכו שתי יריות. הוא אף התלונן שלמרות ה־משתיקול נשמע רעש בזמן היריה.

בית־המישפט האמין שאושרי ביקש שמעודד יכין בור גדול ל־שם קבירת הגופות, וביקש ממנו לעזור בהשמדת הראיות בעת ה־צורך. בית־המישפט מצא כי רמי ערוסי, שהיה עד־המדינה, הוא עד עקבי ומהימן ועדותו לא נסתרה לאורך כל הדרך. ולכן בחר להא־מין לו כי היריות הקטלניות נורו בידי אושרי. אחת הנקודות הש־נויות במחלוקת בעירעורו של או־שרי לבית־המישפט העליון היא ה־שאלה מי ירה בעוזי ורצח את השניים. ערוסי טוען שהוא ישב במיסדרון ליד חדרו הסגור של גומדי ולפתע שמע יריות וראה את אושרי כשהעוזי בידיו מרסס את החדר הקטן. אושרי טען, לעו־מת זאת, כי היה זה ערוסי שהפ־תיע וירה בשניים.

כאשר הוסגר גומדי לישראל, בשנה שעברה, מיהר סניגורו של אושרי והזמינו להעיד בעירעור של אושרי, כדי להכריע מי ירה במנוחים. „מצבו של גומדי בעניין זה הוא עדין," מציין השופט בפ־סק־דינו. „כאשר חזר ארצה התברר לו כי הזמן להעיד בעירעור של טוביה. הוא נמצא בין הפטיש והסדן." גומדי הירהר היטב והח־ליט שמכיוון שהגירסה שערוסי ירה אינה מנקה אותו לחלוטין מכל חשד, הוא יכול לעזור לטוביה בלי להזיק לעצמו, יעיד כי היה זה אמנם ערוסי שירה.

„לערוסי לא היה כל מניע להע־ליל על גומדי," מסכם בית־המי־שפט. כאשר רצה ערוסי לומר דב־רים קשים על גומדי, הוא אמר זאת בלי היסוס. הוא סיפר כי היה זה גומדי שחתך במו ידיו את גרונו של אוריון ואת רגלו של כהן אחרי היריות. דברים ש־בית־המישפט לא קיבל בסופו של דבר מחמת הספק.

הסיכסוך בין אושרי ואוריון היה בגלל אהבתם לאותה אשה, שרה (שורי) דנוך, וגם בגלל חשדו של אוריון כי לטוביה היתה יד ברצח איש הבריגקס שבגללו נידון בזמנו אוריון למאסר־עולם. אוריון דרש מטוביה סכום של 300 אלף דולר, וטוביה לא רצה לשלם. אחרי ש־אוריון וכהן השפילו את טוביה, התעללו בו בחולות בת־ים והשתי־נו עליו, הפך הסיכסוך ביניהם ל־עניין חמור. בית־המישפט לא הא־מין לגומדי כי ביום הרצח הזמין את הקורבנות לפגישה בעניין סחי־טה כספית שסחטו השניים את הק־בלן הירושלמי מימון לוי, וכי טוביה נמצא שם במיקרה באותו יום. „כל העניין עם מימון לוי לא היה ולא נברא," קובע בית־המישפט ללא היסוס. „זה נולד במוחו של גומדי באיטליה ונועד

רגעי המתח לפני כניסת השופטים לאולם נראה אהרוני (שני מימין) מתוח מאוד. גם השוטרים והקהל היו מלאי ציפיה. פקיד־העזר (ליד הדוכן) הגיע והכריז על כניסת השופטים. הרגע הבא היה מלא מפתעה. הזיכוי מרצח גרם לאנחת השתוממות בקהל. השופטים הקריאו רק תקציר של פסק־דין ולא הסבירו את הסיבה לזיכוי. הם הרשיעו את גומדי בשלושה סעיפים בלבד.

לתת הסבר לביקורם של המנוחים במיפעל ולהרחקתם מנסיון הסחיטה של טוביה."

זיכוי

מחמת ספק

בבית־המישפט לא היה ספק כי השניים הוזמנו למפעל ב־תכנון מראש של גומדי ואושרי כדי לדון בעניין 300 אלף הדולר שתבעו מאושרי. אושרי נפגע ב־צורה אנושה מההשפלה שסבל מ־ידיהם. הוא לא סלח ולא שכח, למרות שגומדי ניסה להעיד כי כך היה. „אך הוא עשה זאת כדי לשטול מטוביה את המניע לרצח," קבע בית־המישפט.

ביום הרצח היתה הסכמה בין גומדי ואושרי לרצוח את שני ה־סחטנים. הכל היה מוכן, הנשק היה במיפעל, רמי ערוסי התבקש להישאר יותר מאוחר, אחרי שכל העובדים כבר עזבו את המקום. טוביה אושרי חיכה בחוץ כאשר גומדי עשה נסיון אחרון לסדר את העניינים ללא רצח. הסיכום בין הקושרים היה כי אם יפתור גומדי את העניין בטוב, לא יתבצע רצח, אולם והיה ולא יצליח, יש־תמשו הקושרים בנשק, וירצחו את הסחטנים.

בשלב זה נותרה נקודה אחת שעליה לא הסכימו הקושרים. ב־עוד שגומדי רצה לסיים את הס־חיטה במתן כסף — סירב לכך טוביה. ולכן קיימת האפשרות כי בשלב מסויים החליט טוביה על דעת עצמו לסיים את העניין. הוא נטל את העוזי, נכנס לחדר, הפ־תיע את כולם ורצח את השניים.

אם פעל טוביה כך, הוא הפר את ההסכם שהיה ביניהם. הוא לא חיכה שהתנאי המוקדם שעליו הו־סכם יתמלא, ובכל זאת ביצע את הרצח. לכן נותק הקשר בין גומדי ואושרי וגומדי שוב לא היה סוכ־נו ושותפו לעניין הרצח עצמו.

מחמת ספק זה זוכה גמדי.

גירסה זו, לדעת בית־המישפט, עונה על כל השאלות המתעוררות בתיק. היא מסבירה מדוע ברחו השניים מהארץ וגומדי לא שב אליה אלא אחרי שהוסגר על־ידי שלטונות איטליה. בית־המישפט קבע כי זה בניגוד לאופיו של גומדי להיות נגרר. הוא לא היה נותן לטוביה למשוך אותו לבריחה ללא סיבה ולא היה נשמע לעצתו של עורך־הדין אליהו קידר שלא לשוב לישראל עד שיסתיים עיר־עורו של טוביה. „הוא לא היה עומד 20 חודש בצד כשחברו נשפט ולא היה בא להעיד כי ערו־סי הוא שירה," מציין בית־המיש־פט. „הוא נמלט עם טוביה לחו"ל מחשש שהמישטרה תעלה על עיק־בותיהם."

אחרי הזיכוי מרצח נפלה שלוה גדולה על הנאשם ועל סניגוריו, עדנה קפלן ומרדכי גרון. האיום במאסר־עולם שוב לא היה תלוי על ראשו של גומדי.

הטיעון לעונש היה קצר ותמ־ציתי. התובע, פרקליט מחוז־המרכז אהרון שדר, הציג את הרשעותיו הקודמות של גומדי, וציין בעצמו כי הן ישנות וקטנות־ערך. אך הוא ביקש מבית־המישפט להתייחס להרשעות כאל שלוש עבירות שו־נות, ולתת עליהן עונש מצטבר. „רק כפסע היה בינו ובין שותפות לרצח עצמו," ציין התובע, וביקש את העונש המרבי.

גם הסניגורית קיצרה בטיעוניה. במהלך המישפט הביאה כבר כמה וכמה עדים שסיפרו על נדבנותו של גומדי, על טוב־לבו ועל עזרתו הרבה לנזקקים. היא ביקשה מ־בית־המישפט רחמים בדין.

בית־המישפט התייעץ דקות אח־דות וחזר עם גזר־הדין, עונש מאסר בפועל של 12 שנים. זהו עונש מאסר נכבד, המוטל על עבירות כמו הריגה או שוד אכזרי במיוחד.

הנאשם והסניגורית שלפני שעות אחדות עוד חששו מעונש של מאסר־עולם, נראו המומים מחומרת העונש של 12 שנות מאסר.

אילנה אלון ■

בראיון ראשון מסוגו, שהעניק לכתבת השולם הזה, נעמי אדוה, בבית־המעצר, גילה גומאדי

„התאכזבתי מהחברים שלי!"

מאז **נתפס רחמים** („גומ־די") אהרוני באיטליה והוסגר לישראל, נכתבו דברים רבים עליו ועל שותפו, טוביה אושרי, השפוט למאסר עולם ומחכה לעירעור כבר יותר משנה. סופר רבות על הרצח הכפול שבו נרצחו עמוס אוריון ועזר כהן במיפעל בר־בקר בבת־ים. מאז ניסו עיתונאים רבים לפ־גוש את רחמים בבית־הסוהר, אך נתקלו בסירוב מוחלט מצד השיל־טונות. גם את טוביה אושרי לא ניתן היה לבקר. אושרי צולם הרבה וצופה בטלוויזיה הצבעונית בחדרו. קרוביו מבקרים אותו אחת לשבוע ודואגים לכל מחסורו.

כשישבנו שם על הספסל בפרו־זדור, עברו סוהרים, עובדות סו־ציאליות וקצינים בשרות בתי־הסו־הר. כולם בירכו אותו לשלום, כו־לם איחלו לו כי יצא לחופשי עם מתן גזר־הדין.

שאלתי אותו אם הוא נמצא ב־מתח, וביקשתי, כי יספר לי מה קרה מאז עזב את הארץ אחרי ה־רצח.

רחמים סיפר:

אני מתפוצץ מרוב מתח. אני יושב יום ולילה וחושב ומשחזר איך הכל קרה, ואני מגיע למסקנה, כי יהיה לשופטים קשה להעניש אותי על דבר שלא עשיתי. אני רק מקווה שהאמינו לי, למרות שרוב האנשים שהעידו שיקרו.

טוביה שיקר במישפט שלו כ־שסיפר שקבעתי פגישה עם המנו־חים. היו הקלטות בטלפון של המיפעל. המישטרה טענה שהפסיקה את ההקלטות בדיוק יום אחד לפני הרצח, דבר שלא מתקבל על ה־דעת. אני בטוח שהם פשוט העלימו את ההקלטות שבהן קבעתי עם מי־מון לוי פגישה ב־8 בערב. היה נוח למישטרה לעשות כך. זה לטו־בתם. שורי (שרה דנוך), גיסתי, גם כן לא סיפרה את כל האמת. למה היא לא אמרה במישפט של טוביה שעמוס אוריון איים עליה כמה פעמים ואמר שיתנקם בה?

לעמוס היו דמיונות והוא סירב להבין שעברו כבר 10 שנים מאז ששורי יצאה איתו. כאב לו שהיא חיה עם טוביה. הכי לא בסדר היה מימון לוי. חשבתי אותו לחבר. הוא היה יכול לבוא להעיד על הפגישה שהיתה לי איתו באותו ערב של הרצח, פגישה שאליה הוא הגיע יחד עם אחיו, בשעה 8 בערב.

מימון הסתלק מהארץ במכוון בעת המישפט שלי וכשפנו אל אחיו, והסבירו לו כמה זה חשוב שיבוא להעיד את האמת על אותה פגישה, הוא ענה שהוא לא רוצה בעיות. איזה בעיות היו יכולות להיות למימון ולאחיו אם היו באים ומספרים מה שקרה?

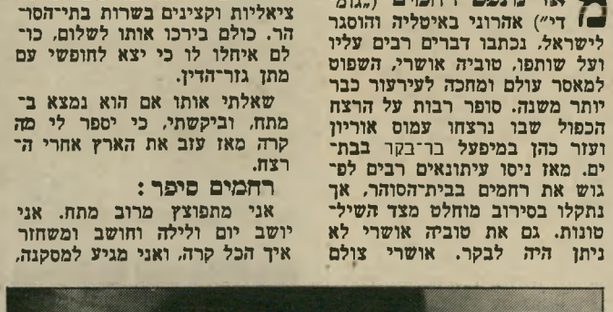

עם הפרקליטה עדנה קפלן, שהקדישה מאמצים מרו־בים כדי להגן על גומדי. מאמציה נשאו פרי, וגומדי זוכה מאשמת רצח והורשע בשלושה סעיפים, קלים יחסית לאישום המקורי. היתה זו הצלחה מרשימה לסניגורת המוכשרת.

החברים הפנו עורף

בבית־המישפט חקרו אותי שעות למה לא מסרתי גירסה למישטרה שהסגירו אותי מאיטליה. אני לא רציתי למסור גירסה. היתה לי סיבה טובה לכך. קוויתי שרמי

(המשך בעמוד 94)

עם הבת

היפה, אוסי, שעושה את צע־דיה הראשונים בעולם הדוגמ־נות. אוסי התגייסה לא מכבר לצה"ל, אך קיבלה חופשה מיוחדת כדי להיות נוכחת בבית־המישפט ביום מתן גזר־הדין לאביה. בהפסקה שהיתה בין הדיונים, ניגשה אוסי אל אביה ועודדה אותו.

בכלא בחודש שעבר, על־ידי הצלם עוזי קרן, ואז הוא צעק כי ינקום בבצלאל מיזרחי כאשר יהיה חו־פשי. גומדי כעס כששמע את דב־ריו של טוביה. לטענתו מיזרחי הוא חבר אמיתי ונאמן. שלטונות הכלא בודקים כל מיכתב וכל אדם המנסה לפגוש את טוביה ואת רחמים, שזכו לתואר „מלכי הפשע המאורגן בישראל" ו„חבורת הכ־דם." הצלחתי לפגוש את רחמים בבית־המעצר רמלה, שלושה ימים לפני מתן גזר־דינו. שוחחתי עימו במשך שלוש שעות, שבהן סיפר לי על קורותיו בחו"ל, על קשריו בישראל ובעולם ועל דעותיו בקשר למישפט.

מתפוצץ מרוב מתח

רחמים **הופתע** לראות אותי בבית המעצר. הסהר שהביא אותו השאיר אותו בפרוזדור ה־כלא והלך. ישבנו על ספסל בפ־רוזדור ושוחחנו בחופשיות. הוא סיפר כי היחס כלפיו בכלא הוא יוצא מהכלל, וכי הוא מסתדר עם כולם. את שותפו, טוביה אושרי, ראה בפעם האחרונה לפני שלושה חודשים, כאשר עדיין איפשרו להם להיפגש לפעמים. יותר מאוחר ני־תנה הוראה שלא לתת להם להת־ראות. הוא נמצא בתא בודד, קורא

מה חשב קארל מארכס על נשים ועל האושר. מי

פוחד שהנשיא יברח. ומדוע אסרו לגדל אבטיחים בעזה

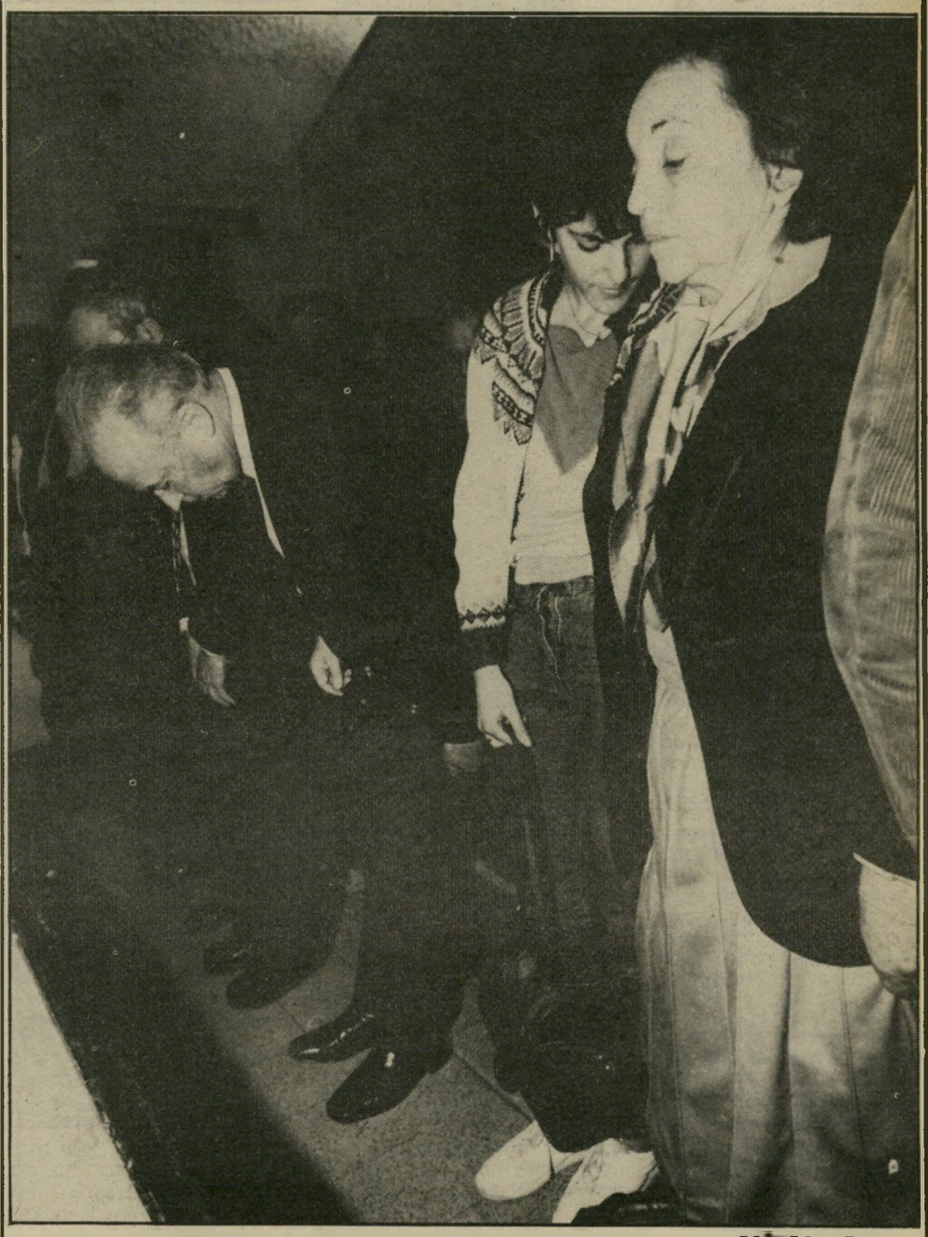

רות אלון אלמנתו של שר־החוץ לשעבר ובתה, נעמי, באו לאזכרה שנערכה בתל־אביב לזיכרו של יגאל אלון. בתחילת הערב נקראו כל הנוכחים לכבד את זיכרו בקימת־דום, ואחר־כך התיישבו לשמוע דברים לזכרו. למעלה: רות, נעמי וח"כ יצחק רבין, ברגע שהתיישב. בתמונה התחתונה: רבין, שבא למקום כדי לשאת דברים לזיכרו של אלון, ישב בתחילת הערב בשורה הראשונה באולם. במקום הקרינו שיקופיות, על דרכו של אלון, ובאותה עת ישב רבין כשרגליו מונחות על הבימה.

■ בשבת הקרובה תשודר ברשת ב' של קול ישראל תו־כנית במלאת 100 שנה למותו של **קארל מארכס**. בתוכ־נית — בין מארכס למארכסיזם, מביאה העורכת **אילנה צור** שאלון שהביאה **לאורה**, בתו של מארכס, לאביה. השאלות והתשובות: מהי התכונה הה־ביה עליך? פשטות. בגברים? עוצמה. בנשים? חולשה. מהי התכונה המאפיינת אותך? דב־קות במטרה. מהו האושר? ל־היאבק. והאומללות? כניעה. המידה המגונה שאתה מתעב? השתעבדות. מהו העיסוק הח־ביב עליך? להיות תולעת־ספ־רים. והצבע האהוב? אדום. פי־תגם? שום דבר אנושי אינו זר לי. והמוטו? בכל דבר יש להטיל ספק.

■ באותה תוכנית נשאל מנהיג מפ"ם **יעקב חזן**, כיצד היה מגיב מארכס אילו היה בא לביקור בקיבוצו. חזן ענה: „הוא היה מופתע שהקיבוצים הן הקומונות היחידות שיש בעולם."

■ ח"כ מפ"ם **יאיר צבן** נשאל בתוכנית, מה היתה ת־גובתו של מארכס לו היה בא לטקס ציון 100 שנה לפטירתו. צבן ענה: „מארכס היה מברר תחילה את יחסו למארכסיזם."

■ בטקס הבחירה של ה־רבנים הראשיים, הוציא השופט **אליעזר גולדברג** הוראה ל־חסום את היכל שלמה, ולאפ־שר את הכניסה רק לבוחרים ולעיתונאים. במהלך הבחירות הגיעה שמועה כי הרב **עזב־דיה יוסף** נכנס פנימה יחד עם 30 מלווים. המישטרה לא יכלה לעצור בעדו. מייד נשלח כוח מישטרה גדול שפינה את כולם, ומי שנשאר היה עובדיה יוסף, שהוא בעל זכות בחירה, ובנו.

■ הרב **שלמה גורן**, שלו לא היתה זכות בחירה, פינה את ההיכל בצהריים. חד־רו אמור היה לשמש כחדר מנוחה, אך הרב גורן השאיר בחדרו אי־סדר מכוון, וכל ה־ריצפה היתה מכוסה בניירות.

■ ביום הבחירות נכחו בהיכל שלמה צלמים רבים. הם צילמו כל הזמן את המועמדים, הרב **בקשי דורון** והרב **שאר־ישוב כהן**. אלה ישבו בשורה הראשונה, ולא היתה בעייה לזהותם. לעומתם, ישב הרב **אברהם שפירא** בשורה האחרונה, ואיש לא הכירו. מ־אחוריו ישבו העיתונאים והתל־חשו ביניהם, שהוא לא הופיע בגלל צניעות.

■ השר ד"ר **יוסף בורג**, שהוא בעל זכות בחירה לרב־נות הראשית, שכח את כרטיס־הבוחר שלו מרוב התרגשות. הוא גילה זאת רק אחרי שהח־לה ההצבעה, והיה צריך לש־לוח מישהו שיביא את כרטיסו של השר.

■ לאחר שנסגרה ההצב־עה, הגיע למקום אחד מתומ־כיו של הרב בקשי דורון, אך השופט סירב לאפשר לו להצ־ביע. אחרי ויכוח קצר ואיום בבג"ץ, הציע אחד העיתונאים שיגישו בג"ץ רק אם יהיה הפרש של קול אחד, וכך נגמר הוויכוח. ההפרש היה של 40 קולות.

■ ועדת־ההסברה של מלי־את רשות־השידור התכנסה ל־דון בסידרת התוכניות על קי־טוב חברתי בישראל, שיצול־מו בבית הנשיא **יצחק נבון**. הדיון היה אמור להתחיל בש־עה 11 בבוקר, אך מסיבות טכ־ניות לא החל הדיון גם שעה קלה לאחר מכן. שני חברי ה־ועד־המנהל של רשות־השידור, **ניסים אלמגז** ו**ישראל** („רוליק") **פלג**, דרשו בתוקף מיושב־ראש הישיבה, **מיכה יגן**, שהנושא יעלה מייד. התערב מנכ"ל רשות השידור **יוסף** („טומי") **לפיד**: „מה הפחד, שהנושא יברח לכם?" במקום השניים, מיהר לענות עורך הדין **אהרון פאפו**: „לא, לא. הם לא פוחדים שה־נושא יברח להם, הם פוחדים שהנשיא יברח להם."

■ בהמשך הישיבה התב־קש מנכ"ל הטלוויזיה **טוביה סער**, על־ידי ראש הוועד־המ־נהל **ראובן ירון**, לגלות מי השתתף באותם ויכוחים. הת־ערב ישראל פלג, שהוא דוק־טור לתיקשורת: „זה לא נהוג גם בבי־בי־סי. אני יודע זאת, כי עשיתי דוקטורט על כך." פאפו לא יכול היה להבליג: „אני לא מתרשם מהדוקטורט שלך. תשאל את פרופסור ירון אחרי הישיבה מה משמעות ה־פיתגם הרומי אקס ליבריס דו־קטוס — אקס קפיטה סטולטוס. אני לא אומר לך מה הפירוש." ירון לא הוצע סתם כמתרגם, הוא פרופסור למישפט רומי. פירוש הפיתגם הוא: חכם ב־ספרים — אוויל בראשו.

■ ח"כ מפ"ם **אליעזר גרנות** העיר השבוע בישיבת הסיעה: „די לחכימה ברמיזא, ולח"כים אפילו לא באמירה."

■ כששאל דובר מפ"ם **אמנון לוי** את **רזביק רזוב־סקי**, עורך השבועון חותם, מה שלומו, ענה רוזנטל: „בס־דר וגמור!"

■ ח"כית התחיה **גאולה כהן** אמרה השבוע, כי שמונה הח"כיות המכהנות בכנסת יכו־לות לשים בכיס הקטן מיספר כפול של ח"כים גברים, מב־חינת המרץ, השכל והרגישות.

■ גאולה כהן גם יצאה בהתקפה חריפה על מוסד הר־בנות, ואמרה שהיא לא מרוצה מתיפקודו. לדעתה, הרבנים ה־ראשיים צריכים להיות מעור־בים יותר בבעיות ערכיות ו־מוסריות, הרווחות ברחוב, ו־אילו הרבנים אינם יוצאים לרחוב. „שלא יהיו לי נקיים כאלה," הוסיפה.

■ המחזאי **יהושע סובול** סיפר השבוע בערב־ראיונות כי קיבל הצעה מתיאטרון חשוב בלונדון להציג שם את מחזהו נפש יהודי. הצעה כזאת היא דבר נדיר לגבי מחזות ישרא־ליים. סובול סיפר עוד, כי גמר לכתוב מחזה חדש על הרקע של גיטו וילנה. המשורר **אב־רהם סוסקובר** מצא יומנים ישנים של איש בשם הרמן קרוק, שעבד בסיפריית הגיטו, וקבר אותם לפני שמת. על סמך יומנים אלה כתב סובול את מחזהו, והתאימו לאקסו־אליה.

■ הסופר **ארתור קסט־לר**, שהתאבד יחד עם אשתו, השאיר אחריו 600 אלף דולר

אנשים

למחקר מדעי על פראפסיכולוגיה ותופעות על־טבעיות. הוא עיר על כך **יצחק ליבני**: „קסטלר היה תמיד איש מצי־אותי, ויש להניח שלפני מותו הדבר הכי־מציאותי לגביו, היה לדאוג לעתידו כמת.“

■ ועוד מפי ליבני, על מאמרו של **אמנון** („אין לי אחות“) **דנקנר**. הוא מציע לו לבטל גם את אשתו ואת הנשים בכלל, מכיוון שהטענות של דנקנר הן טענות קלאסיות שנטענו תמיד נגד נשים. הייגה, איינשטיין ופרוייד היו גברים.

■ האם זוהי רק בדיחה? הרופא מעזה, הד״ר **האתם אבו־ע׳זאהה**, טען כי השיטפונות אסרו לגדל בעזה אבטיחים. הסיבה: ציבעי האבטיח הם כציבעי הדגל הפלסטיני, המכונה „דגל אש״ף“ — אירופה. „מכיוון שהסוס שלה נגמר, ושצריך להחליף אותו ואת רוב השחקנים.“ הוא גם גילה, כי קיבל הצעה לאמן קבוצת כדורסל חשובה באירופה, אך לא היה מוכן לנקוב בשמה.

■ **נעמי שדמי**, מזכ״ל תנועת עם יפה עם אחד, החליטה להפתיע את בעלה **אשר**, בארוחת־ערב חגיגית, במיסעדה לכבוד יום־הולדתו. בין מנה למנה, היא שוחחה עם בעל המיסעדה, **ברוך זלצרמן**, והסבירה לו מהן מטרות התנועה. זלצרמן החליט לתרום שני ערבים סגורים לטובת התנועה, שבהם יערכו מכירות פומביות. ההכנסות יהיו קודש למיפעל־החינוך של התנועה. אשר שדמי העיר בחיוך: „גם כשאשתי מבלה, היא עובדת.“

■ העיתונאי מבאר־שבע

דב בן־מאיר

ח״כ העבודה ומזכיר מועצת עיריית תל־אביב, הוא מועמד המערך בבחירות לראשות עיריית תל־אביב. אחרי לבטים קשים הוחלט להטיל את התפקיד עליו, והוא שעומד להתחרות עם שלמה („צ׳יצ׳“) להט. בן־מאיר נראה בתמונה כשהוא עולה לבימה לשאת נאום, כשמימינו הכתובת „אש“, הרשומה על הארגז המכיל מטפי כיבוי.

קליפה ירוקה מבחוץ ולבנה מבפנים, בשר אדום וגרעינים שחורים.

■ אבר־ע׳זאלה גם טען, שההבטחה האלוהית לאברהם אבינו, כי „לזרעך נתתי את הארץ הזאת,“ חלה על שני בניו — יצחק וישמעאל. „מגיע לנו 50% מן הירושה,“ טוען הדוקטור, „אבל אנחנו מסתפקים ב־20% בלבד — הגדה והרצועה.“

■ מאמן מכבי תל־אביב **רלף קליין** סיפר השבוע, שמכבי נכשלה במישחקי גביע **יצחק שתיל** הפסיד בקבוק ויסקי בהתערבות. הוא התערב עם עורך־הדין **שאול עמית**, הנשוי לנעמי, אחותו של **אליהו נאווי**, שראש עיריית באר־שבע יהיה הנשיא הבא. שתיל הפסיד בהתערבות, ובקרוב יזמין את עמית לבקבוק.

■ **מיכל רפאלי**, דוברת תנועת ר״ץ, שלחה השבוע הודעה לעיתונות שבה נאמר בין השאר: „כספים למיפלגות הדתיות הם שערוריה שהדעת אינה סובלת.“ בגלל ריבוי הטלפונים, סתמה רפאלי באחת ההודעות ואמרה: „מיפלצות

פנינה רוזנבלום

כפי שהיא נראית לפני ואחרי האיפור. בתמונה מימין נראית פנינה בדיוק בשלב הראשון של האיפור, כשיש עדיין גלגלים בשערה ופניה נקיות עדיין מאיפור. פנינה נראית שונה לגמרי בתמונה השמאלית, כשהיא מאופרת, מסורקת וזוהרת. כשמסתכלים על שני הצילומים, קשה להאמין שבשניהם מופיעה אותה האשה.

דתיות.“ מייד ענה לה האיש בצד השני של הקו: „הדעת אינה סובלת, אבל הדת סובלת.“

■ **יגאל פרנה**, כתב הקומון הירושלמי כל העיר, מאוהב בשחקנית **ברוק שילדס**. השבוע נכנס ביחד עם אשתו וידידים למיסעדה בירושלים, וראה שם את השחקנית המפורסמת. סרנה היה עסוק כל הערב בליכסון מבטים לעברה, וכשניגש אליהם המלצר הערבי ואמר: „מברוק!“, קפץ סרנה ואמר: „מה ברוק?“

■ שגעון תהילה עומד לשטוף בקרוב את ישראל. כוכבי הסידרה הפופולארית מתכוונים להגיע לסידרה של שש הופעות בתל־אביב. מפיקי המופע מתכננים את העניין כמיבצע צבאי לכל דבר, כולל סידרת אנשי־ביטחון שישמרו על הכוכבים. בית־המלון שבו יתארחו החליט לסגור לחלוטין את כל הקומה שבה יתגוררו, בעת שהותם בארץ.

■ ח״כ **דני רוזוליו**, בן קיבוץ כברי, נשאל איך יוכל לעשות תורנויות־מיטבח בקיבוצו, אחרי שהתמנה כמזכ״ל חברת העובדים. רוזוליו הסביר שהוא לא עושה תורנויות־מיטבח, אלא תורנויות־רפת. בעבר עבד בדיר, וכשסגרו את הדיר, הוא עבר לטפל בפרות. גם כח״כ — ועתה כמזכ״ל — הוא יוכל להגיע לתורנות השבועית ברפת.

■ ח״כ לשעבר **שמואל פלאטו־שרון** הופיע בערב־ראיונות בתל־אביב. הוא לא עלה לבימה לבדו. לצידו ישב עוזרו **רוני צפריר**, שתירגם עבורו את השאלות, שעליהן ענה פלאטו־שרון בעברית קלוקלת.

■ הזמר **דודו זר** יצא לשירות מילואים קצרצר בלבנון, שהתארך בניגוד לרצונו. זר הופיע לפני חיילים במוצב ג׳אבל־ברוק. סופת־שלגים שם־קדה את המקום לא איפשרה יציאה או כניסה במשך כשבוע. נסיונותיו של זר לבקש חילוץ בעזרת החול־שלג או מפלסות, נכשלו גם הם. כעבור יותר משבוע, כשמזג־האוויר השתפר, חזר לתל־אביב. בגלל השלג הפסיד זר צילומים לטלוויזיה הלימודית.

גליה טופול

נראתה השבוע בבכורת הסרט „המגילה“. גליה באה מלונדון, שם היא מתגוררת עם בעלה, חיים טופול. אדם אחר שבא לאחרונה לביקור הוא אפריים קישון (משמאל), יחד עם אחת מכוכבות הסרט, אביבה פז). קישון בא יחד עם אשתו שרה.

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

ספירת קולות במליאת־הכנסת

אנשים

דניאל פאר הוא חלק

מהריהוט בסלון, ומי שומר

על שלמות הקואליציה

■ כשנשאל האסטרולוג הרצי ליפשיץ, מה יהיה מצב בריאותו של ראש־הממשלה מנחם בגין, והאם ימשיך בקדנציה נוספת, אמר כי מצב בריאותו יהיה טוב וכי הוא ייבחר שוב. כשהעירו לו, כי אמר בשעתו על יגאל אלון שהוא יהיה ראש־ממשלה, ענה ליפשיץ: „תמיד יש 20 אחוז של טעויות."

פסוקי השבוע

● **הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן:** הדבר הטוב שאני יודע לעשות אחרי רמטכ"ל, זה טייס.

● **העיתונאי ב' מיכאל,** על הכוונה לבצע קידוחי נפט בביקעה: כי ככה זה מעבר לקו הירוק — היהודים קודחים ומעלים קדחת, והערבים מוצאים נפט. כנראה עניין של מנטאליות.

● **המחזאי יהושע סובול,** על צירוף פסיכיאטר למשא־ומתן של הרופאים עם הממשלה: טעות בדיאגנוזה — כדי להבין את הממשלה היו צריכים לצרף לצוות מומחה למחלות חשוכות מרפא.

● **העיתונאית זיוה יריב:** ואני עדיין לא מבינה מה אנחנו רוצים מהלבנונים האלה. לא ביקשנו מהם רשות להכנס ללבנון, אז מה אנחנו מבקשים מהם רשות לצאת מלבנון?

● **הרב מנחם הכהן:** להוציא את בני ישראל ממצריים — נזקק העם למשה. להוציא את ישראל מלבנון — אנו נזקקים למשה יחצי.

● **רבקה מיכאלי,** על תשדיר־האשכוליות: אני מקנאה בבחורות האלה ומציעה לבימאי לפנות אליי, כשיעשו תשדיר על לימונים נגסיים.

● **אלמונית ב„מבט ל־חדשות,"** על שביתת הרופאים: מה זה כאן, מדינה של שביתות?

● **דניאל פאר,** על עצמו: אני חלק מהריהוט בסלון, ואז אנשים חושבים — בצדק, אולי — שמותר להוריד ממני את האבק, ואולי אפילו לירוק לשם כך.

● **ח"כ אברהם שפיירא:** ראש־הממשלה אינו צריך ביטוח כדי לשמור על שלמותה של הקואליציה. האופוזיציה היא שעושה הכל כדי שהממשלה לא תתמוטט.

● **העיתונאית פיקבי קשת:** מרוב דיבורים על נישא ספרדי, שני המועמדים הסופיים הם אחד אירי והשני ייקה.

אילנה רובינא

באה השבוע לבכורה של סרט. היא נכנסה לבדה ללובי של האולם, ואנשים רבים שהיו שם לא הכירו אותה, מכיוון ששינתה תיסרוקתה. הם התלחשו מאחורי גבה בקשר לזהותה של האשה הלא־מוכרת, עד שהתבררה זהותה. אז ניגשו כולם ללחוץ את ידה.

טרי מהתנור.

עלית שוב מחדשת: לראשונה בישראל ופל עם תאריך.

בפעם הראשונה
בתולדות הופלים יש לך
בטחון במאת האחוזים שהופל טרי.
עלית עשתה את זה. בשבילך. אריזת הופל
החדשה, הבלעדית לעלית, היא אריזה רב־שכבתית,
אטומה, שתפקידה לשמור על הטריות של כל שכבת ופלים. כל
שעליך לעשות מעתה, הוא לשים לב לתאריך שעל האריזה. התאריך
מבטיח לך טריות לאורך זמן. איפה עוד מפנקים אותך כך?

ניתן להשיג ב-3 טעמים: לימון, וניל, שוקולד.

טרי באחריות! שים לב לתאריך

טוב לי עם ופלים עלית

רומנטיקה לילדות "טובות".

קיץ.חיוך ביישני, תמים... מפתה — קיץ רומנטי
עם הקו החדש של "מיס בגיר".
שמלות "קטנות" מכותנה אורירית וקלה
באותה תפירה מעולה שהכרת ב"ליידי בגיר",
ובשלל צבעים רכים ומחמיאים.
הנה היא באה, ילדה "טובה"... ומסוכנת..."מיס בגיר".

הקו הצעיר של ליידי בגיר

Miss Bagir

להשיג ברשת חנויות פולגת ובחנויות המובחרות.

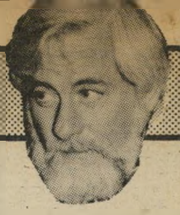

כתובת בודדת בשדה חיטה - ובה המסר כולו

IRREVERSIBLE?

ה תמונה נראית כאילו נלקחה מסרט סוריאליסטי, אשר בויים בידי בימאי מסורף.

שדה־חיטה שליו. הגיבעולים הירוקים מתנדנדים אט־אט ברוח הקלה. כמה בדווים יושבים בשולי השדה ושותים תה חזק, מקומקום חבוט שעמד על אש פתוחה.

באמצע השדה המוריק עומד גוש־בטון. חלקו העליון מפוצץ. יתכן שזה היה פעם בסיס של עמוד־חשמל או עמוד־תאורה.

על הבטון רשום בצבע שחור זועק: „כאן ארץ־ישראל! לא נסת!"

■ ■ ■

א ת האותיות האלה רשמה יד יהודית זועמת לפני שנה. אז עמדו כאן בתים, קאראוואנים, התנחלות שוקקת־חיים.

תושביה היו בטוחים בעצמם, כי מאחוריהם עמדה תנועה אדירה, ושרים בממשלה, וקציניס בצבא. העוצמה, כך היה נדמה, היא עימם.

איזו ממשלה תעז להרים יד ולפרק התנחלות עברית? אין כזאת!

הרי מנחם בגין עצמו אמר לעורכי העיתונים המצריים, שביקרו אצלו בירושלים בינואר 1978, שכל ממשלה אשר תחליט לפרק התנחלויות בסיני תיפול מייד. ולג'מי קארטר אמר בקמפ־דייויד שלפני שיפרק התנחלות אחת יעקור את עינו ויכרות את ידו.

המתנחלים היו בטוחים בעצמם. מדי יום הגיעה אליהם תיגבורת. הם רשמו על עמודי־החשמל את סיסמותיהם: לעולם לא נסוג!

והנה, אחרי שנה, נותרו כתובות אלה כמעט כעדות יחידה לכך שהם היו כאן אי־פעם.

ההתנחלויות נעלמו. אחרות הותירו אחריהן הריסות, שביניהן רועות העיזים השחורות ונחות נערות הבדווים. השאר מתכסה בשנה ברוכת־גשמים זו בחיטה ובשעב.

זהו סיפור עתיק, המתחדש שוב ושוב: כובש בא וכובש הולך, והבדווי לעולם נשאר. הוא ועיזיו.

שקט פסטורלי שורר בצפון־סיני.

■ ■ ■

ל אחרונה מהלכת אימים בארץ מילה אחת, שהיא כה נוראה עד כי אין לבטא אותה בעברית, ואפשר להעלות אותה על דל־שפתיים רק באנגלית: IRREVERSIBLE.

כלומר: מעשה ששוב אי־אפשר לבטלו לעולם. תהליך בלתי הפיך.

נביא התורה הזאת הוא ידידי מירון בנבנישתי. הוא ערך מחקר מועיל על המתרחש בשטחים הכבושים, החוקים שנחקקו, האדמות שהופקעו, העובדות „שנוצרו בשטח" והתוכניות שנרקמו. טוב לדעת, וטוב שמישהו בדק זאת באופן שיטתי. אילו הסתפק במלאכה זו, היתה באה עליו הברכה.

אולם בבנישתי לא הסתפק בכך. הוא נתן למימצאיו כותרת נחרצת: IRREVERSIBLE.

אי־אפשר עוד לבטל את העובדות המוגמרות. יש לקבל אותן, איכשהו, ולהסיק מהן מסקנות. אולי צריכים עתה להיאבק על זכויות הפלסטינים בשטחים הכבושים כתושבי ישראל הגדולה.

כשמרכולת מחשבתית זו באמתחתו, נודד בנבנישתי לאורכה של הארץ וברחבי תבל, למען יידעו כולם: התהליך הוא IRREVERSIBLE.

אין עוד מה לעשות. זהו זה. סוף־פסוק.

ולפעמים, בשעת רצון, הוא מרכך במיקצת את גזר־הדין: התהליך עדיין אינו בלתי־הפיך לגמרי, אבל הוא יהיה כזה בעוד שנה או שנתיים, כאשר יישבו 100 אלף יהודים בדירותיהם המפוארות בגדה המערבית וברצועת־עזה.

או אז יהיה באמת ובתמים IRREVERSIBLE.

כי כך גזר האלוהים.

■ ■ ■

א ם נאמרים דברים כאלה כדי להזעיק אנשים מריבצם, הרי הכוונה רצוייה.

אליאס פרייג', ראש עיריית בית־לחם, משתמש בסיסמה זו בנסיונו להנחיל תחושה של דחיפות לראשי אש"ף, הרחוקים מזירת ההתרחשויות. קומו, עשו, הוא אומר להם בדרך זו, הזמן אוזל. עת להחליט החלטות נועזות. עת להכריע.

וגם הרבה אנשים בישראל משמיעים קריאת־בהלה זו איש באוזני רעהו, או באוזני רעים זרים, כדי להגיד להם: קומו! פעלו! לפני שזה יהיה מאוחר מדי!

זה טוב. אבל זה מסוכן מאוד־מאוד.

כי המילה האנגלית הזאת, בעלת הצליל הנחרץ, משפיעה בסך־הכל השפעה הפוכה.

היא אומרת לבנין ולאנשיו: מהרו! השלימו את המלאכה תוך שנה־שנתיים! הביאו עוד 50 אלף, עוד 100 אלף יהודים לגדה, בכל מחיר, בכל האמצעים — והבטחתם את קיום מלכות־ישראל השלישית לנצח־נצחים.

היא אומרת להמוני המתנגדים בישראל: זה אבוד! איחרנו את המועד! בנין יהיה בשילטון בשנתיים הקרובות, הוא ישלים את המלאכה, ושוב לא יהיה ניתן לעשות דבר.

והיא אומרת לרוב הדומם, שאינו מתנחל ואינו מתנגד להתנחלות: אין טעם לטרוח. אין טעם להחליט לכאן או לכאן. העניינים כבר הוכרעו, לטובה או לרעה. אז הבה ונחזה בכדורגל בטלוויזיה.

■ ■ ■

א ני מתפתה להשיב למילה האנגלית האחת בשתיים אחרות: IRREVERSIBLE? MY FOOT!

שום דבר אינו IRREVERSIBLE!

אפילו חיינו עלי־אדמות הם REVERSIBLE.

מה שנוצר בידי אדם, בידי אדם לשנותו.

מהי אמת־המידה האובייקטיבית, המונחת בידי המיתוס החדש הזה?

מדוע דווקא 100 אלף יהודים הופכים את השליטה הישראלית בגדה לבלתי־ניתנת לביטול? מדוע לא 87,284, למשל? או 342,736? לפי איזה חישוב נקבע המיספר השרירותי?

רוב המתנחלים החדשים בגדה המערבית וברצועת־עזה הם ציניקאים גמורים, ההולכים לשם תמורת כסף. לא מעניין אותם הצדק של היהודים, ובוודאי לא הצדק של הערבים. מעניין אותם שאי־אפשר לקנות דירות בתחומי ישראל, ושקל לקבל דירה זולה מעבר לגבול.

כמה מהם יישארו שם, כאשר ממשלת ארצות־הברית תציע להם בבוא היום דירה בפוסי אנג'לס ואשרת־כניסה לארצות־הברית, בתוספת כרטיס ירוק קטן?

כאשר התמריץ העיקרי הוא תאוות־בצע ונוחיות כלכלית, מהו הדבר שאינו ניתן לשינוי? האם העליה בשערי הבורסה היא IRREVERSIBLE?

מי שהקיך לשם בגלל הכסף, יחזור משם בגלל הכסף. כמו בימית.

■ ■ ■

א נחנו עוסקים כאן בתהליכים פוליטיים, ובתהליכים כאלה שולט ההגיון הפוליטי.

נכון, אם יהיו בגדה המערבית 50 אלף בוחרים, אשר כריתת השלום פירושה לגביהם שיצטרכו לנטוש את דירותיהם — יוסיף הדבר 50 אלף קולות לרשימות לאומניות קנאיות, החל בימין הקיצוני וכלה בפאשיסטים. (להוציא, אולי, את הציניקאים הגמורים, ההולכים לשם מראש, מתוך חשבון שהפיצויים יהפכו אותם בבוא היום למיליונרים, לפי המתכונת של ימית.)

זה יקשה על מעמדן של רשימות מתונות בבחירות. אבל מה יש בכך שהוא בלתי־הפיך?

נכון גם שפינוי המתנחלים משם יעלה הון־עתק. אבל הממשלה האמריקאית האוילית, המממנת כיום את כל ההתנחלויות האלה בכספו של משלם־המיסים האמריקאי, תצטרך לשלם בבוא היום גם עבור פירוק ההתנחלויות.

(המשך בעמוד 74)

איזה בקבוק הכי גדול?

הבקבוק שלי, הבקבוק המיוחד של סודה סטרים.

למה אתה חושב כך?

אני לא חושב, אני יודע! שמי מר תוסס. איש סודהסטרים.

מה פתאום? הוא נראה לי קטן יותר!

אבל הוא מיוחד, זה הבקבוק של סודהסטרים,
כאשר הוא מלא בסירופ סטרימלי, הוא נותן לך 2.5 ליטר
משקה קל ותוסס ולכן הוא הכי גדול !!!!!!
כשהוא ריק, אתה יכול להכין בעזרתו סודה
בטעם ובחוזק האהובים עליך, במכשיר סודהסטרים 201.

נהדר, איך אני יכול לקנות אותו?

תמורת — **35. שקל בלבד**, וזה כולל גם סטרימלי
וגם את הבקבוק המיוחד.

בכוונתך לאמר לי שהמשקאות של סודהסטרים חסכוניים יותר מאחרים, ואני לא צריך לסחוב בקבוקים?!

בוודאי, זה הסוד שלי ושל סודהסטרים—יותר טעים, יותר
גדול, ואפילו חסכוני יותר מהאחרים —
שגעון של רעיון — רעיון תוסס!

אבל אין לי סודה סטרים, יש לי רק "סיפולוקס".

אז תהיה חכם כמוני — תחליף אותו!

עכשיו במבצע!

500 שקל תמורת מכשיר הסודה הישן שלך!

(סיפולוקס, קנווד, ואחרים)

המבצע בתוקף עד 31.3.83

החודש ניתנת לך הזדמנות להחליף את מכשיר הסודה הישן שלך ולקבל — **500. שקל** זיכוי
בקנותך מכשיר **סודהסטרים 201 הגדול**

סודהסטרים® - רעיון תוסס

הקניה הטובה ביותר 1983

1983

חנויות בחבל הארץ: אילת: הכשביר לצרכן • מעדניה דרומית, רח' אלכוז 2. **אשדוד**: הכשביר לצרכן • מ.י.א. בע"מ רחוב הראשונים 116. **אשקלון**: הכשביר לצרכן • סלון כהנא רחוב צהל 1. **בת-ים**: שי אלקטריק רחוב בלפור 87 • כל-בו ליפשיץ רח' בלפור 33. **באר-שבע** הכשביר לצרכן. **נבטעזים**: סימונית, רח' ויצמן 25 • שרותי תשמל, אחים ראשון, דרך השלום 105. **חדרה**: רמי אהרוני, רח' אילת 36. **הרצליה**: שחר המאור, רח' הנשיא 36. **חיפה**: המשביר לצרכן • סגל ובניו, רח' החלוץ 61. **טבריה**: קלאס, רח' אלונים 85. **יבנה**: סלון גירון, רח' יבנה 103. **ירושלים**: המשביר לצרכן • סעתי יחזקאל, רח' הרברט סמואל 2 • שבריאי, רח' יפו 97. **כרמיאל**: ספרול חונה ובניו, ס. מסחרי, לוד: חגע' חטון, רח' הרצל 49. **נהריה**: בן-חיים יוסף, מ. כסחרי 1. **נתניה**: פינת הסרת, רח' ויצמן 62. **עכו**: בן-ארי משה, רח' התשבי 22. **עפולה**: המשביר לצרכן • רדיו אקספרס, רח' הרצל 39. **פתח תקוה**: מוצרי חשמל, רח' ז'בוטינסקי 129. **פתח-תקוה**: הרצוביץ אבשלום, רח' איכילוב 1. **צפת**: גנון שאול, רח' ירושלים 70. **קריאתון**: אלקטרו-אין, מרכז כסחרי. **קרית אתא**: סכמן משה, רח' העצמאות 50 קרית שמונה: המשביר לצרכן. **רחובות**: לנסיר, רח' הרצל 188. **רמלה**: קשרו יחזקאל, רח' ז'בוטינסקי 15. **רמת-גן**: מפדנה יובל, רח' הראיה 129. **רמת השרון**: רדיו עוז, סוקולוב 65. **שדרות**: לישע חנן, רח' יוספטל 153. **תל-אביב**: כל-בו שלום • המשביר לצרכן אלנבי • המשביר לצרכן דיזינגוף סנטר • אברבנל סיכוויות, רח' בוכרשוב 23 • בני אהרוני, רח' הרצל 23 • כביס-קור, רח' ההגנה 78 שב' התקוה • שמחי ובניו, רח' נחלת בנימין 94. **תל-מונד**: תקיף, רחוב קרן היסוד.

ערב מלאת שנה לפינוי חבל־ימית חזר השלם הזה למקום

חזרה לימית

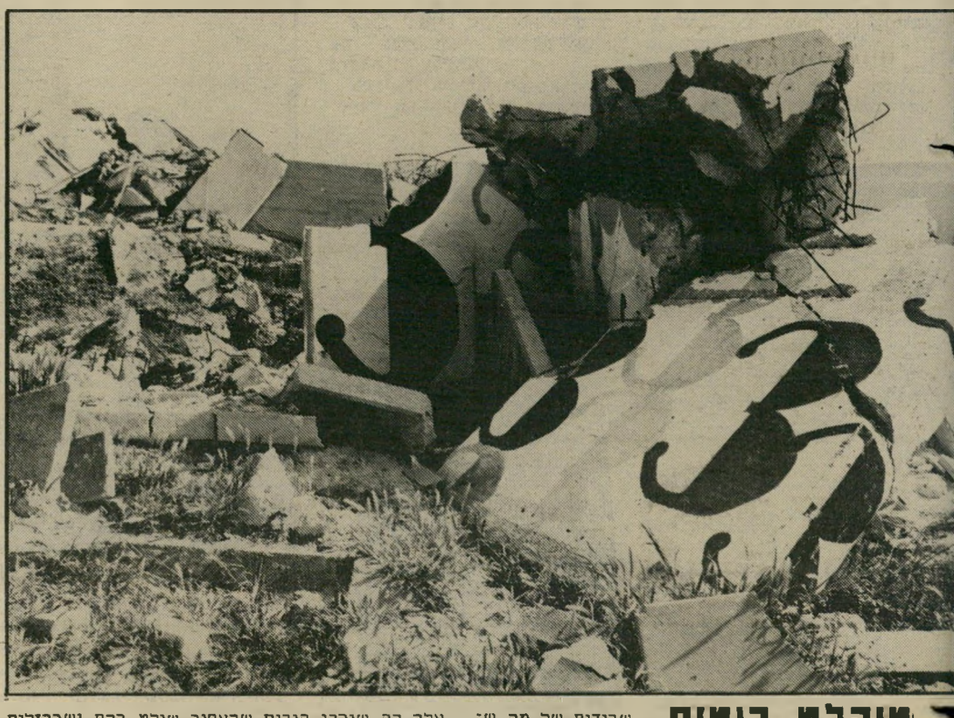

מיקלט בימית
צבוע ועליו בעיר ימית. היום הכל הרוס, ומה שנשאר, שרידים של מה ש־היה פעם מיקלט אלה רק שיברי קירות שהאפור שולט בהם ושברזלים חלודים בולטים מתוכם. הצבעים על קירות המיקלט דהו, ומשאירים אווירה עגומה של חורבן־אלים.

ש קט מסביב. דונמים רבים של שדות חיטה ירוקה מבשי־לה. עדרים קטנים של עיזים שחו־רות וכבשים. ילדות בדויות קט־נות, בשמלות שחורות, מתרוצצות מסביב. רוח קלה מלטפת את ה־דיונות הצהובות הנקיות, הפוגות אל הים. אווירה פסטוראלית.

באמצע, בתוך כל השקט השליו הזה, עיר שלמה הרוסה, עיר לש־עבר — ימית.

קסטה של זוהר ארגוב

נ סענו לראות את ימית ש־אחרי שנה, והרגשנו כמו אר־כיאולוגים המחפשים שרידים, שא־ריות, סימני זיהוי, שילמדו אותנו על חייהם של אותם שחיו כאן בתקופה קודמת.

עברנו את הגבול ונכנסנו למר־גית של צאלח. הנהג הוא בדוי הגר באיזור ימית, ושמח לקחת אותנו לסיור במקום. הצטרף אלינו חברו הטוב מוחמד, שהיה מורה־הדרך שלנו במשך היומיים הבאים. שניהם דוברי עברית לא רעה.

הדבר הראשון ששאל מוחמד, כשנכנסנו למכונית, היה אם יש לנו סיגריות טיים. לא היו לנו, ולכן הוחלט לנסוע קודם כל לקנות סיגריות.

נסענו לצומת אבשלום. שם ער־מד עכשיו, כמו אז, קיוסק קטן של בדווים. על המדפים הרבה מי־צרכים ממצריים, אך מדף אחד מלא כולו בקופסות סיגריות טיים ישראליות — זה הלהיט המקומי.

בחוץ, על הארץ, היה מונח אר־גז־עץ שעליו כתובת מחוקה בעב־רית. בצד עמדה מרצדס שעל הגג שלה השלט „מונית,“ בעברית. מח־שבה בלתי־נמנעת חולפת בראש — האם זו אחת ממכוניות מרצדס שבזמנו נגנבו בישראל והוטמנו בחול?

צאלח, הנהג שלנו, כמו קורא את מחשבתי, ומייד שולף בגאווה את כל רשיונות־הרכב שלו, ואף

מאת

עוזי סרגוסטי

את התווית, שמודבקת בדרך־כלל ליד הנהג בכל מונית ישראלית. הוא קנה את המכונית כחוק, מ־אדם בשם אפריים רוזנפלד, מר־חוב קורדובה 5 בתל־אביב.

התחלנו לנסוע לכיוון ימית. צאלח שם קסטה של זוהר ארגוב. על הכביש, לפני הפניה לעיר, עמד פעם שלט גדול וציבעוני, שעליו פירוט מלא של כל היישובים ה־יהודיים בחבל. עכשיו עומד באותו מקום בדיוק, לפני הצומת, שלט לבן כתוב ערבית ועליו חיצים:

(המשך בעמוד 20)

(המשך מעמוד 19)

ישר — לכיוון אל־עריש; ימינה — לכיוון אלסלאם, ובסוגריים, בערבית, כתוב „ימית"; שמאלה — לכיוון אל־ג'ורה.

מוחמד מיהר להסביר לנו שלימית קוראים עכשיו אבו־סנאן. ואכן, כשבאים מכיוון דרום, יש שלט אחר לפני הצומת, ושם כתוב השם החדש: אבו־סנאן.

פנינו לכיוון ימית, בצידי הכביש יש כבר סוכות רבות של בדווים, שחזרו למקום ולאדמתם. הכביש משתרע קדימה. אין תנועה, בדיוק בעונה הזאת בשנה שעברה, הגעתי לכאן כצלמת העולם הזה, כדי לסקר את כל אותם מאורעות פרועים שקדמו לפינוי, ולמימושו הסופי של הסכם־השלום עם מצריים.

או היה הכביש הזה הומה. מכוניות רבות נעו במהירות אל העיר וממנה. נערים חובשי כיפות סרוגות ונערות בחצאיות ארוכות הסתובבו באיזור ללא הרף, כשהם מחפשים טרמפ הביתה לליל־הסדר, או טרמפ לתוך העיר, להצטרף אל חבריהם שתיכננו לערוך את הטקס הימי הראשון שלהם בחוף ימית.

מ'מית לאבו־סנאן

מימין: תצלום שלט המפרט את יישובי חבל ימית: אוגדה, דיקלה, חרובית, מרכז אבשלום, נאות סיני ועוד. משמאל: השלט החדש ששמו המצרים: ישר לאל־עריש, ימינה אלסלאם, ובסוגריים בערבית — ימית, ושמאלה לאל־ג'ורה. כשבאים מכיוון דרום, ישנו שלט המכריז על ימית בשמה המצרי החדש — אבו־סנאן.

ימית שהיתה

תצלום של העיר ימית כשהייתה עיר סואנת ומלאה אנשים. העיר נבנתה ברובה במיבנים טרומיים. כיום לא נותר דבר, פרט לבית־הכנסת. העיר כולה הרוסה לחלוטין וכמעט מחונה, וחיילים מצריים שומרים על החורבות בשתי הכניסות של העיר.

חוף ימית

למעלה, כמו שנראה בתקופה הפרועה של התנועה לעצירת הסיגה מסיני. מתנגדי הנסיגה ניסו להגיע למקום בכל דרך, ואפילו דרך הים. הם נשאו דגלים, שרו שירים ואף איימו בהתאבדות. כיום החוף ריק (משמאל), וחיילים מצרים מעטים משוטטים בו.

לא תמיד היה, אבל תמיד אפשר היה לשמוע שם כל מיני פרטים פיקנטיים על המתרחש.

עכשיו לא נותר דבר מתחנת־הדלק — היא נמחקה כליל.

שדות ירוקים של חיטה מבשילה מכל עבר, והרוח מלטפת אותה ויוצרת בה גלים־גלים.

כשנישלו את הבדווים מאדמתם, שיקרו לנו התועמלנים הרישמיים, ששבטים אלה אינם קשורים לאדמה, שהם נוודים. דבר זה התגלה כתירוץ עלוב. היום, בשנה ברוכת גשמים, זרועים דונמים רבים של חיטה בכל איזור צפון־סיני, ובעוד שבועיים, כך אומרים האיכרים הבדווים, אפשר יהיה לקצור את החיטה ולטחון קמח.

אנחנו מתקרבים לעיר. מרחוק, בתוך כל השקט השליו, מתחילה להשמע המולה מוזרה. אנחנו מתקרבים עוד, ואנו מבינים שזה רעש של מכונות. אנחנו נכנסים לתוך העיר, ומבינים שהמכונות הן מכונות־חפירה. הבתים נהרסים, ומפנים את מקומם לשכונות חדשות.

עה מלבדנו, שקט מסביב, שרשרות דיונות לפנים.

הנה, אני נזכרת, כאן מצד שמאל, היתה תחנת־הדלק המפורסמת של צ'רלי.

בשבועות הסוערים שלפני הנסיגה, בדיוק בעונה הזאת בשנה שעברה, הגעתי לכאן כצלמת העולם הזה, כדי לסקר את כל אותם מאורעות פרועים שקדמו לפינוי, ולמימושו הסופי של הסכם־השלום עם מצריים.

או היה הכביש הזה הומה. מכוניות רבות נעו במהירות אל העיר וממנה. נערים חובשי כיפות סרוגות ונערות בחצאיות ארוכות הסתובבו באיזור ללא הרף, כשהם מחפשים טרמפ הביתה לליל־הסדר, או טרמפ לתוך העיר, להצטרף אל חבריהם שתיכננו לערוך את הטקסים היהודיים של ליל־הסדר במקום.

תחנת־הדלק של צ'רלי המתה תמיד. בדרך־כלל ישבו בה העיתונאים הרבים, שבאו לסקר את הפינוי מכל העולם, ושם היו מחלפים הוראות לכל הכיוונים. דלק

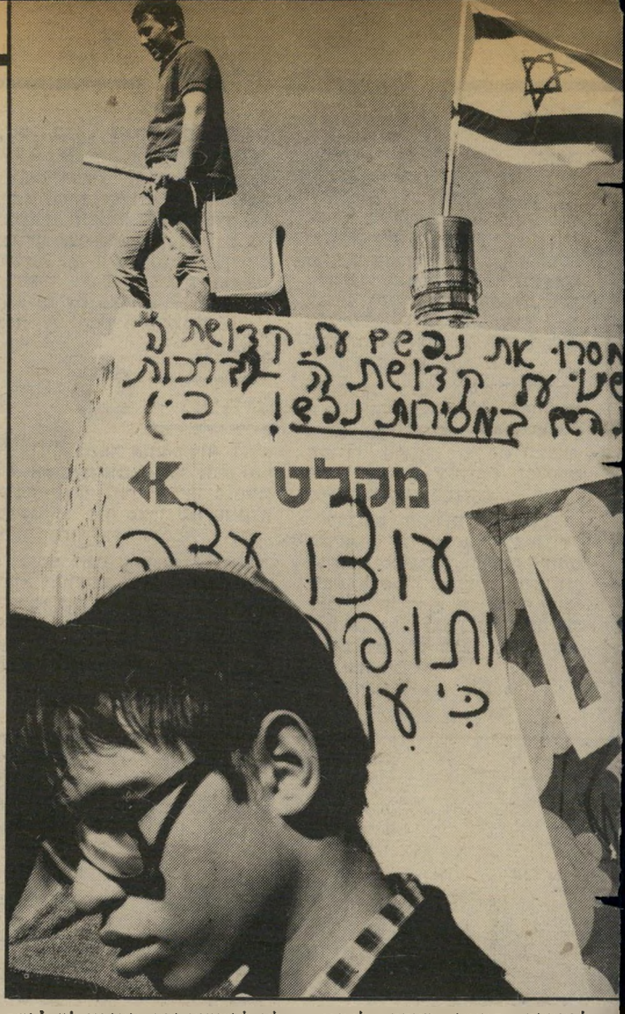

יורשיו של כהנא

להתבהר תמונה אחרת לגמרי. תמונה של הרס וחורבות, תמונה אפורה ומזועזעת. תמונה של מה שנשאר מהעיר ימית.

בפתח, ליד הבודקה — שפעם היה כתוב עליה: חבל ימית — לא להשאיר זכר. הביטוי לא להש־ איר אבן על אבן, בוצע כאן הלכה למעשה. הכל אפור.

באחד ממיפרצי החניה, במקום בו ישבו חיילי צה"ל לפני שנה וחיכו לפקודת הפינוי, היתה ערימה גדולה של זבל. היו שם קופסות־ שימורים מחלידות של מלפפונים חמוצים, ליפתן־אשכוליות, פחיות אדומות של קוקה קולה, קינלי וש־ אריות קרטונים של תפוזי JAFFA בוגרים ומיקלטים שפוצצו השאי־ רו בורות עמוקים, חשוכים.

מרחוק ראינו שרידי ציור של דונאלד־דאק על אחד הקירות הה־ רוסים. הוא היה שבור ועצוב, וצב־ עיו דהו בשמש.

ילדה בדווית קטנה בשימלה שחורה ורעלה על הפנים, רדפה אחרי גדי קטן שנמלט אל בין ההריסות. שקט כבד שרר מסביב.

התקרבנו אל המרכז המיסחרי, שהיה קומפלקס גדול ובו סופר־ מרקט, בתי־קפה, מיסעדות, מרכז קהילתי ובית־כנסת. זה היה לב העיר. פה, על הרחבה, היו תמיד ילדים קטנים רוכבים על אופניים, אימהות עם תינוקות בעגלה, והר־ בה חובשי־כיפות מתווכחים בקולי־ קולות.

עכשיו הכל הרוס ושקט. התיק־ רה הענקית מונחת על הריצפה, הקירות שבורים. הרבה אבק ושב־ רים, וברזלים חלודים שהיוו פעם את שילדי־הבתים.

כבר מרחוק ראינו, להפתעתנו, שבניין אחד נשאר שלם. ואז נז־ כרתי שזהו בית־הכנסת, שאותו לא הרסו. בית־הכנסת עומד שם, משמים, כמו תמונה מתוך סרט סוריאליסטי. בניין לבן, חדש, בעל ארכיטקטורה מודרנית, חלונות ה־ פונים לכל הכיוונים, עומד לו באמצע ההריסות, חזק ובולט ועליו כתובת המעוררת היום אך לעג: „הדרך מקאהיר לירושלים עוברת בימית." וגם „אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני."

קשה להאמין שאין כאן איש, במקום שמסמל אולי יותר מהכל את הטירוף שעבר פה רק לפני שנה.

מחשבה בלתי נמנעת חולפת

(המשך בעמוד 22)

אלה הם ה־ בדווים (מ־ שמאל). הם שהיו שם לפני הכיבוש הישראלי, והם נשארו אחרי הפינוי. במקום שבו עמד המיקלט המפורסם של „הרב" כהנא (מימין), יש היום הריסות וגרוטאות, וילדים בדווים מסתובבים ביניהן.

בית־הכנסת הוא המיבנה היחיד שלא נהרס, עומד כיום משמים ולבן, כמו לקוח מסצינה של סרט סוריאליסטי

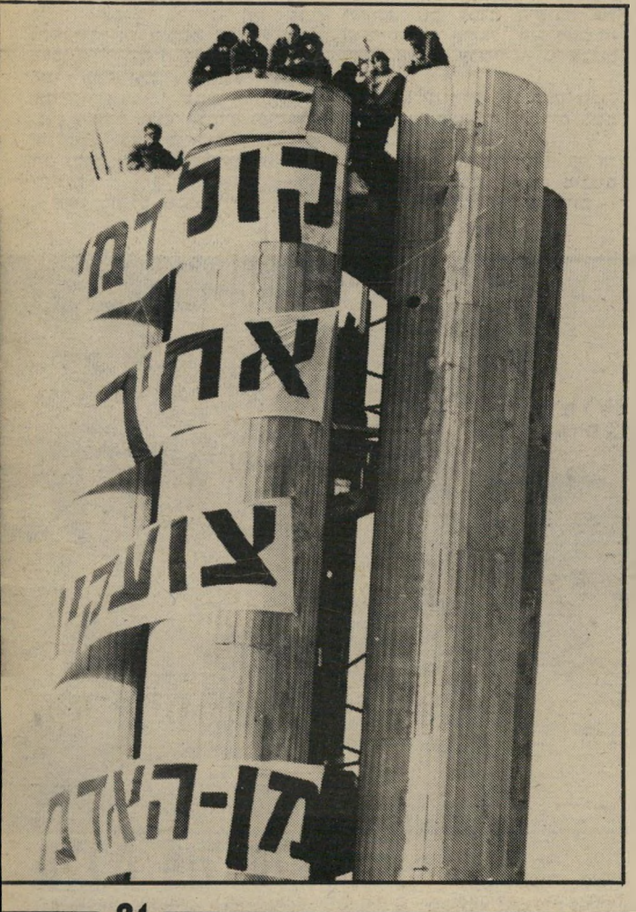

שרידי האנדרסה

מה שנשאר מהאנדרסה הגבוהה והמרשימה של ימית היא רק גיבעת חול ועליה גרוטות ברזל מחלידות. האנדרסה היוותה במשך כמה ימים שלפני הנסיגה את מוקד העני־ נים, כשמתנגדי הנסיגה התבצרו עליה (משמאל).

מרכז הומה

כזה היה המרכז המיסחרי של ימית. במקום היו בתי־קפה, מיסעדות, סופרמרקט וכמובן: בית־כנסת. תושבי המקום ומתנגדי הנסיגה נהגו להתאסף במרכז ולנהל דיונים ארוכים וקולניים נגד הסכם־השלום. מכל זה נשאר היום על תילו רק בית־הכנסת.

(המשך מעמוד 21)

בראש: למה היה צריך לעשות את זה כל־כך ברוטאלי ואלים, למה אי־אפשר היה להשאיר את הכל על מקומו, כמו שנעשה בשארם אל־שייח', בדהב ובנואיבה? נראה כאילו בני עמים שונים הם שפינו את דרום־סיני, ואותם שסולקו מצפון סיני ומחבל ימית.

נכנסתי לתוך בית־הכנסת. בפנים לא נותר כלום מן התקופה הקודמת, פרט למיבנה עצמו. על הריצפה מתגוללים צואת שפס־הקול שלו נמחק ונשארה רק התמונה מרשימה וסוריאליסטית.

מיד נזכרתי בכתובות בעברית, שהיו כתובות על אחד הקירות, מרחק מטרים ספורים מבית־הכנסת: „לא לשלום כזב ורמייה, לא למסירת ארץ פוריה — כן לאמת ואמונה, כן ימית מצדה שנית!"

בצד השני של העיר, במקום שבו עמדה האנדרטה ושם התרכזו עוצרי הנסיגה למיניהם, פגשנו קבוצה של חיילים מצריים היושבים בפתח האוהל.

לפני הפינוי, סתמו הישראלים את כל בורות־הגיר באיזור

אנשים וגללי בקר, והרוח מעיפה פיסות־נייר דרך החלונות השבורים.

על הקירות, כאילו להכעיס, נכתבו כתובות בערבית, בצבע שחור בולט. לא נותר סנטימטר מרובע שאין עליו איזושהי כתובת. הרבה ברוך ג'אמילי מצריים היו שם והשאירו את חותמם על הקירות הלבנים: „גמאל עלי סאלם — סיני המיזרחית," „אחמד גמאל תמאם, 23.9.82." קטע מתפילה: „אין אלוהים מלבד אללה ומוחמד שליחו." ובאמצע, בגדול ובכעס רב נכתב: „כללת אלוהים על היהודים!"

שקט מוחלט מסביב. כמו סרט החייל, שעמד בכניסה, ביקש את הדרכונים שלנו לפני שאנחנו נכנסים לתוך העיר, כמו שומר על אתר ארכיאולוגי המבקש כרטיסי כניסה מהתיירים.

נכנסנו פנימה. אותו מראה מזעזע. אותן תמונות אפורות של הרס ועזובה. שם עמדה הישיבה של הרב ישראל אריאל, אני מסבירה לאורי אבנרי. עכשיו — גל אבנים מכוער.

הישראלים מחקו כל סימן וזכר, אך ההרס והמחיקה מדברים בשם עצמם.

המשכנו לכיוון חוף־הים. על החוף היו אז סככות וכמה מיבנים ששימשו מלתחות וקיוסק. היום — זה מה שנותר מהם. קיר אחד, שעליו כתובת כחולה.

הקיר האחרון

מרכז המיסחרי הגדול והחדיש:

התיקרה הגדולה של המיבנה מונחת עכשיו על הריצפה, ומתחתיה שיברי קירות בתי־הקפה והמיסעדה. הישראלים לא השאירו במקום שום דבר שלם.

קללה מול קללה

על אחד הקירות של המרכז המיסחרי כתבו תושבי ימית ומתנגדי הנסיגה כתובות בגנות השלום. בין השאר: „לא לשלום כזב ורמיה, לא למסירת ארץ פוריה, כן אמת ואמונה.

כן ימית, מצדה שנית!" לעומתם, כתבו המצרים על קירות בית־הכנסת שנותר על עומדו כתובות בגנות היהודים שהרסו את העיר (משמאל). בין השאר: „קיללת אלוהים ליהודים!" כל קירות בית־הכנסת, היחידי שנשאר עומד על תילו, כוסו בכתובות שונות בערבית.

חזרה לימית

כלום. כמה שיברי־בטון גדולים וקשים על חול רך, זהוב ונקי.

והים הכחול. אותו ים, שדרכו ניסו להגיע סירות של התנועה לעצירת הנסיגה, ומהן ירדו אז בטירוף נערים ונערות, כשהם נראים את דגל ישראל בידיהם וצועקים סיסמות בגנות הנסיגה והשלום עם מצריים — מעין פארסה על תולדות ההעפלה.

עיתון מצהיב

החוף נשאר אותו החוף, ועליו אותם צדפים — כמו שהיה לפני הרבה שנים בחוף תל־אביב. שם פגשנו גם מלח מצרי שנראה קצת אבוד בתוך כל השממה והשקט.

נכנסנו חזרה למונית של צאלח, והוא התעקש לקחת אותנו אל המרכז התעשייתי של העיר. ושוב חוזרת אותה התמונה — הרס אפור, קשה, מוזעזע ולא ברור. ליד המרכז התעשייתי עצר פיתאום צאלח וניסה להסביר לנו מהם השרידים שאנו רואים. הסתבר, שזה היה בית־הקברות של ימית.

אף פעם לא הייתי בו עד כה. עכשיו לא נותר ממנו דבר, פרט לגדר שנפלה על צידה, ולגג הכניסה לבית־הקברות, שגם הוא מוטל על האדמה. כמה כבשים שמנמנים לבנים ושני גדיים שחורים רצו בעליצות בין ערימות העפר הקטנות וחיפשו דבר־מה ירוק לאכול. אפילו הקברים פונו מכאן.

המשכנו לנסוע הלאה, דרומה, וראינו שהישראלים לא השאירו במקום אף לא זכר אחד. אפילו תמרורי הדרכים פורקו ונלקחו, והיום עומדים במקומם תמרורים חדשים ששמו המצרים.

הדברים היחידים שהשאירו הישראלים הם ערימות רבות של הריסות מכוערות, מראות קשים שאין אפשרות להתעלם מהם. וכמובן — הבדווים, עם שרידי העבריות שבפיהם, והדובונים שהם לורשים. דובונים שכבר מזמן מסמלים את ישראל.

לא נסוג לעולם

זה כל מה שנשאר מההתנחלות המפורסמת חצר־אדר. התנחלות זו הוקמה אחרי הסכמי קמפ־דייוויד, והיתה כולה צריפים וקרוואנים. על אחד הצריפים היה תלוי שלט גדול (מימין): „לא יבנו ואחר יישב, לא יטעו ואחר יאכל, כי כימי העץ ימי עמי." כיום נותר במקום רק שבר עמוד (משמאל) ועליו כתובת: „לא נסוג לעולם". המצרים בונים שם מיבנים חדשים. סמוך לשבר העמוד יש אבן המזכירה את ביקורו של הנשיא חוסני מובארכ, במאי 1982.

הילדים הלכו

בחבל ימית, פונו בשעתו בכוח על־ידי חיילים הילדים הישראלים שישבו בהתנחלויות ורבים ממתנגדי הנסיגה האמינו, שתמונות אלה, שבויימו באופן מושלם, יעצרו את הפינוי מהמקום. וחיילות של צה"ל. המחזות נראו אז בכל העולם,

ה תחנה הבאה: מה שהיה חצר־אדר. התנחלות זו, שהוקמה אחרי הסכמי קמפ־דייוויד, היתה מעין סמל ההתנגדות לשלום. זו היתה ההתנחלות הראשונה שפונתה, הרבה לפני המועד הסופי, ותושביה חזרו אל המקום פעמים רבות.

בהתנחלות זו לא הוקמו מיבני־קבע, אלא רק צריפי־עץ וקרוואגים. על אחד הצריפים היתה כתובת מאוד בולטת: „לא יבנו ואחר ישב, לא יטעו ואחר יאכל. כי כימי העץ ימי העם." היום בונים כאן שורת מיבנים חדשים, עשויים לבנים אדומות בולטות למרחוק. הבדווים הם שיגורו שם.

בצד, ליד שורת המיבנים החדשים, נותר עמוד־בטון שבור, ש־עליו כתובת באותיות שחורות גדולות: „לא נסוג לעולם!" לצידו של העמוד טבלת־שיש גדולה, מוקפת לבנים אדומות, המספרת על ביקור שערך במקום הנשיא חוסני מובארכ במאי 1982.

בסמוך, ליד ערימת בלוקים מ־בטון, ישבו הפועלים הבדווים ו־שתו תה חריף. הצטרפנו אליהם. הם מתייחסים לאיזור צפון סיני כאל מקום שיש לשקמו — ומהר. כמה קילומטרים דרומית לעיר ימית נבנית עכשיו במהירות עיר מצרית חדשה, הנקראת קאוסר. וכך, כמעט בכל מקום שבו היה יישוב־מתנחלים ישראלי.

מיבני קבע בחצר־אדר

הם שמחו לראות אותנו, ומייד מזגו גם לנו תה. רובם מדברים עברית. קצת עילגת, עם הרבה שגיאות, אך עם חיוך רחב על השפתיים. חיוך לשכנים שבאו ל־ביקור של שלום.

הבטנו בעמוד־הבטון בעל הכתובת השחורה, ומוחמד סיפר בגאווה כיצד העביר כמה נערות יהודיות, מהתנועה לעצירת הנסיגה, לתוך ימית. זה היה באותם ימים שצה"ל חסם את הכבישים, ולא איפשר לאיש להכנס לתוך האיזור, פרט לתושבי המקום והעיתונאים.

מוחמד סיפר, כי הישראלים סת־מו את כל בארות־המים באיזור, והיה צורך לחפור את כולן מחדש. המצרים היו צריכים להניח קווי חשמל ומים חדשים. הכל פרק, גלקח או הושמד ונותץ.

הרגשה מוזרה. לעבור קילומטרים ולראות שרידים הרוסים של מקומות שפעם שקקו חיים.

משום מה, לא הרגשתי כל עצב על מה שהיה. מישפט בגאלי התנגן במוחי שוב ושוב — כל מחיר שווה את השלום, בייחוד אם זה מחיר היחידי שנדרש ממך הוא להחזיר מה שגזלת.

חבל שהדברים נעשו בצורה כזאת, חבל שהמזכרת היחידה שישראל השאירה כאן, בצפון סיני, היא כל־כך מכוערת ובלתי ניתנת למחיקה. חבל שאותם אנשים שבאו למקום זה בטירוף ושיגעו את כל הארץ והעולם באיומי התאבדות, יושבים עכשיו בשטחים כבושים אחרים ומתכננים מעשי־זוועה נגד עם אחר.

הלאה, דרומה, לכיוון אל־עריש. באמצע הדרך, סתם כך בין דיונות חול ושדות של חיטה, ראינו פיתאום מחזה מוזר. כמה מכוניות מרצדס מפורקות עומדות בצד הדרך, חלקן מחלידות, כמו בבית־קברות למכוניות.

נזכרתי באותה תמונה מצחיקה שפורסמה בשעתו בהעולם הזה, של מקררים ומכונות כביסה שקנו ה־

של הצהרון ידיעות אחרונות מערב פסח תשמ"ב.

דיפדפתי בעיתון למצוא משהו שקשור בלבטי הנסיגה. באותה תקופה לא היה יום שבו לא נכתב משהו על הנסיגה, על מתנגדי הנסיגה, על מהומות ופינויים. ואכן מצאתי כתוב: „פניו של העולם הערבי עדיין למילחמה... סירובו של הנשיא חוסני מובארכ לבקר

היום עסוקים המצרים בתנופת בנייה, בהנחת קווי מים וחשמל

בדווים מן המפונים, והוצבו בדרך בחולות. שאלתי את מוחמד מה קרה לכל אותם מכשירים חשמליים שקנו הבדווים, והסתבר שהם מכרו אותם במצריים.

הגענו למה שהיה פעם חרוביה. עכשיו נקרא המקום כמו תמיד, מזה דורות: חרובה. כאן, כמו במקומות אחרים, חוזרת התמונה על עצמה: הרבה הריסות, הרבה אשפה ישראלית.

כשהיינו על ההריסות והסתכלנו סביב, בא אלינו פיתאום מוחמד בריצה, כשחיוך גדול שפוך על שפתיו וחתיכת עיתון קרוע בידו. זה היה קטע ממוסף סוף השבוע בירושלים... היה למעשה היריה הראשונה במילחמה."

— הרבה דברים קשים וחמורים נכתבו ונאמרו באותם ימים סוערים ערב הנסיגה מסיני. עכשיו, במבט לאחור, אפשר לראות עד כמה לא עמדו דברים אלה במיבחן הזמן והמציאות. לא היתה זו מילחמה, גם לא יריה ראשונה במילחמה. אפשר להיווכח כמה קל לקום בבוקר, לארוז תיק קטן ולנסוע מרחק של 150 קילומטר מתל־אביב, והנה אתה בחוץ־לארץ.

המצרים בונים. בניגוד לישראלי ההורס, ביצוע הסכם־השלום כרוך אצלם בתנופת־בנייה. נראה כאילו

הילדים באו

היום מסתובבים באותם המקומות ילדים בדווים. הם זרעו ילידי המקום שחזרו לאדמתם שנגזלה מהם. חיטה, והשדות באיזור צפון סיני מוריקים. הילדים ועדרי העיזים והכבשים רועים בין הריסות היישובים שפונו ונהרסו ואינם נותנים ליכם להריסות שמסביבם.

חי! חי! חי! חי!

עופרה חזה תבוא למינכן ותשיר את עם ישראל חי. מליוני גרמנים יראו אותה בטלוויזיה.

הם לא יבינו את מילות השיר. אבל הם יקשיבו לצליל.

הם ישמעו: עם ישראל חי! חי! חי! חי!

והדברים עלולים להישמע באוזניהם כ„עם ישראל הייל! הייל! הייל! הייל!"

הם יראו את בני הלהקה ובנותיה מרימים את זרועותיהם אל־על עם סיום השיר, בתנועה חדה ודרמאתית, וגם זה עלול להזכיר להם משהו.

אני מציע לוותר לפחות על התנועה הזאת. לגבי הצליל אין מה לעשות.

הדמיון בין „חי" ו„הייל" הוא מיקרי בלבד.

ואולי גם לא.

הסופר האיטלקי האנטי־פאשיסטי איגנציו סילונה כתב לפני 50 שנה ספר היתולי־כביכול, בשם בית־הספר לרודנים. למעשה היה זה ניתוח מעמיק של תופעת הפאשיזם, שיטותיו וטכסיסיו.

חזה

בין השאר עמד סילונה על יעילות הקריאות הפאשיסטיות, כגון „הייל", שגרמו להיסטריה המונית בקרב ההמון השואג. לדבריו, הצליל אאאאאי הוא המתאים ביותר לשאגה כזאת. כי העיצור אה (אל"ף קמוצה) מאפשר את פתיחת הפה במידה מירבית. כמעט כל שאגות־הקרב של התנועות הפאשיסטיות השונות בעולם מכילות את הצליל הזה.

כאשר בחר זאב ז'בוטינסקי בשם תל־חי כבבירכת תגועתו (בית"רים היו מברכים איש את רעהו בבירכת „תל־חי", תחת לברך ב„שלום") היה בוודאי מודע לכלל זה. ז'בוטינסקי היה משורר, והיתה לו רגישות רבה לצליל המלים. וכאשר אנשי גוש־אמונים הפכו את עם ישראל חי ואת דויד מלך ישראל, חי, חי וקיים לשירי־הקרב שלהם, הם פנו לאותו כיוון.

אני סקרן לדעת איך יתקבלו הדברים במינכן. בקרב גרמנים מטריימים שוב משגשגת לאחרונה הלאומנות, בצורות שונות ותחת דגלים שונים. יתכן כי הצליל הישראלי החדש דווקא ימצא חן בעיני רבים מהם.

שלום עכשיו

עם איטליה

בשעתו כתבתי במדור זה רשימה קטנה בשם „שלום עכשיו עם הולנד". זה היה אחרי שמישהו נשא בהפגנה של שלום עכשיו שלט מאולתר, ובו הדגלים השלובים של ישראל ופלסטין. כאשר ראיתי כרזה זו בהפגנה, היא נראתה לי כטיבעית לגמרי. אחרי הכל, אם רוצים בשלום, כדאי לכבד את דיגלו של העם שעימו מבקשים לעשות שלום. אולם מנהיגי שלום עכשיו יצאו מכליהם מרוב זעם. הצטלבו שלוש פעמים ונירשו את השטן.

שאלתי אז: האם מבקשים לעשות שלום עכשיו עם הולנד? על הערה סארקאסטית זו הגיב צלי רשף, איש שלום עכשיו, כפי שהגיב, ונאלצנו לסכם שאין בינינו הסכמה בנקודה זו.

עכשיו קרה משהו הרבה יותר חמור.

בעיתונים פורסם כי מישלחת של שלום עכשיו עומדת להיפגש עם הד"ר עיצאם אל־סרטאווי. קראתי, הופתעתי ושמחתי. סרטאווי מסכן את חייו יום־יום למען עניין השלום, כפי ששום אדם בישראל, וגם שום אדם בתנועת שלום עכשיו, אינו נאלץ לעשות. הוא התפטר מחברותו במועצה הלאומית הפלסטינית, הפרלמנט של עמו, כדי לתת מימד דרמאתי למחאתו על כי לא ניתן לו להשמיע מעל הדוכן את קריאתו להכרה בישראל ולהרחבת הדיבשיח עם כוחות־השלום הציוניים בישראל. זה עתה הודיע דובר רישמי של קבוצת אבו־ג'יהאד, שכבר רצחה שורה ארוכה של פעילי־שלום פלסטיניים, שהיא גזרה עליו דין מוות.

היה זה אך טיבעי שפעילי שלום עכשיו, המסיירים באירופה, יעלו ברגל לאיש זה, ויביעו לו את ההערכה וההערצה של כל אדם הגון בישראל. אני משוכנע כי 99 אלף מפגינים, מבין 100 האלפים שהפגינו תחת דגל שלום עכשיו נגד המילחמה בלבנון ב־3 ביולי 1982, היו מצטרפים בכל לב להצדעה זו.

תחת זאת באה הכחשה נרגזת מטעם שלום עכשיו: שום נציג מוסמך שלה לא נפגש עם סרטאווי בשם התנועה, ואיש לא הציע לסרטאווי להיפגש עם מישלחת מטעם התנועה.

לדעתי, זה מביש. גרוע מזה: זהו ויתור על עקרונות, כניעה לעסקנים העלובים העומדים לפי שעה בראש מיפלגות המערך.

ברחבי העולם קמו חוגים של „ידידי שלום עכשיו". ברוב המקומות, אין זו אלא הסוואה לסניפי מיפלגת־העבודה ומפ"ם. עסקני המערך בארצות רבות פשוט הסירו את סימלי מיפלגותיהם, שאינם פופולאריים, ועגדו את סמל שלום עכשיו, שהוא פופולארי מאוד. בעגדם סמל זה, הם ממשיכים בעסקים כרגיל.

השבוע נפגשו שניים מפעילי שלום עכשיו — אברהם בורג ואבשלום וילן — עם נשיא איטליה. שניהם בחורים

טובים וסימפטיים מאוד. הראשון הוא בנו של שר־הפנים, השני בנו של עסקן מפ"ם מקיבוץ נגבה.

איני יודע מדוע נפגשו דווקא עם הנשיא סנדרו פרטיני, שתפקידו בזירה האיטלקית אף גופל מתפקידו של יצחק נבון בזירה הישראלית. אך לא זה חשוב.

חשוב שכתוצאה מפגישה זו הודיע הנשיא האיטלקי שהוא שוכנע שעל איטליה לנתק את מגעיה עם אש"ף. שני השליחים ביקשו ממנו להסביר למלך חוסיין ולנשיא אמין אל־ג'מייל את תביעותיה הביטחוניות של ישראל.

בעיני כל זה מוזר מאוד. הקשרים בין אש"ף ומדינות אירופה מחוקים את האגף המתון באש"ף, החותר להכרה הדדית עם ישראל, והם כצנינים בעיני אנשי־הסירוב, הפלסטינים והישראליים כאחד. מדוע על שלום עכשיו להסיף לניתוקם? מדוע על שלום עכשיו לנהל את תעמולת בגין בחו"ל, כפי שעושה המערך מאז ראשית מילחמת־הלבנון? כאשר כל אדם סביר בישראל תובע לצאת מייד מלבנון, מדוע על שלום עכשיו דווקא להסיף את תורת־הכוכ של „התביעות הביטחוניות", שבהן מנפנף בגין כדי למנוע את הנסיגה מלבנון, ביודעו שזו תהווה פתיחה ללחץ לשאת ולתת על הגדה והרצועה?

יתכן שאנשי שלום עכשיו סבורים שכך ירכשו פופולאריות. זהי שיטת יוסי שריד. את התוצאות אפשר לראות על קירות תל־אביב. שם הופיעה לאחרונה הסיסמה: „מוות לבוגדים אבנרי, שריד ופלד". הוא נכנס למועדון בעל־כורחו.

בסופו של דבר ילמדו גם פעילי שלום עכשיו כי כדאי תמיד לדבוק בעקרונות ולסמוך על הציבור הטוב. בטווח ארוך, אין זה רק החשבון המוסרי, אלא גם החשבון הנכון.

אנוכי, רוזה רוזנבלאט

כאשר אתה נוהג בעיר במכונית, בעצם אינך רואה אותה. כדי לראות את המראות האמיתיים, צריכים ללכת ברגל.

לאיש כמוני, ההזדמנות הטובה ביותר ללכת ברגל היא ההשתתפות בהפגנה. ואכן, כאשר צעדתי בהפגנה לזכר אמיל גרינצוויג בירושלים („הפגנת אלף השוטרים"), יכולתי להסתכל קצת ימינה ושמאלה, וכך גיליתי את רוזה רוזנבלאט.

בכביש רופין, ליד ההסתעפות לקריית בן־גוריון, יש שלט־פירסום מואר. מצויירים בו לוחות־הברית ועשרת הדיברות, ומתחתם הכתובת באנגלית: „רוזה רוזנבלאט, ארצות־הברית".

לא בנקל הבנתי את הקשר. עד כמה שאני זוכר, הקופירייט על עשרת־הדיברות שמור לקדוש־ברוך־הוא, באמצעות סוכנו המוסמך, משה בן־עמרם, המכונה „משה רבנו" (אולי מפני ששמו האמיתי מגלה שהוא בן עדות־המיזרח). האם רכשה הגברת רוזה רוזנבלאט את זכויות־היוצרים?

אחר־כך גיליתי שלטים כאלה גם במקומות אחרים בירושלים. סביר להניח כי הגברת היא נדבנית, או אשתו של נדבן, והחליטה להנחיל לדורנו את תודעת עשרת־הדיברות, תוך ציון שמה וכתובתה. העירייה נתנה את ידה לתעלול זה של פירסומת. כי לכסף אין ריח, ובירושלים חל כלל זה על אחת כמה וכמה.

קל לתאר מה היה מתרחש אילו חולל הקדוש־ברוך־הוא נס, האדמה היתה פוערת את פיה ומיסגד אל־אקצה היה נעלם, יחד עם כיפת־הסלע. או אילו היה הגס הזה מתרחש באמצעות „הרב" מאיר כהנא וכמה מיטענים חבלה, בהשראת אותם הגורמים שהעניקו את חסותם למקצרי רגליהם של ראשי־העיריות.

כי אז היה קם בית־המיקדש השלישי. קודש־הקדשים על־שם אייזיק הלוי פופרשניק, מק"ק דנוור, קולוראדו. כרוב אחד על־שם שילה שיינה סיילוק, לבית טליתמן, ממייאמי ביץ', פלורידה. והמיזבח כולו על־שם המנוח דייוויד קולודני ז"ל מסקוקי, אילינוי. מישפחת נסים גאון היתה בוודאי תורמת את חלקה, כדי שזה לא יהיה מיקדש אשכנזי מדי.

כמה טוב שכיפת־הסלע עומדת על תילה!

מיברק מצהיב

נציגי מאה מדינות — שני שלישים ממדינות העולם — התכנסו זה עתה בניו־דלהי, בוועידת המדינות הבלתי־מזדהות. הם כללו כמעט את כל מדינות אסיה, אפריקה ואמריקה הלאטינית.

מובן מאליו שישראל לא היתה נוכחת שם.

אך מדוע, בעצם, זה מובן מאליו?

מי גזר על ישראל להיות בחוץ, תמיד בחוץ?

לא היתה זאת גזירה מן השמיים. ישראל עצמה היא שגרמה לכך — עוד לפני שקמה.

אני מדבר כעד, שהיה נוכח במקום־הפשע.

במארס 1947, לפני 35 שנים בדיוק, התכנסה בניו־דלהי הוועידה הכל־אסיאתית הראשונה, שהיתה שלב מוקדם בתהליך שהביא לכינוסה של ועידת המדינות הבלתי־מזדהות.

באישהו ארכיון נשכח בבירה ההודית בוודאי מתוייק מיברק מצהיב ומאובק, וזו לשונו: „לכבוד הפאנדיט נהרו — לרגל הוועידה הכל־אסיאתית הראשונה, קבל־נא את ברכת הנוער הארצישראלי ליוזמתך ההיסטורית. יתאחדו־נא עמי־אסיה בשאיפה המשותפת לחרות, אשר מאבקך עתיר־הגבורה משמש לה אות ומופת. תחי אסיה הצעירה, המאוחדת והמתעוררת, חלוצת השלום, האחדות והקידמה. חתום: אורי אבנרי, עמוס אילון, בן־עמי גור, בשם ארץ־ישראל הצעירה."

מיברק זה פורסם בעיתון פלסטיין פוסט (אבי ג'רוסלם פוסט) ובעיתון הבוקר ב־19 במארס, 1947.

הרעיון שארץ־ישראל שייכת לאסיה, וכי עתידה משולב בעתיד העמים המתעוררים של העולם השלישי (המושג „העולם השלישי" נולד רק כעבור כמה שנים), היה אז חדש מאוד — ובלתי־פופולארי מאוד. היישוב היהודי, שבו שלטה הצמרת הציונית האשכנזית, רצה בכל כוחו להיות חלק מן „המערב". מבטיו היו שלוחים לעבר בריטניה וארצות־הברית — הן מבחינה מדינית, הן מבחינה תרבותית.

שנה לפני כן הקמתי קבוצה בשם ארץ־ישראל הצעירה (בערבית קראנו לה פלסטין אל־פתאת, ובאנגלית יאנג פלסטיין), שהוציאה את כתב העת שנודע אז מאוד, לטובה ולשימצה: במאבק בין עמודי ביטאון זה התגבשה הגישה שהתבססה באותו מיברק.

נהרו

כעבור שבועיים, ב־31 במארס 1947, התפרסם ב־עיתון הארץ מיכתב בחתימתי, שבו הגבתי על ה־השמצות שפורסמו אז נגד ג'והארלאל נהרו, על גישתו האנטי־ציונית כביכול. ציטטתי את דיברי נהרו: „זוהי בעייה מיוחדת במינה. טועים הסבורים שזהו סיכסוך בין ערבים ויהודים. ביסודה זוהי בעיה שנוצרה על־ידי האימפריאליזם הבריטי בפלשתינה, ואם תשכחו עובדה זו לא תוכלו לפתור את הבעייה... בעיית הארץ יכולה למצוא את פיתרונה רק בדרך אחת, והיא — שהיהודים והערבים יתעלמו מן האימפריאליזם הבריטי, ויבואו לידי הסכם זה עם זה."

נהרו אמר דברים אלה עוד ב־1938, והם נשארו חכמים כיום כפי שהיו אז.

הוספתי וכתבתי באותו מיכתב: „הפאנדיט נהרו אינו מעוניין באידיאלים של הציונות, אולם הוא מעוניין מאוד שהכוחות האימפריאליסטיים לא יוכלו להשתמש בארצנו כבסיס לבבטחת דרכם להודו. לשון אחרת: אם יש ברצוננו לרכוש את אהדתו, עלינו להבליט שאין אנו ראש־גשר של האימפריאליזם המערבי, אלא יחידה פוליטית אסיאתית חדשה, המוכנה והמסוגלת למלא תפקיד חשוב במילחמה לשיחרורה של אסיה.

„הדור העברי הצעיר, שגדל במולדתו האסיאתית, והחופשי מכל זיקה לאירופה השוקעת, צריך לבוא במגע נפשי עם שאר עמי אסיה החדשה."

דברים אלה נכתבו 14 חודשים לפני כינונה של מדינת־ישראל. תמהני היכן היינו נמצאים כיום, אילו התקבלה עצה זו. מן הסתם היינו יושבים, בין השאר, בוועידה שנגעלה בשבוע שעבר בניו־דלהי, ושבה התקבלו החלטות תקיפות מאוד נגד ממשלת־ישראל, אשר בראשה עומד אדם שלחם פעם בבריטים.

Thursday 1983 March

חמישי
יז
ניסן תשמ"ג
חוה"מ

31

8
9
9.30
10
10.30
11
11.30
12
1
2
2.30
3
3.30
4
4.30
5
5.30
6
7
7.30
8
9

הטבות בקופות הגמל

עד 31.3.83

- עצמה
- שיאון
- צור
- רימון

31
Mar

איך תנצל את ההטבות?

הפקד את כספך עד ה-31.3.83 בקופות הגמל של בנק לאומי.

איפה ההטבות, אתה שואל?

ההשקעה בקופות הגמל של בנק לאומי היא החסכון הצמוד למדד בתשואה ריאלית פטורה ממס, הטובה ביותר מבין ההשקעות, ללא סיכון.

נצל את זכותך להשלמת ההפקדות לשנת הכספים 82/83 בחשבונותיך בקופות הגמל של בנק לאומי (מוגבל ל-600,000 שקל לחשבון בקופה) על מנת להנות מהוותק המקורי של החשבון.

אליך העצמאי

רק עד ה-31.3.83 תוכל לנצל את הטבות מס ההכנסה לסוף שנת הכספים (ניכוי וזיכוי). הגדל את השקעתך בקופות הגמל של בנק לאומי.

בנק לאומי

אנשים לשירות אנשים

ROYAL COPENHAGEN®

"רויאל קופנהגן" לגבר, יותר מזה אי אפשר.

With permission from Royal Copenhagen Porcelain Manufactory Ltd., Copenhagen, Denmark SWANK INC., Sole Dist.

להשיג בכלבו שלום ובפרפומריות מובחרות בלבד. יבוא והפצה: נירין בע"מ ת"א. טל: 03-289391

ד-אד

מאתיים שנות זוהר ברגע אחד עוצר נשימה.
מורשה מלכותית.

FLORA DANICA™
PERFUME

With Permission from
THE ROYAL COPENHAGEN PORCELAIN MANUFACTORY LTD. COPENHAGEN, DENMARK
Producers of the Flora Danica Dinner Service since 1796.
From the collection of Flora Danica Perfume & Cologne solely distributed by Swank, Inc.

להשיג בכלבו שלום ובפרפומריות מובחרות בלבד. יבוא והפצה: נירין בע"מ ת"א. טל: 03-289391

ד-א-ל

עוד לפני שהחלטנו לאן נטייל
ידענו שרבינטקס הולך איתנו

רבינטקס — הציוד המושלם לפיקניק ולטיול

אוהלים, גם עם רצפה, שקי שינה, תרמילים, מתקן לנשיאת תרמילים ושקי שינה על הגב, מימיות, מבחר תיקים וילקוטים. והכל בצבעים מרנינים.
להשיג בחנויות ספורט וקמפינג ברחבי הארץ.
שיווק: רח' העליה 62 ת"א
טל. (03)828382

רבינקטס — 30 שנות איכות.

רבינטקס

איתך בכל טיול

קול קורא מתוך הדממה הרועמת

כמה מאמרים של אורי אבנרי לאחרונה דירבנו אותי להגיב ולצאת מתוך הדממה הרגילה שלי בחיים האמנותיים. משתמע מהדברים שנאמרו ב„העולם הזה" 2366 במדור הנדון, בכותרת אשכנאצים, שמר אבנרי מגיע ליכולת ביטוי מתאימה וכואבת, ומנסה להבין את המניעים והגורמים לתסיסה המתגברת היום של בני עדות־המיזרח בארץ, בדרכו הרגילה של „העולם הזה" להתריע, להזהיר ולנתח את התהליך הגורם לשינאה התהומית בין שני פילגי העם בישראל של 1983.

גם אני חרד ומודאג ממה שקורה לנו היום, ואיך לבנו מתאבן יותר ויותר. ולכן עלינו להקשיב ביתר שאת להמיית אחינו המקופחים, ולנסות לתקן את העוול שנעשה להם מאז קום המדינה ועד היום.

סיפורי הוא אחד מני רבים שבא לחזק את ההנחות והאזהרות של „העולם הזה" ולהציע דרכים לתיקון.

אני אחד מאלה אשר היחס המתנשא של האשכנזים בארץ הקיא אותי מתוכם, לנדוד רחוק ולהיות גולה מרצון, מפני שלא רציתי לאבד את הצלם האנושי ולהתאקלם כביכול ב„כור ההיתוך" במחיר היקר של איבוד התרבות והמורשת השורשית שלי לטובת איזה גזע עליון אשכנזי, שהיום הוא מכנה אותי בש־

„הייתי צריך למכר את עצמי לשטן האשכנזי בנוזד עדשים מארוקאי"

מות־גנאי כ„יורד." אני מצהיר שאני גולה מרצון והוקאתי מהארץ ומתוך עמי בשנת 1959, מייד אחרי מאורעות ואדי סאליב.

■ ■ ■

הרשו לי לעדכן את עצמי ואת הקורא בכמה נקודות שהיו הגורמים לצאתי לגלות מרצון ומתוך בחירה אישית, כדי להינצל מהטורף האשכנזי המתוחכם השולט בארץ מתחילת המאה הזאת.

נולדתי בעיירה קטנה ונפלאה ביופיה הטבעי בשם צפרו ליד העיר פאס, עיירה שעליה מבוסס המחזה „מלך מארוקאי" של גבריאל בן־שימחון, מקום קסום בו חיו בשלווה פייטנים, מקובלים וחכמים בתרבות היהודית. עליתי לארץ מתוך אהבת ישראל, שלה חונכתי, ולא מתוך כורח כלשהו. בחיבתי היתה מודעת מאוד. רציתי להגשים את שיבת ציון בכל הווייתי כולה. אמנם המציאות הקשה טפחה על פניי באכזריות רבה, אך הייתי מוכן לכך מבחינה נפשית. את קבלת־הפנים בנמל חיפה כשריססונו בדי־די־טי קיבלתי כמובנת מאליה. התנאים במעברות ומחנות־הנוער עברו ללא הרבה תקלות ומכאובים מיותרים. הייתי מוכן ופתוח ללמוד יותר ולהתנסות במקום החדש שאליו שאפנו אבותיי ואני במשך אלפי שנים.

אבל לשטוף את מוחי או לסבן אותי בכל מיני שקרים וכזבים וחצאי אמיתות לא יכולתי לסבול. כל ישותי התמרדה בעוז, לא רציתי להשתאכנז, לא רציתי לשים את השפה העילגת בפי ולקלקל את האותיות הגרוניות שלי כדי לזכות בחסדי האדונים האשכנזים בלישכת־העבודה, או פשוט „ללקק" לאנוכיותם כדי למצוא חן בעיניהם.

חייתי אמנם זמן־מה בקיבוץ בגליל, בבית־ספר חקלאי, בצבא ובתנועת נוער בירושלים, ראיתי וחשתי שאני חי כנטע זר בקרב העם העתיק שלי, השב למקום הולדתו. ידעתי אמנם עברית טובה בהגיעי לארץ, אך לא דיברתי יידיש, עורי היה שחום, עיני שחורות והייתי בעל מרץ תמים וישר. כל זה לא היה לטובתי בארץ החדשה. ובכדי להישרד הייתי צריך למכור את עצמי לשטן האשכנזי בנוזד מארוקאי, ואת זה לא רציתי לעשות מתוך יושר אישי ותרבותי שעליו חונכתי במארוקו.

לכן יצאתי מהארץ כדי למלט את עורי מההשפעות ההרסניות והמזיקות האלה, שמטרתן היתה להכחיד מתוך נפשי את התרבות שבה גדלתי ולהחליפה במשהו זר לרוחי. לא רציתי שהגאווה והכבוד האישי שלי יירמסו על־ידי אחיי האשכנזים שהיו לפניי בארץ.

חייתי בירושלים בשנים שבהן כתב פנחס שדה את החיים כמשל המופלא שלו, אך ההתנשאות האשכנזית דחתה אותי.

אני זוכר עד היום את מילות־המפתח־צופן שחומצאו על־ידי מפא"י של אז, כדי לשטוף את המוחות של העולים, ו„קוד" מסויים כדי להעביר מסר ביניהם. מלים כגון „אוכלוסיה" „קיבוץ גלויות" „פער החינוך" „אינציידנטים" אשר שימשו כשפת־סתר לעילית האשכנזית המפא"יית. מזלי הטוב שידעתי עברית ויכולתי להבחין ולהסיק מסקנות לעצמי, לקרוא עיתונים ולהבין מה קורה במדינה הזאת המתחדשת.

■ ■ ■

אני זוכר עוד את המאמר הארסי בעיתון „הארץ" של אחד אריה גלבלום, הזכור לשימצה לי ולרבים מבני עדתי. הכאב והצער שגרם לכולנו בידי איש מושחת זה, הפועל מתוך שינאה עצמית מתקדמת לעצמו ולמין האנושי (היום אני סולח לו). ומת שגיליתי אז היה שהעיתון היחידי שיצא בתגובות חריפות היה „העולם הזה". צורת התגובה של העיתון והחבנה שגילה העורך כלפי המיעוט הזה, ראוי לציינם לשבח היום. מאז אני קורא קבוע של העיתון, אשר הרחיב את האופקים שלי, לראות בעין צלולה ובחירה דברים מורכבים. היחס האנושי, המבין והסובלני של העיתון עזרו לי במשך השנים לסבול את הכאב בדממה עד — גבול מסויים.

„העולם הזה" הוא לגביי עיתון הגון ושפוי, שעזר לי לשמור על השפה העברית הטובה, ולא השפה העילגת והמסורבלת של שאר העיתונים הצהובים והמתגמדים בראייתם את החיים והמאורעות. הוא עזר לי לראות את הדברים בפכחון לב ובשפיות.

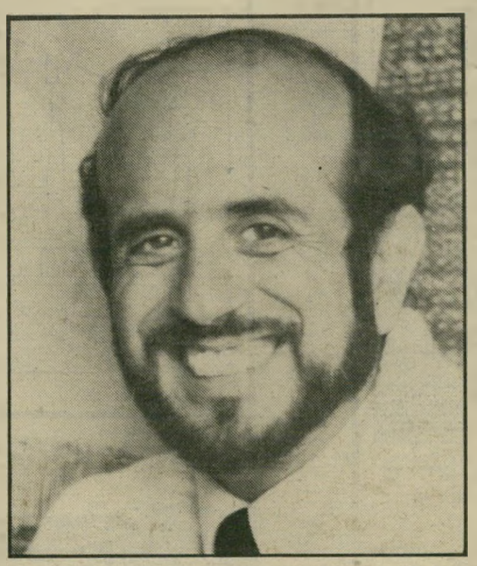

הוא אור זוהר בחשכת הגדולה של המציאות הישראלית. ועל כן אני אסיר תודה — היום.

המזל של הישרדותי היה הפנייה המרץ והמשאבים שלי לאפיק האמנותי ולא לאפיק הפוליטי. כי ידעתי שאישרף בשלהבת האש של הפוליטיקה, ידעתי שכדי להיות פוליטיקאי בארץ צריך לשקר ולהיות מושחת. ובאמנות אוכל להישרד בכבוד, ולהביע בבוא היום בדממה את הזעקה הרועמת בתוכי כתוצאה מהכאב שנגרם לי כאדם בתוך עמי, כאב שנשתל בי בעודני צעיר לימים עם אחים מתנשאים.

תגובתי לעיתונות ולכמה אישים בישראל של 1964, לספר התועבה של „המהפכה האשכנזית" של קלמן קצנלסון, ספר אשר זכה לכינוי „מיין קאמפ האשכנזי", זכתה לתגובה שיגרתית של דויד בן־גוריון, עם אותם מילות־צופן של „פער החינוך" ועוד. כאילו שאני אדם נחות בדרגה וחסר־תרבות, שחובא לארץ לשרת את האדונים, והמסרב ללכת עם הזרם של חוטבי העצים ושואבי המים למימסד האשכנזי שבא ממיזרח אירופה הקרה. הם הביאו איתם את חגלות התיאטרונים ורציתי להשתלב יחד בזרם האמנותי בארץ. אבל האותיות הגרוניות המזרחיות שלי, והשפה היפה בפי, הסגירו אותי שוב כנטע זר, וזה היה בעוכרי. הנימוס האשכנזי המעושה אמר את שלו במילים שקטות ותרבותיות ובמיבטא רוסי ופולני, והמסר היה שלא צריכים פרענק כמוני. או „לך ללמוד לדבר כאדם מודרני (הוה אומר במיבטא אשכנזי) לפני שתפנה אלינו." שוב נפגעתי כאדם, הושפלתי. העדפתי להיעלם מהמפה האמנותית הישראלית. אבל רוחי היתה חזקה מאוד.

הפעם התגובה שלי היתה חדה, מחירה ושקולה, ומתוך בחירה ומרצוני הטוב יצאתי לחפש את עצמי ולבנות את עתידי האמנותי בעולם הגדול. כי פשוט העדפתי את שפיות הדעת על הטירוף הסוחף של המחלה האשכנזית. הגלות מרצון הצילה את אשר ניתן היה להציל בנפשי העורגת ליושר פשוט וליחס אנושי חם.

ואל נא יאמרו לי המתחסדים, המצטדקים והחכמים לאחר מעשה שאין לי זכות לומר את מה שאני אומר היום, כי אין אני חי בארץ, או שעזבתי את „כור ההיתוך," או שנמלטתי מתוך חולשה ולא רציתי להשתתף בבניין הארץ, או למות למען המדינה אשר

„במשך אלפי שנות קיומנו הפקנו אמנם לקחים, אך בקצב של צב"

ראשיה חסרי החזון כמעט רמסו את הטוב שבי בתחילת דרכי בארץ.

לא רציתי לאבד את הצלם האלהי והאנושי שבי כדי להיענות לכוחות השחור של השטן האשכנזי, ושלא יכנו אותי ה„חסידים" האלה היום בתואר „יורד" או „נמושות." אלה שהמציאו את השמות האלה כדי להשפיל ולהעניש כביכול, הם בעצמם אנשים שפלים בעיני עצמם, ומשליכים על אחרים את תיסכולם. ליבם לב אבן והם חסרי רגש אנושי פשוט.

אני כותב את הדברים האלה היום, כי הגיע הזמן שיישמעו באזני הנוער אשר לא ידע את בן־גוריון ומרעיו ושילטון מפא"י של תחילת המדינה. אני משמיע היום את קולי כבן־תרבות נאור, אשר חצליח לשלב מיזרח ומערב בחיים האמנותיים והאישיים שלי. אמנם על אדמת נכר ובמחיר גדול, אך בבאווה אנושית פשוטה ובכבוד, ללא תופים ומחולות של החיים האמנותיים הרגילים, אלא בציניה וברווחה. השנים חישלו אותי ואני סולח היום לכל אלה אשר זממו בתיכומם לחסל ולכבות את האור של נשמתי. אינני רוצה חלילה להוסיף שמן למדורה של הפילוג והשנאה בעם. הבגרות תרמה לכך שאבין את הנפש האנושית ואהיה סובלני יותר כלפי בני־האדם. מטרתי היא לומר את אשר ניתן לומר ולהציע תיקונים פשוטים.

מאמרו של מר אבנרי באותו גליון (2366) והספר קירח של „אשכנז רבתי," עוררו בי אי־אילו זיכרונות חבויים ודחוקים, ודיברנו אותי להשמיע דברים אלה. סיפורי בא להבהיר שהמניעים לגלותי מרצון היו בין השאר הרצון להישרד ולשמור על התרבות שלי בכל מחיר. הקיצוניות הקנאית שאנו רואים היום בארץ היא תוצאה ישירה של אותו יחס מתנשא, מפלה לרעה, ובלתי צודק של מימסד רקוב עד היסוד.

■ ■ ■

בביקורי האחרון בארץ בעיצומה של מילחמת־לבנון והטבח במחנות צבאה ושאתילא, ראיתי וחשתי שוב את הדופק הישראלי אחרי חיעדרות של כ־10 שנים. שום דבר לא השתנה לטובה בנפש הישראלית, ואחלי־מות המילולית והנופנית בעיצומה. ראיתי זאת כתוצאה של אותו יחס יהיר ונאלח של האשכנזים על בני עדות־המיזרח, ולא צריך להיות נביא כדי לחזות את הבאות במוקדם או במאוחר. ראיתי ושמעתי בביקור הזה עד כמה גדל הפער בין האחד לשני, ומה גדול כוחה של שטיפת מוח מתמדת ועיקבית של עיתונות קנייה ומשוחדת, המשרתת שילטון מושחת ורקוב.

מצאתי שאדיבות והגינות לא מקובלים בארץ. שכחתי איך זה לחיות עם מרפקים מחודדים של „אני ואפסי עוד" או „אחרי המבול." קשה היה לי לנהל שיחה תרבותית פשוטה בכמה חוגים שבהם נתקלתי. אם הזכרתי את המילה „שלום," כבר חשבו אותי לעוכר ישראל. הצביעות הדתית המשתמשת בשררה כקרדום לחפור בו לשרותם האנוכי בלבד הוא דבר רגיל שברגיל. נפגשתי עם כמה מאלה המתקראים „חוזרים בתשובה" ומצאתי שהם סתם מתעסקים באי־טצלה נוחה כדי להתחמק מהאחריות האישית, ומסתתרים מתחת לשימלת השכינה לצד הקנאי והחשוך.

(המשך בעמוד 78)

שמואל בן־אור אביטל,
קולורדו, ארצות־הברית

„הקיצוניות של היום היא תולדה של היחס המתנשא של מימסד רקוב עד היסוד"

הנפשית כדי לבנות גיטו אחד גדול בשם „ישראל" במיזרח־התיכון החמים והרגוע. ובמקום למצוא תרופה למחלותיהם הנפשיות שהביאו עימם, הם קיררו את האווירה במחשבתם הגלותית המצומצמת וחמרגבלת, והביאו קללה רבה בכל אשר שלחו ידם. ואני בתוך הקלחת הזאת ער לתהליך הזה המטריד אותי מכף רגל ועד ראש.

■ ■ ■

המציאות ההיא עזרה לי לעזוב את הארץ וללמוד את אמנות הדממה בפאריס, מכיוון שמצאתי שבני־אדם מדברים יותר מדי מבלי לומר דבר הראוי לשמו. שעם המילים אפשר לשקר, ועם אמנות התנועה והדממה יש אפשרות להישאר עם האמת. ידעתי כבר אז שקשה להיות ישר לב ולחיות במאה הזאת, המאה של השקרנים המיקצועיים שחופכים ראשי מדינות לפי החוק. אבל בדעתי היה לחזור לארץ לנסות את דרכי, הפעם כאמן היודע את מלאכתו. חשבתי שעם השנים החולפות היחס השחצני והנוקשה של האשכנזי המצוי ישתנה, ואוכל לחיות ולבנות בין אחים אוהבים.

ואכן טעיתי. עברו חשנים וחזרתי מוכן ומזומן להתבסס בעולם האמנותי בארץ, התדפקתי על דלתות

מכתבים

הוא והם

ותרבות המערב

אמנון דנקנר, אמנון גולד־ברג וריח הג'ורה.

הבליו של דנקנר מסנים פעם נוספת את תשומת־הלב אל חוסר התרבות של ציבור העיתונאים. כל מה שהצליח האיש להעלות — שבע רצון מעצמו, כאילו ש־סיפרו המשעמם מצטרף לרשימת כוכבי תרבות המערב שלו — היה שילוש מפוקפק של היינה־איינשטיין־פרויד, כדי להוכיח את

בן לאם ספרדיה שפינוזה
להשתין בחצר ולהתרחק מהבאנט

עליונותו על־פני תומכי בגין.

אבל דנקנר, כמו אוסף הגזענים בהארץ, מסרב להודות: תומכי בגין החשובים ביותר הם עורכי־הדין, הגולדנברגים למיניהם, סוחרי הקרקעות, ההורביצים, סוחרי המחשבים. בלעדיהם בגין לא היה מחזיק מעמד אפילו שנתיים.

המראיינת של אמנון דנקנר (העולם הזה 2375) מתפארת במוצאה הספרדי ומשתבחת בוכות אבות („המון דורות בארץ"). כל מעלותיה לא עמדו לה, כדי להתעלות מעט על המסכת הגזענית של כתב הארץ. להיפך. „קשה לי להתפעל מריח הג'ורה בכפרים הערביים," היא אומרת, ובניגוד לתושבי כפר־שלם „לא הייתי משתינה בחצר". כל זאת, משום „שאנחנו הרי משתדלים להתרחק מהלבאנט".

התגובה היחידה המתאימה לה היא ציטוט של כלל ידוע בפסיכולוגיה: המושפל והמדוכא נוהג להפנים את הנורמות והדימויים של המדכא.

יוסי מימון, חיפה

● ● ●

זואולוגיה

בראשות השדרה

כיצד יכונו מעתה מנחיגים באש"ף?

„אישים באש"ף" הוא מונח פסול — כך החליטו בוועד־המנהל, משום הקונוטציה החיובית שהוא מעורר. כיצד אם כן יכונו מעתה המנהיגים באש"ף? אפשר להחזיר לשימוש את ביסוחיו המעודנים של אריה נאור, מהתקופה שבה שימש כעורך־החדשות ברדיו: „מרצחים" לאנשי השורה ו„רבי־מרצחים" לחברי ההנהגה.

יש לי רעיון יותר טוב, על מישקל החיות הדו־רגליות: או־רנג־אוטנים — לבכירים, ושימפנזים — לזוטרים. הבאבונים, כידוע, תפוסים כבר. הם משמשים לציון אוכלוסיה אחרת.

כך לא יהיה ספק, שאין המדובר בבני־אדם.

רותי שפיר, באר־שבע

ההכרעה בדבר פתיחת ערוץ שני בטלוויזיה נפלה, ושר־החינוך והתרבות עתיד להגיש בקרוב את תוכניתו לממשלה.

רק עתה החל המאבק על חופש העיתונות הכתובה, שכן היא לא

(המשך בעמוד 32)

יש עם מי לדבר!

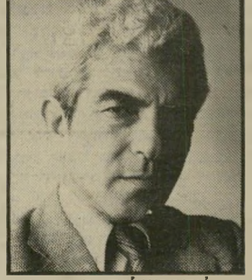

לוחם־שלום פרטאווי
„נגעתי בו..."

אני ישראלי השוהה בלונדון כתייר, ונכחתי באותו אולם עגול ויפה ב־WESTMINSTER COUNTY HALL, שבו נשאו דברים מר עיצאם סארטאווי ואורי אבנרי, ב־27.2.83 (העולם הזה 2374).

זה מכבר השתכנעתי, בעיקר הודות לקריאה בעיתונכם, שהקסת מדינה בשיסחי הגדה המערבית ורצועת עזה, שבירתה ירושלים — היא הפיתרון הריאלי לבעיה באיזורנו. השתכנעתי, שביטחון־ישראל ייבנה מכך יותר מאשר ההתעלמות מקיומו של העם הפלסטיני, ומהנהגו לירות בכל מי שמתקרב לגבולנו המתרחב והולך. (כן, יש עם פלסטיני! ראיתי אחד מנציגיו הבכירים, שמעתי אותו, ואפילו נגעתי בו...)

בעבר, כשקראתי את דיווחיו של אורי אבנרי על מיפגשים דומים, נשאר בליבי הספק, אם אכן „יש עם מי לדבר". ספק זה הוסר משמעתי את דבריו של סרטאווי וחזיתי בו. הוא אדם מרשים, ואני מעריך כראוי את הגבורה היום־יומית הנדרשת ממנו. הוא לוחם למען השלום בתנאים מאוד לא בטוחים.

אני מייחל ליום שבו ניתן יהיה לקיים מיפגש כזה בישראל או בארץ ערבית.

גדי גוזן, לונדון

אותם דנקנר לא כל־כך שונא. הוא והם ותרבות המערב — קורא־אים עיתונים בסוף־שבוע.

משה ויים, פתח־תיקווה

היינריך (הייגה), זיגמונד (פרויד) ואלברט (איינשטיין) הפכו לסימלם של האשכנזים.

באופן דחוף ביותר יש למצוא גם מנהיג רוחני לעדה הספרדית. המועמד הטיבעי — בנדיקטוס (שפינוזה).

חבל רק שענקי־רוח אלה לא

חשוב מדרגה אחת קדימה

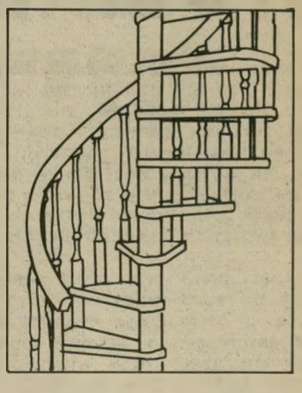

עברתם לדירת גג או וילה!
H.R.H. תספק לכם:

- מדרגות לולייניות
- מדרגות ישרות
- מעקות למדרגות
- מדרגות מתקפלות
- חלונות שיפועיים

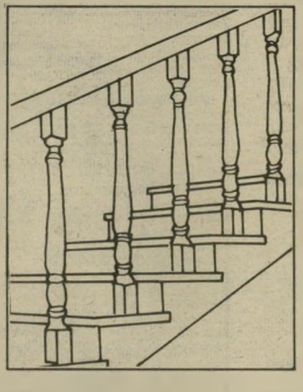

פרסום אמת

H.R.H.
יבוא, ייצור ושיווק
המכירה: לקבלנים,
ארכיטקטים וליחידים.

משרד ואולם תצוגה:
חולון, עוזיאל 6 (פינת חנקין 79).
טל: 03-886603.

ארמון

- תמונות שמן מקוריות
- פירזולי עץ לרהיטים
- מסגרות אובליות (ביצה)
- מסגרות בסגנון עתיק
- מוטות למסגרות
- הדפסים, רפרודוקציות
- עודפי ליטוגרפיות מארה"ב
- תמונות לילדים
- מראות עם מסגרות בגדלים וסגנונות שונים
- מסגרות לתמונות מחירים מפתיעים תחרותיים

כת': רח' אילת 47, תל אביב יפו טל': 03-657112, 657001

תן טרמפ לחייל

המסחריות הקטנות של מרצדס עכשיו בדיזל

תנאי אשראי נוחים

בוא נצרף יחד כמה נתונים:

החברה היא מרצדס בנץ. הדגם הוא MB170/MB130 קומבי מסחרי. הרשיון הנדרש לנהיגה ברכב זה הוא רשיון ב' בלבד.

המנוע הוא דיזל.

ומנוע דיזל פרושו, מנוע רב עוצמה בעל צריכת דלק נמוכה וחסכונית. המנוע במרצדס קומבי הוא מנוע 240D הזהה למנועים באלפי מוניות של מרצדס—מנוע שהוכיח את עצמו במשך שנים כאמין ועמיד ביותר.

הבלמים הם הידראוליים

הבלמים ההידראוליים האלו הם בעלי מעגל כפול עם מערכת עזר בשיטת סרבו. מעצורי דיסק בגלגלים הקדמיים זוהי מערכת בלימה מיוחדת המונעת החלקה ומיועדת לרכב העומד בעומס ומאמץ רב. אתה עוד איתנו?

ההילוכים הם סינכרוניים

ארבעת ההילוכים הם בסינכרוניזציה מלאה ומאפשרים החלפת הילוכים קלה ורכה.

השלדה היא קלה

השלדה עשויה מיחידה צינורית קשיחה וקלה. היא מתאימה במיוחד למאמץ גדול MB 130 (1300 ק"ג עומס) MB 170 (1700 ק"ג עומס).

ההנעה היא קדמית

ההנעה הקדמית מנצלת אנרגיה בצורה יעילה יותר, ומבטיחה נהיגה בטוחה ויציבות גדולה יותר על הכביש ונפח הטענה גדול יותר.

עכשיו נעבור לתא הנהג:

לוח השעונים הוא מושלם כמו ברכב פרטי. מרחב הראיה הוא מעולה והוא הטוב ביותר שאפשר למצוא ברכב מסחרי אירופי. תא הנוסעים מרווח והדלתות הן רחבות, ונוחות להטענת מטענים. כשמחברים את כל הנתונים האלו יחד, מקבלים רכב מסחרי שאין לו מתחרים בנושא של אמינות ובטיחות. הוא חזק כמו משאית ונוח לנהיגה כמו רכב פרטי. התחזוקה שלו היא חסכונית ביותר. מרצדס קומבי הוא רכב מסחרי בעל גימור פנימי וחיצוני מושלם והוא הבטוח האמין והנוח ביותר להובלת מטענים ולהסעה עד 9 נוסעים. אתה מוזמן לבקר בסוכנות מרצדס ולראות את מרצדס קומבי המסחרית, לבחון אותה, ולקבל פרטים נוספים על רכב מופלא זה.

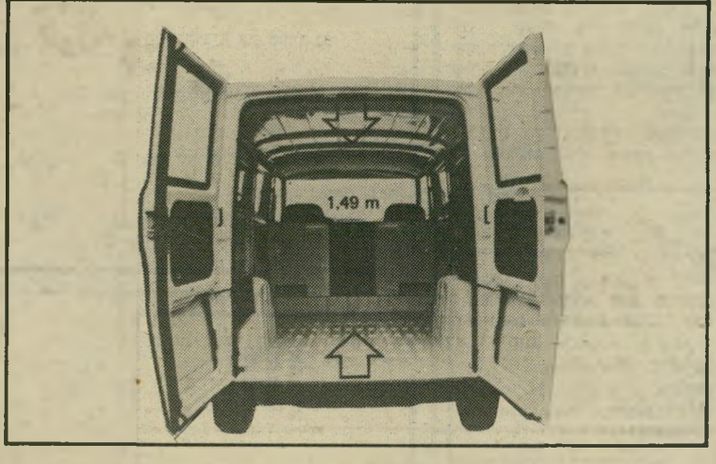

החל מ... 645,000.- ש' לא כולל מע"מ

1$=38.5

MERCEDES BENZ

יבואנים וסוכנות ראשית: כלמוביל בע"מ – רח' גבורי ישראל 125, ת"א—טל:03-254236 דרך העצמאות 118, חיפה—טל: 04-512286.

מפיצים: אוטו חן בע"מ: רח' המסגר 18, ת"א, 03-339835. רח' שלומציון המלכה 18, ירושלים, 02-222753. רכב העצמאות: רח' יפו 130, חיפה, 04-534477.

משבצתון

2377

מאת **נדיב אבידן**

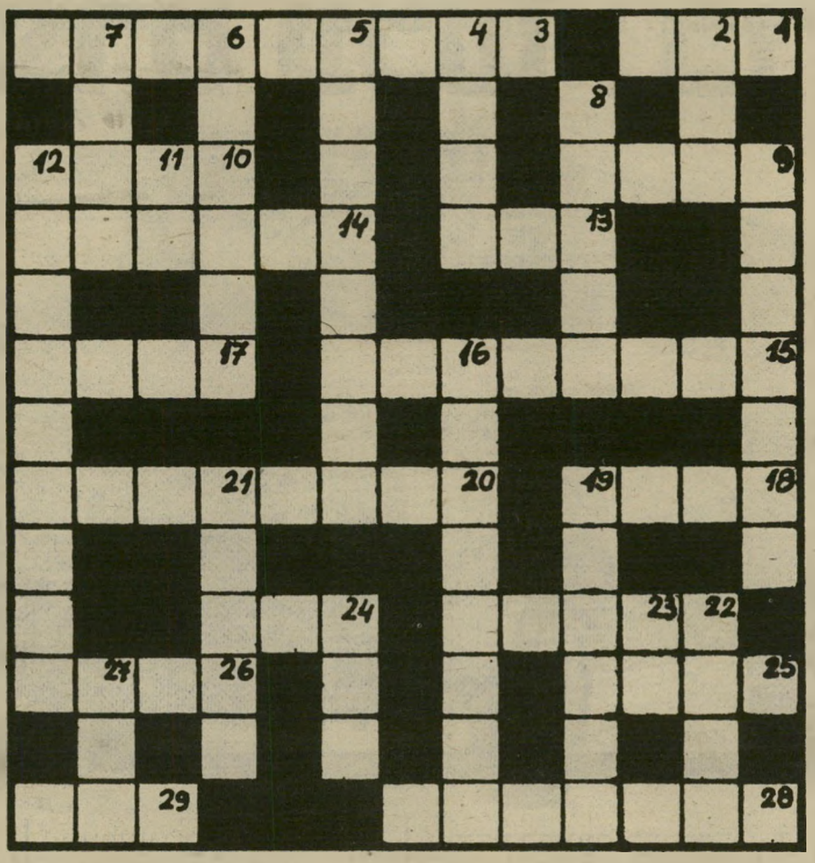

מאוזן

1. אם ברצונך להשיג אותו, קחי זאת לתשומת לבך בשובך (3)
3. כמו נפוליאון, בחיי! (3,2,2,2)
9. חולף עוד לפני שנולד (מ) (4)
10. הצבעת בעד תיבת מכתבים (4)
13. כשחזר לטפל בראשו התמוסס (3)
14. פ.ל. קפקא היה בטוח בעצמו (2, 4)
15. האם כאשר סוף סוף הגיע לפנסהאוז, פרץ בבכי? (3, 2, 3)
17. מראש היה ידוע שהמבצע לא רציני (4)
18. תשמעי, מה אכפת לך לקחת צ'אנס אם הוא נבון? (4)
20. מה שעשה בזמנו אורי זוהר, חס וחלילה שלא ילמד את צאצאה (3, 5)
22. כשהוא פותח באש כולם רצים (5)
24. אם המכבש עבר עליו זה כרוך בהרבה משפטים (3)
25. הבלגן בעצומו אך ורק מתחת לכיפת השמים (4)
26. או בקיבוץ או באויר (4)
28. מומחה לכתיבה שעוסק במניות ללא מטרה מוגדרת (4, 3)
29. במה שקשור לכביסה אינו מן המחמירים (3)

מאונך

2. באמצע התענוג הוא לא חושב שהוא מי יודע מה (3)
4. הטראומה שהם עוברים חוזרת מפתח־תקוה (4)
5. את יצירותיו שפט הרמטכ"ל עוד לפני שנתמנה לרמטכ"ל (2, 6)
6. פרידה קצרה על הסף, לא לקפוא על השמרים (6)
7. להכריח זה לא תענוג גדול (4)
8. הוא עולה בסמוך לקצפת ועולה... ועולה... (5)
9. שר החינוך מכריז: „לא אהיה המועמד הראשון למרות שאני בעד" (4, 3)
11. קודם לסקוסי אח"כ לנפח (2)
12. מה שקורה לאחרונה בשטחים מזכיר עידן אחר (5, 4)
16. והרי ידיעה ממדור הספורט: שאול לדני עבר את הגבול (5, 3)
19. האם חסר סוף ביצירתיו הקולנועיות? (6)
21. הדג לא חם כבר בהגיחו מהביצה (5)
22. מי שהוציא את ספרו נגדו (4)
23. עלית החמצן מורידה את הקליפה (2)
24. מה לא היה ל„14 מאוזן"? (3)
27. הידית שלו עלתה זמן רב (3)

פתרון תשבצתון 2375

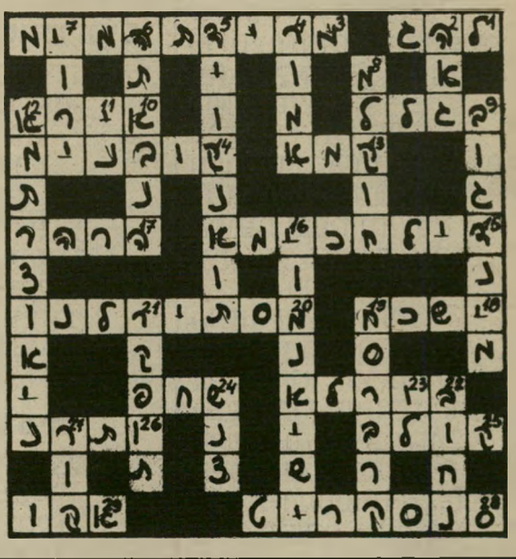

מכתבים

(המשך מעמוד 30)

תוכל עוד ליהנות מיכולת הביטוי, ההבעה והיצירה כפי שהיה עד כה.

זאת ועוד. מערכת־הפירסום בעיתונות הכתובה עשויה אף היא לשנות פנים וצורה. הערוץ השני יכלול גם פירסומות מיסחריות, שייתחרו תחרות קשה בעיתונות, תהיה עלולות לגנוס נגיסה גסה בכל חלקה טובה.

יש להעמיד דברים על דיוקם, להגדיר בדיוק לאיזה כיוון חותרים כאשר מדברים על ערוץ שני, מבחינת התכנים, היעדים והמטרות. זאת כדי למנוע פגיעה חסרת־תקדים בעיתונות.

יוסף פינחסי, רמת־גן

● ● ●

עוד נשיא

חקורא שעיין במישאל „חידונשיא" („העולם הזה" 2374), חזרז לחציע מועמד משלו:

חבל שלא שאלתם גם אותי, מי המתאים ביום — ואני מדגיש, ביום — להיות נשיא המדינה.

לעניות דעתי, האיש המתאים ביותר הוא מורי, הפרופסור בניימין אקצין. הוא מדינאי, המבין במדיניות של כל הדורות, איש־שיחה בנושאים רבים, נעים־הליכות ומסביר פנים גם למתנגדיו בחיכוכים.

אילו נבחר, היה אהוד על כולם.

יצחק רבני, סבריה

● ● ●

מצוקת האדם הקשחר

אנב חזוועה בניגריה.

במדורו עולם קטן (העולם הזה 2373), מקונן חיים ברעם על כך שדעת־הקהל בישראל וכלי־התיקשורת לא נזדעקו למראה הזוועה של גירוש מיליוני אפריקאים מניגריה.

ברעם צודק בהחלט. נוצרו בעולם מערכות של נורמות כפולות: לבן מכה שחור — כל העולם מזדעק. שחור טובח שחור (באלפים ובריבבות) — זו תופעה מצערת, אך עניין פנימי של המדינות שאסור לזר, בפרט לבן, להתערב בו. כל עוד מתנהל מאבק לעצמאות נגד האדם הלבן, הוא מצטיין כמאבק ליבראלי למען צדק וחיים

(המשך בעמוד 34)

בלי מצפון ובלי חיק

מכל מה שנכתב על העברתו של שר־המילחמה מתפקידו, הגדרתו של ריצ'רד כהן, פרשן בוושינגטון־פוסט, היא הקולעת ביותר. „אריק שרון," כותב כהן, „שר ללא מצפון — נתפנה שר ללא תיק."

ד"ר נמרוד רפאלי, אנן־דייל, וירג'יניה

מישקל הסופרים

Ma kara le'yarchon hassofrim "Mo'oznaim" ? Ma garam la'yerida ha'telula ba'chodashim ha'achronim be'ramato ?

I. L. PELES,
Ramat-Gan

תן טרמפ לחייל

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

★ **קורסים**
ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שיער בחשמל לצמיתות (אפילציה)

★ **סלון ומכון יופי**
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות (אפילציה) ובשעווה

★ **הכנת כלות**
• מחירים עממיים • שרות מעולה

1983

ת"א, דיזנגוף 190 (יחדפת 4) 226066, 229388

חמאה
בטעם הולנדי!

זהו, מעכשיו גם בישראל
אפשר ליהנות מחמאה
בטעם הולנדי אמיתי. החמאה
החדשה של תנובה מיוצרת בתהליך
חדיש משמנת מפוסטרת וטריה,
המקנה לה טעם וניחוח מעולים.
נסי אותה בהזדמנות הראשונה.

תנובה כל טוב מן הטבע.

מכתבים

(המשך מעמוד 32)

רות. כאשר, לאחר קבלת העצמאות, מוקם מישטר־אימים, כל בעלי הרצון הטוב נאלמים דום.

כמה דיו ודמעות נשפכו על מיסכנותם של תושבי זימבבווה (לשעבר רודזיה), שאינם בעלי זכות בחירה לפי העיקרון: „אדם אחד — קול אחד". והנה, זמן קצר אחרי העצמאות, המדינה כבר צועדת לקראת מישטר חד־מיפלגתי, משמע, שכל העטיפה הליבראלית של תביעת העצמאות היתה בבחינת אחיזת־עיניים.

חשוב הוא שדעת הקהל הגאורה בישראל תתגבר על הסטגדרסים הכפולים, ותמקד תשומת־לב למצוקת האדם השחור במדינתו הוא.

אלי אורן, גבעת שמואל

● ● ●

פאר בבית הנשיא

בתגובה על ביקורת נגדה, חודיע דובר לישכת־הנשיא, כי אופירה נבון מפלאת את כל תפקידיה הציבוריים בהתנדבות.

אם לאשת־הנשיא היו נוחים כל הפירסומים אודותיה האוהדים, שתיארו את לבושה, את מסיבות הקוקטייל ותצוגות־האופנה שבהן השתתפה, ואת הפאר שהנהיגה בבית־הנשיא — עליה גם לקבל את הביקורת הציבורית שהתעוררה בעיקבות אותם פירסומים עצמם.

חדווה חימסביץ, תל־אביב

● ● ●

מברוך לנשיא

נשיא המדינה החדש צריך להפיח רוח־חיים ב„שלום הקר".

כל הכבוד, באמת כל הכבוד. כולנו מאחלים לנשיא החדש כהונה מוצלחת ומכובדת.

אלא שעניין הכבוד בא מאליו, מותר לאיים, אפשר לתכנן את הסעתם מחוץ למולדתם, כל כלב רשאי להתוות פיתרון סופי התפור לפי מידותיהם.

שלומי לוי, תל־אביב

פיטוריו החלקיים מאחזי העיניים, של אריק שרון מזכירים סיפור על עקרת־בית אחת שהחליפה בין הסוכר למלח: את הסוכר שמה בכלי של המלח ואת המלח —

הזמנה לשר־האוצר

תחת רושם לא נעים של חוסר־איזון בהצגת בעית הרופאים בכלי־התיקשורת, ברצוני לספר לכם כעת, מייד עם שובי הביתה, אחרי 32 שעות עבודה רצופות:

אני רופאה מתמחה בגינקולוגיה שנה שנייה, נשואה ואם לשניים. אתמול ב־8.00 בבוקר התייצבתי כרגיל בעבודתי, שבמהלכה עבדתי בצוותא עם אחיות מישמרת הבוקר. ב־15.00 נפרדו ממני האחיות בלכתן לביתן, לילדיהן, לנוח ולעשות ככל העולה על רוחן. אני המשכתי בעבודתי בחדר־הלידה, בחדר־הניתוח ובמחלקת־היולדות.

ב־23.00 נפרדתי ממישמרת־הערב של האחיות, ואני עדיין מתרוצצת, מחליטה, פותרת בעיות, מנתחת, ונוטלת חלק באחריות עצומה. ב־8.00 בבוקר נפרדתי ממישמרת־הלילה של האחיות, כשעיניי טרם נעצמו במהלך היממה האחרונה וראשי עוד לא נח לרגע. עבר יום־עבודה, וערב ולילה של תורנות, ויום־עבודה חדש כבר בפתח.

בביקור־הבוקר במחלקת־יולדות פגשתי במישמרת־בוקר חדשה של אחיות, רעננות ועירניות. בהמשך ניתחתי בחדר־הניתוח, וב־15.00 פגשתי במישמרת חמישית של אחיות. בחלקו נתקלתי פעמיים במהלך 32 השעות האחרונות שבהן שהיתי בבית־החולים, והן בינתיים הספיקו לישון ולנוח ככל האדם. ואני עדיין ערה באופן רצוף ופעיל.

בסוף החודש אקבל 22,000 שקל, והאחות תקבל לפחות סכום זה, אם לא יותר. מה יכולים הלל דודאי ושולחיו לומר על־כך? איך אפשר לומר שזו משכורת ככל האחרות, ביחס לכמות העבודה וגודל האחריות? והאם אפשר להשוות את אחריות האחיות לזו של הרופא? הרי אחות לא תבצע כל פעולה הקשורה בחולה ללא הנחיית הרופא ולפי שיקול־דעתו!

התסריט של יום עבודתי שתיארתי לעיל אינו חד־פעמי. אינו אישי שלי. זהו מדגם המתאים לכל רופא מתמחה! טוענים המפעיקים והציבור כי לא כך הוא דין הבכירים? יבואו נא לחדר־הלידה ויראו את הרופאה הבכירה, הכוננית, המתקרבת לגיל ה־60, עם 35 שנות־ותק, העובדת באופן פעיל 4 או 5 פעמים בחודש ככוננית בכירה עד 12.00 בלילה או עד 3.00 לפנות בוקר. במיקרה הטוב תקבל בסוף החודש 30,000 שקל.

אני מזמינה בזה בלב שקט את שר־האוצר, את הלל דודאי, את עזרא סדן, את מר שוסטק וכמובן את ד"ר מחן (האם כבר שכח?) להיוולות אליי ליום עבודה + תורנות בחדר־לידה, במיון הגינקולוגי ובמחלקת־יולדות־ונשים, ולסכם איתם בתום 36 השעות את דעתם! (אם יצליחו להשאר ערים ולגייס כוחות נפש וגוף לשיקול־דעת?)

ד"ר **אתי רום,** מחלקית נשים־יולדות, בי"ח קפלן

קריקטורה של משיק ב„דבר"
שינסה בלישכת־העבודה

EX OFFICIO. כמו שאומרים בלאטינית. אם בכוונתו של הנשיא גם להביא תועלת לעם בישראל, כדאי שינקוט ביוזמת־שלום נשיאותית — במיסגרת המותר בפרוטוקול — וייסע לביקור ממלכתי במצריים.

במחווה אישית כזו בוודאי יצליח לחמם מעט את השלום הקר עם מצריים ויציל אותו מהידרדרות. כך ירשם בטיפסי דיברי הימים כמושיע בלתי־צפוי של העם מוכה שיגעון המילחמות.

יוסי אדירי, תל־אביב

● ● ●

סוכר ומלח

מה בין תיק עם טיק ובין טיק בלי תיק?

בכלי הסוכר.

כששאלו אותה לפשר הדבר היא ענתה: „זה כדי לבלבל את הנמלים שבבית..."

סמי ארנון, נתניה

● ● ●

הבוז לח"כ המקלל

ח"כ מאיר כהן־אבידוב מציע לגרש 200 אלף פלסטינים מהגדה.

אילו היה פוליטיקאי אנטי־שמי מציע להסיע את יהודי ישראל — נגיח למדגסקר — ובכך לפתור את הבעיה המיזרח תיכונית, היו כולם מזדעקים.

אך דיברי הנבלה השפלים של הח"כ חובש־הכיפה עברו כמעט בשקט. למה לא? על הפלסטינים

חתונות באוירה כפרית בלב הפרדסים. מסיבות גן בסגנון ייחודי.

הפרדס גם ציונה
טלפון: 054-70856

שרותי קייטרינג - תנשיות דונסקוי 1981 בע"מ
(מתפנני מסגדות מכון ויצמן)
טלפונים: 054-75533, 72732

ארופאן בע"מ
איכות אמינות דיסקרטיות
ת"א, רח' המלך ג'ורג 43
ת.ד. 14180 טלפון 03-293402
תצוגה הגיעה! לתצוגתנו משלוח חדש של אביזרי ועזרי מין
במקום! הגיעו!!! **מבחר קסטות וידיאו נועזות ביותר** BETTA, V.H.S
נושאים שונים ומגוונים - מחיר יחידה החל מ־2500 ש' אפשרות למשלוח קסטות הביתה עפ"י תיאום טלפוני
אמצעי מניעה מהטובים והחדישים בעולם
בובות אהבה שונות החל מ- 1600 ש'
אלבום תקליטים ארוטיים 500 ש' יחידה
מבחר קסטות סקס לטיים
שפה עברית ואנגלית
במחיר 300 ש' יחידה
מבחר הצעות מיוחדות
חדש!!!
מנוי לספרית הוידאו
25 קסטות 4000 ש'
10 ספרים שונים, צורות ותנוחות אהבה החל מ־300 ש'

אביזרי מין

☐	קטלוג חינם לבל דורש	
☐	אביזרי מניעה עם כובעונים שונים רב־טעמי	בחיר יחידה 70 ש'
☐	32 פרוורבטיבים צבעוניים משומן	400 ש'
☐	20 פרוורבטיבים צבעוניים	300 ש'
☐	קופסת פרוורבטיבים 32 יחידות ניטרא	500 ש'
☐	6 פרוורבטיבים (פרנץ ט־קיר) רב־טעמי	450 ש'
☐	ויברטור לגבר ולאשה	750 ש'
☐	ויברטור בוהן ואצבע	1300 ש'
☐	ויברטור גומי, מהירות ותנועה סיבובית משתנים	1000 ש'
☐	ויברטור גומי, מהירות משתנה, הפעלה עד 1 מטר	1200 ש'
☐	ויברטור אבר מין נשי לגבר	1600 ש'
☐	ויברטור פלסטי/גומי 6 חלקים	1400 ש'
☐	ויברטור פלסטי חד־בייצי	700 ש'
☐	ויברטור (ציפוי ניקל) דו־בייצי	700 ש'
☐	ביצי אהבה	500 ש'
☐	פיטינגים שונים	150 ש'
☐	בובת אהבה בגודל טבעי	1700 ש'
☐	בובת אהבה גברית לאשה, כולל איבר מין גברי	1900 ש'
☐	בובת אהבה כושית „בלק בכי"	1900 ש'
☐	ויברטור הנעמד לקיר (25 ס"מ)	1600 ש'
☐	ויברטור טבעת לגבר	750 ש'
☐	ויברטור אנגלי + ביצי	900 ש'
☐	„הענק" דמוי אבר מין גברי	1800 ש'
☐	ויברטור פלסטי	200 ש'

וקור ב־200 פריטים שונים בתצוגה
נא לצרף 30 שקל דמי משלוח ● סמן את המוצר הרצוי — שלח צ'ק או המחאת דואר רשום * המכירה רק לבוגרים מעל גיל 18. המזמינים בדואר מתבקשים לציין את שמם ומכתובת הרצויה להם, כדי לשלוח בדואר רשום. אם ברצונך לקבל את ההזמנה לא באמצעות הדואר, נא לתאם טלפונית. ■ מבצרים פרטיבי אשראי ■

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת־גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש"מ/ו' עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך
איתן עמיחי הדברת מזיקים בע"מ

לידיעת הקוראים

קוראים השולחים מיכתבים מתבקשים לנמק אותם בקצרה, לפתוב אר תם במכונת־כתיבה כי רווח כפול ועל צידו האחד בלבד של הנייר. עדיפות תינתן למצרפים תמונת למיכתביהם.

מוקד 614 / שמוליק סלע / בן לם

BROADWAY 80

בבדיקה של Monde Selection, המרכז הבינלאומי לבדיקת איכויות בבריסל, זכתה BROADWAY 80 במדליית זהב לשנת 1982 על איכותה המעולה.

טעם אמריקאי. תערובת אמריקאית.

גמרת-זרוק הקופסא לסל. שמור על ישראל נקיה.

מרים בנימיני

תחזית שנתית לבני מזל טלה

כדי להבין מה עומד להתרחש בחייהם של בני מזל טלה, טוב להביט לאחור ולזכור מה היה מצבם בשנתיים האחרונות. אם נשווה את התקופה הנוכחית לזו שחלפה, אין ספק שכעת יותר טוב להם, גם אם פה ושם עדיין לא הגיעו למה שרצו, והדברים עדיין לא מסתדרים להם.

בשנתיים האחרונות הם היו נתונים בחשבון נפש ממושך, ומצב רוחם היה כבד ורציני. התנהגותם לא היתה קלילה ועליזה כתמיד, ואלא החיים עמם כבר חשבו שאישיותם השתנתה. כוכב סטורן, ששהה בבית השביעי (בית הנישואים והשותפויות) גרם להם לנרידות קשות ולשינויים חשובים במיסגרת המישפחתית.

חלק מהם נבנו באותה תקופה, אך נתקלו בקשיים רבים בדרך לבניית. בסוף 1982 הם התחילו להרגיש שמצבם השתפר, כוכב סטורן עבר למזל הבא, והם הרגישו הקלה. המתח ירד והם אינם לחוצים כמקודם. כוכב יופיטר נכנס למזל קשת ומביא לטלאים תוכניות חדשות ומבט רחב יותר על החיים. כל דבר שהם חושבים לעשות כדאי לחשוב עליו בגדול. אין כמו הטלאים המסוגלים להפתיע בהעזה שלהם. אפילו צורת המחשבה מדהימה את הסביבה, ואם השנה נמצא כוכב יופיטר בבית התשיעי, הוא יעזור להם להתקדם במחירות וב־צורה לא מקובלת, ביחוד אם נקח בחשבון שגם כוכב אוראנוס צמוד ליופיטר ומגדיל את האפשרויות להתקדמות והצלחה.

מה מצפה לבני מזל טלה בשנת 1983?

עבודה

שטח זה לא יהיה כל כך יציב השנה. בני טלה חשים צורך לבצע שינויים, אך מתקשים למצוא את הדבר שהם רוצים באמת, ואם הם מוצאים אותו הם מתקשים להשיגו. לכן בשנה הקרובה יתנהגו הטלאים בצורה די מוזרה. הם יעזבו את מקום עבודתם ולאחר מכן יחזרו בחזרה ודבר זה יכול לחזור על עצמו כמה פעמים בעבודות שונות.

אם מישהו מבני המזל מתכוון לשנות את עבודתו, רצוי שיעשה זאת עכשיו, מכיוון שיותר מאוחר עלולות לצוץ בעיות שעליהן איש לא חשב מראש. אך אם זה לא יוצא, לפחות כדאי להימנע מכל שינוי בחדשים אוגוסט וספטמבר. אנשי־עסקים יוכלו לפתוח לעצמם עסק עצמאי, או להרחיב את המקום שבו הם עובדים. כל מי שמתכונן להתחיל בפרוייקט חדש, שילך „על גדול". לא כדאי להיכנס לפרטים ולהתעכב על עניינים שוליים. כדאי לנצל את השנה ולהתקדם בתנופה, מכיוון שהכוכבים יעזרו לזה שידחוף את עצמו קדימה.

כספים

אם לדבר על בעיות בשנת 1983 — הן כולן מתרכזות סביב חנושא הרגיש ששמו כסף. בתחום זה המצב לא יהיה קל. אם חושבים על שינוי מקום מגורים, על נסיעה רחוקה או חגיגה גדולה, הכל יוכל להתבצע, אולם את הכסף הם יאלצו ללוות, ובשנתיים הבאות הם יכנסו להתחייבויות שיקשו מעט על חייהם ועל הרגשתם הכללית. מכל מקום, מי שמתכונן להוציא כספים בסכומים גדולים, שיעשה זאת עכשיו, ולא ידחה לחודש אוגוסט או ספטמבר, כי בחודשים אלה המצב יהיה יותר קשה.

מגורים

טלאים רבים יעברו דירה או ישפצו את זו שהם גרים בה. נכון שמבחינה כספית זה לא בדיוק חזמן, אך בשנתיים האחרונות לא התאפשר להם לעשות בנושאים אלה וכבר אי־אפשר לדחות את הטיפול בהם. לכן הם יוכלו להתחייב להחזיר כספים שהם לווים ורצוי שיעזו לעשות משהו בנושא זה. מי שעובר דירה, כדאי שיבצע זאת לפני מאי או אחרי ספטמבר.

מישפחה

מה שמאפיין את כולם זו ההתייחסות השונה. כעת מתייחסים יותר ברצינות לקשרים ומתחשבים יותר בבן חזוג. אלה שאינם נשואים חושבים על נישואים. אלה שמחפשים לעצמם קשרים קלילים ובלתי מחייבים, לא יצליחו למצוא משהו שישביע את רצונם ואופיים התרפתקני. רק מי שיחליט לבנות קשר רציני, יוכל להצליח להגשים את רצונותיו.

אולי כדאי להזכיר לכולם שאם ברגע זה מצב הרוח אינו מעודד ביותר, ונר־טים שוב להאשים את בני הזוג, אין זו אשמתם. התקופה שלפני יום התולדת אינה קלה לאיש, וכמעט לא משנה באיזה מזל הוא נמצא. כ־50 יום לפני יום־התולדת מתחילים להרגיש פחות טוב. כל אחד נמצא במצב רוח של חשבון־נפש.

רצוי שכל אחד יזכור שמיום־התולדת שלו מתחילה עבורו תקופה חדשה, שבת הוא יכול לבנות את עצמו מחדש, כי הוא מרגיש שכוחותיו התחדשו.

אלה שנולדו בתחילת המזל ירגישו כבר הרבה יותר טוב. האחרים ימתינו עד ליום־הולדתם ואז ירגישו בשיפור. יחסית לחודש האחרון המצב בכל זאת יהיה הרבה יותר טוב, המתיחות שחיתה ביניכם ובני הזוג תיעלם השבוע, ותקדישו יותר זמן מתמיד לעניינים ביתיים. מבחינה כספית המצב רגיש, אך כדאי עכשיו להשקיע לטווח רחוק. בני מזל קשת יתאימו לבילוי משותף וחרפתקות מוזרות.

* * *

התקופה אינה קלה, כל דבר שאתם עושים נהיה יותר מסובך ויותר מעייף מתמיד. נסו לקחת את הדברים יותר בקלות. החודש הקרוב יהיה די קשה אך הוא יחלוף ושוב יהיה יותר נוח. חיי האהבה קצת מאכזבים, הציפיות הגדולות שהיו לכם עלולות להתבדות. יתכן שכבר בשבוע הבא תפוצו על העצב שנגרם לכם. חדשות ומיכתבים חשובים עשויים להגיע בשבוע הבא וזה יתן לכם תיקווה מחודשת לעתיד.

* * *

הפופולריות שלכם מתגברת ומצב הרוח משתפר. בקרוב תהיו מעורבים באירועים חברתיים ומבוקשים מאוד בחברה. תוזמנו למסיבות ותפגשו אנשים מעניינים. האווירה תהיה מאוד רומנטית ומבטיחה. אלה מביניכם העוסקים באמנות יוכלו לבטא את עצמם בקלות, ותחוצאות אלו לא יאחרו לבוא. בסכום כסף שאמור להגיע השבוע תוכלו לקנות בגדים ולחביא לידי ביטוי את טעמכם הטוב.

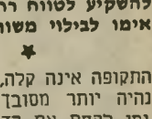

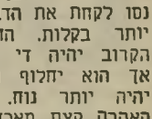

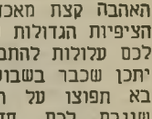

לפניכם עומד חודש דינמי ורב אירועים. בתקופה זו עליכם לשלוט בדחפים ובתשוקות. אתם חשים שהמרץ מתגבר, והדחף לצאת להרפתקות ולהתנהג בצורה בלתי־מובנת לסביבה עלול לסכן את שיתכם המוב. אל תאמרו דברים המעוררים זעם. כל אמירה חפוזה עלולה להסתיים בחרטה. במקום העבודה תוכלו להוכיח יצילות, יוזמה וכיוון מעניין, וזה עשוי להביא לקידום בקאריירה מאוחר יותר.

* * *

השבוע העולם שוב יחייך אליכם. הקשיים שעברתם בחודש שעבר יעלמו ותוכלו לשוב ולהתמסר לעניינכם. יתכן שעד שבת עדיין לא תרגישו כל כך טוב מבחינה ברי־אותית, אך מהשבוע הבא תרגישו בשיפור. אלה מביניכם הקשורים לעולם האקדמי יזכו להצלחות. מצבכם הכספי ישתפר ותוכלו לרכוש חפצים לבית ומתנות אשר יגרמו לכם סיפוק. קשרים עם בני מזל טלה יהיו טובים ומועילים.

* * *

התקופה המתקרבת לא תהיה קלה. מצב הבריאות אינו טוב כל כך, מרגישים חולשה וחוסר מרץ ומתקשים למלא את המוטל עליכם. אתם עלולים לסבול מכאבי־ראש ומשפעת. לכן נסו להיות מנע מלהסתבך ולריב עם בני מישפחה. המתח יקשה עליכם את התקופה. בעניינים כספיים עליכם להיות זהירים. אל תסמכו על האיש סואיציה. לעומת זאת, מבחינה רומנטית תהיו מאוד מבוקשים ועסוקים ביותר.

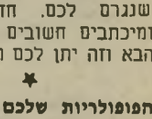

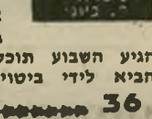

השבוע תרגישו פחות מבודדים. אנשים שונים ינסו להתקשר עימכם. בן הזוג ששהה זמן מה במקום אחר עומד לחזור בימים אלה, ולהשמיע הצהרה שלה חיכיתם זמן רב. נהגו בטקט כפי שאתם יודעים. הכוכבים מצביעים על נטיה להסתער ולריב עם בן הזוג — וחבל. אתם עלולים לקלקל ולהרוס את כוונותיו הטובות. נסיעה משותפת עם ידידים חיבית ומומלצת. אל תתלבטו — זה כדאי.

* * *

יותר מדי התחייבויות מוטלות עליכם. הורידו מעצמכם חלק מהעול וחלקו אותו עם אחרים. מצבכם הבריאותי רגיש מאוד ובגלל הלחץ שבו אתם נמצאים, אתם עלולים לחלות. אי־הבנה בשטח הרומנטי אינה מוסיפה לשיפור מצב הרוח, אך לם תוך שלושה־עשרה ימים תופתעו מהתפתחות מעניינת ביחסים. במישור המישפחתי אתם נתונים לחששות וחשדות הקשורים לבן או בת הזוג. ובקרוב תצא האמת לאור.

* * *

בתקופה הקרובה צפויות הפתעות. אנשים יחיו אדיבים אליכם ותרגישו בנוח. יתכן שיהיו זעזועים רגשיים, או מיפגשים עם אנשים חדשניים וחדשים. זה יכול לגרום לתפנית דרמאתית ומפתיעה. אולם עליכם לשמור על שיווי המשקל ולהסתגל לתנאים החדשים. בשורה טובה תקשורה להתקדמותכם בקאריירה תגיע לאוזניכם בקרוב ותוסיף להרגשתכם הטובה. מצבכם הכספי ישתפר בשבוע הבא.

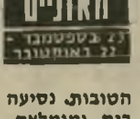

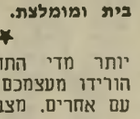

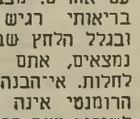

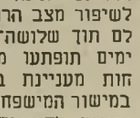

בתקופה הנוכחית מוטב לא להתחיל בי־מיבצעים או בתוכניות חדשות. צריך לבסס את הקיים ולהבטיח את המשכו לטווח ארוך. הצד החומרי יעסיק אתכם במיוחד, הוצאות בלתי צפויות הקשורות למקום המגורים עלולות לדלדל את התקציב. תוכניות מהפכניות לא יביאו ברכה בתקופה זו. לכן הקפידו לתקן דברים שהזנחתם. קרובי מישפחה זקוקים לעידוד יותר מאי־פעם. אך אל תתנו למרדנים להתלבט עליכם.

* * *

השבוע תהיו מעורבים בעניינים חברתיים, ותרגישו פחות מחוייבות כלפי חבית וחעבודה. ידידים המצפים למיכתבים או לשיחות טלפון יזכו סוף סוף לשמוע מפיכם על מצב העניינים. תנו להם הרגשה כי לא שכחתם אותם. שכנים וקרובי מישפחה מתכוננים לבקר בביתכם, אך תם לא יכבידו עליכם ויהסיפו הנאה. בתחום הרומנטי המצב אינו ברור. בניהזוג משנים מצבי רוח ואינכם מבינים את כוונותיהם.

* * *

השבוע תהיו עסוקים בעניינים כספיים. אתם עומדים להיכנס להוצאות ואפילו החסכונים שביניכם לא יוכלו להתאפק. למרות הרצון להחליף את המכונית או לקנות משהו אחר בסדר גודל כזה, כדאי לכם להמתין זמן־מה ולא לקנות בחיפזון. הכסף יהיה דרוש לכם לדברים יותר חשובים. מבחינה רומנטית כדאי לנצל היטב את הימים רביעי וחמישי או שני ושלישי בשבוע הבא. תוכלו להעז ולדבר בגלוי.

JVC

קנה רק אצל אמפא וסוחריה המורשים דרוש תעודת אחריות של אמפא!

ג׳יי.וי.סי. הוידיאו המוביל בעולם.

VHS - השיטה המובילה בעולם.

JVC - האנשים שהמציאו את השיטה.

שיווק ושירות **אמפא** אלקטרוניקה

הבית הכחול

הוצאת עם עובד

הבית הכחול

הוצאת עם עובד

אבנת | קרמון | שיפריז | נעמן

הקורבנות הנשכחים של הרימון

יהושע שקדי סובל מקרעים חמורים בשרירים ובעצבים. הוא אינו סבור שיש להעניש את זורק הרימון, רק לבזות אותו, „הייתי רוצה שציפורים יחרבנו לו על הרא הוא אומר. „הרימון הוא לא התחלה של תהל אלא אמצע — תופעה הצומחת מהמציאות הקיימ

עדי לוי ויהושע שקדי, שניים מפצועי הרימון אשר הושלך בעצרת־המחאה של **שלום עכשיו** בירושלים, ישאו בגופם לנצח את רסיסיו של הרימון הקטלני. יהו־שע — הסובל מקרעים חמורים בשרירים ובעצבים, ועדי — שנפ־גע קשות מרסיסים בידיו וברגליו, נפגעו בשעה שהביעו באופן חוקי את מחאתם כנגד הממשלה, אשר ניסתה להתחמק מיישום המלצות הוועדה שחקרה את הטבח במח־נות־הפליטים בביירות.

השניים הם היחידים הנמצאים עדיין בטיפול רפואי ופיסיותראפי, בבית־החולים **שערי צדק** בירו־שלים. חודשים רבים יחלפו עד שיוכלו לשוב ולתפקד כפי שהיו לפני הפיגוע.

עדי ויהושע פעילים בסניף הירו־שלמי של **יש גבול**, תנועת חיילי־המילואים אשר אינם רוצים לשרת בלבנון. אמיל גרינצווייג ז"ל נמנה גם הוא עם חבריה של תנועה זו.

העולם הזה ערך ביקור־חולים אצל השניים, וביקש לחוש את ה־דופק אצל מי שעמדו במוקד ה־פיצוץ, אשר זיעזע לרגע קט מאוד את המדינה.

יהושע שקדי נולד בנתניה ונדל בערד. הוריו היגרו ליש־ראל מצ'כוסלובקיה, אחרי מיל־חמת־העולם השנייה. אביו הוא פועל פשוט ואמו מנהלת סיפריה.

„קיבלתי חינוך פועלי," הוא מד־גיש. שקדי הוא בן 26, סטודנט לביולוגיה ומדריך טיולי סאפארי באפריקה. הוא מדבר בהתרגשות, כשחיוך עדין מבליח מדי פעם דרך זקנו הג'ינג'י הקצר. הוא איש פתוח, עירני וחביב.

„הרגשתי שחטפתי זרם"

עדי לוי נולד וגדל בשכונת נחלת־צבי בירושלים במישפחה תימנית. אביו מנהל־חשבונות ואמו עקרת־בית. מישפחתו היגרה מ־תימן לירושלים לפני שלושה דו־רות. הוא בן 31, מתכנת מערכות מחשבים. קשה לו לחשוף את עצ־מו. הוא מתבטא בזהירות ובורר את המילים בקפדנות.

● האם במהלך ההפגנה היתה תחושה שונה מאשר בהפגנות קודמות?

עדי: **בפעמים הקודמות היו פירחחים שצעקו „אש"ף, בוגדים, לכו לערפאת!" הפעם צעקו כך אנשים מכובדים יותר. ואז הפירחח צריך להיות קיצוני יותר, והוא מכניס מכות וקורע שלט. כך זה מתגלגל, עד שמוצאים איזה מיש־הו שזורק רימון. כדאי שאלה ש־הטיחו האשמות בגידה בשלום עכשיו יידעו: מה שהם אמרו — הרחוב ציפה.**

יהושע: **הפחד קיים כבר הרבה זמן. חמש דקות לפני שזרקו את הרימון, אמרתי שאולי כעת יבינו אנשי שלום עכשיו עם מי יש להם עסק. אמרתי שזה ילך רחוק יותר, וזה באמת קרה.**

● מה קרה ברגע שהתפוצץ הרימון?

עדי: **ההפגנה נגמרה, האנשים התפזרו. ביקשו מאיתנו שנשאר לאסוף שלטים, לרכז את הלפידים, לנקות. באותה שנייה של הפיצוץ הינחתי לפיד בריכוז של הלפי־דים. הייתי כפוף, מה שחסך ממני פגיעה בגוף. חטפתי הכל בידיים וברגליים. זה לא לעיתון — ז גם בישבן.**

יהושע: **ברגע הפיצוץ עז לסדר את הלפידים. מייד הב שזורקו רימון ושנפצעתי. שמ את הבום, צרחתי מכאבים. ה בהכרה וקישרתי בין הדברים**

עדי: **כשהרימון התפוצץ, ז בתי שחטפתי זרם. בגלל הפג בעצבים — הרגשתי כמו זרם ז מלי. רעדתי כולי והתחלתי לל**

עדי לוי נפגע קשות מרסיסים בידיו וב־רגליו. מישפחתו היגרה מתימן לפני שלושה דורות והתיישבה בירושלים. „כשהרימון התפוצץ," הוא מספר, „חשבתי שחטפתי זרם חשמלי." אברום בורג עזר לפנותו מהמקום. „לא חשוב מי זרק את הרימון — הוא מכריז — האשם הוא בגין!"

„כדאי שלא ימצאו א
זורק הרימון!" אומר אח
מפצועי „שלום עכשי

(המשך בעמוד

„מילחמה נגד אזרחים!"

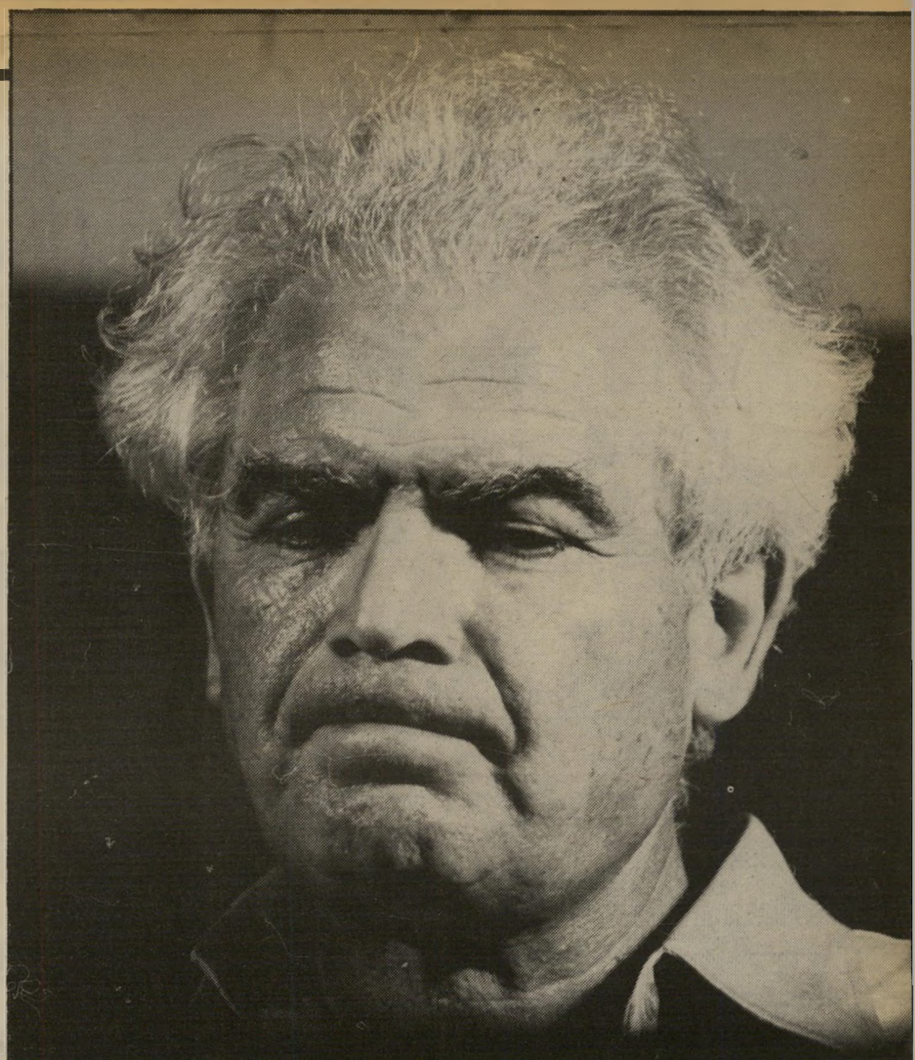

אלוף (מיל') מתי פלד האשים קצין ארטילריה שבעצם שרותו בלבנון ביצע פשע נגד האנושות. בעמודים אלה הוא מסביר את עמדתו על חובותיו של קצין במילחמה בלתי־צודקת נגד אוכלוסיה

דברים שאמר הד"ר מתי תיהו („מתי") פלד הכעיסו רבים, דווקא משום שנאמרו מפיו של מי שהיה אלוף בצה"ל והשתתף במילחמות ישראל. האם יתכן שבלבנון בוצעו פשעים נגד האנושות גם על־ידי צה"ל, ולא רק על־ידי הפלאנגות, כפי שאמר פלד? המימסד הצבאי מיהר להתנגן, ובחריפות רבה. אך מתי פלד אינו חוזר בו מדבריו. הוא רק מבקש להסבירם היטב. האיש בן ה־60, גבוה וכסוף־שיער, מדבר במישפטים קצובים ומהוקצעים, כמו שדיברו אולי פעם קצינים בכירים בצבא, וכפי שמדבר היום מרצה באוניברסיטה.

הוא נולד בחיפה, ושנות ילדותו ונעוריו עברו עליו בירושלים. ב־סוף שנות ה־30' הוא יצא עם הכשרה של המחנות העולים לקיבוץ איילת־השחר, ואחר־כך הצטרף לפלמ"ח.

באמצע שנות ה־40' הוא למד מישפטים בלונדון, אך לא סיים את לימודיו. ב־1947 חזר פלד ל־ישראל. הוא הצטרף להגנה. במי־לחמת־העצמאות הוא היה מפקד פלוגה בחטיבת החי"ר גיבעתי, ואחר־כך היה מג"ד באותה חטיבה. אחר־כך היה מתי פלד ראש ענף גיוס וכוננות, וראש ענף מיבצ־עים במחלקת המיבצעים במטכ"ל. הוא היה בבית־ספר לקציני מטה באנגליה, ואחר כך היה מדריך ראשי בבית־הספר לפיקוד־ומטה וראש מחלקת־אימונים.

במילחמת סואץ היה פלד מפקד מרחב שלמה ורצועת עזה, ואחר־כך פיקד על החטיבה הירושלמית. הוא פילא תפקידים שונים ב־מטכ"ל, וסיים את שירותו בצה"ל כראש אגף־אפסנאות, אחרי מיל־חמת ששת הימים. מאז הוא מרצה בחוג לערבית באוניברסיטת תל־אביב. ומשמש כיו"ר המועצה ל־שלום ישראלי־פלסטיני.

פלד משך אליו ביקורת גם מ־שום שהמשיך לנהל שיחות עם אנשי־השלום באש"ף, אחרי שהת־חילה המילחמה. היום הוא אומר, שראה בכך חשיבות דווקא באו־תה תקופה. בצד השני, הפלסטיני, היתה פתיחות רבה מתמיד, ושינוי בעמדות כלפי העם בישראל. זה נבע מההפגנות הגדולות נגד המי־לחמה, שבהן הופגנה רגישות אנו־שית כלפי הפלסטינים. פלד אומר, שהוא ביקש לנצל את הפתיחות הזאת כדי לנסות ולהרחיב את מע־גל המשתתפים בשיחות מהצד הישראלי.

„העולם הזה" היפגש אל פלד פירדת שאלות.

● מהו מוסר מילחמה? מספ־רים על הגנרל האמריקאי הידוע ג'ורג' פאטון שאמר פעם לחיי־לין: „איני רוצה ממזרים עלובים שכמותכם, שתמזתו למען מולד־תכם. דאגו לכך שהממזרים של הצד השני ימותו למען מולדתם." האם אין זה תפקידו של מפקד לחמה, שבהן הופגנה רגישות אנו־שית כלפי הפלסטינים. פלד אומר, שהוא ביקש לנצל את הפתיחות הזאת כדי לנסות ולהרחיב את מע־גל המשתתפים בשיחות מהצד הישראלי.

„העולם הזה" היפגש אל פלד פירדת שאלות.

● מהו מוסר מילחמה? מספ־רים על הגנרל האמריקאי הידוע ג'ורג' פאטון שאמר פעם לחיי־לין: „איני רוצה ממזרים עלובים שכמותכם, שתמזתו למען מולד־תכם. דאגו לכך שהממזרים של הצד השני ימותו למען מולדתם." האם אין זה תפקידו של מפקד

עם אברום בורג משוחח הד"ר מתי פלד באחד הכינוסים של חיילים נגד שתיקה. במהלך המילחמה הירבה להופיע בהפגנות־המחאה נגד המילחמת בלבנון.

בצה"ל הגיע מתי פלד לדרגת אלוף, הוא התחיל כמ"פ בחטיבת גבעתי.

דימיון וחסר תחבולות. אם מפקד מוצא שבאיזו שכונה או באיזה כפר שמול כוחותיו יש כמה אנ־שים מזויינים שיפגעו בחייליו, יש לו כמה אפשרויות. האחת — להי־רוס את השכונה או הכפר — וזה מה שהיה בדרך כלל במילחמת לבנון. זהו עיוות משוע של תורת הלחימה. הדרך השנייה היא לנקוט בפעולות שהמיקצוע הצבאי מציע אותן: השתלטות תוך כניסה לכ־פר, למשל, ואין בכך כדי לסכן במיוחד את חיי החיילים.

העמדת האלטרנטיבה, כאילו ה־אפשרויות הן או הרס הכפר או הפקרת חייליהן, היא עיוות משוע של המיקצוע הצבאי. בשביל מה צריך אינספור תמרונים אם אפשר פשוט להרוס את הכפר?

מפקד שמקבל פקודה להרוס כפר או שכונה, צריך לדעת שזאת פקודה לא חוקית, שמוגדרת כפ־שע נגד האנושות, או מה שמקו־בל לקרוא: פשע־מילחמה.

לפי הקריטריונים הצבאיים ה־נוקשים ביותר — כך היה אפילו בצבא הפרוסי — רשאי מפקד להסתייג ממשימה. מפקד שמר־גיש לא שלם עם עצמו — מיקצו־עית, מוסרית או פוליטית — יכול לבקש לפטור את עצמו. בוועדת־החקירה של כהן נקבע, שהזנחת אחריות מצד מפקד, אפילו לגבי מה שנעשה על־ידי כוחות ניספחים לדאוג לכך שחייליו לא ייהרגו — ושהצד השני ידאג לעצמו?

צריך להבחין בין רטוריקה של ימי מילחמה, כשמטרת המילחמה היא הבסת האוייב בכל תנאי, ובין אחריות של מפקדים כפי שהיא מוגדרת בחוק הפנימי של כל מדינה, ועל־פי החוק הבינלאומי. לפעמים מפקדים יכולים להרשות לעצמם להופיע כנוקשים וקשי־לב לגבי אוייב — וזו בדיוק הדוג־מה של פאטון. אך גם מניסיוני וגם ממה שלמדתי, אני יודע שזאת טעות. חיילים במילחמה זקוקים הרבה יותר להנחייה ולעזרה אנו־שית, מאשר לדירבון המוראל ב־דרכים כאלה.

● ובכל זאת: האם אין זו אח־ריותו העליונה של כל מפקד לד־אוג ראשית כל לשלום חייליו — גם כשהדבר גורם לקורבנות רבים בין אזרחי הצד השני?

המיקצוע הצבאי אינו כה חסר דימיון וחסר תחבולות. אם מפקד מוצא שבאיזו שכונה או באיזה כפר שמול כוחותיו יש כמה אנ־שים מזויינים שיפגעו בחייליו, יש לו כמה אפשרויות. האחת — להי־רוס את השכונה או הכפר — וזה מה שהיה בדרך כלל במילחמת לבנון. זהו עיוות משוע של תורת הלחימה. הדרך השנייה היא לנקוט בפעולות שהמיקצוע הצבאי מציע אותן: השתלטות תוך כניסה לכ־פר, למשל, ואין בכך כדי לסכן במיוחד את חיי החיילים.

העמדת האלטרנטיבה, כאילו ה־אפשרויות הן או הרס הכפר או הפקרת חייליהן, היא עיוות משוע של המיקצוע הצבאי. בשביל מה צריך אינספור תמרונים אם אפשר פשוט להרוס את הכפר?

מפקד שמקבל פקודה להרוס כפר או שכונה, צריך לדעת שזאת פקודה לא חוקית, שמוגדרת כפ־שע נגד האנושות, או מה שמקו־בל לקרוא: פשע־מילחמה.

לפי הקריטריונים הצבאיים ה־נוקשים ביותר — כך היה אפילו בצבא הפרוסי — רשאי מפקד להסתייג ממשימה. מפקד שמר־גיש לא שלם עם עצמו — מיקצו־עית, מוסרית או פוליטית — יכול לבקש לפטור את עצמו. בוועדת־החקירה של כהן נקבע, שהזנחת אחריות מצד מפקד, אפילו לגבי מה שנעשה על־ידי כוחות ניספחים לצבא, ולא צה"ל עצמו — היא עבירה שיש להעניש עליה.

● ולדעתך היו פישעי־מילחמה במילחמת הלבנון, מלבד הטבח במחנות־הפליטים?

אני חושב שכל המילחמה הזאת היא פשע אחד גדול נגד האנו־שות. צריך להתבונן בנתונים ה־בסיסיים ביותר: ביוני '82 היה הסכם הפסקת־אש בין ישראל ובין אש"ף, שנשמר על־ידי אש"ף ל־לא דופי. בישראל התנהל מייד אחרי חתימת ההסכם, שנה לפני המילחמה, מסע הסתה של מחרחרי מילחמה שבראשו עמדו שר־הבי־טחון אריאל שרון, והרמטכ"ל. זה כשלעצמו מעשה שיש לבחון אר־תו דרך עיני משפטן.

אנו יודעים שבהשפעת שניהם הסכימה הממשלה שהיא תאחז בכל פעולה אלימה שתבוצע נגד מטרה ישראלית — ולא חשוב על־ידי מי היא תבוצע — כדי לחדש את המילחמה באש"ף. היה מאבק פני־מי, וכל הארץ ידעה שיש מאבק בין אותם הרוצים להפר התחייבות בינלאומית, ובין אותם החושבים שמותר להפר התחייבות כזאת רק אם הצד השני מפר אותה.

קלון על צה"ל

ב פיפו של דבר סופקה העי־לה, והממשלה החליטה על הפרת הסכם הפסקת האש. זה הת־חיל בהמצאה מאסיבית, חסרת־הבחנה על העיר ביירות.

הושמעה הטענה האבסורדית, ש־צריך לפגוע בביירות משום ש־אש"ף מיקם שם את המיפקדות שלו. איזה צבא בעולם לא מס־קם את המיפקדה שלו בתוך עיר גדולה? האם המטכ"ל של צה"ל אינו ממוקם בעיר גדולה? האם זו סיבה להפציץ עיר גדולה וח־סרת־מגן?

אחר־כך הכניסו לגיזרה ברוחב של 50 עד 60 קילומטרים אוגדות משוריינות. אפילו הרו־סים לא היו מתביישים בצפיפות כוחות כזאת במילחמת העולם ה־שנייה. ונגד מי? אוגדות משוריינות, נגד 6000 לוחמי גרי־לה, שאולי מחציתם הם לוחמים ממש, ולא אנשי הדרג האחורי.

זהו אבסורד שאין כמותו. נגד כמה אלפי אנשי גרילה וחטיבת שיריון סורית אחת שולחים אוגדות? עצם הנסיעה של כוח כ־זה גרמה להרס ולחורבן עצומים.

● אז מי שהחליט — אשם ב־פשע מילחמה?

זה היה היעד העיקרי של המילחמה: להרוס את מקומות ה־מגורים של הפלסטינים, כדי להכ־ריח אותם להגר.

אני יודע שרבים מאלה שהלכו למילחמה, משום שחשבו שכש־קוראים להם לדגל הם חייבים להי־תייצב, הוזעזעו. זאת היתה ראשית המחאה של חיילים נגד שתיקה. ראינו מפקד כמו אברום בורג, שהחתים חיילים על עצומה. ראי־

נו מה עשה אלי גבע, לנוכח הערבדה שהוא רואה נשים וילדים מבעד למישקפת. לאט־לאט חדרה ההכרה שמה שנעשה שם הוא בלתי־אנושי ובלתי־נסבל. זו היתה מילחמה שמלכתחילה תוכננה כי־ששע נגד האנושות.

● איך יכול החייל המשתתף במילחמה לדעת שהוא משתתף ב־פשע? האם זו לא חוכמה שלאחר מעשה לומר זאת, ולהטיל אחריות גם על המפקדים?

המילחמה הזאת לא באה כהפתעה. ישראל נכנסה בעודף־כוחות עצום, ולא היתה כלל מילחמה של ממש, חרץ מבגיזרה אחת, בתקופה קצרה, נגד הסורים. כל מפקד, גם אם לא ידע מראש שזאת מילחמה שמטרתה לגרום לפלסטינים להגר, ושהיא מכוונת נגד אוכלוסיה אזרחית, לא היה צריך לחכות זמן רב בפיקוד הבכיר, אף שאני יודע שהיתה הרבה אי־נחת. ידעו שזו מילחמה ללא פאר, מילחמה שלא מביאה כבוד, מילחמה שתוכננה בחוסר־מקוריות, מחשבה או תיכום אסטרטגי.

איני חושב שצריך להעמיד לדין את המפקדים. אבל מה שצריך לעשות באופן מעשי הוא להבין שמה שעשינו — שיחס כזה כלפי ערבים בכלל ופלסטינים בפרט — ממיטים קלון על צה"ל.

● האם אינך מטיל על הצבא אחריות המוטלת על הממשלה?

הממשלה לא החליטה להטיל פצצות מיצרר. הממשלה לא החליטה להכניס אוגדות משוריינות. הממשלה לא החליטה על כפות אש עצומה כזאת. אלה היו החלטות של הצבא ושל שר־הביטחון. ב־1967, כשכבשנו את רצועת

עזה ואת הגדה המערבית, שגיים מהאזורים הצפופים בעולם, האם היה שם הרס כזה של ערים ושל בתים? האם היו שם עשרות אלפי הרוגים בין האזרחים? זה לא קרה ב־67, כי אין כל צורך צבאי להרוס בתים ולהרוג אזרחים.

אני חושב שמפקדי צה"ל צריכים לתת לעצמם דין־וחשבון. לרשום לעצמם שזה פרק שחור ולהבטיח לעצמם שזה לא יחזור עוד.

יושר מיקצועי מול צביעות

● **אשר** לומר שהמפקדים לא ידעו מה מתרחש. אם חיילים וקצינים בדרגות נמוכות

בית בצידון וגידו שני פליטים. אחד המחזות האופייניים למילחמה האכזרית בלבנון, שלא היתה דומה לה בתולדות המילחמות שניהל צה"ל. חיל־האוויר הישראלי והארטילריה שעל הקרקע הרסו בתים רבים, מחקו מחנות פליטים, ומוסדו רחובות שלמים, בהשאירם אוכלוסיה אזרחית ללא קורת־גג וחסרת הגנה. מימין: בית הרוס מפגיעות של תותח.

שחזרו מלבנון, או שלא התייצבו, ידעו משהו שמפקדיהם לא ידעו ולא ראו, או שיטת הקידום בדרגות בצה"ל ראוייה לעיון מחדש.

אילו מפקדי אוגדות וכמה מפקדי חטיבות היו עושים מה שעשה אלי גבע, לא היתה ברירה לשרון. הוא היה צריך לבוא ולומר לממשלה: צריך לחשוב מחדש על כל העניין.

● האם יש מפקדים שהאחריות שלהם רבה משל אחרים?

לדעתי השאלה היא מה מידת השיכנוע של האדם בדיעותיו — דיעותיו המיקצועיות, המוסריות או הפוליטיות. אם אדם הוא בוגר מבחינה פוליטית, צריך להיות לו קל בהרבה להחליט שהוא אינו לוקח חלק במילחמה כזאת. העיקרון שהינחה את קבוצת חיילי יש גבול צריך להיות לו מובן מאליו. אך לא מדובר רק על בחינה פוליטית. המהלך של אלי גבע, למשל, היה מיקצועי, לא היתה לו מעורבות פוליטית. אני משוכנע שהשיקול שלו היה מיקצועי, והיושר המיקצועי שלו כאיש צבא הוא שהכריע.

מה שמפתיע לחלוטין הוא, שמפקדים בעלי הכרה ומחוייבות היו מוכנים להמשיך ולהמשיך ולהמשיך, עד שהשתחררו. ואז, פיתאום, ההסתייגות לאחר־מעשה היא מעשה צביעות ממדרגה ראשונה.

תותחים מול צוק

העיר הלבנונית הופגזה מן הקרקע ומן האוויר במשך שעות רבות, אחרי שתושביה נקראו בכרוזים לצאת מבתיהם. האם נשארו אנשי אש"ף בבתים שכלפיהם כוונו ההפגזות? האם לא ידעו המפקדים מה משמעות הפקודות שהם קיבלו ונתנו? "פגיעות הארטילריה שכוונו ליעדים אזרחיים גרמו להרס ברכוש ולפגיעות רבות בנפש."

CAPITOL AIR

קפיטול-אייר
במחיר הנמוך ביותר

* לוס אנג'לס * שיקגו * מיאמי * סן חואן *
* בריסל * פרנקפורט * צריך * ניו יורק *

954 ת"א - לוס אנג'לס (הלוך ושוב)
409 בריסל - ניו יורק (הלוך ושוב)
157 ניו יורק - לוס אנג'לס
119 ניו יורק - מיאמי
384 לונדון - מיאמי

ARROW AIR

המחירים נקובים בדולרים

להשיג במשרדי קפיטול-אייר
רחוב המגיד 8, תל-אביב
טל: 4-611053, 623959
ובכל סוכנויות הנסיעות.

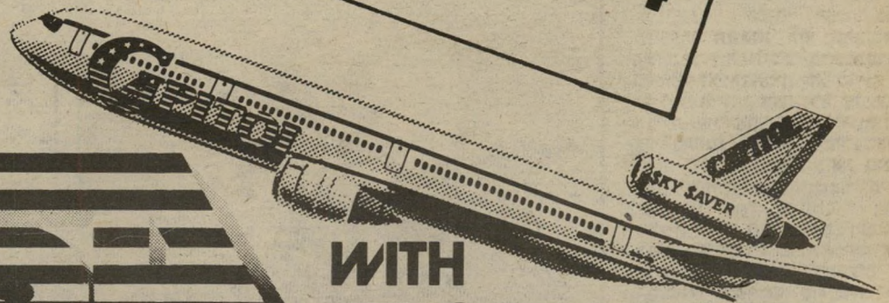

I ♥ USA WITH CAPITOL

אורה הרצוג

„כשראיתי את סאדאת ב־טלוויזיה, פרצתי בבכי. ממש בכיתי,“ נזכרת אורה הרצוג. אורה שהתה אז, בעת ביקורו ההיסטורי של סאדאת בירושלים, בארצות־הברית עם בעלה חיים („וויויאן“) הרצוג, ששירת באותה תקופה כשגריר ישראל באו״ם. המחזה של המנהיג המצרי המושיט יד לישראל ריגש אותה.

אורה הרצוג, בת 55, נולדה ב־ישראל־יפה, שבה היא מכהנת כנשיאה הבין לאומית.

הטלפונים אינם מצלצלים בלישכתה, ועל אדן החלון של המישרד הריק תלויה אדנית פירחונית. „אני המצאתי את המילה ‘אדנית’,“ היא מתגאה.

יש לה שלושה בנים ובת. בנה הבכור, יואל, בן 32, נשוי לבתו של המיליארדר תושב שוויץ ני־סים גאון, ומתגורר בדנבה. הבן השני, מיכאל, בן 30, קצין בצה״ל. הבן השלישי, יצחק, בן 22, סטודנט למישפטים, נקרא על שם אביו של חיים הרצוג — יצחק הלוי הרצוג, מי שהיה הרב הראשי של ישראל. בתם בת ה־19, רונית, משרתת בצבא הסדיר.

בילדותה נהגה אורה לשחק ברחוב עם הילדים המצרים. אולם מכיוון שילדי היהודים לא התערו בקהילה המוסלמית, היו מרבית חבריה באותה תקופה בנים למישפחות יהודיות, אשר כולן כבר עזבו את מצריים. בגיל 17 היגרה עיר איסמאעיליה שבמצריים, כבת למהנדס מישפחת אמבש — אחת המישפחות העשירות בקהילת יהודי מצריים. אחותה היא סוזי אבן, אשתו של שר־החוץ בממשלות המערך, אבא אבן.

אורה ובעלה מתגוררים בפרבר המצליחנים הרצליה־פיתוח. היא אשה מטופחת, משכילה, אשה של שיחות־סלון. היא אינה מעשנת, מסורקת בקפידה, ובשעת שיחה אישוניה קבועים במקומם וידיה כמעט שאינן נעות, מונחות על שולחנה במישרדי המועצה־לארץ־המישפחה לישראל ונקלטה בקלות. „כשחיינו במצריים שמרנו כל הזמן על קשר עם הארץ,“ היא מספרת. „חיינו במצריים, אולם חונכנו בצרפתית, ובבית למדנו גם עברית.“

סבה של אורה היה חלוץ, והיא גאה בעובדה זו. הוא נמנה עם מיסדי חדרה ומיסדי מוצא — שם גם הקים את בית־החרושת הראשון בארץ ללבנים.

ב־1947 נפצעה אורה בפיצוץ בבניין הסוכנות. היא השתתפה במילחמת העצמאות, שפרצה שנה מאוחר יותר, ובסיומה קיבלה דרגת־קצונה. היא שירתה בחמ״ד (חיל־המדע), כמזכירתו של אהרון קציר.

מחיל־המדע עברה לחיל־המודיעין. על שירותה שם סיפרה: „עשיתי מה שכל אחד עושה. זה לא דבר שאפשר לדבר עליו.“ כשהרתה, שוחררה מהצבא.

מאחורי מסך הרישמיות

אורה הרצוג נכנסה לפעילות במועצה לתרבות ולאמנות, כשזו עוד היתה בחיתוליה. ובמיסגרת זו שמה דגש מיוחד על פיתוח יצירה ישראלית מקורית.

היא פעלה להקמת המכון לתרגום ספרות עברית לשפות אירופיות, ולהקמת המכון למלחינים ישראלים. היא היתה גם היוזמת של חידון התנ״ך.

הבעל עם הגים
„לא מבינה את המישחק הפוליטי“

עם הנשיא
מינהגי אירוח —

תמיד מס' 2

כשבעלה, חיים הרצוג, שירת בצה״ל כראש אמ״ן, כתבה אורה ספר על מינהגי־אירוח. ספר־האירוח נועד לנשות קצינים שיצאו לתפקידים יצוגיים בחו״ל. „אחרי הרבה פעמים שהראיתי להן איך לערוך שולחן ואיך לסדר פרחים — החלטתי לכתוב את הספר.“

בשנים שבהן כיהן בעלה כשגריר ישראל באו״ם, המשיכה אורה הרצוג בפעילותה הציבורית. גם בשהותה בניו־יורק היתה פעילה למען ארץ־ישראל־יפה. כמו גם בבונדס, במגבית, ובסיוע לעבודת השגרירות. השנים היו שנים קשות לנציג ישראל: האירגון לשיחרור פלסטין התקבל באו״ם במעמד של משקיף, והעצרת הכריזה כי הציונות היא אחד מסוגי הגזענות.

אורה מספרת, כי המישפחה כולה הזדהתה עם התפקיד, וכי היה מעניין להילחם ביחד. „גם בשעה שנתקבלו החלטות אנטי־ישראליות, לא חשנו יחס שונה מצד הסגל הדיפלומטי,“ היא אומרת. „מאחרי כל המסך של הרישמיות יש הרבה מאוד קשרים אישיים.“

חיים הרצוג סיים את תפקידו והמישפחה חזרה לישראל. בעלה של אורה פתח מישרד פרקליטים ונבחר לכנסת, והיא נכנסה במלוא המרץ לתפקידה במועצה לארץ־ישראל־יפה.

במכוא שכתבה לחוברת המיועדת לגננות ב־11,000 גנים ברחבי ישראל, מופיע הקטע הבא:

„ארץ יפהפיה ירשנו מאבותינו. ארץ החלומות של העם היהודי במשך הדורות. זכות מיוחדת היא לנו להיות תושבי הארץ ה
אשר נטלה תישעה קבין של
מהעולם. והנה, דומה כי
בולמוס העשייה והצמיחה של
רה תוססת כשלנו, לא השכל
ספח את „הישראלי היפה.“ נ
הוא. „הישראלי המכוער“ הוא
לך ומשתלט על חיינו, וקובע
נורמות סביבתיות והתנהגו
מראיגות. בידיכם, מחנכי הגי
רך, לעצור את ההידרדרות.
נראה בזאת משימה דחופה
ראשון במעלה. הבה נפעל
לחינוך דור חדש של ישר
יפים בישראל היפה.

עד כאן, מתוך החוברת
נות.

נו
ציוני ולא

אורה הרצוג היא לייד
נמנית עם דובדבני הקצנ
חברה הגבוהה של ישראל. היא
פוליטיקאית. אבל יודעת היטב
גבולות המותר והאסור בהתנ
יותיה. „אני לא מבינה את
שחק הפוליטי,“ היא אומרת.
שלא להאמין לה.

היא קוראת בבוקר את
ג׳רוסלם־פוסט, היא קוראח
עיתוני־צהריים. מבין תוכניות
דיו היא מעדיפה את תוכניו
מוסיקה הקלאסית ברשת א׳.
גם מנגנת בפסנתר.

אורה וחיים הרצוג יוצאים
לקונצרטים של התיזמורת
הרמונית. אורה אוהבת תיז
וקולנוע, אם כי, „בזמן הז
לא יצאנו הרבה, בגלל הח
טיקה.“

אורה הרצוג תמשיך לעסו
ארץ־ישראל־יפה. היא חושבו
זה נושא ציוני ולאומי ד
„איכפת לי,“ היא מדגישה,
פת לי כל עץ, איכפת לי כ
מלוכלכת.“

עם הבעל
— לקצינים בשליחות

רק שעתיים מכאן- יוון. כמובן!

השנה עוד יותר זול. "טוס" אל סוכן הנסיעות!

OLYMPIC AIRWAYS

אולימפיק יום-יום ב-$50 בבוקר

נשירת שיער
אינו פסק־דין סופי !!!

עם טיפול עקבי ונכון בתכשיר אנטישוט של לוריאל, ניתן לעצור את הנשירה.

anti-chute
מרשם לעצירת הנשירה

תכשיר אנטישוט, הינו פרי מחקר מדעי של שנים רבות שכבר הוכיח את עצמו בעולם כולו.

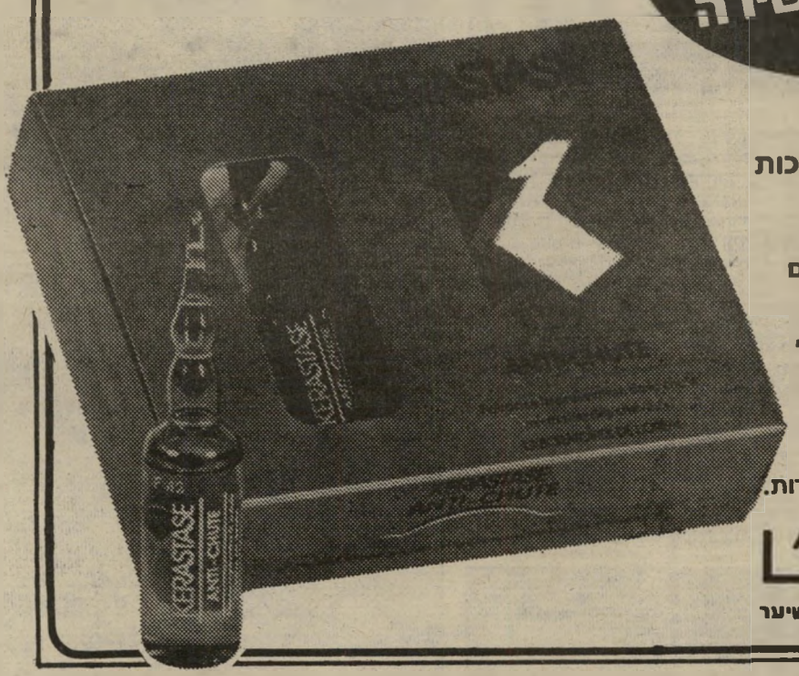

אנטישוט = תכשיר איכות
של L'OREAL
מסדרת KERASTASE
המיוצרים מצמחים טבעיים

אנטישוט עמד בבדיקות משרדי הבריאות באירופה, ארה"ב, יפן וישראל ואושר לשימוש.

להשיג
אך ורק במספרות המובחרות.

L'ORÉAL
DE PARIS
מס' 1 בעולם בטיפול וטיפוח השיער

כן, אתה יכול להרשות לעצמך Nikon

5 דגמים לבחירתך
להשיג גם משקפות "ניקון"

"בואן הדר" אחד העם 36 ת"א

אנשים בעולם

לינלי, אנדריו וכל האחרות - או: כאב־הראש הקבוע של המלכה

המלכה **אליזבט** מכוונת את גבותיה, הנסיך **פיליפ** מקבל הכל ברוח פילוסופית — תושבי ברי־טניה עדיין לא הביעו את דעתם — אבל בכל פעם ש**אנדריו** בורח שוב לכפר מרוחק עם כוכבת כלשהי, מפנים את כל תשומת־הלב בתור במישפחת המלו־כה, אחד הדוכסים השובבים ה־מוכשרים והנאים שבחצר באקינג־הם — הדוכס **לינלי** (הנראה ב־תמונה כשהוא משתובב עם **רות ברנס** היפה, הכיבוש האחרון של דודנו אנדריו).

רות ברנס, הגברת החטובה הי־טב, בת ה־24, המעדיפה שיקראו לה קרמיט — גם היא קצת נערת־שער, קצת כוכבנית, קצת שחק־נית. קצת דומה מדי בנטיותיה לקריירה של **קו סטארק** היפה, ומעטיקה לאחרונה את המלכה עוד יותר ממנה.

מאז סעד עימה הנסיך אנדריו בפרטיות רבה לאור נרות ולעינה המציצה של העיתונות הלונדונית, הפכה רות לנערה מרואיינת ב־יותר. היא אפילו הודיעה לעיתו־נות שהיא עומדת להסריט סרט בשם האדמה הסודית, מה שגירה את סקרנותם עוד יותר. ואם לא די בעוגה, הגה הציפוק: מי ש־הכירה לאנדריו ולדוכס לינלי את הגברת החדשה היא לא אחרת אלא גברת **קו סטארק**.

בינתיים גם חביבתו לשעבר של הנסיך אנדריו זוכה ביחס מלכותי — זה קורה בניו־יורק, מידיו של השייח המיליארדר הסעודי **עדנאן חאשוגי**. המלוזה הקבוע שלה הוא דודנו של השייח, **דודי פאיד**, שגם לו כמה בארות.

ננסי רגן: מלכות כאלה לא מייצרים היום אפילו באולפנו של פראנסיס פורד קופולה

זה היה מחזה הוליוודי, המתאים לבימאי כסטיל דה־מיל: המלכה **אליזבט** השנייה, הוזמנה לארוחה חגיגית על־ידי הגברת הראשונה של ארצות־הברית במקום הטיבעי ביותר למארחת שהיתה כוכבת קולנוע — בימה מס' 9 באולפני פוקס בהוליווד. מי שלא נמנה עם 500 האורחים, ידע שיצא לאלתר ממחזור האנשים החשובים בלוס־אנג'לס ועליו להתחיל לחפש עבודה, לדאוג לעתידו או לכתוב את זיכרונותיו. היו שם הרבה דברים מצחיקים: ראשית, רשימת האורחים הורכבה בעזרתו האדיבה של זמר הפופ **רוד סטוארט**, לפי מינהגי הכתר הבריטיים. כך קרה, שבעוד רוד, הנושא דרכון בריטי ישב לשולחנה של מלכתו, הופרדה ממנו רעייתו האמריקאית **אלנה** לשבת עם המהונים האמריקאיים.

המונים אלה לא היו המון כלל — היו אלה בכירי הבד של היבשת החדשה, לבושים במיטב המחלצות של אילי־האופנה ברחבי־העולם — כולל הענקים של היבשת הישנה. „אף אחד לא ידע מה ללבוש לאירוע," טענה הזמרת שהפכה לאישיות טלויזיונית מובילה, **דיאנה שור**. אחרים הודאגו על־ידי הפרוטוקול — איך מתנהגים ליד מלכה שהיא מלכה באמת, ולא משחקת רק תפקיד? אפילו **פראנק סינאטרה**, שהופרד על מחלקת התרבות של האירוע, שיקשק בעצבנות. אבל "כל הלך למישרין".

בדבר אחד הסכימו כולם — אין ספק שהמעמד, מכל השחקנים בלט הכוכב האמיתי שהיה בסביבה: מלכה בשר ודם. כבר לא מייצרים כאלה היום אפילו אצל פראנסיס פורד קופולה — התלוצץ מישהו.

הנסיך רנייה: האם זו נחמתו לעתיד לבוא?

הרבה עוד יעסקו בסוגיה זו — כי הנסיך **רנייה** אינו רק שליטה של הממלכה היחידה בעולם שלא משלמים בה מס־הכנסה, כי אם גם האלמן המבוקש ביותר בקרב החוג הסילוני והסלוני של אירופה. ובכן, מי זו היפהפיה המאירה את פניו של הנסיך בתמונה זו? שמה הוא **לין האייאם**, היא מולטי־מיליונרית מטכסאס, שהיתה חברה אינטימית של הנסיכה המנוחה **גרייס**.

היתה זו **סטפאני** שהזעיקה בטלפון את לין ואייאם, ברגע שראתה כי אביה עשוי לשקוע בתוך עצמו, כדי לא להתיר לאיש להשתתף בצערו העמוק. ונוסף לכך, טענה סטפאני באוזניה של הידידה, שאביה נראה כאילו הוא מאבד שליטה על עצמו — פעמיים התקיף עיתונאים בעת ביקור לין יורשת המיליונים של חנות הכולבו סאקוביץ נחלצה לעזרה, ויצאה מיוסטון לניו־יורק, כשבעלה **אוסקאר האייאם** מוסר הודעה לעיתונות: „אנחנו חברים ותיקים של מישפחת גרימאלדי, ואין זה טיבעי יותר ללין לעמוד לצד רנייה בעת צרה ולרנייה — לדאוג לאשתי כשאני נמצא בחו"ל."

בינתיים מסתבר, כי המנחמת נחשבת למועמדת רצינית לכניסה לנעליה של הנסיכה המנוחה.

אנשים בעולם

נאסאל'ה באי: ללכת הביתה בכפר הולדתי, לוחץ את הסלפון וללמוד את החתולים - זה היה בעבר. היום יש לי שתי קריירות לחכות, כדי לשמור על החיים הפרטיים

השנה שעברה לא היתה גרועה מזו שקדמו לה עבור שחקנית הקולנוע **נאטאלי באי**, ונראה ששנת 83 כבר החלה עבורה טוב עוד יותר.

בצרפת היא נחשבת לאחת המבוקשות ביותר בין כוכבות־הקולנוע. אינה יפהפיה זוהרת, אבל היא בעלת מראה פנים נעים וחביב והבעה אינטליגנטית, המתאימה לתפקידים רבים ומגוונים. אך זה עוד לא הכל — בשנה שעברה הצליחה גם לעשות חדשות ולקשט את כל שערי השבועונים הצרפתיים למיניהם, בגלל סיבה לא מיקצועית אבל חשובה לא פחות: היא הפכה שותפתו לחיים של **ג'וני האליידיי**, אליל שנות השישים, שחידש בסערה את הקריירה שלו, התחתן והתגרש במהירות הבזק, ובחר לו בת זוג כנאטאלי עם פרסטיז'ה ומעמד, לתדהמתם המוחלטת של אנשי התיקשורת, שרק אתמול דילגו אחרי הזוג המלכותי — ג'וני ובאבט. הזיווג החדש בין ג'וני ונאטאלי הוליד תפיסת־חיים חדשה אצל השחקנית, שנהגה לעבוד תריסר חודשים בשנה ללא ליאות. היא החליטה שהגיע הזמן גם לחיות, ושישה חודשים מן השנה שעברה הקדישה לטיולים בעולם ולטיפוח ביתה בלימוזין. שם מכירים אותה גם הקצב וגם רופא־השיניים כנאטאלי בת הכפר, ולא ככוכבת־קולנוע. „נהגתי לנתק את הטלפון למשך יום תמים, לקרוא כשאני מוקפת בחתוליי ולהתמסר לשקט לפי הקצב של העונות הביולוגיות שלי.“ אז לא ידעה שהיא עתידה לשנות במיקצת את חייה, ולהפיג את בדידותה לא רק עם החתולים האהובים עליה, כי אם גם עם מר האלידיי — בבית מסוג אחר וקרוב ביותר לפאריס.

„אנחנו מכירים היטב את הסכנות שבסריזה עקב תפניות בקריירה, ומשתדלים לתכנן כל צעד בזהירות.“ אומרת נאטאלי. „כשג'וני צריך לעבוד, אני איני יוצאת להטרטה. וכאשר אני מצטלמת, הוא אינו עובד על הופעה חדשה. שנינו רגישים מאוד אחד לשני ולחיינו הפרטיים והמיקצועיים.“

אשלי גרינפלד: מחוה צנועה מאוד

ילד זה, **אשלי גרינפלד**, הוא קינאת כל חבריו בבית־הספר. ביום־הולדתו החמישי הסך לבעליה של מכונית רולס־רויס דגם 1968, בצבע כסף־ערפילי, שמחירה 7000 לירות סטרלינג. המכונית הוענקה לו כמתנת יום־הולדת על־ידי אביו, **פיל גרינפלד**, בעל תחנת־מוניות בן 31 בדרבישייר, אנגליה.

האב מצא את המכונית אצל סוחר־גרוטות, שהשתמש בה להעברת מגועים ישנים וכל מיני פסולת אל מיגרש־הגרוטות שלו. כשמצא אותה פול היתה מלאה אבק עד לבלי הכר, וכל מיני מזכרות מן העבר — כבדלי סיגריות ואפילו מטבעות כסף שניתחבו מאחורי המושב. לפול מכונית רולס רויס אחרת, דגם 1970 וכאשר אשלי התקנא באביו, הלך זה ומצא לו אחרת — זו שבתמונה.

רון לייבמן: הפעמונים יצלצלו ביוני

מסתבר, שהחלפות תפקידים בטלוויזיה מובילות לפעמים גם להחלפות בעלים. הנה דוגמה זה מקרוב: השחקנית היפהפיה **ג'סיקה וולטר** יורשת את **לינדה לוין**, כוכבת סידרת הטלוויזיה אלים ואשתו לשעבר של השחקן **רון לייבמן** (קז, נורמה ריי).

„זו הפעם האחרונה ששנינו מתחתנים,“ הצהירה ג'סיקה, שגם היא נמצאת בשלבי פירוד מבעלה הקודם כאשר הכירה את רון, בעזרתה האדיבה של שותפה אחרת שלו בסרט טלוויזיה, **ברנדה וואקארו**. „לא חשבתי על נישואין בשנית,“ סיפרה ג'סיקה, שנישואיה בעבר ארכו עשר שנים. „ואני חייבת את המזל הטוב לברנדה. זה היה בלי ספק הטיפוס הנכון ברגע הנכון.“ לייבמן היה נשוי בסך הכל 11 שנים, והיום הוא בן 44, תוסס ומוצף בהצעות עבודה. לדעת הכלה, החלק הקשה ביותר בעיסקה הוא לשמור על קיומה לאורך זמן, כשמדובר בשני שחקנים שתפקידיהם מפרידים ביניהם למשך זמן ממושך בשני קצווי עולם.

מתנות לחגים?

היכנס לאחת מאלפי החנויות המכבדות כרטיסי ויזה ותרוויח לא רק מתנה נאה לחג, אלא גם אשראי עד חודש ימים, נוחות בקניה ללא מזומנים ו...הרבה תודות ממקבלי המתנה.

יש לך ויזה? הרווחת!

רוצה לקנות מתנה יפה לחגים?
אין פשוט מזה.

ויזה יותר טוב מכסף.

ויזה-כרטיס האשראי של קבוצות בנק לאומי בנק דיסקונט

פיאט. העידן החדש.

ת"א: המשרד הראשי – יצחק שדה 30, טל' 03-330971; מוסך מרכזי – 10 תחנות 20, רמת החייל, טל' 03-483131. חיפה: חברת מוסמך בע"מ – דרך יפו 146, טל' 04-522258.

חמשת פסי הכסף הנוצצים בחזית המכונית מבשרים עידן חדש בפיאט.

- בואו לראות דור חדש של מכוניות – פרי מחשבה וטכנולוגיות מתקדמות, תוצר מובחר של המחשב והרובוטים התעשייתיים.
- מכוניות העידן החדש של פיאט – צרוף מעולה של תכונות: הן זריזות, מהירות תגובה, מרווחות ונוחות מאי פעם וכולן מצויידות במיטב השכלולים הטכנולוגיים. כולן עברו תהליך חיסום מונע חלודה ונושאות עימן עד 6 שנות אחריות.
- **"ריתמו נובה"** – "ספורט אלגנט" מכנים אותה. מבנה חיצוני אוירודינמי, תא נוסעים מרווח ביותר, מיכל דלק ענק (55 ליטר!) ומנוע עתיר ביצועים – מבטיחים נסיעה שקטה ויציבה וכושר תמרון שמזכיר מכונית ספורט. לבחירתך תיבת הילוכים ידנית בעלת 4 או 5 הילוכים או תיבת הילוכים אוטומטית בנפח מנוע 1299 סמ"ק.
- **"פנדה סופר"** – חמשת פסי הכסף שלה מבטאים עיצוב צעיר, מודרני, תכנון פנימי פונקציונאלי ונוח וניצול אופטימלי של המרחב הפנימי. הילוך חמישי (לפי בחירה) והגה ספורטיבי קל תימרון מבטיחים היגוי ושליטה מעולים.

על החסכון בדלק לא צריך להרחיב את הדיבור – בזה אין לה מתחרים.

העידן החדש בפיאט – ההזדמנות שלך. אל תחמיץ.

FIAT

אשקלון: אוטו אשקלון בע"מ – ליד בנין העיריה, טל' 051-24774. **רחובות**: בוקסר את לרנר בע"מ – הרצל 208, טל' 054-71789. **עפולה**: רכב הוד – הרב לוין 17, טל' 065-91480.

דלתא דאנס

DELTA DANCE

ורד צבעון מציגה: דלתא דאנס
בגד גוף מכותנת ליקרה

גמיש, נושם, וסופר אופנתי... דלתא דאנס.
עכשיו ברשתות הכל-בו הגדולות, בחנויות ההלבשה המובחרות, בחנויות הספורט ובחנויות לבגדי מחול. ★ בתוך האריזה תמצאי חוברת תרגילים צבעונית בהדרכת ורד צבעון, לשיפור הכושר והגיזרה. אחת שתיים - דלתא דאנס.

הרואין עבור הסבתא

המחנה מצרפת כללה קילוגרם הרואין. המקבל חשש שמא זה חומר נפץ, והזעיק את המישטרה

מיקו לויה ניצל פעמיים מ־מוות.

לפני כשלוש שנים אמור היה הגבר התמיר בעל־הפנים המחוט־טים, להיות קורבנם הראשון של המפוצצים מיפו. המפוצצים הצמי־דו ריימון למכוניתו ההדורה של צל ספסל־הנאשמים באולמו של השופט חיים שטייגברג. הוא נעצר בגלל מקרר חשמלי.

בדופן דלתו של המקרר נמצאו שתי חבילות עטופות היטב, ובהן קילוגרם הרואין שהוברח לישראל מצרפת.

יוסף אביזרט הופתע מאוד בחו־דש אוקטובר 1982, כאשר קיבל הודעה ממ"מן שעליו לבוא לשח־רר את המקרר שקיבל מצרפת. איש לא הודיע לו על מקרר ש־נשלח אליו. אומנם, אחיו שהתגו־רר בצרפת היה שולח לו מתנות מפעם לפעם, אולם אחיו נפטר לפני כשנה, ובן אחיו אלברט. ש־נותר בצרפת, לא שלח לו מעולם מאומה.

בכל זאת ניגש אביזרט לנמל־התעופה בן־גוריון, שילם את המי־סים שנדרשו ממנו ודמי־הובלה, ונטל את המקרר הקטן לביתו. היה זה מקרר צרפתי קטן, המיועד ב־עיקר למישרדים וקרוונים.

עוד באותו ערב טילפן אלברט, בן האח מצרפת, ושאל את אבי־זרט אם קיבל את המקרר. הוא הסביר לו, כי זוהי מתנה לסבתא שלו, אמו של אביזרט.

למחרת טילפן אלברט שנית וה־בהיר, כי ישלח סבל שיבוא לק־חת את המקרר מביתו של אביזרט באשדוד ויוביל אותו לסבתא.

חשדותיו של אביזרט התלו מת־בות־הלב של בן־אחיו לא נראו לו. הוא אמר מייד לאלברט, כי לא ימסור את המקרר לאיש, עד שלא ישלמו לו את הוצאותיו עבור מיסים והובלה — בסך 70 אלף לירות — וימסור את המקרר רק לאדם שיציג בפניו את תעודת־הזהות שלו.

בערב הגיע לדירת אביזרט סבל צעיר וביקש את המקרר. הוא מסר לבעל־הבית את הסכום של 70 אלף לירות, כמסוכם, אך לא היתה בידיו תעודת־זהות. אביזרט נתן לו קבלה על הכסף, אך סירב למסור לו את המקרר. הסבל הלך והבטיח לחזור למחרת.

משהו מאוד לא מצא חן בעיני אביזרט בכל העיסקה המוזרה. לכן התקשר מייד לקרובו, העובד במי־שטרת אשדוד, ודיווח לו על חש־דותיו. הוא חשד כי המקרר ממו־לכד.

מייד הגיעו לביתו שני אנשי־מישטרה שבדקו את המקרר. הם פירקו את האריזה והחלו מפרקים את דלתו, כאשר גילו בין הפל־סטיק ובין דופן הקלקר חור.

בתוך חור זה היו טמונות שתי שקיות־ניילון שקופות, ארוזות היטב ומחווקות באספלניות חומות. השקיות הכילו אבקה בהירה כמ־עט בצבע שנהב.

השוטרים נטלו את השקיות, וה־חזירו את המקרר למצבו הקודם. הם אפילו ארזו אותו באזירת ה־קרטון המקורית, ואמרו לאביזרט שימסור את המקרר למי שיבוא לקבלו. את החומר שלקחו מסרו לבדיקה במעבדת־המישטרה, וכפי שחשדו — התברר כי היה זה הרואין במישקל קילוגרם בערך.

מישטרת אשדוד והיחידה ה־סמויה של המישטרה שמו מעקב צמוד על ביתו של אביזרט. ל־מחרת בבוקר הגיע למקום טנדר פג'ו, סבל עלה לדירה, הציג את תעודת־הזהות שלו ומסר כי שמו שמעון עזריה. הוא נטל את המקרר ונסע ליפו.

מכונית־מישטרה נסעה בעיקבו־תיו. השוטרים ראו אותו עוצר

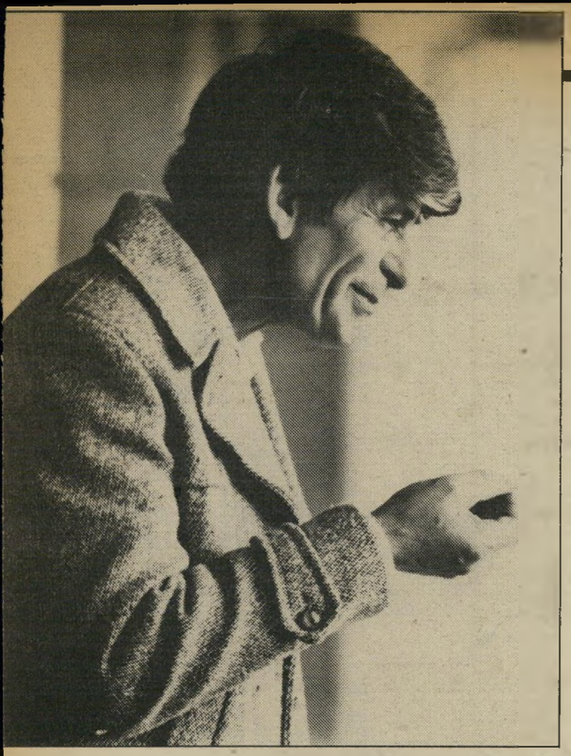

המקבל החמים

הוא הופתע מאוד כאשר לק־הודעה מוקדמת קיבל מקרר ב־מצרפת. אחרי שקיבל הרבה שיחות טלפון מבן־אחיו בצרפת ב־המקרר שנועד לסבתא, החל לחשוד בנעשה והזעיק את המיש־

ביפו, ליד בית־המלאכה לנע־בשם ברכה.

קצין־מישטרה ירד מייד לעבר בית־המלאכה. יתר השו־המשיכו בעיקבות הטנדר, ש־את הסחורה והמשיך לכיוון קו־נוגה ביפו. שם עצרו השוטרים הסבל שמעון עזריה.

השמ

ראי

ני שוטרים מהיחידה מויה שבאו לבית־המל זיהו אחר־כך — במיסדר־תמונות — את מיקו לויה, ש־שקיבל את המקרר מידי ה־נגד לויה הוגש כתב־אישום ידי התובעת דבורה חן בא־

(המשך בעמוד

נאשם

שמעון עזריה טוען כי נשל־סבל להוביל את המקרר הוא חשוד כי ידע מה מכיל המ־

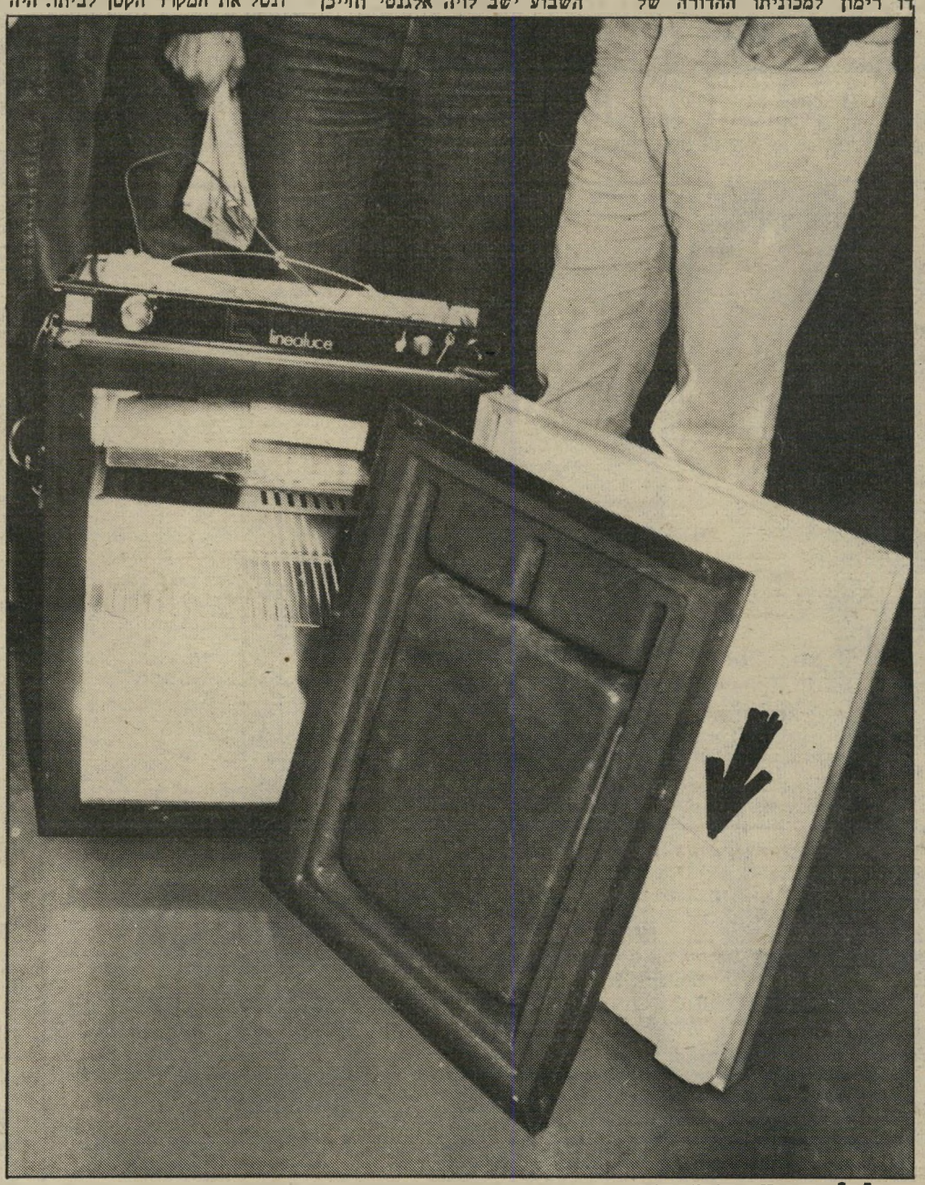

חלל ריק בדופן

בתוך דלת המ־קרר, בין הפלס־טיק החיצון והדופן, היה חלל ובתוכו הוסמנו שתי שקיות ניילון מלאות אבקה בהירה. המישטרה הוציאה את השקיות והורתה למסור את המקרר לאדם שיבוא לקבלו. כך הגיעה המישטרה לבסוף אל הנאשמים.

אופנה לקטינים

בגדי הילדים הם כיום כמו הבגדים למבוגרים - רק מוקטנים

תם האופנה. היום כמעט כל ילד, אחרי שלמד לצעוק „אמא,״ מת־חיל לצעוק גוצ׳י, או פוצ׳י או פייר קרדן, או איב סאן לורן. ככה זה, אין מה לעשות.

הילדים כבר מזמן שכחו לדבר עברית. הם בסטייל ליווייס, רנגלר, אדידס ושמאדידס.

בארץ התחילו כמה חברות לה־תמחות בעיצוב ביגדי־ילדים. ולא סתם, אלא ברמה אירופית, הן מ־בחינת עיצוב הבגד לפי צו אופנה, בחירת הצבעים ואיכות המוצר. ו־רצוי גם תווית פה ושם, על הכיס או בכל מקום אחר בולט.

היום אין סטנדרט. היום יש „אקסקלוסיב״ השובה לב, עין ו־כסף.

שיזוף חלקי לילדות בחליפה שעיצבה דורית גרונר מבד דיולן־כותנה, בשילובי צבעים סגול, ורוד, אפרסק ולבן. מחיר החצאית 500 שקל והחולצה הקצרצרה — 150 שקל.

קיץ של טריקו גם לעופר לידסקי, המציצן הקטן, וגם לנטלי זיכרוני הביישנית, המדגימה חליפת טריקו ורודה. הגבר הצעיר בשורטס מטריקו שמחירו 350 שקל.

פעם, כשהיינו ילדים, לא היו לאמהות שלנו בעיות ב־בוקר. הן היו מלבישות אותנו ב־תילבושת אחידה לבית־הספר, וגם בשבתות ובחגים היתה לנו תילבו־שת כמעט אחידה: חולצה לבנה ומיכנסיים כחולים, או חולצה לבנה וחצאית לבנה, חולצה תכלת וחצ־אית פליסה תואמת, וחסל סדר התלבשויות וכאבי ראש.

אבל מאז ועד היום עברו כמה שנים טובות, הזמנים השתנו ואי־

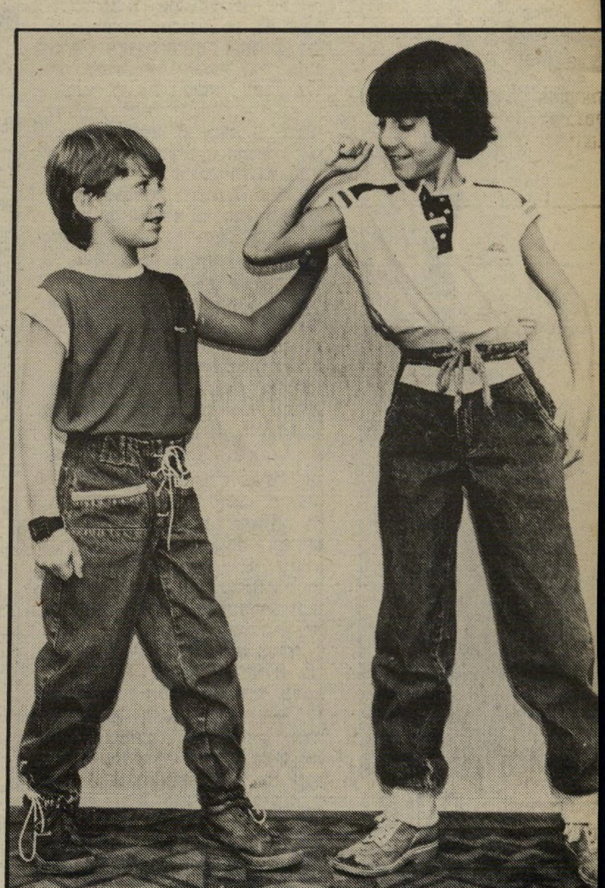

יוניסקס מרשים גם לקטנים כמו נטלי ועופר, שעיצבה קלרה מנחם, בצבעי תכלת־צהוב או לבן ובהדפס שחור. זהו בהחלט קו של מבוגרים, אבל בקטן. מחירו 1,200 שקל. (מימין:) עופר ואביטל בסלין בג׳ינס אופנתי כחול ומשופשף עם שרוכים. מחיר המכנסים 850 שקל.

סופר־סטאריות

הן סמירה ונטלי בנות הנערים בשורטס תפוח, ציבעוני ומקוצו בוורוד ובתכלת, שעיצבה רבקה ברוך. מחירו — 600 שקל. מאין הרעיונות? מתערוכות־אופנה בעולם, מירחונים שונים ומהדמיון.

בעלי מפעלים עלו על הגל מהר ובזמן. והם מייצרים בגדי ילדים כמו למבוגרים, אבל בקטן. בעיקר בקו ספורטיבי, מיכנסי ג׳ינס מטולאים עם שחפצים תו־אמים, זאקטים משופשפים בסגנון הבוקרים, מיכנסי־רכיבה לילדים ר־לילדות, חליפות טריקו מודפסות בסגנון יוני־סקס, אופנה זרוקה ו־חתיכית, חולצות טי בחיקוי אמרי־קאי, אימוניות (טרייניגים) נוחות, קיציות ואחיריות מבד מיוחד ה־סופג זיעה, שאינו מתקמט ואינו מאבד צורה גם אחרי כביסות רבות, שורטס מטריקו וחולצות ללא שרוול.

יש מעצבים מעטים אחרים ש־אינם מוכנים לעבוד ולעצב רק בצבעי העונה. אי־אפשר לראות ילדים בקיץ לבושים רק בצבעי פסטל, כמו גלידה נמסה, אין אפשר לזותר על האדום הלוהט, הכחול המזעזע, על הטורקיז ועל צהוב מסנוור."

מה שמייחד את אופנת הילדים שלהם הוא זה שהם לא עובדים על עיצובים קלאסיים, נהפוך הוא, הם עושים אופנה לילדים.

בשבוע־האופנה לביגדי־ילדים, שאירגנה ישראלה שטיר ושהת־קיים לאחרונה בתל־אביב, השתתפו 35 חברות המעצבות לילדים.

פגשנו שם את אורנה כהן, מע־צבת־אופנה צעירה בת 22, בוגרת שהודפס בפאריס באופן בלעדי לחברה. החולצה בגיזרת. טי עם רכיסת כפתורים בכתפיים, ומיכנסי ניקרס רחבות עם כיווצים במתניים וחגורת קשירה.

חליפת שמש

בצבע אדום, כחול, לבן, ירוק ואדום, שעיצבה פרידה קמיר מריינוס. הדגם עשוי מבד־כותנה מקורי,

תחרה לבנה

סמירה רחביה בת ה־12 בחולצה ובחצאית תחרה לבנה עשויה כותנה, שעיצבה דבורה לשם. מחיר החולצה 600 שקל, והחצאית — 970 שקל. קצת יקר? בהחלט לא זול! אבל זהו בגד חגיגי ותחרה היא בד יקר.

צילומים: דרורה זיכרוני ■

שכפ"ץ

קה ברוד בגיר בעיצובה של רב־רה חתיכית וזרוקה מדגים עופר

אורנה גלזר חלוץ האופנה

שנקר, שסיימה את לימודיה לאח־רונה. אורנה מעדיפה לראות את הקטנים בקיץ מתרוצצים בבגדי טריקו וכותנות, אבל היא מסבירה שמכיוון שיש בלאי גבוה בביגדי־ילדים, חשוב שהבגד יהיה עשוי מחומרים באיכות טובה ביותר, אפילו אם ההורה ישלם קצת יותר, כי כולם יודעים כי יש טריקו ויש טריקו, יש טריקו המיסמרטט אח־רי כביסה אחת ויש טריקו עמיד שנראה חדש גם אחרי 50 כביסות.

אורנה אוהבת את המראה הלא־סימטרי, והיא עיצבה חליפות בסג־נון הזה לבנות בצבעי ורוד־צהוב ותכלת־לבן. הקו בשנה שעברה

(המשך בעמוד 86)

תל־אביב

מעגל כלא ומצא

בשכונת שפירא לא שמעו שהשיקמו החרש מיסיב עם העם.

מישפחת יקותיאל מרובת הילדים משכונת שפירא שבדרום תל־אביב, לא שמעה בוודאי שהשילטון החדש מיטיב עם העם. גם השילטון החישן לא עשה עימה חסד.

סעיל שכונות־העוני, שמואל טוריה, שהוא עצמו יוצא השכונה, פוגש בבני המישפחה כמעט בכל יום והוא הפך להיות פרקליטם בכל מגע עם הרשויות השונות. לדבריו היה המישפחה בבית מט ליפול, שקירותיו סדוקים ועכברים מטיילים בו גם בשעות היום. אבי המישפחה הוא חזן בבית־הכנסת המתפרנס מעבודתו כפועל־ניקיון בעיריית תל־אביב. משכורתו היא הרבה פחות מהממוצע ועליו להאכיל בה תשע פיות.

צרה ועוד צרה. בגם הבכור של בני הזוג מפגר בשיכלו והוא מתגורר עם המישפחה. אלה אינן הבעיות היחידות — בן השכונה ניסה לשדך חתן לאחת הבנות כדי שתצא מהבית. היא אמנם חותנה אך חזרה לביתה אחרי שנתיים, כשהיא עדיין בתולה.

בת אחרת נישאה ועברה לגור בחולון. היא ילדה שני ילדים והאמינה שהיא לא תשוב לעולם לבית הוריה בשכונה. אך יום אחד נילה בעלה שבתקופה קצרה בעבר בילתה אשתו במוסד לחולי־נפש. הוא התפרץ כלפיה, חבט בה ודרש שתעזוב את הבית לפני ש־תשגע את הילדים הקטנים. את הילדים הוא העביר לטיפולה של לישכת הסעד. האם שבה לבית הוריה ונאבקה כדי לקבל אליה את שני ילדים. היא קיבלה את הילדים, ולמיספר הפיות שהאכיה צריך להאכיל נוספו שלוש. עתה החל טוביה להיאבק כדי שהמישפחה תזכה לדיור הולם, דיבת יותר משניים וחצי חדרים.

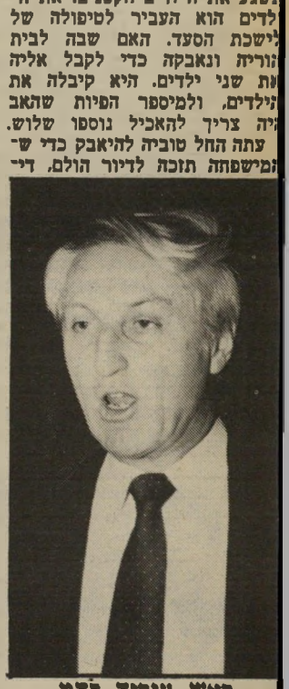

ראש עיריה לחם
"התפוצצות קרבה"

הוא פנה לחברת חלמיש, ללישכת הסעד, לסגן ראש־הממשלה ושר־השיכון, דויד לוי, ולראש העירייה, שלמה ("ציצי") להם. לדבריו, המישפחה אינה מסוגלת לממן ולוא חלק מרכישת דירה כי אין לה הכנסה. הבית גם אינו מיועד לינוי, ולכן חלמיש אינה מתכוונת היכנס איתם למשא־ומתן.

טוביה מיואש. לטענתו, כך חיים כמעט עוני שאין ממנו מוצא עשרות אלפי מישפחות ברחבי הארץ. "הם לא שמעו שהשילטון החדש מיטיב עם העם. הם לא שמעו על שיקום שכונות. בכל חודש מצבם מחמיר וההתפוצצות קרבה."

קרבנות הרימון

(המשך מעמוד 39)

אותי על הרכב של פרופסור גליה גולן, והיא ונפתלי רז לקחו אותי לבית־החולים. גם אברום נפצע, אבל אז הוא עדיין לא ידע את זה.

● מי, לדעתכם, הטיל את הרימון?

עדי: לא חשוב מי. אולי עדיף שלא ימצאו אותו. ביחוד אם זה מישהו מהקסמונים. יגידו שהוא עבריין והזו. לא חשוב מיהו, כי הרימון הזה היה המשך סיבעי לאלימות בהפגנה, שכמובן נבנתה על הסתה בלתי־פוסקת בחודשים האחרונים.

איפה רוני מילוא, שיתן את הדין על כך שאמר ששלום עכשיו מקבלים כסף מסעודיה? שמעתי באוזני בזמן ההפגנה שאנשים צועקים: "אתם מקבלים כסף מערב הסעודית"! עוד שמעתי: "פרופסור"! זה מה שבגין אמר לח"כ אמנון רובינשטיין. עכשיו גם זו מילת גנאי.

יהושע: הגורם האחראי הוא בהחלט הממשלה. כל אלה שאמרו "מרעילי בארות," "סכין בגב," "בוגדים..." ודוקא על שלום עכשיו, על הילדים הטובים!

אומרים שהרימון הוא תחילתו של תהליך. אני בטוח שזו לא ההתחלה. אולי האמצע. התהליך הזה התחיל לפני 15 שנה, ולדעתי הוא ימשיך. זהו המשך להידרדרות החברתית, כתוצאה מהכיבוש הממשך. תופעה של עם מדכא ועם מדוכא. כובש ונכבש. אנשים מתחילים להתייחס לזה כאל מצב טבעי.

עדי: בדיעבד הייתי מוכן שהסבל שלי ישמש תמרור־אזהרה שיתנוסס מול פנינו. האם התיקוה הזו תתממש? אני מאוד ספקן.

לא חשוב מי זרק את הרימון. ראש־הממשלה אשם, כי הוא אחראי לכך שבתקופת שילטונו התאפשר מיקרה כזה. הוא עדיין מתנהג כראש האופוזיציה. כראשי־ממשלה עליו לדעת, שהוא אמנם מייצג את הרוב אבל עליו לכבד את אלה שלא חושבים כמותו, ואת הלגיטימיות שלהם.

זה התחיל מזה שלילה אחד הוא שולח לי צו למילחמה שאיני רוצה בה, וכשאני חוזר ומביע את דעתי, הוא קורא לי בוגד. אני מכבד את חוקיותו. אבל חובתו לשמור על זכותי להביע את דעותיי. עליו להלחם על זכותי להפגין נגדו. הוא אחראי מפורשות. הוא מתעלם מאחריותו. הוא לא מבין מה זו דמוקרטיה. הממשעות לגבי היא, שבכך הוא פוטר אותי מלכבד את החוקיות שלו כראש־ממשלה.

המטרה שלי איננה להרוס. להרוס זה קל. המטרה שלי להגיע למצב שיהיה אפשר לחיות פה. אבל בגין צריך לדעת, שאם הוא לא שומר על זכויותינו — אז שישחרר אותנו גם מהחובות.

● אם הייתם פוגשים את האיש שזרק את הרימון, מה הייתם אומרים לו?

יהושע: אני אפילו לא חושב שצריך להעניש אותו. אולי רק לבזות אותו. הייתי רוצה שציפורים יחרבנו לו על הראש. אם הייתי פוגש בו, הייתי מסתכל לו בעיניים וממשיך ללכת. אין לי מה להגיד לאחד כזה.

הבימוח הרפואי של עדי ויהושע אינו כולל את הוצאות אישפוזם. מסתבר, כי רק מי שנפצע כתוצאה של פעולת מילחמה זכאי על־פי החוק לפיצוי. תנועת שלום עכשיו פנתה למרכז קופת־חולים וביקשה שינהגו בפצועיה לפנים משורת הדין. יו"ר המרכז, פרופ' חיים דורון, נענה לבקשה, וקופת־החולים תכסה את הוצאות האישפוז. עיריית ירושלים הקימה קרן שתממן את הטיפול הפיסיוטרפי שיידרש בתהליך השיקום.

"הבעיה היא," אומר עדי, "שחוק הנוכחי מתייחס לפח"ע ("פעילות חבלנית עוינת"), ואילו אנו נפצענו בפיגוע של פח"א — פעילות חבלנית אוהדת..."

היא היתה אהובתו והממנת אוחו, והיא

המאהבת היה

"רק פעם אחת אהבים כך, רק פעם אחת סובלים כך," סיכם הסניגור, פרופסור דויד ליבאי. הנאשמת, שהודתה זה עתה בנסיון להרוג את הזמר דודו אלהרר, הרכינה את ראשה.

אסתר מרקוביץ, אשה בת 55, ילידת הארץ, בת לאחת המישפחות הותיקות בפתח־תיקוה, ניסתה באוגוסט 1982 להרוג את דודו אלהרר, מתוך מניעים מסובכים של אכזבה באהבה ועסקים.

השחקנית רחל מרכוס, אלמנתו של המשורר נתן אלתרמן, אמרה בעדות־האופי בעת המישפט: "מה שקרה איתה היכה אותי בתדהמה, כאשר עזבה אותה. ההכנסות היו גדולות והיא נהנתה מאורח־חיים מזרחי. דודו היה אז זמר בלתי־מוכר ומפיק מתחיל.

על פגישתם הראשונה היא מספרת בקיצור וביובש בעדותה לי מישטרה: "הכרתי את דודו באופן מיקרי לפני כחמש שנים. הייתי בעלת מניות בחברת־שמירה. חצי ממנה היה שייך לי וחציה לאחי.

"שמעתי שדודו רוצה להוציא תקליט של גידי גוב, פניתי אליו והצעתי לו סכום של 100 אלף לירות להוצאת התקליט. עוד לפני זה התפתח רומן ביני ובין דודו אלהרר."

דודו, לעומתה, מרחיב מאוד את הדיבור על היכרותם הראשונה. הוא מספר: "לפני כארבע וחצי שנים נקלעתי במקרה למיסעדה צימעס בתל־אביב. שם פגשתי בי אסתר מרקוביץ. היא ישבה שם עם לביאה הון, סוכנת הסרטים. הצטרפתי אליהן לשולחן, ובשיחה שהתפתחה התפארה אסתר בסכומי־הכסף העומדים לרשותה.

"למחרת שוב הגעתי לצימעס, ושוב פגשתי את אסתר. דיברנו על עיסוקי כמפיק, והיא כל הזמן דיברה על עבודתה ועל הכסף הרב שהיא מרוויחה. היא הזכירה מיליונים של לירות ודולרים. אני לא הבנתי בכספים בסדרי גודל כאלה.

"לאסתר היתה מכונית פורד מוסטאנג מפוארת, ואילו לי היתה וספה. כאשר יצאנו והבחנתי בכמכונית שלה, אמרתי לה איזו מכונית יפה יש לה. והיא שאלה אם אני רוצה סיבוב.

"נכנסנו למכונית, היא ישבה לידי ועשינו סיבוב. הראש שלי היה בעננים.

"כאשר עמדנו להיפרד, היא נתנה לי את מיספר הטלפון שלה והזמינה אותי לבוא אליה עוד באותו הערב.

"אני זוכר כי הסתקרנתי מאוד מהטיפוס הזה, ואכן טילפנתי אליה עוד באותו הערב ובאתי לביתה, ברחוב ז'בוטינסקי בתל־אביב. ישבנו ודיברנו שלוש־ארבע שעות, ואחרי זה הלכנו למיטה ושכבנו. ולאחר־מכן הלכתי הביתה. זה היה כבר לפנות־בוקר."

"כך היא רוצה!"

דודו אלהרר משחזר את המיקרה. בגלל תקלה באקדח שלא היתה ידועה לאיש, לא הצליחה המאהבת לירות בזמר. הוא הוציא את האקדח מידה והזעיק את המישטרה. היחסים ביניהם נמשכו כארבע שנים, ואשתו של אלהרר ידעה עליהם.

אבל זה סיפור ידוע מתוך רומנים, על אהבה הנתקלת במבוך נפשי קשה, ואין לזה הסבר הגיוני." השחקנית מכירה את הנאשמת יותר מעשרים שנה, מכיוון שאחיה של אסתר היה נשוי לתרצה אתר, בתה של השחקנית.

מיספר טלפון

אפתר, אשה תמירה ובעלת גוף יפה, הכירה את הזמר לפני חמש שנים בערך, כאשר היא היתה בת 50 והוא היה בן 32.

היא היתה גרושה וניהלה בהצלחה חברה מרובה חברת־שמירה מישפחתית. היא הצליחה להגדיל את מיספר עובדי החברה מעשרה — כאשר החלה לנהל אותה — לכאלף.

השניים היו נפגשים מדי יום ומקיימים יחסים.

כאשר נכנס אלהרר להפקת תקליט של גידי גוב, הציעה לו אסתר להוציא את התקליט בשותפות. הם חתמו על חוזה לפני עורך־דין, וכך הפכה ידידותם גם לעניין עיסקי.

"היחסים התקררו"

באותה תקופה גילגלה אסתר מיליוני לירות ושלטה על רכוש גדול. "אסתר היתה נוהגת לבזבז סכומי כסף גדולים מאוד בחנויות תכשיטים, בגדים ותמונות, מכסף שהרוויחה מחברת־השמירה שהיתה בבעלות מישפחתה... היא נהגה לבזבז הרבה כסף תוך קניית מתנות יקרות־ערך לאנשים שמסר

הפסידה בכל החזיתות

הזמר הוא ידע כי היא אוהבת אותו ורוצה בטובתו. היא אהבה גם את ילדיו, ונהגה לתת להם מתנות יקרות.

„אסתר השתגעת?" היא אמרה לו: „אני אשיג אותך, אם לא היום אז מחר, ואם לא מחר אז מחרתיים. אחד משנינו חייב למות, ואני רוצה לחיות."

אך יד הגורל העיוור גרמה לכך כי האקדח שגנבה אסתר מאביה לא היה תקין. בגלל תקלה טכנית, שאיש לא ידע עליה, לא יכול האקדח לירות. תודות לכך ניצל ה־זמר ואסתר נאשמה בגסיון לרצח.

מאז המיקרה יושבת אסתר ב־מעצר. שערה האפיר והיא לא ניס־תה אפילו להשתחרר ממעצר, מכי־וון שהבינה כי עליה לשלם עבור מעשיה.

השבוע הודתה באשמה והביאה עדי־אופי. העדים סיפרו על השנים הרבות שבהן היתה אסתר מורה בבית־ספר בצפלה, על רצונה לע־זור תמיד לאחרים ועל בדידותה הגדולה. „היא נשמה טובה," העיד אחד משכניה לשעבר.

התובעת שולמית אמיר ביקשה מבית־המישפט להטיל על הנאשמת עונש־מאסר, שחלקו לפחות יהיה בפועל. ואילו הסניגור ביקש להס־תפק בעונש המאסר שאותו נשאה כבר האשה.

אחד העדים, חירות לפיד, האחר־אי לפרוייקט שיקום אסירים בתנו־עה הקיבוצית, הציע כי אסתר תשוחרר ותיקלט מייד כמזכירה במכללה האזורית בתל־חי, כדי להרחיקה מהעיר הגדולה על פי־תוייה ואכזבותיה.

אילנה אלון ■

תר מכרה את כל רכושה והשקיעה אותו בחברה הטובעת.

היא מכרה את חלקה בחברת־השמירה, מכרה בית בתל־אביב, בית משופץ ביפו והשקיעה את הכספים בחברה. היא מכרה את מכוניתה בשניים וחצי מיליון לי־רות וגם כסף זה הלך לחברה. לבסוף מכרה את כל תכשיטיה — פנינים, יהלומים וזהב. כל הכספים הלכו לעסק.

כ־350 אלף דולר השקיעה אסתר בחברה, ולא ראתה כל רווחים.

סיפר דודו: „באותה תקופה לא היו עדיין הכנסות. אסתר אמרה כל הזמן שצריך לבנות חברה רצינית, לאט־לאט, ושלא אדאג למימון, שאני רק אספל בהפקות בכישרון שלי. אסתר אהבה אותי אהבה עזה ורצתה בטובתי... אני הגעתי למעמד נכבד בשדה ההפקה ועבדתי עם בחירי האמנים."

אם אמנם לא עלו העסקים יפה, התנחמה בודאי אסתר ביחסי־ה־אהבה היפים שהיו בינה ובין דודו.

אולם לפתע, בנובמבר 1979, גפ־סקו יחסי־האהבה הללו. „מנובמבר 1979 הפסקתי לקיים איתה יחסים מיניים שנה שלמה. מאז קורה שמדי שלושה חודשים אני נוהג לשבת איתה ואחר כך ללכת איתה למיטה," העיד דודו.

המשיך דודו: „מאז שהפסקתי לקיים איתה יחסים מיניים, היח־סים בינינו התקררו במידת־מה. אך העסק המשיך לתפקד כרגיל. בדצמבר 1980 הפקתי הצגה בשם חיידק במה, אשר הורדה על־ידי בית־המישפט אחרי חודש, בגלל הפרת זכות־יוצרים. בהפקה זו הפ־סדנו כחמישה מיליון לירות."

ביולי 1982 חתם אלהרר חוזה עם פסטיבל ישראל, וקיבל מקדמה של 20 אלף דולר. היה זה הכסף הגדול הראשון שהרוויח בעצמו, והוא חזר למישרד ואמר לאסתר כי זו ההזדמנות לסגור את כל החובות ולסגור את המישרד. „וא־מרתי לה, שמהיום והלאה אני אנהל את המישרד."

„לחצתי על ההדק..."

אסתר ראתה את הדברים ב־אור שונה. היא מספרת: „עבדתי בחברה של דודו אלהרר עד לפני כשבועיים שלושה. דודו קיבל הצעה בקשר לפסטיבל, וח־שב שזו הזדמנות חייו. לכן פנה אלי ואמר לי: 'לכי הביתה'; הוא אמר לי שכל ההוצאות יכוסו על ידו, ואני יוצאת מהמקום ב־ידיים ריקות. הלכתי והתחלתי ל־חפש עבודה."

האשה הגאה, שניהלה בעצמה חברות גדולות וגילגלה כספי־עתק, נותרה ללא פרוטה. היא לא ביק־שה עזרה מחברים ומקרובי־מיש־פחה. היא חיפשה עבודה במינזר ביפו, היא רצתה לעבוד שם כ־מנקה במשכורת קטנה. אך הם לא קיבלו אותה.

למחרת השיגה עבודה כזבנית בחנות. היא עבדה יומיים אך פו־טרה, מכיוון שלא היה לה נסיון. „כשאמרו לי ללכת הביתה ממקום העבודה, הרגשתי שאו דודו או אני צריכים להישאר בחיים. כי מאוד כעסתי עליו. הרגשתי שהוא עשה ממני צחוק."

היא היתה במשבר נפשי קשה, ואז פנתה אל האקדח. היא ידעה כי אביה הקשיש מחזיק אקדח ברשיון. אקדח זה נמצא תחת הכר במיטתו. היא ביררה כי האקדח נמצא תמיד טעון וחצי דרוך.

אביה הסביר לה, לבקשתה, את דרך הפעלת האקדח, אך סירב לתת לה אותו. היא ניצלה הזד־מנות כאשר אביה הסתכל בטלוי־זיה וגנבה את האקדח.

היה זה לילה קשה לאשה ה־מאוכזבת. „ניסיתי לישון אך לא הצלחתי. הייתי בטוחה שאני רוצה להרוג את דודו, וחכיתי לבוקר שיהיה במישרד."

משעה 5 בבוקר הסתובבה בר־חובות העיר, מחכה לשעה שבה יגיע דודו למישרדו. היא טילפנה לשם ב־8 וחצי, אך הפקידה אמרה לה שדודו טרם הגיע. כאשר טיל־פנה שנית, בשעה 9 וחצי, ענה לה דודו עצמו, והזמינה לבוא.

„עליתי והמתנתי בחדר סמוך למישרד. האקדח היה בתיק שלי. „המתנתי 10 דקות, ואז דודו אמר לי: 'אסתר, תכנסי'. בחדר שלו היתה אורה זיטנר הזמרת וגדעון שמר השחקן. הם בדיוק יצאו ואורה נעמדה במקרה ביני ובין דודו.

„הוצאתי את האקדח ואמרתי ל־אורה שתזוז. כיוונתי את האקדח לכיוון דודו, שישב, לחצתי על ה־הדק, אבל לא נפלט כדור.

„הוא קפץ עלי: והשכיב אותי על הארץ, הוציא את האקדח מידי. הוא הושיב אותי והזמין מישטרה."

דודו נדהם ממעשיה של אסתר וסיפר: „בעודנו עומדים בחדר, שמעתי לפתע את אסתר צועקת: 'יוני!' וראיתי מעבר לכתף של אורה את היד של אסתר אוחזת אקדח מכוון כלפי, ולוחצת על ההדק כאשר ידה רועדת."

דודו הוציא מידה את האקדח והזמין מישטרה, ואז שאל אותה:

המיליונרית שהשקיעה

כאשר הכירה אס־תר מרקוביץ את הזמר, היתה מיליונרית שניהלה חברת שמירה מישפחתית. את כל כספה השקיעה בעסקיו של דודו. היא הכניסה 350 אלף דולר והפסידה הכל.

ביבה, כולל לי. היא קנתה לי שעון לונג'ין יקר, כן נהגה לקנות מתנות לילדי, שאותם היא אהבה מאוד."

דודו אלהרר היה אז ממש בת־חילת דרכו. הוא התחיל לעבוד כמפיק עם גידי גוב ויהודית רביץ. „עבודתי היתה כרוכה בטיפול אי־שי באמנים. זה כלל ישיבות אי־תם, איסוף חומר להצגות ותקלי־טים... אותו זמן לא היה לי מיש־רד. הדבר נעשה תוך הליכתי ל־בית האמנים."

באפריל 1979 הציעה אסתר ל־דודו להקים חברה משותפת להס־קות, שבה תשקיע היא מיליון לירות, והוא ישקיע את הידע ות־כישרון שלו. וכך היה.

החברה לא נשאה רווחים, ואס־

קרובי מישפחה

הסניגור, פרופסור דויד ליבאי, ליד נשות חברה מישפחות פרדסנים ותיקות. הנאשמת היא ילידת פתח־תיקווה, ממישפחת סלור העשירה. אחרי שהתגרשה, החלה לנהל את חברת־השמירה שהיתה בבעלות המישפחה. היא הצליחה מאוד והפכה את החברה לעסק משגשג.

לפיד החירות

חירות לפיד, שהוא אחראי לפרוייקט שיקום האסיר בתנועה הקיבוצית, הבטיח לבית־המישפט לעזור לנאשמת לשקם את עצמה. הוא הציע להעסיקה כמזכירה במיכללת תל־חי ולהרחיקה מתל־אביב ומפיתוייה. „כישוריה וכישרונותיה מתאימים למישרה," אמר בבית־המישפט.

סוף סוף
אבא שלי
תפס עניין
גם הוא הולך
על גלי

גלי רוקט - גדולים הולכים עליה.

גלי Gali

נחל מרחלת על כל העולם

מציץ ונפגע

ברוך אמבולנס הוא ממש טיפוס. הוא לא כל־כך צעיר, גם לא כל־כך יפה, גם לא כל־כך עשיר. אבל יש לו, בכל זאת, מין חן בלתי־מוסבר.

הוא צלם — ולא כזה מין צלם כמו שאתם מכירים, מאורגן בחנות, מציץ ב־מבט רציני מאחורי דלפק עמוס בפילים — הוא צלם שכל הזמן רץ, ולא מהיום, אלא מזה שנים רבות, ולא בגפו אלא עם מצלמותיו, בכל רחבי העיר.

כשאני כותבת „העיר", אני מתכוונת לבירה, זאת אומרת — ירושלים. הוא מנציח בעיר את הכל, בעיקר חתיכות.

ברוך בעל המרץ הבלתי־נדלה, ידוע כרקדן מעולה, שמעט צעירים יכולים להתחרות בו בשמחה זה, וגם בשמח הנצ־חת פני חתיכות העיר. יש סיפורים בעיר,

ברוך אמבולנס
אוהב אותן צעירות ותוססות

שרבים היו מוכנים לשלם לו פמוזמנים תמורת השמדת פילם שבו הם מופיעים במצבים מאוד־מאוד ...מאוד.

הירושלמים המבלים במיסעדות ובמוע־דונים ברחבי העיר או במועדוני הקמפוס נתקלים בו, כי הוא פשוט הפך לחלק מהנוף — ממש כמו סדי קולק, שירושלים בלעדיו אינה ירושלים.

הוא מאוהב בחיים ואוהב את כולם. ביחוד הוא אוהב להציץ בצעירות תוססות, צעירות המחייכות מבעד לעדשות מצל־מותיו.

לפני זמן לא רב אושפז בבית־חולים, בגלל מצב בריאותו הרעוע. נרעשו כל פרפרי־הלילה בירושלים והתלחשו: להיכן הוא נעלם? כשנודע שהוא שוכב בבית־החולים שערי צדק, מייד התחילו להתאר־גן לביקור. אך עד שהם התארגנו, ברוך במירצו הרב קרץ לרופאים והמשיך ברי־צותיו בעיר — כי אחרת לא יהיה מי שיניציח את שמחות העיר ויתור אחרי פנים נשיות חדשות ויעלה אותן על גג.

אם פעם התל־אביביים יעלו לבלות ב־ירושלים ויתקלו בברוך, הוא יספר להם בכיף אמיתי היכן כדאי להם לבלות בבירה, אפילו שטרם העלה את ידיעותיו על הכתב, כמו דוד אבידן התל־אביבי.

חתונה לחלוץ

רפי תשובה
הגדיל לעשות

הידיעה נפלה על כל ידידיו כרעם ביום בהיר, ושימחתם לא ידעה גבול: החלוץ המרכזי של בית"ר תל־אביב מתחתן! **רפי תשובה**, הצעיר השחרחר בן ה־27, שנחשב לאחד הטובים בתחומו, הפ־תיע את כולם, כשבישר כי השבוע יערך טקס נישואין ל**תמר תמם** בת ה־23, ספרית במיקצועה.

האירוע המשמח הזה התרחש אחרי רומן ממושך של יותר משנתיים.

תשאלו, מה מפתיע בשורה זו? ובכן, רפי נחשב תמיד כבחור עניו, שמסתובב ברחובות תל־אביב בגפו. ההשתוממות היא איך הוא הצליח לשמור עליה שנתיים מפני עיניהם הפקוחות של זאבי־העיר.

בערב החתונה נראה רפי במצב־רוח מרומם, בעיקבות עליית בית"ר למקום הראשון בליגה הארצית בכדורגל. תשובה, שביום חתונתו שיחק בשעות־הצהריים בקבוצתו, במישחקה הביתי מול הפועל קריית־שמונה, לא שש לשחק ביום גדול זה. כולם דיברו על ליבו, והוא נשבר לבסוף. על־פי בקשת אשתו לעתיד, נסע לשחק. בתום המשחק החליף במהירות את מדי־הספורט בחליפה לבנה מבריקה, לרגל המאורע, וכמוהו גם אחיו **יוסי** — אף הוא שחקן בית"ר תל־אביב — שהיה אחראי על אירוח הכדורגלנים שבאו ל־שמוח עם החתן והכלה.

יוסי שפע עבודה בערב מיוחד זה, משום ששחקנים נתגייתים רבים, המשחקים בק־בוצות שונות, נכחו באירוע שנערך במלון מקסים. בין החוגגים נראו **ויקטור בוני**, שכבש שעתיים קודם לכן את שער הנצחון לזכות הפועל רמת־גן נגד מכבי יפו, שבא בחברת רעייתו, **צבי צמח**, שהספיק ב־קושי לחזור במועד משפרעם, שם שיחק עם קבוצתו, הכוח־מכבי רמת־גן.

את ההצגה גנב כרגיל **מוטי"ה שפי־גלר**, שבא בלוויית אחיו **שמואל**, מכי־ון שאשתו שוהה בימים אלה בחו"ל. מוטי"ה, שהרגיש טוב בקרב מעריציו המושבעים, כמו הביגלאומי של הפועל חדרה **שלום שורץ**, ומגן בית"ר תל־אביב **אברהם יצחק**, שפע בדיחות וה־ברקות ואמר: „גתניה שיחקה נגד הפועל יהוד באותו יום בהילוך שני, שהספיק לה לנצח 2:0, וזאת כדי לשמור את הכוח למישחק בשבת נגד הכוח־מכבי רמת גן."

כשהבחין שפיגלר **באריה קרמר**, סגן־ראש־עיריית תל־אביב ויושב־ראש בית"ר תל־אביב, ו**יצחק כהן** מקופת־חולים לעובדים לאומיים, שהוא העסקן הוותיק ביותר של בית"ר תל־אביב, הוא הודיע להם שהחלים לאחרונה מכוויה חמורה, ושזו לו הופעתו החברתית הרא־שונה מאז. מוטי"ה הודיע נחרצות לקרמר שיש לו כרטיס בבית"ר, ושהוא מוכן לבוא לשחק איתה במישחק העליה — המישחק שבו תבטיח בית"ר את עלייתה לליגה הלאומית.

הוסיף שפיגלר בחיוך רחב: „וכאשר תעלה, אני אחזור לאמן אתכם, כדי שתרדו שוב לליגה הארצית."

בפעם השישית - בן־26

אלי האובן התפרסם כשהיה יושב־ראש אגודת הסטודנטים של אוניברסיטת תל־אביב וסטודנט למתמטיקה. הבחור ש־נחשב לבעל מוח חריף ביותר בכל הת־חומים, כולל במישחק־המלכים, בעל פני המלאך, נראה אז צעיר מדי כדי לכהן בתפקיד רם כל־כך. בסקרנות שאלתי לגילו. הוא ענה: „בן 26."

אלי האובן
פעמיים הצעיר ביותר

ביתיים חלפו השנים, ואלי שימש יר־שב־ראש התאחדות הסטודנטים הארצית, בד־בבד היה שחקן־כדורסל בנבחרת־הנ־כים של ישראל, נסע עם הנבחרת לאר־צות־הברית, לאנגליה, להולנד ולבלגיה, וייצג את ישראל בכבוד.

גם באותה תקופה, כשנשאל לגילו ענה אלי: „אני בן 26."

האובן החל את הקריירה שלו בגיל צעיר מאוד. הוא טוען שהיה יושב־ראש אגודת הסטודנטים הצעיר ביותר, ובכך הוא מתחרה עם חברי־הכנסת **מיכאל קליינר**, שגם הוא טוען לתואר. אלי היה גם, לטענתו, יושב־ראש התאחדות הסטודנטים הארצית הצעיר ביותר, וגם על תואר זה יש לו מתחרה — חבר־הכנסת **רחבי מיכאלי**.

בימים אלה חל יום־הולדתו של אלי. הפעם הוא באמת־באמת בן 26 — בפעם השישית. הוא נראה כרגע מסתובב בגפו ואני בטוחה שלא לזמן רב.

פספורט נוסף

הוא חתיך, נאה, עשיר, מרעיף חיוכים משגעים, בעל נימוסים אירופיים מלוט־שים — משהו מושלם כמעט, שתמיד מצ־ליח להישאר בפיסגה. קוראים לו **אייר־ה רוזנצוויג**, הוא בן 26, יליד ארצות־הברית, גדל והתחנך במינכן שבגרמניה. מזה שנה הוא מתגורר בלב תל־אביב, ב־דירה המישפחתית, ומפאר את כבישי ה־ארץ במכונית ספורט הונדה מדגם פרליוד, יחידה במינה בארץ.

במינכן ניהל איירה אחת מרשת חנויות־האופנה שבבעלות המישפחה, עשה שם חיל בעסקים. את הערבים העביר במקו־מות הכי־הכי בעיר, בלוויית מי שהיתה חברתו כמה שנים, יפהפיה בשם **קלאו־דיה**. הם נפרדו בסופו של דבר, לשמחתן של יעלות־החן מתוצרת הארץ — כי דבר זה גרם לו לעלות סופית לישראל.

הוא נחת בקול תרועה רמה, ומייד נעשו חייו מסיבה אחת גדולה. ערב־ערב היה מוקף בידידים וידידות אין־ספור, ובילה במקומות החמים ביותר בעיר תל־אביב.

משנשבר לו מהבילויים, התחיל לתשוב על דברים רציניים ומהותיים יותר, כמו עסקים. הוא ישב וחשב, עד שהבזיק במו־חו הרעיון. כדרכו, עלה על הלהיט התר־רן: מחשבים. השבוע הוא פתח חנות ל־סיפרי מחשבים, הראשונה מסוגה בארץ, בלב־דיזנגוף, מרכז החנויות היפה.

מי שהיתה לעזר כנגדו היא שותפתו לחיים מזה חצי שנה **נאווית** הצעירה.

חבריו אומרים, שאם הוא כבר משקיע מרצו וכספו בעסקים, זהו סימן שלפס־פורטים האמריקאי והגרמני שלו יתווסף בקרוב, כנראה, גם דרכון ישראלי.

אייר רוזנצוויג עם ידידתו מריאנה ממינכן
נימוסים אירופיים

חשבון עובר ושב

מאת שלמה פרנקל

מה האמת מאחורי השמועות

יומן השבוע של הליכוד הוא ביולטין בלתי־חשוב משום בחינה, מלבד בחינה חשובה אחת: שהוא כלי הביטוי הרישמי של הימין, ושל מיפלגתו הראשית, היא הליכוד.

זה נשמע כמו מישפט פתיחה מלומד למאמר מלומד לא פחות הדן בחופש הביטוי, תעמולה, וכל היתר. אבל האמינו לי, זה לא.

זה מישפט הפתיחה לדבר הכי־מצחיק שקרה לי השבוע. אנשים המכירים אותי היטב, כמי שדל חיוך עולה על שפתיו פעם בשנתיים, לא הבינו מה קורה למיש־מע גלי הצחוק שבקעו מלועי, ולמראה השערות שתלשתי מזקני במצב הקרוב להיסטריה.

נתחיל מהסוף.

הסוף הוא, שמתוקף העבודה שלי אני צריך לדפדף בכל יום במאות עמודי עיתונים, שזה תענוג לא גדול. והנה, השבוע עייניתי ביומן השבוע, ומה רואות עיני? בתוך כתבת השער שעניינה במח־תרת של הר הבית, מופיעה מיסגרת אפר־רה ובולטת. ומה כתוב בתוך המיסגרת? כתוב: „הסקופ של יומן השבוע," מופיע תצלום של עמוד השער של הביולטין הזה, מלפני כמה חודשים, ומתחת כתוב: „שער יומן השבוע מיום 12 בנובמבר 1982, שבו נחשפה התארגנות מחתרת יהודית בהודה ושומרון. בשבוע החולף, ארבעה חודשים לאחר הגילוי ביומן השבוע, נודע על נסיון ההשתלטות על הר הבית."

נהדר.

מה זאת אומרת נהדר? סקופ ממדרגה ראשונה היה להם! כל הכבוד! כבר לפני ארבעה חודשים הם חשפו התארגנות של מחתרת! כוחות־הביטחון של מדינת־ישר־אל, השב"כ הידוע, המישטרה על מיטב חוקריה, מצ"ח ומי־יודע, היו זקוקים לאר־בעה חודשים נוספים כדי לגלות מה שהיה ידוע ליומן השבוע כבר לפני ארבעה חודשים! אם יש בארץ עיתונות לוחמת, חרושת, מגלה, זה בטח יומן השבוע!

ושוב: כל הכבוד, חברים! כל הכבוד! נהדר.

ובאמת: לפני ארבעה חודשים, בדיוק בתאריך הנקוב, הופיע יומן השבוע עם שער ציבעוני דרמאתי, שעליו כתוב:

„בלעדי: מה האמת מאחורי השמועות על התארגנות (עד כאן בקטן, ועכשיו בגדול) מחתרת ימנית ביהודה ושומרון."

מה, באמת, השמועות?

רשות־הדיבור לעורך יומן השבוע, משה יהלום. בעמוד 9 של הגליון מיום 12 בנובמבר 1982 מופיע מאמר המערכת מפרי עטו.

> כדי למנוע את סכנת מימוש האוטונומיה".
>
> לא יכולנו, במערכת, להתעלם משמועות אלה והחלטנו לחקור אותן. אפרים גזור נשלח לחקור את השמועות, והוא הגיע למערכת עם סיפור מדהים, לאחר שחשף את אחת התרמיות הגדולות של השמאל: ניסיון להתסיס את האווירה ביהודה ושומרון, ולסכסך בין יהודים לערבים. נודע לנו על מעצר איש שמאל שבוצע על ידי מצ"ח, לאחר שזה נחשד בהעברת מידע על המתרחש בהתנחלויות לגורמים מ"שלום־עכשיו". ובאשר למח־תרת הימנית – זה סיפור כזב, שמופץ על־ידי השמאל במסגרת מסע השמועות שהם מפיצים.
>
> בימים אלה עלו ההתנחלויות לכותרות גם מנקודת־מבט אחרת: ממקו־

משה יהלום: מאמר מערכת ב„יומן השבוע"
12.11.82

> סתובבתי בקריית־ארבע שעות רבות. נפגשתי עם אנשים שם, שוחחתי עם אישים במישל וקראתי את כל הדיווחים בעיתונות הנוגעים למחתרת הימנית. אין ספק – מי שינסו למצוא מחתרת בקריית־ארבע יתאכזב. אין ספק, כי השמועות בדבר מחתרת זו, שנפוצו בעיתונים על־ידי אינטרסים מן השמאל – הם חלק מהמאבק הפוליטי שמתנהל נגד הימין בכלל והמתנחלים בפרט. הפעם לא היסוס להכפיש את שמם של

„יומן השבוע": אין מחתרת!
12.11.82

> מחתרתית. במשך השבוע החולף, עם לכידת הקבוצה, אפשר היה להציץ מעט אל עולמם של הקיצוניים הללו, ואל התארגנותם.
>
> **„יומן השבוע" דיווח על התארגנות מחתרות ימניות קיצוניות ביהודה ושומרון כבר במחצית חודש נובמבר 1982, בגיליון 31. כבר אז, לפני ארבעה חודשים, חשפנו חלק מן הלוט האופף את המתרחש בקבוצות הקיצוניות שהחלו להתגבש ביהודה ושומרון לאחר תום הנסיגה מסיני. בכתבה מיוחדת מביא „יומן השבוע" פרטים חדשים, שטרם פורסמו, על נסיון ההשתלטות על הר־הבית ועל הארגונים שמאחורי המבצע. כתבנו, שחקר בנושא ונפגש עם גורמים שונים, מנוע מלהזדהות בשמו.**
>
> כתבת־השער מוקדשת לנושא זה.

משה יהלום: מאמר מערכת ב„יומן השבוע"
18.3.1983

„מזה כחודש נפוצה שמועה בחוגי ה־עיתונאים ובמישל," כותב יהלום, „על מחתרת ימנית בהתנחלויות... לא יכולנו, במערכת, להתעלם משמועות אלה והח־לטנו לחקור אותן. אפרים גזור נשלח לחקור את השמועות, והוא הגיע למערכת עם סיפור מדהים, לאחר שחשף את אחת התרמיות הגדולות של המשאל: ניסיון להתסיס את האווירה ביהודה ושומרון, ולסכסך בין יהודים וערבים... ובאשר למחתרת הימנית – זה סיפור כזב ש־מופץ על־ידי השמאל במיסגרת מסע ה־שמועות שהם מפיצים."

אהה. זאת אומרת שלשאלה על שער הגליון, „מהי האמת מאחורי השמועות", עונה העורך תשובה נחרצת: אין אמת. זהו כזב שהשמאל מפיץ.

העורך, כמובן, מתבסס על התחקיר המפורט, העמלני והמעמיק שערך הכתב, אפרים גזור. התחקיר – איזו מילה יפה ומתאימה לאותה כתבה – משתרע על שלושה עמודים באותו גליון, מעמוד 18 ואילך. הכתב־התוקר מכנה את השמועות על המחתרת הימנית בכינויים שונים. הנה אחד מהם:

„אין בשום מילה שפורסמה (על המח־תרת) אפילו הסתמכות אחת על עובדות, מיסמכים ועדויות. הרוב פרי דימיון, סיינס פיקשן במסווה רשימות עיתונאיות."

וגזור מסכם את רשמיו מן התחקיר המעמיק שהוא ערך:

„הסתובבתי בקריית־ארבע שעות רבות. נפגשתי עם אנשים שם. שוחחתי עם אי־שים במישל וקראתי את כל הדיווחים בעיתונות הנוגעים למחתרת הימנית. אין ספק – מי שינסה למצוא מחתרת בקרית־ארבע יתאכזב. אין ספק כי השמועות בדבר מחתרת זו, שנפוצו בעיתונים על־ידי אינטרסנטים מן השמאל – הן חלק מהמאבק הפוליטי שמתנהל נגד הימין בכלל והמתנחלים בפרט."

אין ספק, כותב גזור, אין ספק.

(לא שגזור לא מצא בכלל מחתרות ב־קריית־ארבע. הו, לא. מאמציו בכל זאת הוכתרו בהצלחה. הוא בהחלט גילה „הת־ארגנות סרובוקטיבית של הזואקף המוס־למי," וגם „מעשה ריגול של אחד מחברי שלום עכשיו שהושתל – לדברי תושבים בקריית־ארבע – במיסגרת שירות־המילו־אים שלו באיזור, ושימש כחובש במירפאה הצבאית במקום.")

לא עברו אלא ארבעה חודשים, ואותו עורך, משה יהלום, של אותו ביולטין, יומן השבוע, כותב במאמר־המערכת שלו את המילים הבאות:

„בסוף השבוע, לאחר מעקב ממושך, פתחו זרועות הביטחון ומישטרת ישראל במצרד אחר גורמים יהודיים קיצוניים, חצי־מחתרתיים, הפועלים ביהודה ושומ־רון... יומן השבוע דיווח על התארגנות מחתרות ימניות קיצוניות ביהודה ושומ־רון כבר במחצית חודש נובמבר 1982, בגליון 31. כבר אז, לפני ארבעה חודשים, חשפנו חלק מן הלוט האופף את המת־רחש בקבוצות הקיצוניות שהחלו להת־גבש ביהודה ושומרון."

גו, מישהו מתחיל כבר להבין מה הצ־חיק אותי כל־כך? לפני ארבעה חודשים כותב העורך יהלום: „ובאשר למחתרת הימנית – זהו סיפור כזב שמופץ על־ידי השמאל במיסגרת מסע השמועות שהם מפיצים," ואילו עכשיו: „יומן ה־שבוע דיווח על התארגנות מחתרות קי־צוניות ביהודה ושומרון כבר במחצית חודש נובמבר."

אז מה האמת מאחורי השמועות שמשה יהלום פשוט שיקר לקוראיו פעם אחת לפני ארבעה חודשים, ופעם שנייה הש־בוע? פעם אחת כשהוא כתב שהשמועות על מחתרות ימניות הן כזב, ופעם אחת כשהוא כתב שהוא ועיתונו גילו מחתרות לפני ארבעה חודשים?

וכל הסיפור הזה, כמו שאמרתי כבר מזמן, לא היה חשוב בכלל, בדיוק כמו הביולטין שבו הוא נכתב, אילמלא היה זה הביולטין של מיפלגת השילטון.

לכמה ראשי ערים בגדה המערבית אולי אין רגלים, אבל לשקר – יש ויש. לרגל האחת קוראים יומן. לרגל השניה קוראים השבוע.

להתראות בשבוע הבא.

הסקופ של יומן השבוע

שער „יומן השבוע" מיום 12 בנובמבר 1982, שבו נחשפה התארגנות מחתרת ימנית קיצונית ביהודה ושומרון. בשבוע החולף, ארבעה חודשים לאחר הגילוי ב„יומן השבוע", נודע על נסיון השתלטות על הר־הבית.

„יומן השבוע": יש מחתרת
18.3.1983

מה הגברים לובשים היום?
קודם כל סברינה
סברינה לגבר. תחתוני גברים באיכות מעולה,
בדגמים מרהיבים ובצבעים משגעים.
קודם כל סברינה
ומה שבא אחר כך נשאר לדמיונך...
סברינה לגבר
תחתוני גברים אחד אחד

עידן החלל המנוצל של אלפא

בעידן בו כובש האדם את החלל, כובשת שיטת **הסלנועים של אלפא** את חלל ביתך.
לא עוד מדפי עץ מגושמים!
לא עוד ארון מיושן!
לא עוד בזבוז נפח האיחסון!
סלנועי אלפא, השיטה המודולרית המאפשרים איחסון פי שלושה ויותר מאשר בארון רגיל.
סלנועי אלפא, הפתרון המושלם לסידור חדר ארונות ולניצול יעיל של נפח הארונות והגומחות (נישות) שבביתך.

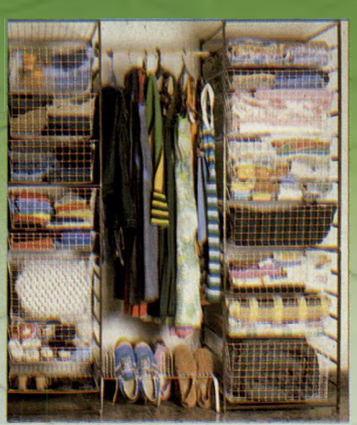

סלנועי אלפא, הכל בטווח ראיה, הכל בהישג יד, הכל מאוורר, ללא צורך בנגר (הרכבה עצמית פשוטה).

רשת אלפא:
אלפא בעתיים, בצלסון 135, טל. 03-720093;
אלפא תל-אביב, דיזנגוף 291, טל. 03-457861;
אלפא ירושלים, ינאי 3, טל. 02-224697;
רשת זדקה:
חיפה, נורדאו 23; הרצליה, סוקולוב 78;
פ"ת, מוהליבר 18; בני-ברק, השומר 46;
ר"ג, ז'בוטינסקי 93; רחובות, הרצל 192;
כרמיאל, מרכז מסחרי חדש; אילת רח' האלמוגים; חולון, „איל", סוקולוב 47.
סוכנים:
„שק"ם רהיטים", בן-יהודה, ת"א;
„רהיטי יהושע", מטלון 23, ת"א;
„פלסדלת", הכרמל 12, ת"א;
„מטבחי אגם", שמואל הנציב 9, נתניה;
„ריביירה", אחוזה 70, רעננה;
„ת.א.מ. שירותים", רמב"ם 1, באר-שבע.

elfa

אך! איזה ליל (סדר)

נ סיון לשבור מסורת עתיקת יומין הוא מעשה גועלי, חוצפני, וולגרי, מעצבן ווכוח לתגובות זעם היסטריות מצד חלק גדול מהאוכלוסיה העקבית. אבל מה לעשות? צריך תמיד לנסות. אולי זה בכל זאת יצליח והמוני ישראל יזדו לאיש חוצפן אחד במשך שנים.

חג הפסח וליל־הסדר, עם כל הכרוך ב־שניהם, אינם ניתנים לאינטרפרטציות. יש מסורת והדברים ידועים. סדר־הפסח הוא גולת הכותרת של חודש של עבודת־פרך, סבל פיסי ונפשי, הוצאות כספיות ענקיות על כיבוס וילונות, סיוד קירות, ניקוי שטיחים וכו', התמרמרויות, וסירוב להזמנת חברים לטובת המישפחה במובן הרחב של המילה.

סדר־פסח הוא ישיבה ליד שולחן עם אנשים שבתעודת־הזהות שלך כתוב שהם דודים ובשביל זה אתה חייב להם. המיפ־גש השנתי עם דודה שרה ודודה רחל ודודה שולה ודוד יעקב ואח של דוד יעקב וגיסתה של עופרה והילדים של נעמי ואבא של מנחם וכל הילדים של כולם והנכדים של כולם. זוהי הפגישה השנתית עם המבטים של כולם כדי לראות איך את נראית ואם הלא־יוצלח הזה שתפסת לבעל בכלל שווה משהו ואיזה ציון בכלל קיבל הבן שלך לעומת הנכד הגאון שלה. כל זה מסורת.

נכון שחלק קטן מהערב לא מתעסקים בעניינים אישיים, כי מישהו תמיד לוחץ לקרוא את ההגדה עד הסוף וכל השאר מסכימים. כמובן. מסורת. באופן מסורתי יש גם שלושה־ארבעה אנשים שיודעים את השירים והשאר מזמזמים להם באוזן מנ־גינה אחרת. באופן מסורתי כולם מדפ־דפים בהגדה באופן היסטרי כדי לראות איפה זה הקטע **„היה כורך (פסח) מצה ומרור ואוכך ביחד, לקיים מה שנאמר על מצות ומרורים יאכלוהו."** קסע חזק מאוד, כי אחריו כולם מתפרצים באכילת הארוחה המסו־רתית שלעולם אינה משתנה (הארוחות הכי משעממות הן אלה שלא עושות לך כבד בבטן).

מסורת. אחרי הארוחה לאף אחד כבר אין כוח להמשיך ולקרוא, אבל אין ברי־רה — מסורת. זו גם הנקודה שבה הנשים חוטפות את הפריוויליגיה שלהן ללכת ול־השכיב את הילדים בחדר השני. הגברים בין „ברוך אתה" ובין „שפוך חמתך על הגויים" מחליפים קצת מידע על ענייני בורסה ומזכירים שוב שפ"ז 404 היא עדיין מכונית יותר טובה מסוברו, או להיפך. גם זה כבר מסורת.

כשהנשים חוזרות מהשכבת הילדים כולם ביחד פוצחים בשירה סוערת של חד־גדיא חד־גדיא שזה השיר האחרון ולפי המסורת אפשר כבר להתנשק עם הדודים וללכת הביתה לשנה שלמה. מסורת.

ברור לי שכל האמור לעיל אינו מתייחס לכל עם ישראל, אלא רק ל־85 אחוז ממנו. שאר 15 האחוזים הנותרים מתחל־קים לכתות שונות כמו דתיים, קיבוצני־קים, מזוכיסטים וכו'. אלה חוגגים את הפסח בצורה שונה ותבוא עליהם הברכה.

מה שרציתי להסביר בשורות אלה, זה שהעניין כולו לא מוצא חן בעיניי ואני מסרבת להשתתף בו. הודעתי על החלטתי זו להנהלת מישפחתי לפני חמש שנים, ומפני שהצלחתי בעמל רב של שנים רבות להפוך לכיבשה השחורה של המישפחה — כולם קיבלו את הדין.

מאז חמש שנים אני אוהבת את ליל־הסדר, מחכה לו ונהנית ממנו הנאה מרו־בה. שימו לב שאני לא נותנת עצות לאף אחד, רק מספרת לכם אין אנחנו חוגגים. המצרכים הדרושים לליל־סדר מהנה הם כמה זוגות חברים, מורדים או מסוכסכים עם מישפחותיהם, המתחברים יחד לחגוג את החג. סעיף א' בחוזה הבלתי־כתוב ביניהם הוא ההתחייבות לא להשתתף ב־אורגיית הנקיון של עם ישראל. כל אחד מנקה את ביתו מתי שהוא רוצה, כלומר גם הנשים באות לליל־הסדר רעננות, לא עייפות ומוכנות לשיר עד אור הבוקר.

חלוקת התפקידים היא כזאת: את הח־גיגה עורכים תמיד בביתם של סטנלי וא־ביבה, כי יש להם הבית הכי גדול וגם מכונה להדחת כלים. אביבה מכינה את הבשר של המנה העיקרית שהיא (שימו לב!) בכל פעם משהו אחר. זה כדי לא להתחיל מסורת. פעם זה רוסטביף עסיסי, פעם זה כבש קטן על גחלים ופעם זה תרנגול הודו ענק. תרנגול ההודו המנוח של השנה שעברה שקל 17 ק"ג ועד היום אנחנו מדברים עליו. מה יהיה השנה, זו הפתעה.

זהו. בזה תם תפקיד המארחים. הזוג ה־שני, אתי וברוך ממונים על שתי מנות ראשונות. מפני שאתי היא ספרדיה גזענית, יוצא לה האוכל חריף ומשגע. הלאה. מיש־פחתי ואני ממונים על המרק של הקניידלך ועל החרוסת (שני הדברים המסורתיים היחידים דווקא נפלו עלי, זה מפני שאני לא כפופה למוסכמות ואפילו את החרוסת ומרק הקניידלך אני משנה קצת כל שנה, כי אי־אפשר לזכור בדיוק את הכמויות).

מישפחת שמיל, אשתו גורית והילדות הם מומחים גדולים בסלטים, ולכן נגזר עליהם להוכיח שהם שומרים על האליפות ולהביא שני סלטים משגעים. הזוג הקבוע האחרון הם חגן ותמי, שמביאים איזה תבשיל נסיוני ומפתיע לשימחת כל הנוג־עים בדבר. יש לנו גם את דני, ראובן, יגאל ואריק המשתייכים למחלקת הרווקים/גרושים ועניין של מסורת הוא לא לתת להם לבשל. הם ממונים על קניית היינות, הליפתנים ועוגיות הפסח (אם אין לך אשה כדאי שיהיה לך כסף). אם אחד החברים שלכם מגען על אקורדיון והחבר השני מגען על בללייקה וכולכם אוהבים לשיר — יהיה לכם ליל־סדר כמו שלנו.

ועכשיו כמה הצעות למאכלי־א מסורתיים מימרח אגדה

מימרח זה טעמתי בפעם הראשונה בש־בוע שעבר ותיכף נפלתי עליו באהבה גדולה. מי שהמציאה אותו, או שלפה אותו ממטעמי המטבח המארוקאי, היא רותי קדוש. הבשלנית הכי משגעת של מאכלים בנוסח מארוקו (הנוסח האהוב עלי).

המיצרכים: 4 תפוחי־אדמה גדולים, ראש שום, 2 כפות מים, 2 חלמוני ביצה 3/4 כוס שמן, מלח, פלפל ומיץ לימון.

מבשלים את תפוחי־האדמה כמו לפירה. כשהם רכים מכניסים אותם לבלנדר, יחד עם כל שאר המרכיבים מלבד השמן. מער־בלים וכל פעם מוסיפים מעט שמן (כמו שעושים מיונז). המימרח הוא נפלא בכל יומות השנה אבל בפסח הוא מסוגל לשמח כל חתיכת מצה יבשה.

מאפה כרישה (פורי)

למי שלא יודע, כרישה הוא הירק הזה שדומה מאוד לבצל ירוק אבל גדול פי חמישה. קונים 2 קילו כרישה, זורקים את סוף העלים הירוקים. שוטפים ופורסים לפרוסות, מבשלים הכל במי מלח. את ה־כרישה המבושלת טוחנים במכונת־טחינה ושמים הכל על מסננת, כדי שכל המים יצאו. את העיסה שנשארה מערבבים עם 5 ביצים מוקצפות, מלח, פלפל ו־3 כפות קמח מצה.

משמנים תבנית־אפייה, משטיחים עליה את הכל (שלא יהיה עבה מדי) ואופים בתנור כחצי שעה בחום בינוני. חותכים למנות מרובעות ומגישים חם. מישהו אמר לי שזה מאכל תורכי ושמו סונגטו. כך או כך, זה טעים להפליא, וטוב לפסח בגלל העדר חמצים המיניהם.

מנה אחרונה של אבא שלי

משרים 5 מצות בתוך מים. אחרי כמה דקות סוחטים אותן בידיים. את העיסה שנוצרת מכניסים לתוך קצף של 5 ביצים שלמות. מערבבים טוב, מוסיפים קינמון, וניל או קליפת לימון. מוציאים בכל פעם כף של התערובת ומטגנים בשמן חם. שכל הקציצות האלה מוכנות מעבירים אותן לתוך כלי עמוק ורחב.

בסיר לחוד מבשלים כוס וחצי מים עם כוס סוכר. אחרי בישול של רבע שעה בערך, תוך כדי בחישה, הרוטב מסמיך. שופכים אותו על הקציצות המוכנות ומ־שהים הכל ביחד עוד כרבע שעה. אחר־כך אפשר לשפוך את הרוטב שלא נספג בתוך הקציצות.

אגב, במקום לשפוך את שארית הרוטב לכיור, אפשר להוסיף לו מיץ לימון ומים ויש לימונדה.

שיהיה לכולנו חג פסח מהנה.

דניאלה שמי

ההשקעה הטובה ביותר:

אברהם גינדי

רק קונים

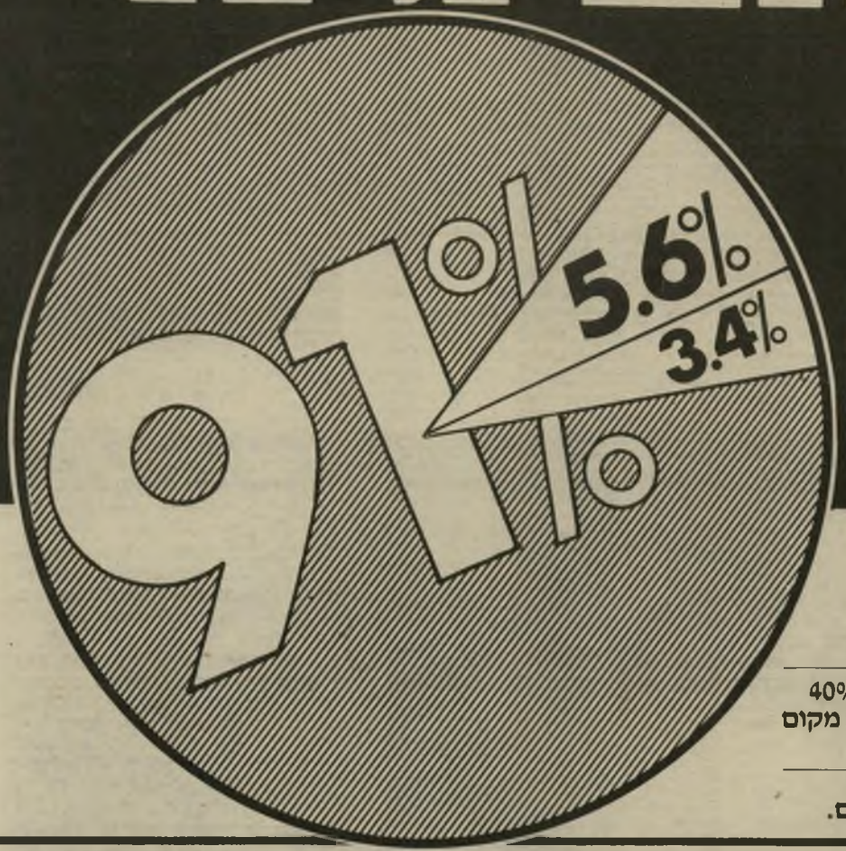

סקר כלכלי בפיקוח רואה חשבון מגלה:

91% מתוך רוכשי דירות אצל אברהם גינדי ב־10 השנים האחרונות עדיין גרים בדירה שרכשו אצל אברהם גינדי.

5.6% מכרו את דירתם ברווח ריאלי ניכר (בין40% ל־110%). הסיבה העיקרית — העתקת מקום מגוריהם לעיר אחרת.

3.4% הדירה משמשת כנכס ומושכרת לאחרים.

מאות משפחות שרכשו דירה אצל אברהם גינדי במסגרת המבצעים השונים עשו את עסקת חייהם.

עיסקת חיים

- **מחיר** הנחות כספיות משמעותיות.
- **בטחון** ערבות בנקאית צמודה.
- **תנאי תשלום** מותאמים לאפשרויות הקונה.
- **שכלולים** שפע של שכלולים בכל הדירות על-פי מסורת הבניה של אברהם גינדי.

היום

200,000 ש"ח הנחה

אתם עוד יכולים להספיק לרכוש דירה של אברהם גינדי בהנחה החל מ-200,000 שקל לדירה ולהצטרף אל מאות הקונים שעשו את עסקת חייהם.

מבצע עיסקת חיים ל-15 דירות בלבד מתוך כל דירות החברה!

בתל-אביב

ברמת-השרון

בראשון-לציון

בבני-ברק

בנתניה

בפתח-תקוה

פתוח במוצאי-שבת
לרגל המבצע יהיו משרדינו בתל-אביב
ובראשון-לציון פתוחים במוצאי שבת
החל מצאת השבת.

אברהם גינדי

תל־אביב	פתח־תקוה	רמת־השרון	ראשון־לציון	נתניה
ככר הסרינה ה' באייר 10	חיים עוזר 28	סוקולוב 84	הרצל 62	הרצל 18

1983 העסק המיידחי המעובחר

הקניה הטובה ביותר 1983

1983 העסק הטוב

1983

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה" שראה אור לפני 25 שנה, הביא כתבת־שער תחת הכותרת „האיש המאיים על שילטון בן־גוריון," העוסקת בפיכוייו של ד"ר נחום גולדמן להקים מיפלגה חדשה בישראל, מיפלגה שתיטול לידיה את השילטון במדינה מידי מפא"י. הרשימה על גולדמן, שהוכאה תחת הכותרת „ירש העצר", תיארה את הדילמות של המנהיג הציוני, בדרכו לייסד מיפלגה חדשה בישראל. בכתבה אחרת, „ניצחתי את הרבנים", הביא הצנחן בן הגיורת יוחנן שמל, את סיפורו על סירובו לשבול בפיקוחה וניצחונו על הרבנים שניסו לכפות זאת עליו, כטענה כי אמו גיורת שלא התגיירה כהלכה. יהושע („שייע") נלזר, כרשימתו „מה קרה, חודורוב?" מנתח את השער שספג ירידו, השוער הלאומי („מה קרה, חודורוב, ממתי אתה נותן לכדורים לרמות אותך?").
בשער הגליון: ד"ר נחום גולדמן.

„העולם הזה" 1069
תאריך: 26.3.1958

שר־משפטים המגן על כסף גרמני ✱ „חברינו" בפעולה

✱ מאבק ב„שילטון היחיד" של דויד בן־גוריון

העם

הסכנה: בוז מחודש

רבים סברו כי הסכם השילומים עם מערב גרמניה היה בלתי־מוסרי. „אם ניקח כסף מן הגרמנים," טענו, „הרי זה כאילו אנו נותנים הכשר מוסרי למרצחים!"

השבוע נסתבר כי הסכנה המוסרית היתה קבורה במקום אחר. שר־המישפטים פינחס רוזן, יליד גרמניה, כינס את עורכי העיתונים היומיים לישיבה סודית, והשכיע אותם לצאת למערכה נגד שקרני־הפיצויים, מבלי לעורר רעש גדול מדי.

טען רוזן: שקרנים אלה, המוציאים כסף מהשילטונות־הגרמניים בטענות־שווא ובמיסמכים מזוייפים, גורמים נזק עצום למדינה. הם מרגיזים את הגרמנים, ומעמידים בסכנה את כל מערכת השילומים והפיצויים.

אולם לא זה היה הנזק היחיד שנגרם על־ידי מגיפת־הרמאות הלאומית. הנזק העיקרי הוא אחר: הוא נתן לגרמנים שוב רגש של עליונות מוסרית על היהודים. בני עם הרוצחים, שעמדו בכבוד בהתחייבות הכספית הגדולה שקיבלו על עצמם,

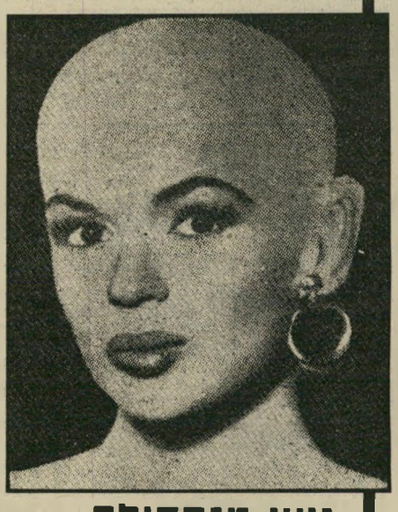

גיין מנספילד

נקרחת: תצלום

זה לקח משבוטן הוליוודי, שסיפר על בעיות נשירת השיער של כוכבת־המין ג'יין מנספילד, שחומרי הצבע שבהם השתמשה כדי להבהיר את שיערה, הביאו לנשירתו. לדיברי אותו עיתון, עשוייה הכוכבת להגיע עד מהרה לקרחת, כמתואר בתצלום, שאותו הכין צייר המערכת.

החלו מסתכלים בבוז מחודש בבני עם הנרצחים, שידעו לעשות עסקי רמאות גם בדם השפוך.

מפלגות

דבר המל במועצתו

אנשים היודעים כי ממשלת־ישראל אינה רק מוסד לתיאום בין קבוצת מיפלגות שיש להן ביחד רוב בכנסת, שאלו את עצמם לא פעם: היכן הממשלה האמיתית? היכן מתקבלות ההחלטות המכריעות?

התשובה הפשטנית היא: במזכירות מפא"י. למפא"י יש רוב מוחלט בממשלה (9 שרים מתוך 16), ומה שהיא מחליטה הופך ממילא לחוק המדינה. אולם מי מחליט את ההחלטות של מפא"י? הדבר

מנצח רבנים

צנחן לשעבר, יוחנן שמל, שאמו גיורת מיוקנעם, והוא, העובד כנגר במדע, התעקש לקבל תעודת־רווקות מהרבנות בלא סבילה. שמל ניצח את הרבנות וזכה לתעודה המבוקשת.

לוט בערפל. רק דבר אחד ברור: לא מזכירות המיפלגה, שהיא המוסד העליון של מפא"י.

„חברינו" בפעולה.

קיים במפא"י מוסד בלתי־רשמי הנקרא „חברינו." הוא נולד כמעט במיקרה: כאשר היה צורך לקבל החלטה חשובה, היה בן־גוריון מסכם: „אתיעץ על כך עם חברינו בממשלה." ברבות הימים הושמטה המילה „בממשלה." ונשאר המושג „חברינו" בלבד: בן־גוריון ושאר שמונת שרי מפא"י, מזכיר ההסתדרות פינחס לבון ומזכיר מפא"י גיורא יוספטל. דבר בן־גוריון בחוג „חברינו" הפך תחליף למושג הקולוניאלי „דבר המלך במועצתו."

סידור זה לא סיפק את העסקנים הרבים, שסברו משום־מה שהחלטות חשובות חייבות להתקבל במזכירות מפא"י. כשגברו תלונותיהם, הציע בן־גוריון פיתרון: בקום יונה כסה, אחד היריחמיאלים הסיפוטיים של המיפלגה, יבוא גיורא יוספטל, הנחשב לאיש חזק. כאשר האיש החזק יקים את מוסדות המיפלגה על רגליהם, הבטיח בן־גוריון, יביא סוף־סוף את ההחלטות למזכירות המיפלגה.

יוספטל בא. ראה ומינה פקידים. מזכירי מחלקות מפא"י, שמונו על ידו, החלו רואים את עצמם כחברי מזכירות המיפלגה. הם החלו דורשים את הזכות להחליט החלטות. אולם בן־גוריון רק משך בכתפיו. אי־אפשר היה לדרוש ממנו להתייעץ ברצינות עם מזכירים שכירים, שכל כוחם בפעילות האפורה של המנגנון.

עטרה בלי ראש.

לבסוף נמצאה פשרה חדשה: תוקם „מזכירות מצומצמת" שתכלול את ראשי המיפלגה, והיא שתחליט את ההחלטות. אחרי משא־ומתן מייגע, נולד השבוע מוסד זה במזל טוב. הוא כולל שורה של עסקנים ותיקים, כמו יונה כסה, ושל אנשים שסולקו בהדרגה על ידי בן־גוריון מהשילטון: פינחס לבון ומשה שרת.

אופטימיסטים מושבעים חשבו כי בזאת הוחזרה עטרת הדמוקרטיה המפלגתית ליר' שנה. אולם אנשים חכמים יותר רק חייכו לעצמם. הם ידעו כי לעטרה זו יחסר הראש. לא היה ברור מה תזכיר המזכירות, ולמי. לעומת זאת היה קיים ביטחון מוחלט כי גם להבא יתקבלו ההחלטות החשובות בפורום העליון של מפא"י: דויד בן־גוריון.

עיתונות

הסכנה הפנימית

„פנקסטי! דמיון חולני!" זאת היתה התגובה הנדהמת הראשונה כאשר יצא העולם הזה בפעם הראשונה שבועות מעטים לפני מיבצע־סיני, בגילוי הסנסציוני שקיימת תוכנית מגובשת של דויד בן־גוריון להשליט במדינה את קבוצת משרתיו, שהפכו למדינה בתוך מדינה.

אולם ככל שהתרחבו והתעמקו גילויי העולם הזה, כן שוכנעו מנהיגי כל המיפלגות בנכונותם. „הקרב על הירושה" הפך נושא לשיחות רציניות וסודיות בצמרות כל המיפלגות. כמעט כל עיתוני המדינה החלו מסתמכים על הגילויים — פרט לאחד. היה זה דבר, ביטאון מפא"י.

שימעון אי־פירסומת. בשבוע שעבר הצטרף דבר במפתיע למקהלה ונתן מקום למאמר סנסציוני של אחד מאנשי צמרת המיפלגה: יונה יגול, איש דגניה ב', לשעבר עורך הדור. המאמר קוצץ באכזריות. כל החומר העובדתי הוצא ממנו, אחרי התערבות חריפה של שימעון פרס. הקטעים שהוצאו עמדו להתפרסם בעיתון אחר, בלתי מפא"י. גם לשם הגיעה עת ידו הארוכה של פרס הזריז ומנעה את הפירסום. אולם גם מה שפורסם בדבר אחרי הקיצוץ, הספיק.

קבע יגול, תוך פזילה לעבר העולם ה־זה: „עיתונות מלאה חישובים וצירופים... המעידים, כביכול, על קיומה של תוכנית מפורטת של חילופי־משמרות בצמרת המדינה, המשק ומיפלגת פועלי ארץ־ישראל. אין לכחד: לא כל מה שמתייחס לחילופי־משמרות מחוסר יסוד הוא. לא כל התוכניות קלוטות מן האוויר, ולא כולן מעשיי־ידיהם של מתנגדי מפא"י."

מילחמתו של יגול מכוונת נגד המזימה למסור את השילטון לידי אנשי־מנגנון, ילדי טיפוחיו של דויד בן־גוריון, שלא עסקו מעולם בפעילות מיפלגתית. טוען יגול: „הכנסת המיפלגות הגדולות עודן... דרך־המלך הדמוקראטית היחידה לגילוי כישרונות פוליטיים, לבחירת מנהיגי צי־בור... רק המיפלגה — ולא הצבא, מגנגון ממשלתי או סכנוקראטיה משקית."

„תמיד עך המישמר!" מי היורשים שיגול מרמז עליהם? „הצעירים שבהם מדובר רבות ונכבדות הם בדרך־כלל אנשים בגיל 35־50, שהגיעו לעמדות בכירות ונכבדות, והם שואפים לעמדות נכבדות יותר. זו זכותם. אולם בטרם נבוא לבדוק את כושרם להוות מישמרת מחליפה... עלינו לבדוק היטב את השקפותיהם היסטוריות."

מה שחבוי במישפטים הזהירים האלה בביטאון מפא"י הוא: קיימת קנוניה להעלות לשילטון קבוצה של אנשים שגדלו בצבא, במגנגון ובטראסטים ההסתדרותיים. אנשים אלה לא נבחרו מעולם בשום תהליך דמוקראטי, והשקפותיהם היסטוריות חשודות על המחבר. יותר מכן לא טען גם העולם הזה במאמריו החריפים ביותר.

מסכם יגול: „מכאן מסקנתו־אזהרתו (של ברל כצנלסון) בענייני חברה — תמיד על המישמר, גם בפני עצמנו."

מישפט

שאלת תם

בימי השביתה הגדולה של פועלי אתא, לפני כשנה, ניצלה מק"י את התמרמרות הפועלים, וערכה אסיפת־עם טוערת בהשתתפות ח"כ אסתר וילנסקה. בתום הנאום הנרגש ניגשו לחברת־הכנסת עשרות פועלים, לחצו את ידה. המישטרה שנכחה במקום לא התערבה.

למחרת קיבלו שבעה פועלים, מתוך עשרות לוחצי היד, הודעה מהמישטרה, שהאשימה אותם בהשתתפות בהתקהלות בלתי־חוקית. השבוע התבררה התביעה לפני שופט־השלום אברהם פרידמן בחיפה. אלא שביניתיים התברר כי שלושה מבין השבעה הינם חברי מפא"י מסורים, והתביעה נגדם בוטלה.

להגנת ארבעת הנותרים טען פרקליטם הצעיר, מנחם וקסמן, טענה פשוטה: הם לא השתתפו באסיפה פוליטית בלתי־חוקית, כי אם באסיפה מיקצועית.

טען לעומתו התובע: היתה זאת אסיפה פוליטית מובהקת, כי הנואמת תקפה בה את שר־העבודה, שהוא אישיות פוליטית לכל הדיעות. אולם כאשר שאל השופט אם יש לאסור סיורים מודרכים באתרים היסטוריים שבהם עולל המדריך להתריע נגד אי־דאגת הממשלה למקומות אלה, לא ידע התובע להשיב.

הארבעה זוכו.

אנשים

● הד"ר **נחום גולדמן**, נשיא ההסתדרות הציונית, בתשובה לנאום של עו"ד **רובר־טו אהרון**, בוועד־הפועל הציוני: „אומרים לי כי זה נאום הבתולים של רובר־טו אהרון. אבל עם בתולה כזאת לא הייתי מתנה אהבים."

● ח"כ חירות **מנחם בגין**, אחרי שח"כ מפ"ם **חנן רובין** כינה אחד מחברי הכנסת בשם מלומד: „מלומד בכנסת, זה עלבון; אני מבקש לא להעליב אף אחד."

● עורך הארץ **גרשום שוקן**, במאמר ראשי בעיתונו: „זכותו של מר דויד בן־גוריון היא לירות בתותח הכבד ביותר שברשותו על כל חתול העובר בין שורות הקואליציה."

נמר של עיר

ביקורת ספרות – חורף '83

פתיח

בשנים האחרונות התפתחה תשתית ה־חוגים לספרות עברית באוניברסיטות ב־ישראל. עשרות חוקרים ותלמידים לדוק־טוראט מקדישים עיתותיהם לפיענוח צופ־ני־היסוד של הספרות העברית הישרא־לית. תוצאות מחקריהם רואים־אור במא־מרים המתפרסמים בכתבי־עת שונים וב־ספרים הרואים אור בהוצאות ספרים אק־דמיות ועיוניות.

מדור זה מוקדש לכמה מהמחקרים, שראו אור באחרונה כספרים.

ברדיצ'בסקי

עמנואל בן־גריון, בנו של הסופר **מיכה יוסף ברדיצ'בסקי**, הקדיש את חייו להדפסה ארצישראלית של כתבי אביו במאמר, סיפור ובאגדה, ההדיר את כתבי עזבונו וערך מיבחרים מתוך כתבי אביו. סיפורו של בן־גריון קורא הדורות", הוא בבחינת השקפה מכלי־ראשון של בן חוקר על אביו הסופר. הקובץ מתחלק לארבעה פרקים עיקריים, תחת הכותרת קורא הדורות, כיבוש הסער, מאחורי הפר־גוד ומוקדם ומאוחר.

קורא הדורות מביא מבואות לכלל יצירת מי"ב, כשבן־גריון מפרקה לסיפור התול־דות, התייחסות מי"ב לסיפורי־עם, צפונות ואגדות, ופורש את יריעת המאורעות ה־מעשים, כפי שאלה נתשפים בספרי אביו.

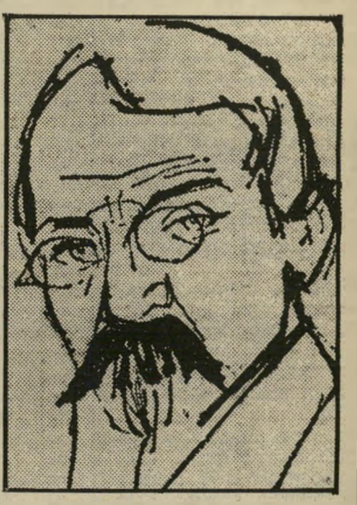

סופר ברדיצ'בסקי
נימים פסיכולוגיים עדינים

הפרק השני כיבוש הסער, מציג את בחי־נת יצירותיו של מי"ב מחניים ועורבא פרח, הרקע המקומי וההיסטורי של סיפו־רים אלה, תלאות הנפשות־הפועלות כהם ורוח־הזמן השוררת בעמודיהם. סיפור נוסף הוא הזר, מהמחזור באין תיקווה. בסיפור זה מתגלה מי"ב כאמן הנכנס אל נפש הגיבור, וכך גם הסיפור הבודדים, שבו מעמת מי"ב שני גיבורים, אחד גיבור בגוף ואחד גיבור ברוח, כאשר שניהם יוצאי־דופן במעלתם.

בתת־הפרק הערות מיספר לסיפור „קלן־נימוס ונעמי", בוחן הבן את הרומן הקצר קלונימוס ונעמי, ובוחן בו את קורותיהם של שלושה דורות ואופן הקישור שבין הנפשות הפועלות בו. זה סיפור בעל נימים פסיכולוגיים מעודנים, שבן־גרין חושפם לקורא. בתת־פרק רומנים קצרים בוחן בן־גרין שלושה רומנים קצרים: גרי רחוב, בית תבנה ובסתר רעם, שזמן עלילתם הוא שנות התישעים למאה ש־עברה. בתת־הפרק „מרים" — שיא יצירתו של מי"ב ותכליתה, בוחן בן־גרין את אחד משיאי הסיפורת העברית, שהוא האחרון בספריו של ברדיצ'בסקי (שסיימו לכתוב יומיים לפני מותו).

בפרקים אחרים של קורא הדורות בוחן בן־גרין את הפנים האחרות של יצירת אביו, בעיקר את עיסוקו במיתולוגיה העברית לדורותיה, דרך פרופילים **כבן־נח, עזרא, ישו בן־חנן, ישוע ויהודה ופאולוס**. בהמשך הוא בוחן את היחס שבין ברדיצ'בסקי והעליה השניה, את מעמדו של הסופר אחרי שנת המאה להולדתו — אירוע שלא ריגש במיוחד את חיי קריית־הספר, למרות שבשנים האחרונות מתגלה יותר ויותר דמותו של ברדיצ'בסקי כאחד מגדולי הספרות העב־רית בכל הדורות, וכאחד מהמשפיעים החשובים ביותר על מגמותיה של הסי־פורת הישראלית.

עימותים

סיפרו של החוקר **יצחק בקון** בין השורות", הוא ספר ביקורת המתייחס ל־מעמדים של דו־שיח ועימות בין סופרים ובין דמויות שונות בסיפורת העברית. כמתבקש, הדו־שיח העיקרי הוא זה שבין **שאול טשרניחובסקי** ו**ח"נ ביאליק**, כאשר בקון בוחן את הדימיון, בכמה מוטיבים יסודיים, בשירת שני משוררי־ענק אלה.

בפרק השני, דו־שיח ברנר־שופמן, מפע־נת ומשווה בקון את המסר ההדדי שבין מאירך גיסא של **שופמן**, שבו התייחס למן המיצר של **י"ח ברנר**. בפרק הש־לישי ממשיך בקון לדו־שיח שבין **י"ח ברנר** ו**נ' גנסין**, כפי שזו מתגלית בבין מים למים מאת ברנר, שבו נבחן הגיבור הגנסיני, ובתגובה של גנסין באצל לקרע שעבר בינו ובין ברנר.

סיפרו של בקון הוא ספר מרתק, העו־סק ב„מפתחות", או ליתר דיוק בפיענוח שיטתי של גיבורי־סיפורים, דיבריהם וה־קשר שלהם לחיים האמיתיים, מה שמעיד כי הספרות אינה תלושה מהחיים.

שופמן

החוקרת **נורית גוברין** יצרה לה מו־ניטין יוצא־דופן בספריה הקודמים, שבהם העניקה מימד של עומק לכמה מפרקי הספרות העברית. בספריה מפתחות, שור־שים וצמרות ומעגלים היא הצליחה להע־ניק את החתך השני של הספרות ומגעת בחיים. כן עשתה גם במחקרה על כתב־העת העומר שבו ערכה ניתוח תקופתי של החיים התרבותיים בארץ, בסוף הת־קופה העות'מאנית.

באחרונה ראה אור ספר מחקרי חדש מפרי־עטה, מאופק אל אופק — ג' שופמן חייו ויצירתו" ו**בו היא מגוללת את** תולדות חייו של שופמן, על תחנותיהן הגיאוגרפיות השונות, ומציגה לקורא בן־זמננו את אמן הסיפור־העברי־הקצר.

שופמן, שאהב להשוות את עצמו ל־**מולסטוי** עברי, נהג אף להשוות את הכפר האוסטרי שבו ישב, וצלסדורף, ליאסניה פוליאנה, ומשמש עבור גוברין כמדיום לחישופה החוזר של תקופה ש־הלכה ואינה עוד. גוברין מוליכה את

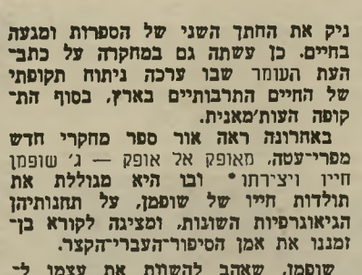

סופר עגנון
עריכה לקויה

הקורא דרך תחנות־חייו של שופמן, דרך וארשה, הומל, הברחת־הגבול והמאסר, יחסיו אל הנשים, האווירה שבה חי ב־לבוב ועד להגיעו לאוסטריה.

הפרק האוסטרי של שופמן, בכוחו לח־שוף לפני הקורא בן־זמננו מעט מאותו עולם שבו ישבו בבירות אירופה סופרים עבריים, ונשאו כמעט לשווא את האות העברית. הגעתו של שופמן לווינה, בירת אוסטריה, ערב המילחמה העולמית הרא־שונה, הרקע הסביבתי, התמקמותו של הסופר בבירת הקיסרות, תוך כדי ביסוס מעמדו, כאחד מחשובי הסופרים העבריים.

פרק מרתק הוא הפרק המתאר את הת־יישבותו של שופמן בכפר האוסטרי וצלס־דורף, שבו התגורר 17 שנה ביחד עם אשתו הלא־יהודיה. שופמן, שהגיע לשל־וה הכפרית ממש באותו שבוע שבו נרצח, בגבול יפו, **י"ח ברנר**, הטביע את חותמו על חיי שופמן. כאשר בשנת 1922 נולד בנו, כינהו שופמן **פטר**, על שם הסופר **פטר אלטנברג**. בשנות השלושה שלו מגיע שופמן לשיא פיסגתו כסופר עברי, הוא משתתף בקביעות בהתקופה ומקבל שכר־קבוע מהוצאת שטיבל: מאתיים דולר הגלילון, שכר שעלה פי עשרה על שכרו של סופר עברי כיום, על גלילון־דפוס.

אלא שעד מהרה מגיע שופמן למשבר עם הוצאת שטיבל, לקראת הוצאת כתבי־העת פרט, או כפי שהוא עצמו כתב ללחובר: „ודאי כבר נודמנת עם ה' שטיבל בברלין וידוע לך מפיו, שהעסק בינינו נגמר." כאשר שופמן ממורמר על שגיאות־הדפוס המרובות ביצירותיו ש־פורסמו בהתקופה שבהוצאת שטיבל. מש־בר זה מביא את שופמן למשבר כלכלי, והוא פונה לכל לעזרה. מהנכר עוקב שופמן אחרי כל המתרחש בסיפורת וב־שירה הארצישראליים, וגוברין מביאה מיומנו־הקריאה שלו: „כ,אימה ויראי (של אצ"ג), עם כל ההעוויות וההבאי, יש מה, בעוד ש,דוי' (של שלונסקי) הוא דבר עשוי מראש ועד סוף. א פאלשע זאך (דבר מזוייף) בסמורש, וכל התי־אוריית של יעקב רבינוביץ על ספרות שלפני המילחמה וספרות שאחרי המיל־חמה לא תועלנה כאן כלום".

בשנות־משבר אלה, כותב שופמן ב־תגאים של לחץ כלכלי, או כפי שהוא כותב **לשלום שטרייט** במיכתב: „רב־רים נדולים נכתבים כחיי הזוחה." בפול־מוס הארצישראלי שבין מאזניים וכתובים נוטל שופמן חלק, בעוד האנטי־שמיות מסביבו בסביבה האוסטרית הולכת וגו־ברת, כאשר גם **ח"נ ביאליק** נחלץ למען עזרה כלכלית לסופר החי וכותב בגכר.

בשנת 1938 מגיע שופמן לארץ־ישראל והוא בן 53, כאשר באמתחתו סיפורים רבים, המתארים את התפשטות הנאציזם כמגיפה בקרב שכבות האוכלוסיה האוסט־רית. אין ספק, שאחד מעיקרי הח־

משורר שלונסקי
מוטיב העקידה

שש שלו לעלות ארצה קודם לכן, היה בנצרותה של אשתו, ופחדו מפני ה־לבנטיניות הארצישראלית. ורק איום חרבו של הכורת זירז את החלטתו.

שופמן נתקבל בבואו ארצה בקבלת פנים מפוארת, כאשר מייד עם הגיעו התייחס בסידרת סיפורים לקיבוץ. בימי המילחמה העולמית לא חסך שבטו מה־נאציזם, ועד מהרה הפך לבעל־טור ב־ידיעות אחרונות, כאשר מאוחר יותר הת־

• עמנואל בן־גריון — קורא הדורות — מיכה יוסף ברדיצ'בסקי; הוצאת רש־פים; 223 עמודים (כריכה רכה).

• נורית גוברין — מאופק אל אופק, ג' שופמן — חייו ויצירתו; הוצאת יחדיו; 719 עמודים (כריכה רכה, שני כרכים).

• יצחק בקון — בין השורות; הוצאת פפירוס; 166 עמודים (כריכה רכה).

יישב לו בחיסה, במיסגרתם של הסופרים שאותם אימץ ראש העיריה **אבא חושי**, והגיע לגבורות.

בכרך השני מנתחת נורית גוברין את עיקרי יצירתו של שופמן, תוך שירטוט יכולת הסיפור של אמן הכתיבה הקצרה, מיומנותו, ומאבקיו הספרותיים הרבים ל־אורך שנים כה רבות של הספרות העב־רית בגולה ובארץ. גוברין בוחנת את השתנות יחס הביקורת עם השנים לכתי־בתו של שופמן, את מגעיו עם סופרים אחרים, בני כמה דורות, ביניהם **י"ח ברנר, מ"י ברדיצ'בסקי, שאול טשרניחובסקי, אורי צבי גרינברג** ואחרים.

אין ספק, ששני הכרכים של המחקר שערכה נורית גוברין חושפים ומגוללים לפני הקורא בן־זמננו עולם רחב יריעה של סופר עברי יוצא־דופן, אם כי נשכח לא במעט (באחרונה ערך חיים באר מסע בעקבותיו של שופמן, באמצעות מראי־המקום של גוברין), סופר שמן הראוי לו להיקרא יותר בישראל של היום, וב־עיקר הדברים שאותם כתב על עליית קול המון וקול שדי של הנאציזם, באוסט־ריה של שנות השלושים, עם כל המשל שיש בהם, לישראל ראשית שנת 1983.

עגנון

בימים אלה ראה אור במיסגרת סידרת פני הספרות **הספר** שמואל יוסף עגנון — מיבחר מאמרים של יצירתו • בעריכתו של **הלל ברזל**. בדיברי המבוא שלו כותב העורך על דרכי הפרשנות של יצירות עגנון, בצירוף תיאור חטוף של תולדות חייו, והשתנות יחס הביקורת לכתיבתו, במהלך השנים, מאז שנות הראשית שלו.

שמואל ורסס בוחן את המיבנה של הכנסת כלה, **שמעון הלקין** את אורח נפה לגון, **ברוך קורצווייל** סוקר את הכלב **בלק** בספר תמול שלשום והלל ברזל את התשתית הפיוטית של הרומן שירה. ברוך קורצווייל מנתח את פת שלימה ו**אברהם באנד** משוחח את המספר הבלתי מהימן ב"מיכאל שלי" (של עמוס עוז) וב"דמי ימיה". **יהודה פרידלנדר** בוחן את המארג הסאטירי בעיר ומלואה.

בפרק המוקדש לביקורת על סיפורים של עגנון, מובאים דבריו של **י"ח ברנר**, מגלהו של עגנון, על הסיפור עגנונות, בצד ביקורת חדשנית יותר של **יצחק בקון** על אותו סיפור. המבקר **משולם מוכנר**, כותב ברשימתו המפורסמת על פשר „עידו ועינם". רשימה רבת־עניין היא רשימתו של **גבריאל מוקד** על מראנסצנדנציה, אמנות ומחקר מדעי בשני סיפורים סימליים של ש"י עגנון: „עידו ועינם" ו„עד עולם". רשימה המבוססת על ספרון שחיבר מוקד בעבר הרחוק ושהוא, לדעת כותב שורות אלה, דבר הביקורת והפיענוח המקורי ביותר שפורי־סם אי־פעם על ספר כלשהו בסיפורת העברית החדשה.

יעקב בהט בוחן את הרופא וגרושתו, בעוד ש**אליעזר שביד** מציג את תהילה לעגנון כסיפור־קודש.

מאמרים אלה, והאחרים שלא הזכרו כאן, מציגים חתך רוחב לא מבוטל על בחינת כלל יצירתו של עגנון, כאשר חלקו של גדול חוקרי עגנון, ברוך קורצ־חיל, אינו ניצב בפרופורציה נכונה, וכן חלקו של משולם טוכנר. יחד עם זאת, מריח קובץ זה מעריכה לקויה בבחירת המאמרים על עגנון, דבר הסובם בהבנת גדולת סופר זה, מסך־כל המאמרים המת־פרסמים כאן, שחלקם הובאו לקובץ מתוך שיקולים כיתתיים, ולא משיקולים ערכיים. וחבל. אך יחד עם זאת, אין בכוחם של חצי תריסר מאמרים של מבקרים לפגום כהוא זה בעוצמת יצירתו של עגנון.

שלונסקי

סיפרו של **יעקב בהט** אברהם שלונ־סקי — חקר ועיון בשירתו ובהגותו • מביא היצג לשירתו של המשורר, הנחשב על דור האבות והמייסדים של השירה העב־רית־ישראלית החדשה. בהט בוחן את מישנתו הפיוטית של שלונסקי, את מילונו הפיוטי, נפתולי אלוהים בשירתו ובהגותו ומורשת ישראל באלה.

בחינתו של בהט היא שיטחית למדי, תוך שהיא מתעלמת מהפחת שנערך לשי־רת שלונסקי בשנים שאחרי מותו. יחד עם זאת הוא בוחן נושאים כמו מוטיב העקדה בשירתו („זה פשר החזון בגלוש עדרים / שבן מעקדה רואה קרני האיל... אל המוריה נהגתיך גופי יחידי / וקלו עלי כתף עצי המערכה..."), עיונים במשירי הפרוזדור הארוך, בהתגלות, בסופה, ב־מול הראי, במדוחים („וכך אמץ חונג ברכב־מדוחים: לכל חיזוי־קידה קימת חן־חן אקומה / ומימיני ומשמאלי יהיכו חיוכים...") ועיונים בסחרחורת.

בפרק האחרון מתייחס בהט לאחד העי־מותים האידיאיים־שיריים המרתקים של ימי הראשית בשירה הארצישראלית, שלונסקי מול **אורי צבי גרינברג**, ול־היפך („ומה בכך: אם כל מוקיון־פורים / את שם־הוידה זה יפריח / ולכל אני רוכב על חמורים / יהדדו: הורא משיח!...").

סיפרו של בהט, למרות שהוא מחמיץ את היחס שבין שירת שלונסקי ואורח חייו, ופוגם בחישוף דמות משורר זה לקורא בן זמננו, יש בו כמה פרקים, שיש בכוחם לשכלל את חווית הקריאה בשירי שלונסקי.

זוסמן

עזרא זוסמן, בן דורם של **שלונסקי** ו**אלתרמן**, לא זכה לעדנה ביקורתית רבה בחייו ובמותו. בסיפרו עיונים בשירת עזרה זוסמן •• מעניק ד"ר **ברוך לינק**

משורר זוסמן
הערב בא בנישכחות

מעט עדנה, כטוב מאוחר מאף פעם לא.

לינק בוחן את האספקטים הפואטיים המיוחדים בשירתו של עזרא זוסמן, דרך הליריות המאפיינת אותם, בשירים כמו סבריה בגשם וגבורות הטל. לינק בוחן את הקשרים שבין שירת זוסמן למציאות ולאסכולה הסימבוליסטית, ואת השירה ככוח גואל, כפי שזה משתקף בשירו אורי ניסן גנסין: („הערב כא בנשכחות השיח. / להומל לטרקלין המרוממים / פסע לאט לאט על פני השטיח / השחוק. קרב אליו דומם..."). לינק בוחן גם את הפגישה הבלתי־חדלה כימעט בשירי זוס־מן עם הטבע, האושר ויחסי הגוף עם הטבע. לא נפקד כאן פרק האהבה, והשפעתה של האשה על שירת המשורר, והעזרה שהאהבה מעניקה למשורר בהת־

• יעקב בהט — אברהם שלונסקי — חקר ועיון בשירתו ובהגותו; הוצאת יחדיו + דביר; 310 עמודים (כריכה רכה).

•• ברוך לינק — עיונים בשירת עזרא זוסמן; הוצאת אלף; 215 עמודים (כריכה רכה).

סקי — חקר ועיון בשירתו ובהגותו • מביא היצג לשירתו של המשורר, הנחשב על דור האבות והמייסדים של השירה העב־רית־ישראלית החדשה. בהט בוחן את מישנתו הפיוטית של שלונסקי, את מילונו הפיוטי, נפתולי אלוהים בשירתו ובהגותו ומורשת ישראל באלה.

בחינתו של בהט היא שיטחית למדי, תוך שהיא מתעלמת מהפחת שנערך לשי־רת שלונסקי בשנים שאחרי מותו. יחד עם זאת הוא בוחן נושאים כמו מוטיב העקדה בשירתו („זה פשר החזון בגלוש עדרים / שבן מעקדה רואה קרני האיל... אל המוריה נהגתיך גופי יחידי / וקלו עלי כתף עצי המערכה..."), עיונים במשירי הפרוזדור הארוך, בהתגלות, בסופה, ב־מול הראי, במדוחים („וכך אמץ חונג ברכב־מדוחים: לכל חיזוי־קידה קימת חן־חן אקומה / ומימיני ומשמאלי יהיכו חיוכים...") ועיונים בסחרחורת.

בפרק האחרון מתייחס בהט לאחד העי־מותים האידיאיים־שיריים המרתקים של ימי הראשית בשירה הארצישראלית, שלונסקי מול **אורי צבי גרינברג**, ול־היפך („ומה בכך: אם כל מוקיון־פורים / את שם־הוידה זה יפריח / ולכל אני רוכב על חמורים / יהדדו: הורא משיח!...").

סיפרו של בהט, למרות שהוא מחמיץ את היחס שבין שירת שלונסקי ואורח חייו, ופוגם בחישוף דמות משורר זה לקורא בן זמננו, יש בו כמה פרקים, שיש בכוחם לשכלל את חווית הקריאה בשירי שלונסקי.

ביקורת הביקורת

טעם רב קיים בסיפרו של **שמואל ורסס** ביקורת הביקורת • שבו הוא מע־ריך ובוחן את גילגולי הביקורת על יצירות סופרים עבריים שונים, במשך דור ושניים.

ורסס פותח בבחינת שירת **י"ל ג'** במיב־חן הדורות, ובודק את **מנדלי מ"ס** בראי הביקורת העברית, משווה בין **ברנר** ו**מנדלי** וסוקר את **ביאליק** של **ברנר** וביקורת הספורת העברית בעיניו של

סופר עליכם
חמישים שנות ביקורת

ח"נ ביאליק, ואת השלבים הראשונים שבחקר שירת ביאליק וכתיבתו.

פרק מרתק הוא הפרק הבוחן חמישים שנות ביקורת על יצירות **שלום עליכם**. פרק אחר סוקר את עולמו של המספר **א"א קבק** כמבקר וכמודל לסופר־מבקר. פרק הסיום של הספר מתייחס לשם נשכח מעט, **ישראל צינברג** — היסטוריון של ספרות ישראל.

יש בסיפרו של ורסס כוח של הענקת מימד־הזמן להתחזקותה והתעצמותה של הסיפורת העברית, סיפורת המעניקה לבי־קורת את זכות הקיום, והבחינה הרב תקו־פתית לסיפורת.

קורצווייל

אל ספריו של המבקר **ברוך קורצווייל** הצטרף באחרונה ספר חדש תחת הכותרת חיפוש הספרות הישראלית ••, שהוא בבחי־נת עוד כינוס של מאמרי ביקורת, שבהם בחן קורצווייל את ערכיה האמנותיים הרו־חניים של ספרות בני־הארץ משנות האר־בעים ועד לשנות השישים המאוחרות.

בספר זה בוחן קורצווייל את בעיות ה־יצירה הספרותית בישראל, את האספרוויות הגלומות בספרות זו והערות למהות דיוקנו של הסיפור הישראלי.

בחלק השני של הספר, על סופרים וספ־רים, בוחן קורצווייל את בחורשה אשר בגבעה של **ס' יזהר**, את כעשב השדה של **מרדכי טביב**, הוא הלך בשדות של **משה שמיר**, את סיפוריו של **יגאל מוסינזון** וסיפורי **בנימין תמוז**. הוא גם בוחן ומבקר את סיפורי ושירי **יהודה עמיחי** ו**דליה רביקוביץ**, ומבקר את החיים כמשל של **פינחס שדה**, ואת

• שמואל ורסס — ביקורת הביקורת; הוצאת יחדיו; 280 עמודים (כריכה רכה).

••ברוך קורצווייל — חיפוש הספרות הישראלית; הוצאת בר־אילן; 328 עמו־דים (כריכה קשה).

גבורתו של פחד המוות.

זוסמן, שבשירתו מושפע מהשואה ש־עברה על מישפחתו ועל יהודי אירופה, מתייחס באחד משיריו לשינוי שבראיית האלוהים, ולינק בוחן זאת בכלי הביקורת.

אין ספק ששירתו של זוסמן היתה ראויה להתייחסות ביקורתית, ודומה כי ברוך לינק רק החל בגאולת שירתו של משורר, שנחשב לאחד מהמגוריים שבבני דורו. לינק הצליח לחשוף טפח מביקורתה של אותה שירה.

משורר רוטש
מסע לעוצמות השירה

ספריהם של **נעמי פרנקל, יורם קניוק, עמוס עוז** ו**א"ב יהושע**. בגיספחים לספר, תחת הכותרת המוזה אינטה את משורר־הקץ נתנאל **מבקר קורצווייל** את שירו של **נתן זך** סוס העץ מיכאל.

אין ספק, שלמרות דיעות רבות שאינן נראות לכותב שורות אלה, אין ספר מאס־רים זה של קורצווייל מבייש את קודמיו, והוא מעניק מימד של פרספקטיבה לכמה מיצירות הספרות הישראלית בעשורי הש־נים של המדינה.

רטוש

בסיפרו השני בסידרה משוררים בגדול־תם, שכותרתו היא משוררי בשורה •, מביא המבקר **הלל ברזל**, חתך־אורך לשירה הישראלית בת־זמננו, החל ב**חיים נחמן ביאליק** וכלה ב**יהודה עמיחי**. בין המשוררים ששיריהם נסקרים בספר, בול־טת המסה על **שאול טשרניחובסקי** כקיל הסוניטות כז'אנר, והפרק על שירת **יונתן רטוש** גילוי — כסוי — גילוי.

במסה זו על שירת רטוש עורך ברזל מסע לעוצמותיה של שירה זו, תוך הש־וואת המאניפסטים האידיאולוגיים של רטוש במיסגרת התנועה הכנענית עם שירתו, שהיא פועל שוזה למאניפסטים אלה („ומי האיש אשר יוכל ויעמוד חיים — / — כרמי ימיו — / — כאבן הנברש האכזרית / הזאת —...) ברזל בוחן את הגלוי והכסוי שבשירת רטוש, ומוליך למסקנה שכישלונו של רטוש בעשיית נפשות לעמדותיו הבנענויות לא חזר על עצמו בעמדותיו השיריות, שבהן ניראה כאחד ממשיכי דרכו העיק־ריים של ביאליק, בשירה העברית, למ־רות חידושיו.

בפרק האחרון בספר, יהודה עמיחי: ה־הויה הזוגית, בוחן ברזל את הזוגיות שב־שירי המשורר, תוך שהוא מאזכר יצירות אחרונות שלו, בניגוד למבקרים אחרים, שהינם בעלי נטייה להתבצר בשיריו הרא־שונים של משורר זה. ברזל אף מגדיר את הרומן של עמיחי מי יתנני מלון כרומן בנוסח של היפריאליזם ומשווה את הפרוזה של עמיחי עם כתיבת החרחים שלו.

בסיפרו של ברזל מצויות מסות נוספות, המתייחסות לשירים של **ישראל אפרת, שמעון הלקין, נתן אלתרמן, אבות ישורון, אמיר גלבוע** ומשוררים אח־רים.

• הלל ברזל — **משוררי בשורה**; הו־צאת יחדיו; 336 עמודים (כריכה רכה).

מאת דן טומר

מועדון חדש בכל שבוע

מדוע הם צצים כפיטריות
כמה עולה לבלות שם? מניין לאנשים הכסף לבלות שם?

מאת **נירה גל**

ב אחד מתיקי הגירושין האחרונים שלף עורך־הדין של האשה כרטיסי־חבר של כל מיני מועדוני־חברים סגורים, שבהם היו האשה ובעלה חברים. על סמך כר־טיסים אלה ניסה עורך־הדין לתבוע מהבעל מזונות גבוהים במיוחד, בנמקו כי היותם של בני הזוג חב־רים במועדונים האלה, מהווה הר־אה לסטאטוס החברתי הגבוה ש־דרש ניהול רמת־חיים גבוהה ב־מיוחד. הבעל נאלץ לבטוח לשלם מי מזונות גבוהים.

התביעה הזאת אינה מפתיעה כל מי שניצב בלילה כלשהו מול ה־כניסה לאחד המועדונים מסוג זה. הוא יכול להבחין במכוניות פאר העומדות מול המועדון, מתוכן נש־פכים גברים מעונבים לבושים לפי צו האופנה האחרון באירופה, ו־עליהם תלויות בדרך־כלל יפהפיות עטופות בביגדי־מיני מוזהבים ו־שיערן מטופח.

הם נכנסים דרך הכניסה, שעליה מופקד גברתן, משם עוברים דרך דלת מסתובבת המאפשרת כניסה רק אחרי שלחצו בפעמון והזדהו. בכניסה הנוספת, בפואייה, הם נד־רשים להוציא כרטיס המאשר כי הם חברים במועדון ושילמו את דמי־החבר השנתיים, ורק אחר־כך הם נכנסים מאושרים להיכל ה־יוקרה.

„פה ממש אמריקה," הצהיר רפי שאולי, מי שהתחיל בארץ בשיטת המועדונים הסגורים ומיסעדות־ה־צמרת. הוא צדק. בתקופה האחרו־נה צצים מועדונים סגורים ומיס־עדות כמו פטריות אחרי גשם. המשותף לכולם הוא שהם אינם עוד סתם מועדון נוסף, אלא מוע־דון ומיסעדה שהושקעו בהם המון מחשבה, דמיון וכסף, וכולם מ־כוונים לקהל השוחר בילויים ב־רמה גבוהה, שכסף אינו מהווה עבורו בעיה. וקהל זה ממלא את המקומות החדשים בהמוניו.

אפוקליפסה

מועדון החברים החדש, כפי שהוא נראה במפלס העליון, המשמש כבר ומיסעדה. הרקדנית אלה סלע מחוללת על רחבת־הריקודים בקומה התחתונה. המועדון מעדיף לעבוד ריק, ולא לפתוח את שעריו לקהל הרחב. בינתיים הוא ערוך מסיבות המיועדות ליחסי־ציבור ולאירועים מיוחדים.

מה קרה? מדוע דווקא עכשיו? מיהו הקהל הממלא מדי ערב את המקומות האלה? מניין לקחו אנ־שים כספים בסדר גודל של בין 250 אלף דולר ועד 600 אלף דולר והשקיעו אותם במועדון? למה הם מצפים?

כעשרים מועדונים ומיסעדות נפתחו בחודשים האחרונים, מהם

מיסבאה

היא היום המקום שנחשב ל־IN ביותר בתל־אביב. כאן - המיפלס התחתון של המיסבאה. בתמונה למעלה משמאל: הרקדנית סיגי סלע וחברתה לוגמות שם בירה. לאחרונה חולקו למבקרים הקבועים כרטיסי־חבר, כדי לאפשר פלקציה של אנשים, וזאת מבלי לשלם דמי־חברות שנתיים. ניתן לסיים ערב ב־המיסבאה במחיר 400 שקל, כולל ארוחה ומשקה.

אחרי הגשם? מי הולך לשם?

הכסף המושקע בהם? ומניין

15 רק בתל־אביב. כמה מקומות שהיו ידועים כמקומות־נפל חיד־שו פניהם והפכו להצלחות כבירות, כמו המיסבאת, קולנוע דן הישן, שהפך למיקדש של רוק, גן הוואי שבלילות אי־אפשר להכניס שם סיכה מרוב צפיפות, גם לדיזנ־גוף־סנטר המתפתח קם מועדון חדש בשם הזריחה.

מיסעדות ובתי־קפה השתמשו ב־מוניטין הישנים, הוסיפו תפאורה חדשה והתוצאה — קפה רוול ה־ישן שהפך לרוול המחודש, וקפה פילץ התחדש בעזרת תקציב של 350 אלף דולר וגובה 135 שקל עבור קפה ועוגה, וכ־520 שקל לארוחה הכוללת מרק וצלעות. שני בתי הקפה האלה מלאים עד אפס מקום.

פאב הבירה בנוסח המערב ה־פרוע שנקרא הכירכרה רוכב היום על גל הצלחה עצום, למרות שמ־די יום מגיעות תלונות על המקום כי האוכל גרוע, השירות מתחת

הכירכרה

היא פאב־מיסעדה, הבנוי בנוסח המערב הפרוע. למעלה: טבח המיסעדה בכניסה. למטה: הבר. למרות שהשירות יקר, המחירים גבוהים והאוכל ברמה ירודה — ממשיך הקהל לזרום. **הכירכרה** היא בבעלות **מפעלי הבירה** שהסתחררו מההצלחה ומזלזלים בלקוחות.

הבית ברחוב ש"ם

היא מוקד הבילויים החדש של שכונת נווה־צדק המת־פתחת. בתמונה למעלה: שחי מלצריות בתילבושות אורגנדין. למטה: הכניסה לבית. המקום מספק לאורחיו ערב־ערב תוכנית אמנותית בלתי־צפויה, והיא מהווה את הסנונית הראשונה שתעביר את חיי־הלילה לאיזור.

לכל ביקורת המחירים גבוהים. למרות שארוחה הכוללת המבורגר, סלט וכוס קפה עולה 800 שקל, הקהל נהר לשם בהמוניו.

המיטבח היפאני פלש לתל־אביב כדי לספק את רעבונו של הישר־אלי למשהו שונה. וכך, באווירה עשירה ויוקרתית, הוא יכול לל־טף את האגו שלו במאכלים יפא־ניים לפי כל כללי הטקס.

במקום המועדון של רפי שאולי, שנשרף, עומד לקום מועדון־חב־רים חדש, סגור ויוקרתי. בנווה־צדק המתפתחת הוקם על חורבות בית בסגנון הישן מקום הנקרא הבית ברחוב ש"ם. איש הפיצריות מנפרד כץ גם הוא קפץ על העג־לה, ובטיילת המתחדשת של תל־אביב הוא מכין מיסעדה חדשה בסגנון איטלקי עם תפאורה מתק־תקת וצבעי ורוד, שתמשוך את הישראלי הדורש עבור כספו תפ־אורה יפה נוסף לאוכל.

בזכות הבורסה והאינפלציה

ה משותף לכולם היא העוב־דה שכל בעלי המקומות ה־חדשים האלה מכנים את המקום שלהם „מקום יוקרתי." כולם הש־קיעו כסף רב. מניין הכסף? מאיר ארבל, בעל הרוטשילדס פאב ואחד מבעליו של הבית ברחוב ש"ם, הוא כלכלן במיקצועו ומנסה לה־סביר את התופעה.

טוען מאיר ארבל:

למה דווקא עכשיו? ובכן, לבע־לי העסקים היתה תחושה שעל־ידי העלאת הרמה, כלומר החלפת המקומות הקיימים במקומות בעלי רמה גבוהה יותר. הם יעשו כסף. הבורסה והאינפלציה יצרו תחושה של כסף קל שלא בא מעבודה. וכסף שבא בקלות, קל להיפרד ממנו בקלות.

לאנשים הבונים היום מועדונים ומיסעדות יש כסף. הכסף להשקעה גדל בצורה דראסטית, ריווחי ה־בורסה והאינפלציה יצרו היצע גדול של כסף, שחלק ממנו הושקע במכוניות חדשות, חלק במכשירי וידיאו, וחלקו מושקע במקומות בילוי. מי שלא יתחדש ולא יתן רמה גבוהה — יפול. בדיוק כמו חנויות המכולות שהוחלפו בסופר־מרקטים. המקומות הנפתחים היום הם כבר ברמה אחרת. זה לא עוד מיסעדה ועוד מועדון. היום יש אנשים שיש להם הרבה כסף להור־ציא, והם דורשים רמה גבוהה.

היום אפילו שכיר שהצליח ל־חסוך לפני ארבע שנים, יש לו כסף נזיל יותר ממה שהוא צריך. והוא מוציא אותו במועדונים. ה־מצב הכלכלי של המדינה גרוע, אבל לציבור הרחב יש הרבה כסף. יש בתל־אביב אוכלוסית מבלים של כ־5000 איש קבועים, הרוו־צים בחידושים תמידיים והם ה־מפרנסים את המקומות.

במקומות הושקעו רעיונות ומח־שבה. אם קודם לקחו מאדם כסף ונתנו לו ארבעה קירות עירומים ר־שולחן, היום נותנים לו תפאורה, תחושה של דמיון ועושר. כל מקום חדש בונה עצמו לסוג מסויים של קהל וממנו הוא חי. ישנו מר־עדון מסויים בתל־אביב, בדיזנגוף, שלידו תיראה את כל מכוניות־הפאר המנקרות עיניים. המועדון הזה פנה לשיכבה מסויימת של הנוברו־רישים האמיתיים — הם בע־לי הבאסטות בשוק וסוחרים שב־כיסם מתגלגל הרבה כסף. המוע־דון הזה מתייחס אליהם, נותן להם תחושה שאצלו הכל מבריק ונוצץ, מין תחושה של עושר. המועדון נחשב למועדון סגור, וזה נותן לאותם נוברו־רישים הרגשה שהם מבלים בצמרת.

הרוטשילד"ס פאב מכוון לזרי־קים הטובים של תל־אביב, ולא החטיא את מטרתו. הקולוסיאום

(המשך בעמוד 68)

סוקיאקי הוא שמה של מיסעדה יפאנית חדשה, שאגף אחד שלה מבוסס על מזון יפאני המתבשל לעיני הסועד. המיסעדה מיועדת לאנשי־עסקים, בעלי חשבון־הוצאות פתוח, הרוצים לגמור עסקים במיסעדה, ומשלמים עד 1000 שקל לסועד. אלה הם אורחים קבועים במקום.

(המשך מעמוד 67)

ניסה לפנות לקהל של רפי שאולי או של תל־אביב הקטנה. מהר מאוד נוכח אותו קהל שהמקום אינו מתאים לו, נטש אותו וכדי למלא את המקום החלו להכניס לשם את הקהל האמיתי, הצעיר, תאב הרעש, שתאם לו להפליא.

כל המועדונים הסגורים שנפתחו בתקופה האחרונה ניסו לעשות שני דברים: ליצור להם קהל שלהם על־ידי סגירת המועדון לחברים בלבד. הם חשבו שאם רפי שאולי הצליח פעם אחת, כולם יצליחו. אבל לדעתי אין בישראל מקום ל־קלאבים סגורים, כי כאן אין לזה תודעה כמו באנגליה. שם התו־פעה היא בעלת שורשים ומסורת של מאות שנים. העשירים הג־דולים האמיתיים של הארץ הזאת מבלים במלונות הגדולים ובמיס־דות־פאר כמו אקרופוליס, קסבה, אולימפיה דולפין ואלהמברה.

60 אחוז מהאוכלוסיה כלל אינו מבלה, ומסתפק בצפיה בטלוויזיה וראיית סרט מדי פעם. 40 האחוז הנותרים הם אלה המבלים ומחזי־קים את תעשיית הבידור והאוכל. הישראלי הזה, הנודד, אוהב לפי רגע מקומות חדשים ולנטוש אותם אחר־כך לטובת חידוש אחר.

אצלי, בבית ברחוב ש"ס, יכול אדם להוציא על ארוחה צרפתית טובה באגף המיסעדה 600 שקל לאיש, ובאגף אחר יכול אדם נח־מד, שאין בכיסו כסף רב, להזי־ציא 200 שקל ולבלות את הערב על כוסית משקה בלבד.

השקענו כאן 250 אלף דולר. ה־סיבות החלו נרשמים כחברים. היום, נוסף לחברים הקבועים ש־מיספרם מסתכם בכמאה, מבלים פה מדי ערב דוגמניות, אופנאים עורכי־דין, אנשי בימה והמסיבנים הקבועים הנמצאים בכל אירוע.

להיות חבר במועדון אפוקליפסה עולה 360 דולר לשנה, וכרטיס־כניסה לאורחים המלווים בחברים עולה 400 שקל לאיש. תה ועוגה של שעה 5 עולה 100 דולר לאיש.

את ריבוי המועדונים מס־ביר ג'ורג' קסוס:

לפני כמה שנים היו מקומות יוקרתיים בתל־אביב כמו טיפנים, מנדים, פרדריקה, שרתון ומרבד הקסמים. באה תקופה שהמועדונים האלה או נסגרו או נשרפו. תל־אביב זקוקה היום למועדונים טו־בים, כי לאנשים נמאס ללכת לפי־צריות ולסתם מיסעדות. היום רו־צים בילוי המשלב אוכל, ריקודים ושתיה.

הישראלי אוהב מועדונים סגו־רים. זה נותן לו להרגיש במעמד מסויים, גבוה. היום, כשאתה פותח ארנק של ישראלי, אתה מוצא בו כרטיסי־אשראי וכמובן כרטיס־חבר במועדון מסויים. אצל ישראלים רבים הכרטיס הזה הוא סמל לעור־שר ולסטאטוס חברתי.

אם אתה חבר במועדון אתה IN. זה משייך אותך לקבוצה של גבח־רי העם. כמו שהעם אוהב להיות בפרמיירות, כי הם נבחרו מתוך כלל גדול. היום הגיעה תקופה שיש לנו הרגשה שאנשים מחפ־שים מקומות לבלות. דווקא בגלל המצב הביטחוני התכלכלי הגרוע

רוזל המירפסת המחודשת של קפה רוזל המחודש מושכת אליה קהל מבוגרים רב. הקפה מלא עד אפס מקום ברוב שעות היום, בעיקר בלקוחות הקבועים של בתי־הקפה ורד ורחל הישנים.

קהל שבא אלי הוא קהל שאני והוא באותו ראש. סוג הקהל ש־אני ממילא לא רוצה אותו כאן בא, נכנס, רואה שהאווירה לא מת־אימה לו ומסתלק בעצמו. אלינו באה הבוהמה הטובה, הכוללת אמ־נים ואנשים מכל תחומי האמנות בארץ.

עד כאן דבריו של מאיר ארי־בל, מבעלי הבית ברחוב ש"ס.

נבחרי העם

מועדון אחר שצץ לאחרונה הוא מועדון־החברים אפוקלי־פסה. אחד מבעלי המועדון, אזרח צרפתי בעל רשת סופרמרקטים ב־צרפת, לא התקשה להשיג חצי מיליון דולר כדי להשקיע במוע־דון שבו ברזים מצופים בזהב טהור. השותפים, בן שושן וג'ורג' קסוס ייעדו את מועדון־החברים שלהם לאנשי־עסקים, עורכי־דין, מנהלי חברות ובנקים. בינתיים מעטים החברים בו. לאחרונה החלו הבעלים עורכים מדי שבוע מסי־בות המלוות ביחסי־ציבור טובים, שמטרתן למשוך קליינטים וחב־רים. והשיטה אכן החלה לפעול. אנשים אשר רצו להתחכך במ־אנשים מחפשים דרך להתפרק. אנשים רוצים לראות את תל־אביב כמו שהיתה פעם.

המועדון שלי מיועד לאנשים היכולים להרשות לעצמם לבלות, לאכול ולשלם טוב. בארץ יש אנ־שים עם חשבון־הוצאות פתוח, ש־רוצים לסגור עסקים על ארוחה טובה במיסעדה. אצלי יש להם טלפון ליד השולחן לניהול העס־קים. באים הנה יהלומנים, אנשי בורסה, עורכי־דין, מנהלי חברות ומצליחנים מבחינה כלכלית. האנ־שים האלה רוצים לבוא אלי ולפ־גוש רק את האנשים שהם רוצים, לכן השקעתי כל־כך הרבה מבחינה ארכיטקטונית.

עד כאן דבריו של ג'ורג' קסוס, מבעלי אפוקליפסה.

מטרופולין גסטרונומי

בהשקעה של 600 אלף דולר נבנתה בסוף רחוב דיזנגוף מיסעדה יפאנית של רמה גבוהה, בניהולו של ג'קי רונן, שהמיס־דה שלו, ג'קי אונאסיס, הפכה כבר לשם דבר. מסביר ג'קי רונן: "ה־קהל הישראלי אוהב לאכול, ובז־מן האחרון למדו לאכול ברמה גבוהה. אנשי־העסקים דורשים ה־יום איכות עבור התשלום. האוכ־לוסיה שבאה אלי לא תלויה ב־תלושי משכורת. אלה אנשים עם חשבון־הוצאות פתוח, ובעלי כסף שבא להם או מהבורסה או מהע־סקים.

"הקהל הישראלי הטוב למד לג־מור עסקים במיסעדה במקום ב־מישרד. המיסעדה שלי מיועדת ל־אנשי־עסקים, לתיירים בעלי רמה גבוהה, אנשי שגרירות וקהל ישר־אלי טוב שיודע להעריך אוכל טוב ומוכן לשלם בשביל זה. תפריט אצלי עולה בין 700 ל־1000 שקל לאדם, לא כולל יין. אני חושב שתל־אביב היא מטרופולין בינ־לאומי, והיום היא כזאת גם ב־נושא הגסטרונומי."

רפי שאולי מסביר שהיום זאת לא בעיה להשקיע במקום טוב. אם נכנסים כמה שותפים, ניתן להשקיע סכומים שיאפשרו הקמת מועדונים או מיסעדות ברמה גבו־הה. "באשר סכום ההשקעה מתחלק בין כמה שותפים, הסכום לכל אחד תו אצלי. אפשר להכניס למועדון שלי עד 3000 איש, עם ארוחת־צהריים על רמה גבוהה, פסנתרן ינגן לקהל הסולידי ובערב המקום ישמש דיסקוטק למי שרוצה לר־קוד.

"אצלי המיסעדה היא סגורה. יש בחוץ טלוויזיה במעגל סגור, אנחנו לא ניתן לאדם שלבוש ש־לא בהתאם להיכנס לכאן. אם בחור־רה לא לבושה יפה, לא תיכנס. לקליינטים שלי הם בעלי פנקס הוצאות פתוח. למי שאין כסף לא יבוא אלי. כך אני אמנע כני־סה מאנשים שאני לא מעוניין בהם. אצלי לא יושבים לכוס קפה, וזה לא פאב. אצלי המלצריות כו־לן מפינלנד, כולן על רמה. בערב תעלה הכניסה 7000 שקל לזוג, כולל משקה ראשון, ובמיסעדה ה־אירופאית שלי בערך 15000 שקל לזוג בלי משקאות."

גם המועדון היוקרתי החדש ב־נתניה, ששמו הנקודה, מייעד את עצמו לאנשי־עסקים ברמה

הנקודה הוא מועדון יוקרתי חדש, שנפתח בנתניה, שהחליטה כי גם לה מגיע משהו יוקרתי. את המועדון מייעדים הבעלים לאנשי בורסה ועסקים. למרות המחירים הסבירים — 700 שקל מחיר ארוחה לאיש — הם מתעקשים לקרוא לו "מועדון־היוקרה".

אינו גדול, וכולם עושים כסף," אומר שאולי.

יצרן האופנה רפי אוחנה החליט שהוא רוצה עסק נוסף, והחליט לפתוח בדיזנגוף סנטר מועדון בשם הזדיחה. "המקום הזה מיועד לכל אנשי־הצמרת של עולם האופנה ב־ארץ. אני רוצה להפוך את המקום למקום סגור של תצוגות אופנה, כי בבתי־המלון התצוגות פתוחות וכל מעתיק יכול להיכנס ולהעתיק את הדגמים. אצלי, תוך כדי בילוי, יוכלו לסגור עסקים. על אנשים אלה בניתי את העסק הזה.

"מועדון היום זה הכסף הכי קל. גורפים הון. הקהל היום מוציא כסף רב על תצוגות בבתי־מלון, אז במקום בבתי־מלון שישים אר־גבוהה. בעל המועדון החדש, גיורא אצקוביץ', היה בעליו של מועדון המקום בנתניה, שהיה מיועד לצ־עירים. הוא החליט לעבור לגל מועדוני־היוקרה ופתח בזה ב־נתניה.

אומר גיורא איצקוביץ: "אצלנו כל שולחן מחובר לטלפון ישיר ל־בורסה, וכל איש־עסקים וברוקר יכול לשבת לארוחת־צהריים יוקר־תית ולנהל את עסקי הבורסה מהשולחן.

"נתניה היתה ידועה כעיר ה־יהלומים. מסתובבים כאן הרבה אנשי־עסקים שרוצים לנהל עיס־קות במיסעדות ובמועדונים בעלי רמה גבוהה, שכסף לא מהווה עבורם בעיה."

מסתבר שמהחירים של אותו מר־עדון אינם כל־כך יוקרתיים. ארו־חה טובה עולה כאן בסביבות 700 שקל לזוג. אבל העיקר שמוסיפים את המילה "יוקרה."

בזכות תורגמן

ורך־הדין צבי לידסקי, ה־מרבה לבלות במועדונים וב־מיסעדות, מנסה להסביר את התו־פעה מזווית שונה: "לא צריך לש־כוח שעד לפני כמה שנים היתה תל־אביב נסגרת בשעות מוקדמות, בגלל מדיניות היד הקשה של המיש־טרה. פשוט היו באים וסוגרים את המועדון או את המיסעדה. כל זה קרה כאשר מפקד מישטרת מחוז תל־אביב היה אריה איבצן. היום, בתקופתו של אברהם תורגמן כ־שמגיעות תלונות על מקום מסויים רושמים מכסימום דו"ח ומאלצים את הבעלים לשלם קנס כספי. לב־עלי העסקים כדאי לשלם את ה־קנס ומועדונים פתוחים עד השעות הקטנות של הלילה. בהחלט יש היום חיי לילה תוססים ביותר בתל־אביב."

תל־אביב לא התאוששה עדיין ממכת הקולוסיאום, והגה נלקח ב־קול תרועה גדולה קולנוע דן הישן והמוזנח, שבבעלותו של ה־קבלן רובינשטיין, והפך בניהולו של שוקי וייס, מנהל קפה דיצה לשעבר, למיקדש רוק. במקום הור־שקעו 450 אלף דולר. האולם נבנה במיוחד להופעות מוקלטות.

"המקום בנוי כאולם הופעות ברמה בינלאומית, ומיועד לקהל בן 30 עד 60," אומר שוקי וייס. "כניסה תעלה בין 200 ל־500 שקל, לפי רמת ההופעה. המקום מתפקד כבאר גדול נוסף, ויש כאן בוטי־קים שימכרו בגדים, משקפיים ר־תקליטי הלהקות המופיעות. בקי־צור ביזנס אחד גדול."

המסבאה היא היום המקום הכי סופולארי בתל־אביב. כי מי ש־חושב שהוא משהו נוהר לשם. יעקב טל, שהוא אחד הבעלים של המקום המצליח מסביר: "בזמן האחרון נאלצתי לחלק לאורחים הקבועים כרטיסי־חבר כדי לעשות סלקציה. נמאס לי לריב עם אנ־שים בפתח ולשקר שזה מקום סגור. אז עכשיו אני שולף כר־טיסי־חבר ולא נותן למי שלא מוצא חן בעיני להיכנס.

"אנחנו היינו מיסעדה שבהשקעה של 18 אלף דולר הפכה לפאב־מועדון מצליח. המחירים שלנו הם יחסית זולים. כוסית ויסקי עולה אצלי 133 שקל, כוס בירה עולה 70 שקל, ולבלות כאן ערב הכולל ארוחה ומשקאות עולה 400 שקל לאיש. היום מועדון זה עסק מצוי־יין. אצלנו יש מחזור של 300 איש בלילה, ומחזור הרוחחים ליום הוא 60 אלף שקל."

מצלמת אגפא ספורט בנרתיק הפלסטיק הקשיח והנוח לנשיאה, הגיעה לישראל!

AGFA sport

מצלמה עם מנוע במיוחד לנופש וטיולים!

באגפא ספורט מותקן מנוע אשר מבצע עבורך באופן
אוטומטי את העברת הסרט אחרי כל "קליק"!
כך תהיה בטוח שתוכל לצלם במהירות ברגעים בהם אין זמן
לחשוב פעמיים... קליק, וזהו!

הסנסור של מצלמת אגפא ספורט
פעולת הסנסור המהירה מונעת טישטוש התמונות
ומבטיחה איכות בפיתוח.

המבזק (פלאש) של מצלמת אגפא-ספורט
המבזק בנוי בגוף המצלמה וניתן להפרידו ממנה.

חינם! 3 סירטי אגפא 100 בקנותך מצלמת אגפא-ספורט.

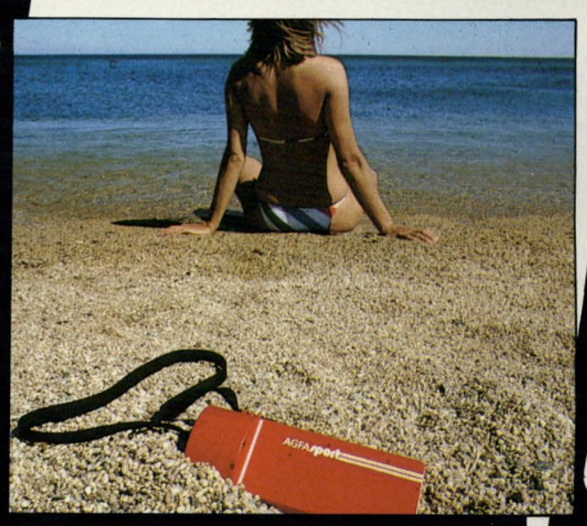

עם אגפא זה מצליח

Agfa

איכות, יופי עם מוצרי

מיקסמת- ברז הקסמים של חמת

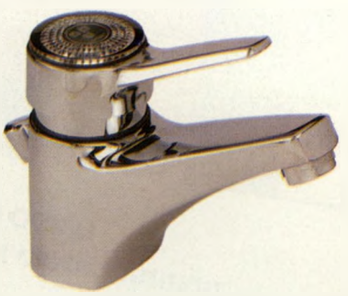

ברז משוכלל עם זרוע הפעלה יחידה, השולטת שליטה מלאה בויסות חום המים ובעל מנגנון קרמי עמיד במיוחד. התקנתו פשוטה ופעולתו שקטה. לראשונה מתוצרת "כחול לבן" ברז העשוי במיטב המסורת העולמית של ברזים מעולים. להשיג במבחר דגמים: למטבח, לאמבטיה, לכיור הרחצה, למקלחת ולבִידֵה, עם אחריות ל־5 שנים. "מיקסמת" – קסם אמיתי שאינו אחיזת עינים.

הכלים החדשים של חרסה

דגם "אמלפי" – עיצוב אירופאי אופנתי בעל קוים ישרים אך רכים, לאוהבי הסגנון המודרני.

דגם "לידור" – עיצוב איטלקי חדיש בעל קו מעוגל לאוהבי הסגנון הרומנטי.

שני הדגמים במגוון צבעים אופנתיים מותאמים לאריחים המובחרים של "חרסה" ו"ברבור".

מוצרי חרסה הופכים כל חדר שירותים למודרני.

וסגנון בביתך
היופרה מבית סולפור

אריחי ברבור
ההברקה האחרונה
בשרותים ובמטבח

ניתם מערכות חדמית

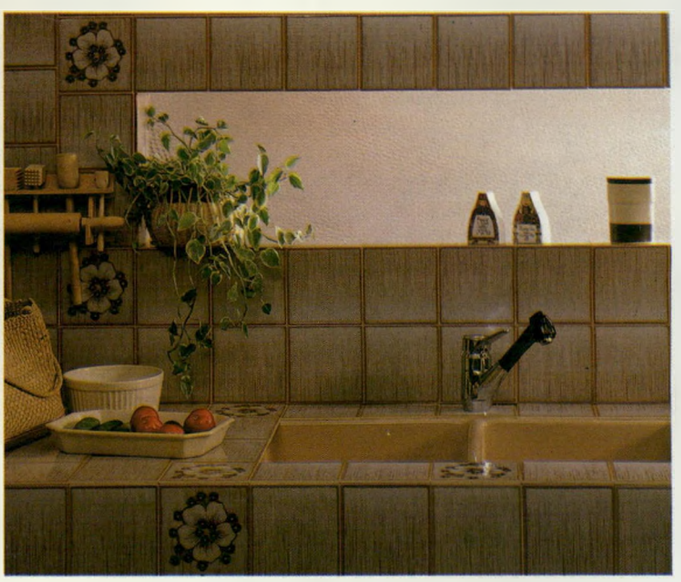

משרים הרגשה של רעננות ונקיון,
קלים לניקוי ועמידים בפני שחיקה.
להשיג במבחר צבעים ובעיצובים
אופנתיים (חלקם מעוטרים בציורי יד).

אריחי היופרה של ברבור מחומרים
מעולים, לציפוי קירות ורצפות
בשרותים ובמטבח,
מותאמים לפריטי
חרסה ואחרים.

סולפור
חברה לשווק וקניות בעים

אולמי תצוגה "סולכור 99"
ירושלים: שלומציון המלכה 3
טל' ל/02-233366
תל אביב: המלך גורג' 49
טל' 03-299313/4
חיפה: ככר סולל בונה
טל' 04-669151

חלק מהנוף...

אילת, המצפה התת-ימי

ישראכרט אלא מה.

תוכניות מועדפות

בטלוויזיה הישראלית

יום רביעי

23. 3

● **חלל: סלייט 7 (6.45 — שידור בצבע, מדבר ערבית).** במיסגרת התוכנית חידושים והמצאות, סירטון על סלייט 7 — מיבצע החלל המשותף לצרפת ולברית־המועצות, שנשא פרי בתחומי מדע שונים.

● **סידרה קומית: רוזה (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק בדיודותה של אידה.

● **סרט קולנוע: המיראט האדום (10,05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סרט הרפתקות עלית אודות פיראט המטיל אימה בלחומות ותרנים של אוניות. עם השניים מופיעה גם השחקנית וירג'יניה מאיו. הבימאי הוא ז'אק טורנר. הסרט הופק ב־1952.

יום חמישי

24. 3

● **רפואה: מדוע זה קרה דונקא לי (9.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סרט־תעודה על ילדים שלקו במחלת הלוקמיה. ילדים והוריהם מספרים על הדרך שבה הם, המישפחות ואף החברים — מתמודדים עם המחלה ועם הבעיות שהיא מעוררת. הסרט נוגע גם בדרכי הטיפול במחלה ובתוצאותיה.

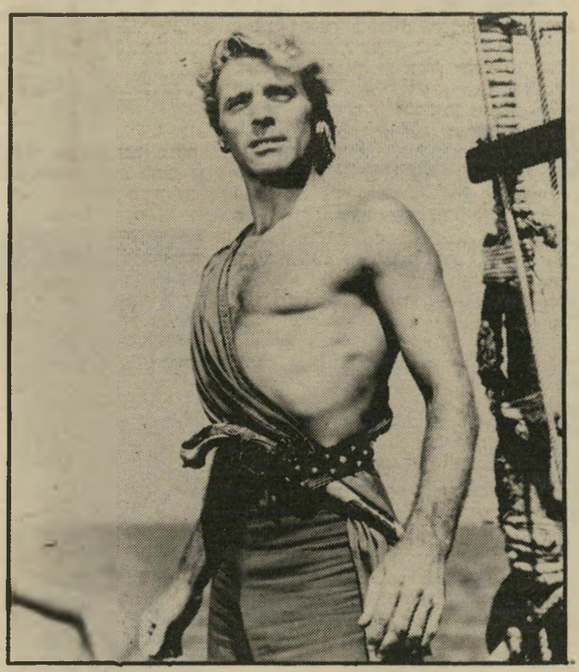

לנקסטר: הפיראט האדום
יום רביעי, שעה 10.05

רחבי הים־הקאריבי, ועל השתלבותו בשיחרור מושבה ספרדית מידיו של מושל עריץ. ברט לנקסטר בתפקיד הפיראט מציג בסרט זה את כישוריו באקרובטיקה. איתו מופיע שחקן אילם, ניק קראוואט שמו, אף הוא בעל יכולת מרשימה באקרובטיקה. השניים מראים זריזות מפליאה בסייף, בקרבות־אגרופים ובדילוגים מעל

● **סידרה דרמאתית: ברית עלומים (10.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק שני בסידרה בת חמישה פרקים, המבוססת על ספרה האוטוביוגראפי של הסופרת האנגליה ורה ברייטן. בפרק זה אהבתם של ורה ורלנד מגוייס ליחידה קרבית ונשלח לצרפת, למילחמה העולמית. ורה מתחילה את לימודיה באוקספורד בהתלהבות.

● **סידרה קומית: שלושה בדירה אחת (11.10 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק ג'ק מחפש עבודה ממשיך בהרפתקותיהם העליזות של שתי צעירות וצעיר, המחלקים ביניהם דירה ובעלי הדירה.

יום שישי

25. 3

● **סרטים מצויירים מיקי דונלד (3.00 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סרטים מצויירים עם

מישדרים לערב פסח

8.00 — מהדורת חדשות מקוצרת.

8.15 — קונצרט לערב החג.

8.45 — סדר־פסח בקבוצת כפר־שילה, בהנחיית שמואל אביזוהר־הכהן.

9.55 — סרט־קולנוע: „ה־שיגעון המופלא", מלודראמה בהשתתפות ג'יין ויימן ורוק האדסון.

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 23. 3

● **קומדיה בישית: ברני מיכר (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה חדשה המחליפה את בנסון, בכיכובו של הל לינדון, המגלם בלש ממישטרת ניו־יורק, הנתקל במיסגרת עבודתו בטיפוסים שונים ומוזרים ונקלע לסיטואציות קומיות.

● **דראמה: חודש בכפר (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סונזה יורק מגלמת את תפקידה של נטלי סטרובנה, בסידרה על־פי סיפרו של איוואן טורגרב, המתרחשת ברוסיה הצארית. לצידה משתתפים השחקנים לינדה תורסון, מייקל פול, פמלה גרייס ודוגלאס מלווין.

יום חמישי 24. 3

● **אנימציה: הנס כריסטיאן אנדרסן (5.35 — שני הערוצים — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה הממחישה את אגדותיו הקלאסיות של הסופר הדני בן המאה ה־19. אגדותיו של אנדרסן נחשבות עד היום ליפות ולמובחרות בספרות הילדים.

● **שעשועון: 5 × 5 (7.00 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 60 דקות, מדבר ערבית).** חידונים ושעשועונים בהפקה עצמית של הטלוויזיה הירדנית. התחרויות והחידונים נערכים בכל פעם בין עובדי מוסד ציבורי אחר, והזוכים יוצאים מן האולפן ברכוש גדול — טיסות לחו"ל, מכשירי טלוויזיה, מקררים, תנורים, מכונות־תפירה ועוד ועוד.

יום שישי 25. 3

● **לילדים: לאסי (12.30 בצהריים — שני הערוצים — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית).** פרקים חדשים בסידרת הילדים המפורסמת ביותר על הכלבה לאסי, הממשיכה לשעשע ולהקסים בהרפתקותיה את צופי הטלוויזיה בכל העולם.

יום שבת 26. 3

● **לילדים: קשת בענן (6.15 — ערוץ 3 — בצבע, 20 דקות, מדבר ערבית).** סידרה לילדים בכיכובם של בובה ושחקנית, הדומה במתכונתה לתוכנית הילדים המפורסמת בטלוויזיה הישראלית בערבית סמי וסוסו. היא מספרת סיפורי־ילדים באמצעי־המחשה שונים.

● **קולנוע: פסטיבל סירטי־קולנוע (10.15 — ערוץ 6 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סירטי־קולנוע מעולים, ישנים וגם חדשים יחסית, מאולפני בריטניה וארצות־הברית.

יום ראשון 27. 3

● **סידרה מרתקת: לא יאמן (6.20 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה אמריקאית פופולארית, המצולמת באולפן־טלוויזיה בנוכחות קהל. תופעות ומעשים מדהימים ועוצרי־נשימה, שיאים עולמיים בתחומים שונים וכישרונות נדירים. ברוב הקטעים אין צורך לדעת אנגלית כדי להבין את המתרחש על המסך הקטן.

● **סידרה עלילתית: שוגון (9.10 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** על מעלליהם של האירופים הראשונים ביפאן, במאה ה־17, על־פי סיפרו של ג'יימס קליוול.

יום שני 28. 3

● **אנימציה: אבוט וקוסטלו (6.10 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 15 דקות, מדבר אנגלית).** סידרת אנימציה חביבה, שגיבוריה הם שני הקומיקאים שעשו חיל בקולנוע בשנות הארבעים והחמישים, בוט אבוט ולו קוסטלו.

● **קומדיה: החצי השני (8.30 — ערוץ 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה קומית בריטית, שבמרכזה חברי־פרלמנט מן האולפן הגבוהה המאורס לנערה מפונקת ועשירה, אך מתיידד בו־זמנית עם דוגמנית יפה, שצמחה בשכונת־עוני.

יום שלישי 29. 3

● **לילדים: היידי בת ההרים (6.10 — ערוץ 3 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית).** סיפורה של יוהנה ספיירי, היידי, הוא ספר הילדים הפופולארי ביותר בעולם ותורגם ל־40 שפות. כאן הוא מובא בגירסה דוברת אנגלית, שצולמה במקומות התרחשות העלילה — שוויץ וגרמניה. מככבים בסידרה: קטיה פוליטין, סטיפן ארפגוס וריינייה דלטגון.

הדמויות המוכרות והאהובות על ילדים של וולט דיסני.

● **סרט ערבי: ימינו היפים (5.32 — שחור־לבן, מדבר אנגלית).** סיפורה של נערה גלמודה הבאה לגור בשכנותם של שלושה סטודנטים, המתחרים ביניהם נואשות על אהבתה. היא מתאהבת באחד מהם, ואהבה זו היא קרן־אור יחידה בחייה. מככבים: פתן חממה, עבד אל־חלים חאפז, עומר אל־שריף, ואחמד רמזי.

● **ביידור: שעה עם שלמה ארצי (9.15 — שידור בצבע, מדבר עברית).** תוכנית־ביידור בכיכובו של הבדרן־זמר שלמה ארצי ואורחיו.

● **סרט קולנוע: אני אוהב את גרושתי (10.15 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** קומדיה רומנטית של הבימאי פול מזורסקי, העוסקת בפרקליט צעיר שאשתו עוזבת אותו, אחרי שהיא מפתיעה אותו במיטה עם מזכירתו. אלא שלפרקליט יש בעייה:

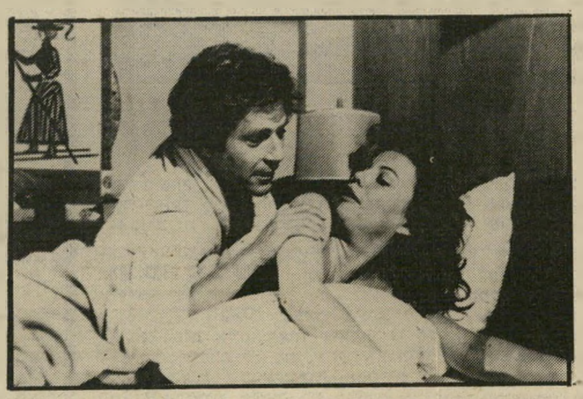

אנספק וסיגל: אני אוהב את גרושתי
יום שישי, שעה 10.15

הוא אוהב את גרושתו. הוא מנסה בכל דרך אפשרית להחזיבה אל חיקו, מטריד אותה ללא הרף, מתיידד עם הידיד החדש שלה, שהוא היפי בעל מינהגים חופשיים, ועושה כל שעולה על דעתו כדי שגרושתו תשוב לאהוב אותו. בתפקידים הראשיים: ג'ורג' סיגל בתפקיד הפרקליט, סוזן אנספק — רעייתו, קריס קריסטופרסון בתפקיד ההיפי, מארשה מייסון בתפקיד ידידת הפרקליט מנעוריהם. המנסה לנחמו אחרי גירושיו, ושלי וינטרס. הסרט הופק ב־1973.

שבת

26. 3

● **סידרה: ימים מאושרים (8.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה המשעשעת על הווי הנוער בארצות־הברית של שנות החמישים. שם הפרק: קשה להיפרד. ריצ'י וחברתו נפרדים, אלא שהפרידה אינה סופית.

● **דראמה: הרכבת של 5.48 (10.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** האחרון בשלישיית הסיפורים המצולמים של הסופר האמריקאי ג'ון צ'יבר. הרכבת של 5.48 מסיעה יום־יום את ג'ון בלייק ממישרדו שבמנהטן על עיירת מגוריו שדי־היל, המוכרת לנו משני סיפוריו הקודמים של צ'יבר. ג'ון בלייק מוצא בה יום אחד — באחת מנסיעותיו הביתה — את מזכירתו־לשעבר, הנעניית הפעם לחיזוריו. המזכירה־לשעבר מנסה לנקום בג'ון, על שלדעתה לא התייחס אליה בהגינות. השחקן לורנס לאקי־נביל משחק בתפקיד ג'ון בלייק, ומרי ברטי־הארט מגלמת את תפקיד המזכירה הצעירה.

● **סידרה קומית: ניין וישלמר (11.30 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** הפרק הצלף ממשיך בסידרה הטלוויזיונית של בדיחות ופארודיות. בפרק זה מתגלה ג'וני בתור צלף מעולה, הפוגע בכל המטרות.

(המשך מעמוד 13)

ואיש לא יזיל על כך דימעה — מלבד משלם־המיסים האמריקאי, כמובן.

ואולי לא יהיה כסף, ויהיה צורך לסיים את המתנחלים בלי כל פיצוי. גם עליכך לא נתעצב.

■ ■ ■

דרי הדברים הם, ביסודו של דבר, פשוטים בתכלית:

או שיתרחשו דברים אשר ישכנעו את הרוב הגדול בישראל שאפשר ושכדאי לעשות שלום, או שלא יתרחשו דברים כאלה.

אם יתרחשו — דעת־הקהל בארץ תשתנה באופן דרמאתי, מן הקצה אל הקצה, כפי שקרה בלילה שבו ירד אנוור אל־סאדאת מן המטוס בלוד.

אם זה יקרה, דעת־הקהל החדשה תעניק לממשלה — תהיה אשר תהיה — את העוצמה המעשית והנפשית הדרושה כדי להחליט על הוצאת 100 אלף יהודים מן הגדה, וגם על הוצאת 200 אלף. המתנחלים יימצאו את עצמם מנותקים מן הצד בור, שנואים כאויבי־השלום ובוויים כתובעי־פיצויים. הם יקפלו את הזנב בין הרגליים, כפי שעשו מתנחלי חבל־ימית, למרות המהומה והרעש.

אם לא יתרחשו דברים כאלה, ודעת־הקהל בישראל לא תשתכנע שיש לעשות שלום — הרי לא יהיה גם צורך בנסיגה, והשאלה כלל לא תתעורר — לא יגבו 50 אלף, ולא יגבו 300 אלף.

■ ■ ■

דבר דרמאתי, אשר ישכנע את הישראלים שצריכים לעשות שלום, יכול להיות חיובי מאוד או שלילי מאוד.

סאדאת הראה את הדרך החיובית. הוא החליט החלטה היסטורית. אי־אפשר לשוטט כיום בצפון־סיני, בין ההריסות העיזים, מבלי לחשוב על כך שמציאות זו נוצרה תודות להחלטתו של איש מיוחד זה.

דבר דרמאתי יכול להיות גם שלילי.

במילחמה, כל דבר הוא REVERSIBLE. כל צבא מתקדם, יכול להיאלץ להיסוג. כל גייס מנצח יכול לנחול מפלה. אין דבר יותר הפכפך בהיסטוריה מאשר מזל־המילחמה, ואין דבר פחות יציב מאשר העוצמה הנשענת על הכוח הגס בלבד.

מירון בנבנישתי הוא גם מומחה לתולדות הצלבנים. אלה ישבו בארץ במשך 200. הם הלכו והתפשטו הרבה שנים, הקימו מדינה, התקדמו והקימו מצודה חדשה.

הם האמינו בוודאי בכל ליבם כי התהליך הזה הוא IRREVERSIBLE.

אבל מזל־המילחמה השתנה, ומכל ממלכות־הצלבנים לא נותר דבר, מלבד המצודות הפזורות ברחבי ארץ־ישראל משני עברי־הירדן, בלבנון ובסוריה. בחבל ימית לא נותרה אף מצודה ישראלית אחת.

שום דבר אינו IRREVERSIBLE. גם לא קיומנו הלאומי בארץ הזאת, כפי שמוכיח גורל שתי הקהיליות היהודיות הידועות כ„בית ראשון" וכ„בית שני".

גם בעליהן האמינו כך הסתם, שהכך הוא בלתי־חפיר. ובאמונה זו עשו את המעשים, שגזרו עליהם קיון.

■ ■ ■

עוד כותב בתוך שדה־חיטה מדרום לימית. הנערות הבדוויות, הרועות את עיזיהן בסביבה, אף אינן מסתכלות בו. אין הן יודעות לקרוא את הכתוב בו. **מראה עצוב? בכלל לא!**

כי ימית ובנותיה לא נפלו במילחמה. מעשה כביר של שלום חולל את השינוי הזה, שאיפת־השלום של איש אחד שיכנעה את עם־ישראל ברובו העצום, מלבד כמה מסורפים בשוליים, להפקיר את האמונות הטפלות שבו דבק אך יום לפני כן, ולהחזיר את החבל לבעליו. תודות לכך יכולים אנחנו עכשיו לשוטט במקום הזה בשלום.

יאמרו: הנדה המערבית אינה ימית. בחבל־ימית זה היה קל יחסית, ולא היתה אלא הקומדיה של עוצרי־הנסיגה. בגדה וברצועה זה יהיה הרבה יותר רציני. **יתכן מאוד. אבל כאשר זה יקרה, זה יקרה.**

קל יותר להניח מוקשים, מאשר לפרק אותם. וכל התנחלות היא מוקש המוני שם. במתכוון בדרך לשלום. אך יש מומחים בצה"ל היודעים לפרק מוקשים, והם עושים זאת בביטחה. בבוא היום יימצא מי שיעשה את המלאכה.

זהו המסר של העמוד הבודד באיזור שנקרא שם חרובית, ושנקרא לפני ואחרי כן: חרובה.

כל דבר הוא REVERSIBLE!

שידור

צל"ש

שיעור מולדת

● לתוכניתו של **יאיר אלוני**, סיפור מסחה, שהוקדשה לחגה של כפר־תבור. תוכנית זו, שהציגה פיסה של ארץ־ישראל בלא כחל ושרק, בלטה בפשטותה ובחוסר יומרותיה. היא הביאה את סיפורן של יותר ממאה שנות־התיישבות בארץ, דרך ארבעה דורות של בני מושבה ותיקה, קטנה ויפה. שאלותיו של אלוני עוררו את בני־מסחה לדבר בגלוי אל מול המצלמות. גם קסטי מופע־החג של בני כפר־תבור בלטו בפשטותם ובשורשיותם. היה זה שיעור־מולדת, במשמעות החיובית.

צל"ג

ג'ימי מי?

● לעורך מוקד **יעקוב אחימאיר**, שהוא מראיין מעולה, האוהב לשבץ לעיתים את כתר ראיונותיו באישים, שזוהרם הועם לא במעט. בתוכנית מוקד האחרונה, שבה ריאיין ביחד עם **יורם רונן** את נשיא ארצות־הברית לשעבר, **ג'ימי קארטר**, שאף אחימאיר לשבץ את הנשיא לשעבר בכתר מרואייניו. השאלות היו מנומסות, ופרישת השקפת־עולמו של הנשיא לשעבר מנומסת ושטחית. היא העידה לא במעט על אי־התמצאותו של האיש, שכונה לפני בחירתו ואחרי נפילתו בכינוי „ג'ימי מי?" בשבוע, שבו סערה מדינת־ישראל סביב נושאים כבחירת הרבנים הראשיים בקנוניה פוליטית, בחירת נשיא, מינוי רמטכ"ל חדש ועוד חצי תריסר נושאים חמים, היה בהזמנתו של קארטר למוקד משום התעלמות מתפקידה של תוכנית זו.

חנופה מבישה

● לדן **כסמה** שערך לרמטכ"ל ה־יוצא, רפאל איתן, ראיון שהיה כולו שערוריה ממושכת — שום שאלה לעניין לא נשאלה, וגם על השאלות התפלות לא ניתנו תשובות. נשאר רק הרושם הכללי של חנופה מבישה.

מאחרי הקלעים

התורכים הצעירים

אווירה של מרירות שוררת בימים אלה במיסדרונותיה של מחלקת־החדשות של הטלוויזיה. מקורה אינו בלחצים־מלמעלה, המופעלים על עובדיה, אלא במצב־רוח שפשט בקרב בני הדור השני של כתבי המחלקה ועורכיה.

למרירות זו קדמו מהלכים, שהנהיגו ה־כתבים **מנשה רז** ו**יגאל גורן**, כאשר **יאיר שטרן**, להציג עצמו למיכרז שבו זכה. עם מינויו של שטרן לתפקיד קיוו רז, גורן ואחרים לקבל חלק מהעוגה של ניהול החטיבה. במקביל לתיקוה זו קיוו כתבים אלה, שבעבר כונו במיסדרונות ה־טלוויזיה כ„תורכים הצעירים", לרשת את מקומם של העורכים בני הדור הראשון בטלוויזיה (**חיים יבין, יעקוב אחי־מאיר**).

„התורכים הצעירים" טיפחו גם מגמה ישנה של עובדי חטיבת־החדשות, להעניק לגיטימציה לכל מיני רעיונות חדשניים בדבר מערכות נפרדות במיסגרת חטיבת־החדשות (למבט שני, להשבוע — יומן אירועים).

בימאי צמח
הגרמנים פישלו

שטרן, שנכנס בתנופה לתפקידו החדש, אכן ניסה ליישם מגמה זו של פיצול מערכת־החדשות, אלא שאיוש הדסקים השונים בחטיבה העניק עוגמת־נפש רבה לרז, לגורן ולחבריהם, שלא הוזמנו אליהם. התוצאה: „התורכים הצעירים" נותרו, ברובם, במיסגרת הנחותה יותר של חטיבת־החדשות: דסק ענייני־היום.

על רקע זה נוצר העימות בין „התורכים הצעירים" לבין הנהלת הטלוויזיה סביב הפעלת התוכנית עימות, שאותה התכוון דן **רביב** להעלות כתחליף לכימעט חצות. למרירות של רז וגורן הצטרף גם הכתב **דויד גלבוע**, ששב באחרונה משליחות־עליה בחוצלארץ. גם מיצויו של **אהוד יערי** כעורך זמני של מבט הוסיף שמן על האש האוחזת בחטיבת החדשות.

ירושת עבאדי

בתקופה שבה שימש **שלמה עבאדי** כמישנה אמרכלי למנהל רשות־השידור, הוא עיבד תוכנית מורכבת ל„מיבנה חדש" של מחלקת־ההנדסה של הטלוויזיה, המת־פעלת את האגפים הטכניים של התחנה.

כיום, אחרי כינונה של אותה תוכנית, מתברר כי הכל נעשה כדי לסלק מעמדות־מפתח בטלוויזיה שלושה עובדי־מיקצוע בכירים: **יז'י ביאלוק** — מי ששימש כמנהל התאורנים, ובמקומו מונה **אלי רפאלי**; **אלי קובו** — שהיה מנהל אגף־החוץ ואחראי לגיידות־השידור, ובמקומו מונה **דוב גוידרשטיין**. השלישי שהוצא מתפקידו היה **עקיבא מלמד** — מנהל־קול־ותאורה, שתפקידו בוטל.

לשם מימוש הוצאתם של עובדים אלה, הוקם מיבנה על־חטיבתי, שבראשו ניצב **גבי פישר**, מנהל שירותי־ההנדסה. במיסגרת הקמת מיבנה זה נערך מיכרוז חדש, שהביא אומנם את הטכנאים אל חלון־הראוה של הטלוויזיה, אך לא שינה כלל את מעמדם, מילבד סילוק שלושת אלה.

הכוונה העיקרית ב„מיבנה החדש" היתה לאפשר את הפעלת מכשירי האי־אן־ג'י. אך הטכנאים קלטו את כוונת ההנהלה, והם ממשיכים למנוע את הפעלת המיכשור החדיש, הנרקב במחסני הטלוויזיה.

בבניין הטלוויזיה, טוענים, כי המשבר הלא־פתור בשירותי־ההנדסה הוא רק הראשון בסידרת משברים, שאותה בישל עבאדי בירושתו, וכי אלה עומדים להתפוצץ בקרוב.

פסקול

„מנדלסון" שלל אליהו

בהקרנה פנימית שנערכה במישרדי רשות־השידור לאורטוריה אליהו של **פליקס מנדלסון**, סיפר מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, על התפעלותם של הגרמנים מביומו של הבימאי **יוסי צמח**, והוסיף שהם אף הציעו לו לביים את יהודה המכבי. האמת היא שיוסי צמח אמר על המשדר, שדובר בו נכבדות: „הגרמנים ביצעו סידרה של תקלות בלתי־אחראיות, המעמידות בספק את איכות המישדר. הסרט מלא בפגמים טכניים, ואנשי הטלוויזיה הישראלית נאלצו לתקן את מישגי הגרמנים." אגב, עם פתיחת ההקרנה הפנימית של אליהו **הציג** מנהל־הטלוויזיה, **טוביה סער**, את ההקרנה במילים: „נקרין לפניכם את האורטוריה מנדלסון מאת אליהו ● ● לפני שבועיים הגיעה ארצה בחשאי ניידת־השידור החדשה של הטלוויזיה, המיועדת להעברת שידורי־צבע. הניידת, שבה שלוש מצלמות אלקטרוניות, נועדה להיכנס תוך ימים ספורים לפעולה. למרות שיחד עם הניידת הגיע מהנדס אנגלי, התברר כי הניידת מקולקלת. התוצאה: עומדים להביא ארצה, על חשבון רשות־השידור, עוד מהנדס מאנגליה, כדי לנסות ולהפעיל אותה בכל זאת ● ● פגם המנוגד למיסמך נקדי היה בשידור הראיון עם נשיא ארצות־הברית לשעבר, **ג'ימי קארטר**, במיסגרת התוכנית מוקד. התוכנית, שהוקלטה כמעט שבוע קודם לשידורה, לא נשאה במהלכה את הכתובת החוזרת, המחייבת לציין כי מדובר בתוכנית מוקלטת, ולא בשידור־חי.

פורום

קפוץ־לי

דוברת רבדל
לא לקלל, בבקשה!

בפורום החדשות של השבוע האחרון מיקד מנכ"ל רשות־השידור את הדיון ב־שני נושאים עיקריים.

הראשון: הפצתו של מיסמך לכתבים כלכליים, האוסר עליהם לנצל מידע כלכלי בכל צורה שהיא לעשיית רווחים ולקידום אינטרסים כלכליים אישיים. מיסמך זה מתייחס לאיסורים הקיימים על כתבי־הבורסה לעסוק בעיסוקים פרטיות, הקשורות בשוק ניירות־הערך.

הנושא השני: תשובתו של הכתב **רמי וייץ** למאזין שהתקשר עם חטיבת־החדשות בטלוויזיה. וייץ ניצל בתשובה את מטבע הלשון „קפוץ לי," כדי לעצור את המתקשר.

כתוצאה מדיון זה הוחלט שפניות טלפוניות לרדיו ולטלוויזיה יועברו ישירות אל דוברת רשות־השידור, **אריאלה רבדל**.

נאסר על הכתבים לשמור על קשר־תגובה עם המתקשרים למחלקותיהם.

חייג והצטרף

מעכשיו אתה יכול להצטרף לתכנית המנויים, מההכורסא בביתך ובשעה הנוחה לך.

נא להיכנס

תכנית המנויים מעניקה למצטרפים אליה, שירות מיוחד אשר נועד להפוך גם את תהליך ההצטרפות לחוויה נעימה ואלגנטית במיוחד. אינך צריך לדאוג לטופס הצטרפות, אינך צריך אפילו לקום ממקומך!
כל שעליך לעשות הוא, לשלוח יד אל הטלפון, להרים את השפופרת ולחייג.

מחזיק כרטיס אשראי?

אם יש לך כרטיס אשראי של ישראכרט, ויזה או דיינרס קלוב, הכן לעצמך את כרטיס האשראי, מס' תעודת זיהוי, מספר חשבון הבנק שלך וכתובת הסניף —
וחייג לאחד ממוקדי ההרשמה העומדים לרשותך 24 שעות ביממה!

תל-אביב	03-291949 (טל-כיס)
	03-296829 (פייג'קול)
ירושלים	02-233175-9 (פייג'קול)
חיפה	04-88794-6 (פייג'קול)
	04-245871

אתה מתחיל לשחק, מיד עם קבלת אישור חברת האשראי שלך, וחשבונך מחויב בתאריך החיוב הרגיל של כרטיס האשראי שברשותך.
מספרך בהגרלה נקבע באופן אקראי על ידי המחשב, והוא ישאר שלך כל עוד תרצה בו.
תוכל להצטרף לתקופה בלתי מוגבלת על ידי חיוב חודשי של חשבונך.

אין לך כרטיס אשראי?

לרשותך עומד השירות הטלפוני המיוחד, בו יקבלו ממך את פרטיך וכל השאר ייעשה עבורך ע"י אנשי תכנית המנויים. כעבור ימים מספר תקבל לביתך את טופס ההשתתפות שלך ממולא ומעודכן לחלוטין. כל שעליך לעשות הוא, להוסיף חתימה ולשלוח את הטופס למען הרשום על המעטפה — וכיוון שתכנית המנויים חושבת על המצטרפים אליה עד הפרט האחרון — הבול, גם הוא, על חשבונה.

טלפן 24 שע.ת ביממה!

תל-אביב	03-623311, 03-622828 (מודעפון)
ירושלים	02-245218, חיפה — 04-987569
באר-שבע	057-78106, נתניה — 053-40549

חייג 3 מליוני שקלים

בתכנית המנויים של מפעל הפיס מצפים לך מאות אלפי פרסים בסך מליוני שקלים, פרס ראשון בסך 3,000,000 שקלים והגרלה חודשית מיוחדת למנויים בלבד (בלי כל תשלום נוסף), בה תוכל לזכות בדירה אלגנטית.

ויש דרכים נוספות להצטרף

היכנס עד היום לסניף הבנק שלך, או לאחת מתחנות ההרשמה של תכנית המנויים, מלא טופס ומסור אותו במקום.
תוכל להשתתף בתכנית המנויים גם באמצעות הוראת קבע שתתן בסניף הבנק שלך.

תכנית המנויים של מפעל הפיס. משחק אלגנטי.

חנה לסלאו ביטלה ברגע האחרון את הופעתה, ורבקה מיכאלי נתבקשה בבהילות להציל את המצב ✶ בחבר השופטים טועמי היין

לא שותפה אפילו אשה אחת

דיוניסוס לא היה כאן

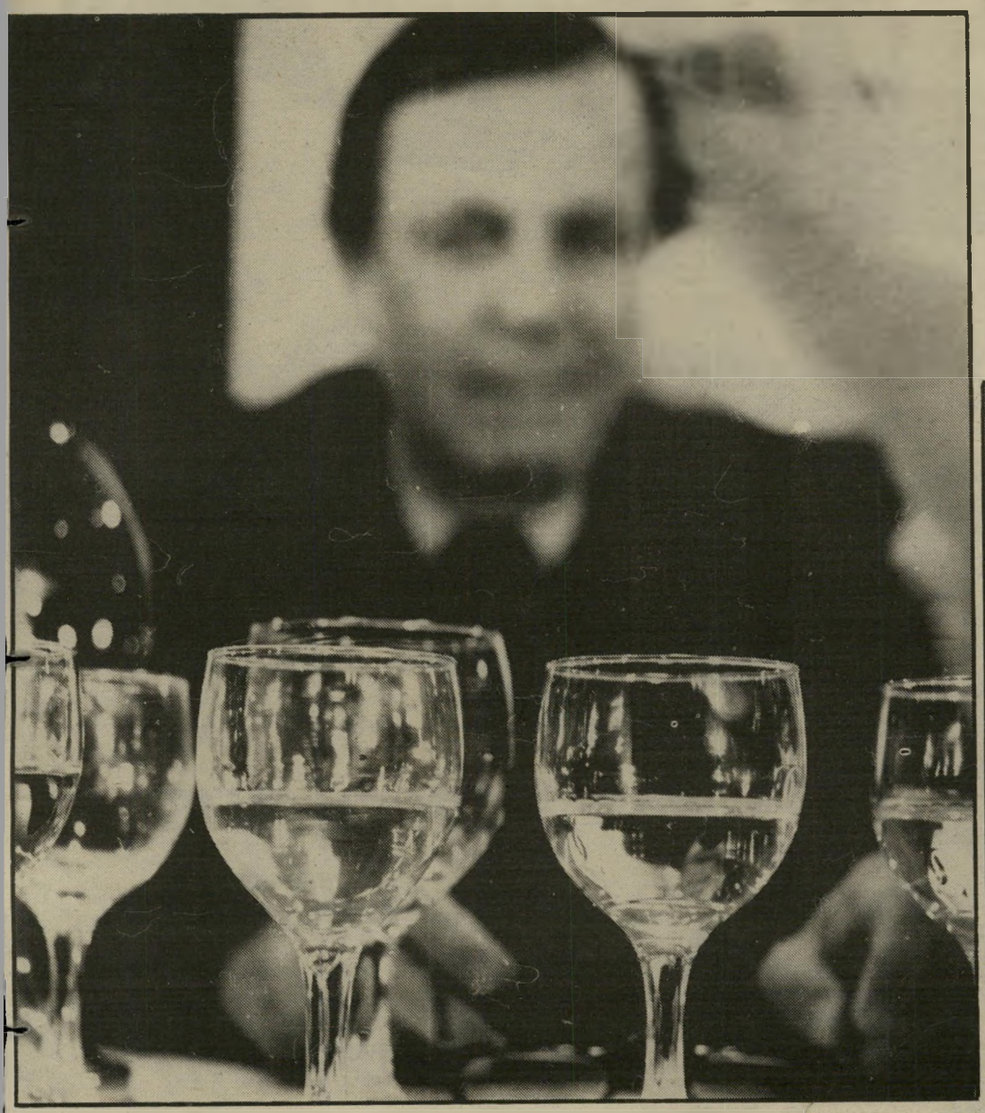

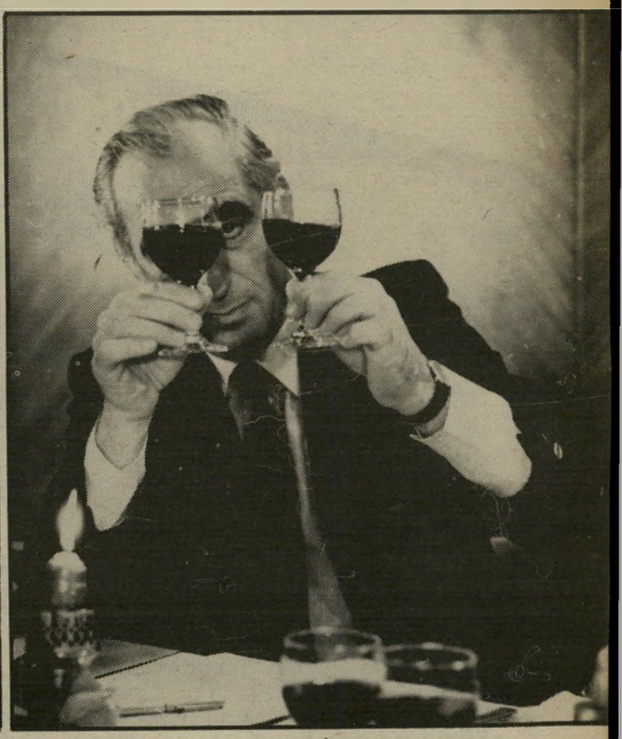

לבדוק את הצלילות אורי גוטמן, יושב־ראש איגוד **הסבחים** ומנהל מזון ומשקאות של מלון **השרון** בהרצליה, בודק שתי כוסות יין **אדום**.

הוד מעלתן בתחרות היין הוא שגריר צרפת בישראל, ז'אן דיפון. לפניו מונחות כוסות המלאות יין לבן יבש, תוצרת ארבע חברות יין בישראל, שנטלו חלק בתחרות. השופטים נתבקשו להחליט איזהו היין הטוב ביותר מבין שלושת סוגי יין של ארבע חברות אלה.

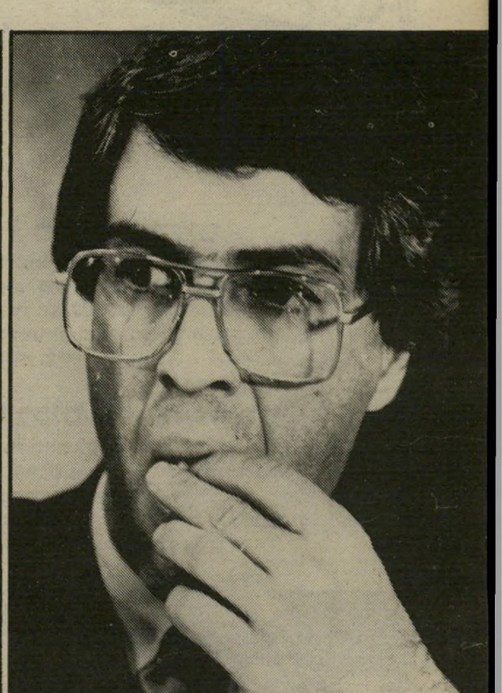

להוציא את הטעם ראול לר, סמנכ"ל ומנהל הייצוק של מלון **קרלטון פנסה**, טועם גבינה לנטרול היין.

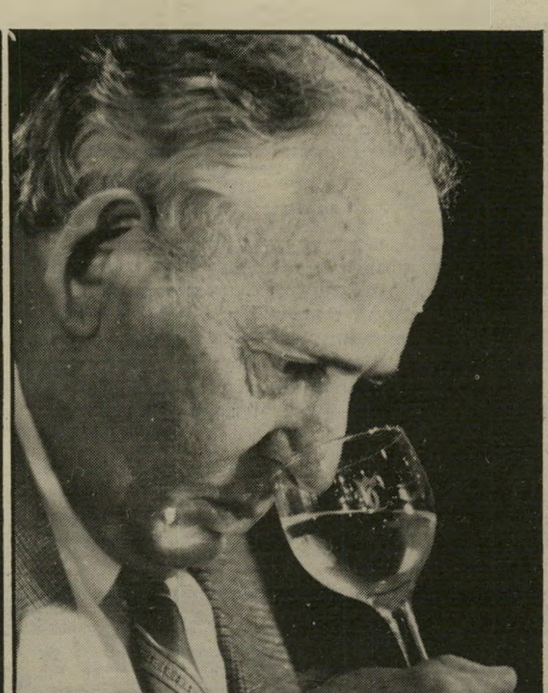

להריח מנהל מכון היין מר לואנג'ה, תוחב את אפו לתוך כוסית המלאה ביין לבן יבש, כדי לבדוק את ריחו של היין. לריח יש משמעות רבה בשיפוט.

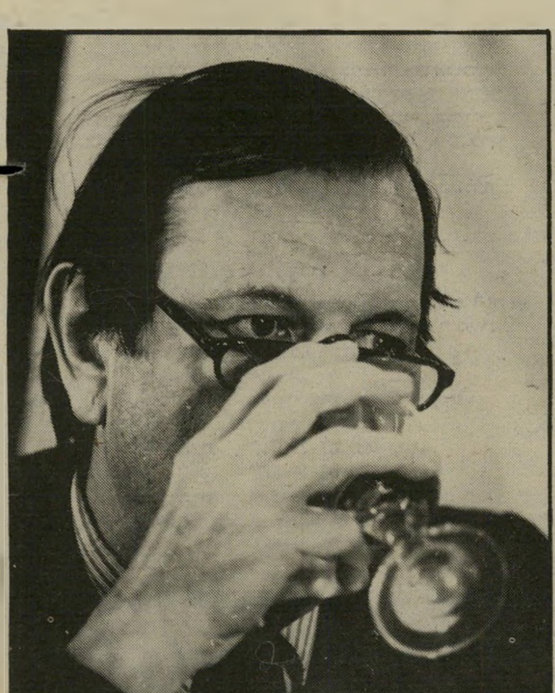

לטעום השגריר הצרפתי, ז'אן דיפון, טועם בריכוז רב מאחד היינות הרבים שהונחו לפניו. אחרי כל השלבים באה **הטעימה** הגורלית.

בידור הבדרן מוטי גלעדי מכניס לעצמו אגרוף בשיניים ומעוות את פרצופו. מוטי בא לחזות בהופעת הקולגה שלו רבקל'ה מיכאלי.

יחסי ציבור מנהלת המכירות של מלון **אסטוריה**, מרימה כוסית. המלון מנסה לתת דחיפה להעשרת חיי־הלילה של העיר.

שפנפנות ללא אוזניים

א ת המתח באולם אפשר היה לחתוך בסכין. נציגי חברות היין ישבו בדריכות והמתינו לתוצאות השופטים. כשהכריזו על היין הזוכה מבין היינות הלבנים היבשים — סוביניון בלן של חברת **סטוק**, על הזוכה מבין היינות האדומים — בן עמי של ייקבי אשקלון ועל הזוכה מבין הלבנים חצי־יבשים — אמרלד ריזלינג של **סטוק** — זינקו נציגי חברות אלה ועטו על הגביעים. אין פלא. זכיה כזאת פירושה יוקרה רבה, שכה חשובה ליצרני היין.

אי־אפשר היה שלא להבחין בהכזבה הרבה על פניהם של המפסידים, נציגי החברות האחרות. „אין דבר. גם אם לא זכינו — זכינו," התנחם **גד יוסטיס**, מנהל השיווק של יינות כרמל מזרחי. „עצם התעניינות הציבור ביין היא שכרנו."

זו הפעם הראשונה שמתקיימת תחרות טעימת־יין בישראל. על התחרות החליטו נציגות חברות היין בישראל, בדומה לאירועים המתקיימים בחוץ־לארץ. נציגי יצרניות היין בישראל הם שבחרו את הטועמים, מבין אותם המבינים ביינות ושאין להם קשר ליקבים.

המארגנים טענו שלא הצליחו למצוא אפילו אשה אחת שתשמש כשופטת. לכן התיישבו אל שולחן ארוך שעל הבימה במלון קרלטון פנטה טועמים גברים בלבד, ביניהם השגריר הצרפתי בישראל, ז'אן דיפון.

הטעימה נעשתה לפי כל כללי הטקס. לפי הסדר, בדקו הטועמים את הצלילות, את הארומה, את השקיפות, את הריח ולבסוף — את הטעם.

לכל טועם ניתנו שלוש אפשרויות להפיג את טעמו של אחד, לפני שעברו לטעום את היין הבא בתור — לחם לבן יבש, גבינה כחושה או תפוחי־עץ חמוצים. נקווה שבשנה הבאה נראה גם שופטת בין הטועמים.

ש פנפנה בשר הדם, בלבוש צנוע מאוד, קידמה את פנינו בכניסה למועדון בנוסח קברט, הקורא לעצמו מועדון השפנפנה העליזה.

בתוך האולם עצמו ציפתה לנו שפנפנה אמיתית, שעמדה בכל הדרה על הבימה בלבוש חשוף ונועז מאוד. היא היתה עשויה דיקט.

מועדון זה, השוכן כבוד בתוך מלון אסטוריה, מתכונן לשפר את חיי־הלילה של התל־אביביים. הוא עוד אחד ממקומות־הבילוי והמיסעדות הצצים עתה על הטיילת הת־אביבית אחד אחרי השני.

בהזמנה נאמר, כי הבדרנית **חנה לסלאו** תופיע בתוכנית הערב. חנה לסלאו הכניסה ללחץ את הנהלת המלון, כאשר ברגע האחרון ממש הודיעה למזמיניה כי לא תוכל להופיע. סוללת־העיתונאים שהוזמנו לאותו ערב הפחיתה אותה. הבדרנית **רבקל'ה מיכאלי** נחלצה לעזרתם, ותמורת תשלום בדולרים רבים, כפי שסיפרה, הסכימה להציל את המצב.

כשנכנסה רבקל'ה לאולם וראתה את קהל־העיתונאים היושב ליד שולחנות עמוסים כל־טוב, הפטירה: „אתם מבינים? לא ידעתי לאן אני נופלת הערב!"

אחרי סיום הארוחה עלתה רבקל'ה על הבימה, „כמנת הקומפוט" לדבריה, וביקשה מן העיתונאים לדווח לה אם עברה את האודישן.

האווירה הפכה נינוחה, כאשר רבקל'ה החלה יורה את בדיחותיה: „אשה אחת אמרה במישפט הגירושין — אני רוצה שבעלי ישאיר אותי בדיוק כמו שמצא אותי. אמרו לה: אבל בעלך מצא אותך לפני 30 שנה. אמרה: בדיוק כך, הוא מצא אותי אלמנה — אז שישאיר אותי אלמנה!"

שפנפנות, נוסח ישראל ניצבות ליד שפנפנה אמיתית עשויה דיקט. מימין לשמאל: רווית אלמוג, בעלת הצמה היא מורה במיקצועה, דורית אדוט, תלמידת־תיכון ולאה בן מימון, מלצרית. הן משרתות את אורחי המועדון החדש.

נירה גל

פורום

(המשך מעמוד 29)

אני מתפלל שלא ניגרר אחרי ה־חושך הזה ולא ניכחד בתוך ה־תהליך הזה.

האזהרות לא עזרו, הקול נש־אר מיותם בחלל אבוד. עתה מתחילות התוצאות לזעוק בקול ובאלימות, ואנו נחרדים. זה לא צמח בן יום אחד. המרירות הצטברה וההתפוצצות מתחילה. ולכן, כדבריך מר אבנרי, לא טוב להתרגז, כי אם לנסות להבין מה קורה לנו היום, כשאנו רר־אים צלבי־קרס וסיסמות „אשכ־נאצים" על הקירות בשכונות רווחה. אמנם זוהי קיצוניות ש־איני מסכים לה, אבל יש להר־דות שהבאנו את הצרות בעצמנו על עצמנו, ואנו צריכים להיות מוכנים לשלם בעד כל המחדלים האלה, ולמצוא פיתרונות שאר־לי הדור הבא יתפכח להבין את התהליכים האלה וימנע אותם בעתיד. אנו צריכים להיות מוכ־נים לשלם מחיר יקר בעד כל החטאים האלה עד שנלמד לכבד איש את רעהו, בכנות פשוטה, ולכבד את ההבדלים בין האחד לשני ובין עם לעם במרחב.

הקול שלי הוא רק אחד מבין רבים שנמלטו על נפשם בטרם ייכחדו בשחור המחשבתי המר־גבל של המימסד האשכנזי. נכון, ישנם הרבה „רבקה ממן" (יומן אישי, „העולם הזה" 2366) ב־תוכנו, אשר יכולת ההתבטאות שלהם נעצרה אי־שם בתת־התכ־רה מפחד האשכנזים האיומים.

עתה הכל יוצא מתוך הדחק הפנימי ומתפוצץ לעינינו ברעם אדיר. אך יש לתת את האוזן, לפתוח את הלב, ולשמוע את הקול הקורא מתוך השממה ה־שוממת בנפש פייטן כואבת ה־שוכנת בקרבי ואצל רבים אח־רים. הבה ננסה לנסות למצוא תרופה שלמה לתחלואינו הנפ־שיים והרוחניים, בתוך ישראל ומחוצה לה. ואולי נתעורר ב־טרם יגיד שוב השוחט את דברו האיום, ובטרם נגיא כלייה על כולנו, והיינו כלא היו.

■ ■ ■

רק עתה אני מעז להעלות מחשבות אלה על הכתב, כי אני תלוש מהמציאות הישראלית ה־שצננית אשר איימה להכחיד את גאוותי כאדם יחיד ובונה. אני אומר היום בביטחה: גליתי מרצון מתוך עמי כדי לחציל את יישותי כולה, ולשמש בבוא היום כשארית הפליטה אשר תבנה את חבית הרביעי. לא רציתי לראות כיצד הדת העברית נכב־לת בידי בני בליעל המתקראים „רבנים," ואשר כמה מהם ממ־איסים על בני העם הזה את הטוב והיפה בתרבות העתיקה הזו.

אם אנו בני הנביאים, נקום נא היום מהתרדמה, ונתחיל מ־בראשית בחוכמה ובתבונה, לע־שות את השלום בין אחד לשני, כדי שנוכל לראות את השכן באור חיובי יותר. ולמצוא את השלום הפנימי האישי כדי ש־נוכל להקרין את השלום לכל המרחב שלנו.

הביקור שלי בארץ השאיר בי רגשות מעורבים, זעם עצור ר־חוויות נפלאות בבת אחת. פר־שתי חיילים מתוסכלים ושסו־עים בנפשם שהדיבר ניטל מתו־כם. נסיתי להבין את הנפש ה־ישראלית הכבולה בתוך הכלא של עצמה המתייסרת בין הטוב והרע. ונשמת בן עדות־המיזרח עוד יותר מתבוססת בדמה, בין המתעשרים החדשים המדכאים רוב תרבותי, ולא נותנים לחלק את המשאבים של המרחב ב־שווה. וכתוצאה מכל זה, תיווון החברתי והעיוורון הלאומי חוגג לשמחתו של השטן.

כדי לעזוב את הארץ הפעם, הוכרחתי לשלם בנמל התעופה מס מילחמת־הלבנון 22 דולר, כמניין האותיות העבריות. מיל־חמה שאני מתנגד לה בכל יישר־תי. כשאמרתי זאת לפקיד, הוא חייך ואמר לי שאם לא אשלם, הוא ישאיר אותי להירקב בארץ ולא אחזור לאמריקה. כן. כך נאמר לי על־ידי הפקיד החכם בישראל תאורה של 1982.

■ ■ ■

המכאיב באמירת דברים אלה הוא שאני יודע היטב, שבה ב־שעה שהמילחמה הגרעינית מא־יימת להכחיד את המין האנו־שי, או שאיזה מטורף תורן יל־חץ על הכפתור הנוראי לחסל את כל מה שאנו מכירים היום כחיים עלי אדמות, בשעה הרת אסון זאת, נדמה לי שקיום של קיבוץ אנושי קטן ויהיה ישראלי או אחר, הוא עניין טפל לגבי הבעיה הגלובלית הזאת. קשה בכל זאת להבליג יותר מדי ולא לשאוג את אי הצדק כלפי מי־עוט כלשהו, והפעם המיעוט של בני עדות־המיזרח בארץ. אין מנוס מכך, אין מנוס ומפלט מ־לדון ולמצוא את הדרך חזרה לחום האנושי של האחווה ה־אנושית הפשוטה, ולחסל את השינאה מקרבנו לפני שהשינאה הזאת תאכל את כולנו.

תמיד חשבתי שאם היחס ה־אשכנזי לבני עדות־המיזרח היה שאנו נחותים וכביכול בעלי מנת־משכל נמוך, ואנו טובים רק לשרת את האדון האשכנזי, ה־דרך לדכא את הפלסטיני אינה רחוקה. ואכן אנו עדים לכך היום, הכל היה צפוי וברור לי בשנות החמישים כשנפלטתי מה־קערה הישראלית.

כמעט נתפסתי להתלוצצות של מר אבנרי (או אולי לא?) ב„יומן אישי" (2370) ש„ישראל היא בסך הכל מידגם נסיוני כדי לל־מוד איך יוצרים מדינה, וללמוד מהשגיאות ולבנות את מדינת ישראל האמיתית." הרי כל ה־עולם הזה הוא סדנת חיים נסיו־נית, ואלה הלומדים לקח מבי־אים בחשבון כל הפרטים הטעו־נים תיקון. אם בכלל לומדים את הלקח. כבן העם העברי ר־כאדם חופשי אני מוכרח לומר היום שאמנם למדנו לקחים גדו־לים באלפי שנות קיומנו, אך ב־קצב של צב, ובמחיר יקר מאוד. צורת החשיבה המוגבלת רק לצד אחד של המוח, שאחינו ה־אשכנזים הביאו איתם ממיזרח־אירופה, היא קללה הרובצת עלינו היום, ואנו צריכים לנסות ולתקן את המעוות ולנער את הרעה מקירבנו כל עוד יש שפויים בינינו, כי בנפשנו הדבר.

■ ■ ■

שטיפת המוח האשכנזית על בני עדות־המיזרח היא זמנית. מטבענו איננו שונאים ערבים, ואלה מבינינו שנסחפו לשטיפת המוח למדו לשנוא את הערבים כדי לשרת את האדון האשכנזי. היום אנו מתפכחים. מאיתנו ייצאו אלה שיישמו את השלום עם הפלסטינים. תמיד חשבתי בלבי שאילו היתה חלוקת התפ־קידים הממלכתיים שווה בין כולנו, והיו נותנים לנו חינוך שווה, היו היום בין עדות־המיז־רח אנשים שיכלו לדבר עם הער־בים את שפתם. הרי הערבים אי־נם מבינים יידיש. אבל כל „אי־לו" האלה, מאוחר מדי לחשוב עליהם.

אני אישית לא יכולתי לתת לגאוותי ובבודי להירמס בחוצות, ולא יכולתי לשאת את הבושה שאחיי ובני עמי גרמו לי בבו־אי, מתוך אהבה, להשתתף ב־בניין העם הזה. ולא אוכל לסבול ולראות במו עיני את חורג את אחיו ולוא גם במחשבות רעות ושליליות, קל וחומר באלימות גופנית.

■ ■ ■

ולסיום, כתוצאה מנסיוני ה־אישי, הייתי מציע כמה דרכים של תיקון המעוות. דרכים הנר־אות פשוטות, אך יביאו פירות עם הזמן, תוך יישום היומיומי של ההוויה החדשה.

ידוע לכל מי שעוד לב אנושי בקרבו, ששורש המילחמות וכל הצרות בימינו ובכל הזמנים, הוא שינאת חינם בין אדם לחברו. שינאה הבאה לצערנו מתוך תת־רות שלילית הבנויה על „לעזאזל אחיו ולוא גם במחשבות רעות ושליליות, קל וחומר באלימות גופנית.

■ ■ ■

ולסיום, כתוצאה מנסיוני ה־אישי, הייתי מציע כמה דרכים של תיקון המעוות. דרכים הנר־אות פשוטות, אך יביאו פירות עם הזמן, תוך יישום היומיומי של ההוויה החדשה.

ידוע לכל מי שעוד לב אנושי בקרבו, ששורש המילחמות וכל הצרות בימינו ובכל הזמנים, הוא שינאת חינם בין אדם לחברו. שינאה הבאה לצערנו מתוך תת־רות שלילית הבנויה על „לעזאזל עם הזמיות האתנית, ולשקול את צעדיו של מחנה־השלום להבא.

הפיזוג לא נגרם בשל ביטויים חריפים, שהטיח חבר אחד של ש"י ברעהו, והיפיף. האמת היא שההתבטאויות החריפות שיקפו הבדלי־תפיסות עמוקים, שיוו את ש"י כימעט מיום היווסדה, ואשר המציאות האומנית החריפה אותם.

השאלה שביסוד המחלוקת היתה: האם צריך מחנה־השלום להתמקם בשולי ה„קונסנזוס הלאומי", או שהוא חייב להיאבק ללא־רתיעה, ולהציג מדיניות אלטרנטיבית, בעיקר בנושא הפלס־טיני — שהוא לב הסיכסוך הישראלי־ערבי, ואשר ממנו נגזרות הבעיות בתחומי החברה, הכלכלה, החינוך ובעצם כל תחום חשוב.

לא הוזיג כי המאמצים לאחות את הקרע, והדרכים נפרדו.

אפשר להיפרד באווירה עניינית, ותוך דיון הוגן על הבעיות הגלוות לכך, ואפשר להיפרד באווירה עכורה, תוך הטלת רפש בזולת. מתוך הבנה בוגרת כי הפילוג הוא בגדר עובדה, אנו חותרים לדרך הראשונה, ומקוים כי דרך זו תתקבל גם על דעתם של שותפינו ממש, ובני־הפלוגתא שלנו כיום.

אך נראה כי תיקווה זו אופטימית מדי: לאחרונה פורסמו בעיתונות מודעות, בכיכוב מטעם ש"י („הדמוקרטית והמתחדשת"), הקוראות ל„התפקדות לקראת ועידה". עלינו להבהיר לחברי ש"י ולאוח־דיה, כי מורעות אלה פורסמו על־ידי קבוצה אחת בילבד בתוך ש"י, ואין הן בשום פנים על דעת התנועה כולה. קבוצה זו רשאית לפרסם מודעות ולכנס ועידות כאוות־נפשה, אך אין היא רשאית לנקוט מהלך של גניבת־דעת ולדבר בשם התנועה כולה, בלא שהוסמכה לכך.

מחנה־השלום ידע עיתות־מצוקה ומיבחנים קשים בעבר, והוא עתיד להתגבר במהרה גם על המיבחן הנוכחי. אנו משוכנעים כי רוב חברי של"י ואוהדיה, וכוחות־השלום האחרים, יהודים וערביים, שצמחו תוך כדי מילחמת־הלבנון ואחריה, רוצים בצמיחתו של מחנה־שלום מגובש, מבחינה רעיונית ואירגונית, ויעשו כל מאמץ להצלחתה של משימה זו, שאין חשובה ממנה בעת הזאת.

אורי אבנרי (יו"ר ההנהלה)
שמואל אמיר (חבר המועצה)
יוסי אמיתי (חבר המועצה)
יעקוב ארנון (חבר ההנהלה)
חיים ברעם (חבר ההנהלה)
יעל לוטן (חברת הנשיאות וההנהלה)
ישראל לף (חבר המועצה)
ד"ר יהודה מלצר
עלי נפתלי (חבר הנשיאות)
יהושע סובול
בועז עברון
מתי פלד (חבר ההנהלה)
שלמה פרנקל (חבר ההנהלה)
דני פתר (חבר המועצה)
ואליד צאדק חג'־יחיה (חבר ההנהלה)
ד"ר נעמי קיס (חברת ההנהלה)
אדם קלר (דובר התנועה)

אין טעם לטייח!

כנס חברי של"י ואוהדיה

יתקיים ביום ג', ה־12 באפריל 1983, בשעה 20.00, בבית הבונה, רחוב קדישר 48, תל־אביב.

על סדר היום:

הדרך לחידוש התנועה

אולי נתעורר בטרם יגיד שוב השוחט את דברו האיום

עם האחר." רק היחיד יכול ל־שנות את עצמו מתוך בחירה אי־שית מודעת. היחיד המתעורר בוחר את הדרך לשינוי עצמי ל־טובה. ורק על־ידי שינוי היחיד תבוא הרווחה לחברה.

זוהי התשובה היחידה בתקו־פה כה מטורפת שבה אנו חיים, ואנו מצווים לשמור על צלילות הדעת בכל מחיר. ואכן, דרוש אומץ עקבי כדי להישאר אדם הגון וישר לב בים של נוכלים למיניהם. זוהי אמנם דרך פשו־טה, אבל אני בטוח שנצליח לה־עז להשתנות, ובמיוחד לשנות את צורת החשיבה המאובנת שתוכ־נתנו בה על־ידי דור אנוכי ואפל ברוחו. על־ידי המהפכה הנפשית הזאת נוכל לכונן את החשיבה המאוזנת ולרפא את כל הפצעים האישיים והחברתיים.

ועל־ידי שילוב הרגש של הלב וההגיון של הראש נבוא ליישם את הכבוד ההדדי והשלום ה־פנימי בחיים שלנו ונקרין את המעלות הטובות האלה לכל ה־בא במגע איתנו. ואל נא ידידי יישמעו הדברים האלה כהטפת מוסר גרידא. לא צריך להיות גאון כדי לחוש שהמוסר האנושי היום ירוד בכל מקום, מרוב השחתת המידות הרגילה של חב־רה מנוונת לא רואים את שלה־בת האור באופק.

צורת החשיבה והיישום למע־שה של דרך חיים פשוטה ויש־רה תביא אותנו לכבד את העם השכן, ולתרום לקיום חיובי ר־הישרדות במיזרח התיכון הלו־הט. על־ידי הרחבת ההבנה וה־מודעות האישית והציבורית שלנו נתרחק מהדרך האפילה של ה־אנוכיות הלאומית המעוורת אר־תנו ללא הכר, ונוכל לקיים את דברי הנביא לרכוש לנו לב חדש ורוח חדשה, ובעקביות חיובית נכחיד את כוחות השחור מקר־בנו, כי הגיעה השעה של הרצון הטוב להדריך אותנו לקראת עתיד טוב יותר לנו ולדורות ה־באים אחרינו.

בכל דור מגיעים מעטים לתג־שים את פשטות ההוויה הזאת ומצליחים לגלות את הטוב וה־יפה בחיים. ועם הזמן נתקדם לקראת עתיד שהגאונים שבנו טרם יוכלו לחלום עליו. ובבני המיזרח התיכון היפה, שמש ה־תבונה עוד תזרח בלבבות הער־שים למען השלום היום, כדי שהדורות הבאים יוכלו לברך או־תנו ולא נימחה בקללתם.

וזוהי תפילתי, תפילת בן גולה מרצון החרד לקיום השלום בין אדם לחברו ובין עם לעם, ובין אח לאח בקירבנו. ואם שערי ההבנה והרצון הטוב עוד פתו־חים בתאי הווייתנו, אני פונה בקריאה חרישית מתוך הדממה, בשם הדעת והתבונה האנושית המאוזנת, לאותו לב הנושם ו־הומה לצדק ולשלום לשרור בי־נינו היום ותמיד.

כי בפינו ובלבבנו דבר השלום ל ע ש ו ת ו.

לוועדי עובדים
■ מבחר גדול ■
מתנות שי, תמונות עם מסגרות
ארמון · אילת 47, ת"א, 03 657112, 657001

קולנוע

סרטים

חוזה השרטט

כמו ציפור־החול, הקולנוע הבריטי קם לתחיה מאפרו. אחרי שהכל הספידו אותו וקבעו שאין לו כל סיכוי לעצמאות ופרי־חה אלא בצל הוליווד, הכל־יכולה, קמים עתה כמה בריטים צעירים ומכים את התיאורטיקאים על פניהם, בדרך המשכנ־עת ביותר שיכולה להיות — בסרטים שלהם. יו האדסון כבש לבבות וסחט דמ־עות אפילו מן האמריקאים במרכבות האש, ביל פורסיית וסירטו נערתו של גרגורי עשה חיל לא רק אצל הקהל אלא גם אצל המבקרים הקפדנים ביותר. עתה

אנתוני היגנס בתפקיד נוויל
בוז לבורגנות!

מצטרף לרשימה המרשים והמתוחכם שבין הסרטים הבריטיים החדשים — חוזה המשרטט.

לכאורה, קשה היה לצפות שבימאי כמו פיטר גרינוויי יעשה סרט המתאים לקהל גדול יותר מאשר כמה עשרות צופים במועדון־קולנוע לונדוני. כך לפחות אפשר היה להסיק מסרטיו הקודמים, כולם סרטים נסיוניים, מוזרים מאוד, חלקם ארוכים עד בלי די (שלוש שעות ויותר), חלקם קצרים — וכולם עוסקים במהות שפת הקולנוע, במשמעות של מרכיביה ובשילובים שונים של מרכיבים אלה. הגוף היחידי שמוכן היה להסתכן במימון סר־טיו היה מכון הקולנוע הבריטי, אשר ממילא לא ציפה לראות בחזרה את השק־עתו, והתייחס לכל העניין כאל תרומה להעשרת תרבות הקולנוע.

הצלחה מהממת. כאשר בא גרינוויי והביא את תסריטו החדש, על חוזה מוזר שנערך בסוף המאה ה־17, בין מטרונית ובין שרטט באחוזה כפרית באנגליה, שוב הסכים המכון הבריטי להשתתף בהפקה. אבל מאחר שזה היה קצת מעל לכוחותיו לממן את הכל בעצמו — הסרט עלה כחצי מיליון דולר (יחסית לתקציב של סרט מסחרי, אפילו באנגליה, זה פרוטות) — הוכנס שותף נוסף לעיס־קה: ערוץ הטלוויזיה הבריטי, החדש ב־יותר באנגליה, והמעוניין ביותר לרכוש מוצרים חדשים.

הכל התייחסו למבצע כאל נסיון שאינו מבטיח גדולות, עד אשר ראו את המוצר המוגמר. או, המומים מהראה עיניהם, מי־הרו להוציא את הסרט לשוק. ולהפתעת כל הגוגעים בדבר, הסתבר שחוזה השרטט הוא אחת ההצלחות המיסחריות המפתיעות של הסתיו הלונדוני, המתחרה בחוצפה רבה לא רק עם שאר המוצרים הבריטיים, אלא גם עם ענקים כמו אי־טי או קצין וג'נטלמן.

ומה שמעניין יותר, זה העובדה שהה־צלחה לא נזקפת לזכות איזו פשרה עם

(המשך בעמוד 80)

אהבה אנושית

לבבות בודדים (פאר, תל־אביב, אוסטרליה) — סיפור קטן, צנוע ורגיש זה הוא תוכחה לכך שאין צורך בכובעים גדולים, תקציבים מנופחים ומסעות־פירסום אדירים כדי להצליח בקולנוע. כל מה שצריך הוא כישרון — זה אומנם מיצרך שלא רוכשים במכולת ואין לו מחיר, אבל הוא שקול כנגד כל המעלות האחרות שבהם נעזרים אותם שלא התברכו בו.

הסרט כולו מתרכז בשתי דמויות. הגבר הוא בן 50, וזה עתה התייתם — ביותר ממובן אחד. כל חייו חי בצל אמו, מעולם לא נשא אשה, ולפתע הוא מוצא עצמו גלמוד, כשלצידו אחות שתלטנית המנסה להכתיב לו כיצד לנהל את חייו. האשה היא בתולה בשנות השלושים לחייה, פקידת־בנק שחוריה עדיין דואגים לה כמו לגימנזיסטית, והיא מתנכרת לגופה בפוריטאניות ויקטוריאנית.

השניים נפגשים באמצעות משרד־לשידוכין. הרומן שנרקם ביניהם הוא הסנסי, מבוייש, עדין וכן, ומחווה את נושא סירטו של פול קוכס. הסרט עוקב אחרי כל שלב ושלב בהתפתחות היחסים, מצליח לעבור בדרך מלאת מיכשולים ד שבהם מעדו סיפורים דומים בעבר — ולהימנע מכולם. הוא מביא את עלילתו לידי סוף טוב שאינו נוטף דבש, שאינו לחוט להתפשר עם טעם הקהל,

ווֹנדי יוז ונורמן קיי: להתבגר לאט

ואינו מוותר אפילו עם אותו החיוך המשועשע שמלווה את הסרט לכל אורכו.

ולסוף: ונדי יוז ונורמן קיי מעניקים לזוג האוהבים הסתוויים האלה כל־כך הרבה חום ואהדה, עד שאי־אפשר להיות אדיש אליהם.

המיתוס אוכל את כוהניו

זכוכית שבירה (תמוז, תל־אביב, אנגליה) — לסרטים של עולם חפוף, המספרים עוללות האלילים, יש בדרך־כלל דפוס קבוע. זה מתחיל עם האליל כשהוא עדיין אלמוני, נאבק לחשיג הכרה, ואין איש שם ליבו אליו. זה נמשך עם הצעדים הראשונים שלו, במועדון שכוח־אל, עובר בהדרגה ובקצב מתגבר אל חוזי־התקליטים, הופעות־הענק, התהילה, הפירסומת. בסוף באה המסקנה, שהאליל מאבד את אישיותו וחירותו, כשהוא שבוי בכבלי־הממון, ההתחייבויות החוזיות, והמיליונים שהרוויח. על אחד כזה אומרים באנגלית: נער ישיר ומיסכן.

עלילת סירטו של הבימאי בריין גיבסון זורמת בתוך המסלול המוכר הזה. אבל להבדיל מרוב הסרטים האחרים מסוגו, כאשר הוא מגיע למסקנה הסופית — והוא הגיע אליה בשלב מוקדם מאוד — אין היא נראית נלעגת או צבועה, אלא יש בה מידה רבה וכנה של כאב, של זעם וחוסר־ישע. תעשיית הפיזמונים במיקרה זה היא אכן מיפלצת רבת ראשים, שבולעת בלי רחמים צעירה אשר לא היתה מצויידת בכוחות הנפשיים הדרושים כדי לעמוד מול מיבחני החיים. כל שרצתה היה לשיר, ולראות בהצלחת שיריה. היתר היה חלק מתוך מיתוס מסויים של עולם הפופ, אשר נראה רחוק ומערפל, עד אשר נאלצה לעמוד מולו — ואז התמוטטה בחוסר ישע.

היינל או'קונור ופיל דניאלי: תיסכול

יתכן שחלק מן האותנטיות שיש בסרט זה נובע מן הקשר החדוק שבין הסיפור של הסרט לקורותיה של הכוכבת הראשית בו, הייזל או'קונור, שחוותה על בשרה חלק גדול מן החוויות שהיא משחקת בסרט. עצם העובדה שהיא שרה פיזמונים שכתבה בעצמה, נותנת לחלק המוסי־קאלי עוצמה מיידית ואמינות שקשה למצוא בחזדמנויות אחרות.

בדיחה נורא על הוליווד

אנני (מוגרבי, תל־אביב, ארצות־הברית) — הדרך היחידה שבה אפשר להתייחס לסרט כזה ברצי־נות היא פרברטית באמת: צריך להאמין שהבימאי ג'ון יוסטון לא התייחס כאן לשום דבר ברצינות, והוא התכוון למעשה ללעוג בלי רחמים להוליווד, למסורת שלה ול־אלילית. רק כך יש הגיון כלשהו בסרט המוזר הזה.

סיפורה של אנני היתומה, הכובשת את ליבו של מיליונר קשוח ומכניסה מימד של אנושיות לתוך עולמו הקפיטאליסטי הנוקשה, עבר מסידרה מצויירת למחזמר בימתי ועד לסרט של יוסטון. בכל שלב הוא איבד משהו מן החיוניות שלו. כבר במבט ראשון הסרט נראה כמו מוצר מלוקק ומפוברק, תפור לפי מירשם, שאין בו קשר גדול בין המרכיבים השונים. הכוריאוגראפיה עושה רושם כאילו הודבקה על הסיפור, והחיננויות של איילין קווין (אנני) נשלפה הישר מתיבת־הממתקים של האולפן. אבל הפארודיה הגסה ביותר היא בדמותה של קארול ברנט כאם בית־היתומים: היא חסרה רק את חסיגר התקוע בפה, כדי שתתופך וו־סי פילדס ממין נקבה. טים קרי וברנדט פיטרס הם צמד רשעים מעוצבים בדיוק לפי מסורת הסרט האילם (כולל השפם שמאחריו מסתתר קרי מן הדרוש, והמחוות (ואולי הלעג) לימי הקולנוע המוזהבים אינם חסרים — בין אם המדובר במרד יתומים בנוסח

איילין קווין ואלברט פיני: לפי מירשם

„אפס בהתנהגות" או בכוריאוגראפיה מועתקת מבאסבי ברקלי.

מה שרומז כי יוסטון אכן התכוון לחציב ראי עקום מול הוליווד של ימי עברו הוא הרגע שבו אנני, מלווה בפייתה הטובה גרייס (אן רייקינג) ובמיליונר שהתרכך (אלברט פיני), מבקרת בקולנוע וצופה ב„הגברת עם הקאמליות" של קיוקור, עם גארבו ורוברט טיילור, שגראה במיסגרת זו מגוחך להפליא. המבוגרים מזילים דימעה מרוב התרגשות, שעה שאנני עצמה נרדמת.

קולנוע

(המשך מעמוד 79)

דרישות השוק או ויתור על עקרונותיו של גריניוויי, אלא על־ידי שילוב כל ה־תיאוריות והתוצאות של הנסיונות שהוא ערך לתוך מיסגרת עלילתית נורמאלית. התוצאה הקסימה את הקהל, ונחשבת על־ידי הביקורת לאחד הסרטים הטובים של השנה.

המעלה הבולטת ביותר של הסרט הזה, שאפשר להתייחס אליו בהרבה מאוד צורות. הוא ניתן לפירושים רבים שכולם נכונים באותה המידה: הוא יפה לעין ב־צורה בלתי־רגילה, עד כדי כך שאפילו מי שאינו תופס תמיד מה מתרחש על המסך, אינו יכול שלא ליהנות מן השלמות של התמונות המוקרנות עליו.

סטירה סרקסטית. יסודו של הסי־פור הוא מותחן על היעלמו של בעל־אחוזה, אשר יוצא לבלות בעיר השכנה ומתבושש לחזור. אלא שעובדת היותו של הסיפור מותחן מסתברת לקראת מחציתו השנייה. עד אז אפשר להתייחס למתרחש בעזרתם למסקנות מדהימות במרחק ש־ביניהן.

אולם מעבר למותחן עצמו, יש בסרט נסיון רציני לבדוק כיצד מספרים סיפור בתמונות ואיך יש לקרוא תמונה כדי לה־פיק ממנה את מלוא המשמעות. מבלי לעצור את העלילה או להרצין פנים, מס־ביר גריניוויי תוך כדי שיחה על מלאכתו, מה ההבדל בין נוף מואר לנוף מוצל (וזה מומחש ברגע מסויים על המסך, כאשר השמש חודרת לפתע מבעד לעננים ומאי־רה שדה מוריק ובית־האחוזה שנמצא ב־תוכו), מה הטעם בבחירת זווית מסוימת שממנה מתבוננים באובייקט, לעומת זווית אחרת, איך אפשר לפרש את הפרספקטיבה שבה מונחים החפצים בתוך תמונה, ומה ניתן ללמוד מן ההרכב של התמונה עצמה. לא קשה להיזלר בסרטו של אנטוניוני יצרים, כאשר הדמויות השונות בסרט מת־חילות לחפש את המשמעות הנסתרת של 12 השרטוטים, על הנקודות החריגות ש־בכל אחת מהן — בדיוק כפי שהצלם של אנטוניוני חשף רצח תוך כדי פיתוח סיד־רת צילומים תמימים בפארק.

הגנים הבריטיים. מה בדיוק התכוון גריניוויי בסרטו, זו שאלה שעליה תשובות רבות — כולן נכונות באותה המידה. מי שרוצה להתייחס לסיפור כאל אלגוריה יכול לקרוא בו הכל. גריניוויי עצמו התב־דה, כשסירטו הוצג בברלין, וסיפר שהמ־בקרים בלונדון ראו בסרט דברים שונים ומשונים: מתיאור המשבר הפוקד את הכדורגל הבריטי, עד רמז לבגידתה של מרגרט תאצ'ר בבוחריה. הוא עצמו מא־שר שבין כוונותיו העיקריות היתה להטיל אור על יחסי עובד־מעביר, שבהם העובד יכול להשלות את עצמו שהוא עולה על מי שמשלם לו את המשכורת ושולט בו, אבל בסופו של דבר הוא אינו אלא מכשיר בידי החזקים ממנו, העשירים ממנו, הער־שים בו ככל העולה על רוחם. וזה בדיוק מה שקורה לנוויל בסרט.

אפשר, כמובן, באותה המידה של צדק, לראות בסרט מבט מלגלג על אגאתה כרי־סטי ודפוסי סיפוריה (מי שיטרח לראות את הסרט בפעם שנייה יגלה את כל הר־מזים המובילים לקראת שיא הסיפור, שב־ראיה ראשונה חולפים מבלי משים), דיון על האסתטיקה של הגנים הבריטיים, ניתוח מערכת היחסים שבין בריטים ובין בני היבשת השכנה (בת־האחוזה נשואה לגר־מני אימפוסנט) ועוד כיוצא בזה. יתכן שבכך טמון קיסמו של הסרט, שיכול לה־ציג לפני כל צופה חזית אחרת, וכל ה־חזיתות מעוצבות ושלמות באותה המידה.

קומדיית־מסר. ולמי שאינו מתעניין בדקויות הקולנוע, יש תמיד קומדיית־מסר ברורה ומובנת, משוחקת להפליא, מצולמת באמנות נדירה ומעוצבת בקפד־נות מדהימות. בין אם המדובר בתקריבי הענק, שבהם פותח הסרט, והמציגים את הנפשות הפועלות, או בתמונות הנוף עוצ־רות־הנשימה — כל פריט, כל מקור אור, וכל מיסגרת של תמונה, מתוכננים עד ל־פרט הקטן ביותר.

לאורך הסרט מטייל באחוזה אדם עירום, גופו צבוע בצבע של פסל, ברגע אחד הוא מעמיד פני אנדרטה על כנה, ברגע אחד הוא פרש רוכב על סוס ברונזה, אחר־כך אל יוני נושא לפיד, או פאון הנצב בתוך היער. גריניוויי מסביר, שה־מתעשרים החדשים באנגליה של סוף ה־מאה ה־17, שידם לא השיגה להזמין את מספר הפסלים הדרושים לקישוט הגן, היו נוהגים לשכור את שירותיו של אביון כלשהו, צובעים גופו בפסל, ומטילים עליו לשחק את תפקיד הפסל — כשהוא נע ונד לפי מקום הימצאם של האורחים באחוזה. הדמות הזאת בסרט מקבלת משמעות מיוחדת במינה, כי היא עדה לכל מה שמתרחש לכל אורך הסיפור — משהו כמו אידיוט הכפר בספרות הרוסית, שהוא עד נצחי ואילם לכל.

אן לואיז לאמברט בתפקיד הבת היורשת
המשבר הפוקד את הכדורגל הבריטי —

היגינס (השרטט) וג'נט זוסמן (המטרונית)
— או בגידתה של מרגרט תאצ'ר?

על המסך כאל סטירה סרקסטית על הבור־גנות הכפרית הבריטית שעלתה לגדולה באותה תקופה, על מנהגיה, צביעותה, האוויליות שמנחה את כל מהלכיה, רדי־פת־הבצע וההתחסדות שלה. החוזה ש־העניק שמו לסרט הוא חוזה בין הגברת הרברט, רעייתו של בעל־האחוזה הנעלם, ובין שרטט־אמן, מר נוויל שמו. החוזה מחייב את השרטט להכין 12 מבטים שו־נים של אחוזת המישפחה, מזוויות שונות, שנועדו להיות שי של התפייסות של גב־רת־הבית לבעלה, המתנכר אליה. בתמורה, מקבל השרטט לא רק אחזקה מלאה במ־קום וסכום לא מבוטל של לירות סטרלינג, אלא הוא גם רשאי להכתיב לכל יושבי־הבית היכן מותר להם להימצא ומניין עליהם להדיר רגליהם, כדי שלא להפריע לו בעבודתו. בנוסף לכך, מתחייבת הגברת לספק את תשוקותיו של השרטט, על־פי בקשתו — אחרת לא ימלא את משימתו, ואז לא יהיה בידה השי שיפייס את הבעל.

נוויל, האמן המשוחרר מדעות קדומות והבז לבורגנות המטופשת, רודה בה, מלג־לג עליה, מעצבן אותה, ומזלזל בה בביט־חון עצמי מוחלט עד אשר היא קמה עליו בסוף הסרט ומנחילה לו תבוסה אכזרית וחסרת־פשרות, העומדת בניגוד גמור למנהגי הנימוס וגינוני־הטקס ששול־טים לכל אורך הסרט.

מעבר לכתחן. אשר למותחן — מרכיביו מתגבנים לתוך. הסיפור מבעד לשירטוטים של נוויל, שירטוטים מדויי־קים המנציחים את המציאות שמולו בנא־מנות של צילום. סדין תלוי על עץ, חול־צה קרועה שנפרשה ליבוש, סולם נישען על קיר ללא סיבה נראית לעין, מגפיים שנשכחו באחו — כל אלה מוצאים את דרכם לא רק לתוך האיורים שמכין נוויל, אלא גם לתוך הסיפור, שבו כל אחד מפרש את משמעותם בצורה שונה, ומגיע

שחקנים זוסמן, גיל קאנינגהם, יו פרייזר, היגינס ולאמברט
מאהב לשעבר וחתן אימפוסנט

תדריך

חובה לראות

תל אביב — סערת, אי־טי, דיינר, לילה של יום מפרך, הלילה של סן לורנצו, נערתו של גרגורי, קבקבי־עץ, פישוסה.

ירושלים — אהובת הקצין הצרפתי, הלילה של סן לורנצו, אי־טי.

חיפה — אי־טי, התפוז המיכאני, ה־מצוד.

תל־אביב

**** **הלילה של סן לורנצו** (לב 2, איטליה) — בני עיירה איטלקית גולים מבתיהם, כאשר הנאצים מאיימים לפוצץ אותם, ויוצאים בדרך לחירות מיוחלת. פואימה קולנועית מרשימה של האחים טאוויאני, בעלת השלכות אקטואליות מאוד.

**** **לילה של יום מפרך** (רב־חן, בריטניה) — סירטם הישן של החיפור־שיות הוא עדיין חצוף, רענן ואנארכי לגר־מרי, בדרך שבה הוא מתאר עולותיהם של ארבעת אלילי־הפופ, המשחקים במח־בואים עם מעריציהם ועם עצמם. בימאי: ריצ'ארד לסטר.

*** **פישוטה** (צפון, בראזיל) — שיחזור כמעט תיעודי של תגאי־החיים ש־בהם גדל נוער־הרחוב של הכרך הגדול. כתב־אישום מחריד ומזעזע נגד חברת־הצריכה, המגדלת בעצמה את זרע הפור־ענות שבתוכה. בימאי: הקטור באבנקו.

ירושלים

*** **אהובת הקצין הצרפתי** (מוסיאון, בריטניה) — עיבוד אינטליגנטי ביותר לרב־מכר של ג'ון פאולס, על אהבה ויקטוריאנית בעיניים מודרניות. משחק וירטואוזי של מריל סטרים בתפקיד ה־ראשי.

חיפה

**** **התפוז המיכאני** (עממי, בריטניה) — סטנלי קיבריק הביא למסך את המסה העתידנית המפחידה של אנתוני ברג'ס על עולם שבו העוול הגדול ביותר, אפילו חמור מאלימות קיצונית, הוא נטילת חופש־הבחירה בין הטוב ורע, שהיא התכונה אשר בלעדיה אין האדם אלא צמח מהלך. מאלקולם מקדאואל מבריק בתפקיד הראשי.

ניתם מערכות הדפיה

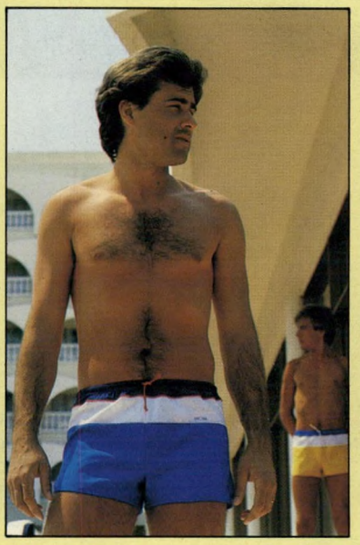

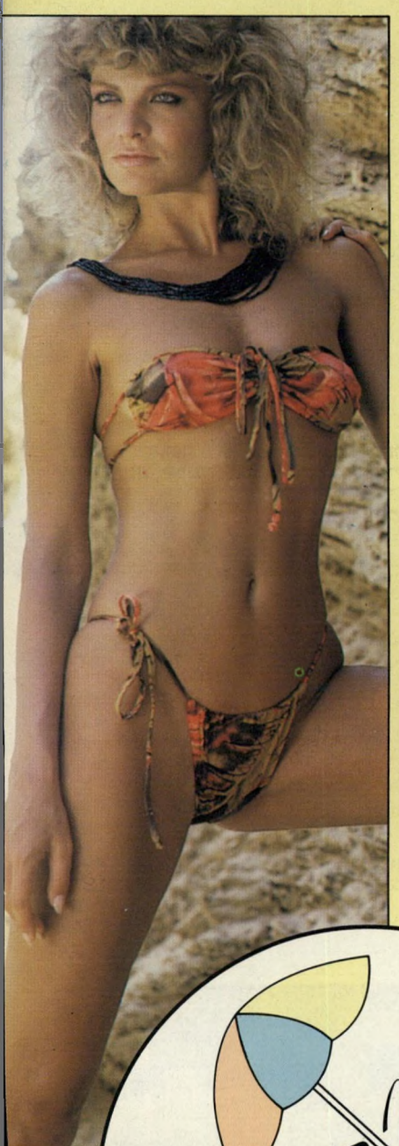

יומאר – אופנה בעיצוב צרפתי

HOM לגברים – בגדי־ים
וספורט, חולצות,
מכנסי KARNEX
בגזרות אופנתיות
מחויטות.
MOI לנשים –
בגדי־ים וחוף, אימוניות.

יומאר טקסטיל בע"מ שיווק ע"י אראן

גליל
אצלנו בריאות זה טבע ראשון

כשר לפסח בהשגחת הרב הראשי – צפניה דרורי – קרית שמונה

הצמחיה והפריחה הרבגונית של הגליל העליון, האויר הצלול והנקי מכל פגעי הריסוס וזיהום האויר, מבטיחים לך דבש ומוצרי דבש בטיב מעולה.
מכון הרדיה של "גלילי" בקיבוץ שמיר הוא מן המודרניים והמשוכללים בעולם והיחיד בארץ המייצר והמשווק מזון מלכות ופולנית באיכות גבוהה ביותר. הדבש הנרדה ללא מגע יד אדם מגיע לשולחנך כשהוא טבעי ושומר על תכונותיו הבריאותיות.
לבחירתך דבש — באריזות רגילות ובאריזות שי.
מזון מלכות — לחיזוק הגוף, לערנות והרגשה כללית טובה.
פולנית — מזון עשיר וחיוני לגוף.
בכל אריזה של מזון מלכות ופולנית תמצא חוברת הסבר ומתכוני דבש.

גליל
מכוורת קבוץ שמיר

דאר נע גליל עליון 12135
טלפון 067-44929

את מוצרי "גלילי" ניתן להשיג בשקם, בשופרסל, בסופרמרקטים, בבתי-מרקחת, בצמחוניות ובחנויות המובחרות.

גוב-שיאון

מאת מאיר תדמור

עצה טובה: לקנות דולרים

המצב גרוע. אפילו הבדיחות על הבורסה כבר נגמרו. אין מלאי חדש של בדיחות. עם בורסה כזאת, מי יש לו העוז. המרץ והחוצפה להתבדח? כל מה שהצלחתי לשמוע השבוע, ובעיקר בשבוע שעבר, היו אנחות של חוסר־אונים והשלמה עם הגורל; לעיתים גם כמה דברי־חוכמה, חלקם שדופים, וחלקם ראויים לדפוס. מי שלא תפס עד עכשיו מה שקורה בבורסה, סימן שבמפולת האחרונה היה שותף סמוי של — כמובן — ריגר־פישמן; אפילו קיבוצי התנועה הקיבוצית המאוחדת, התק"ם, הגיעו למסקנה — בעיקבות הלקחים שהפיקו קיבוצי השומר־הצעיר — שלהפסיד בבורסה זה עניין בהחלט לא סימפאטי. גו, עכשיו אתם בוודאי מבינים, מדוע כל אותם מוסדות ואירגונים, חברות ומפעלים נמנעים מלחזור לבורסה.

יש עוד סיבה, לא פחות טובה: אפשר להיות בבורסה, וגם, תתפלאו, מחוצה לה. אפשר להשקיע במניות הבנקאיות, לקבל תשואה יומית של חצי אחוז או 0.6% ושלום על ישראל.

מישהו, בבניין החדש והמפואר של הבורסה אמר לי, שהדבר היחידי שהוא יכול למכור לי לקראת הפסח הוא אמירה: ולי־הודים היתה אורה ושמחה ודיווידנד! כששאלתי מדוע רק עכשיו, השיב: בפורים שכחתי לספר לך. הנה לכם מוסר השכל. אפילו הבדיחות הטובות התקלקלו במפולת.

ובכך זאת, מה עושים? שבו בשקט, על מה שאתם יושבים. בינתיים, נמשך תהליך השחיקה של שעריי־המניות, כוזן. מי שחכך ידיו בהנאה וקנה חבילה של מניות עם מכפיל נמוך, ערך נכסי גבוה רווחיות מצויינת ועבר ספגוני, בתיקווה שיעשה תשואות, עשה באושים, כמאמר הכתוב.

שבו בשקט על מה שאתם יושבים, אל תחפשו מציאות. הן ישנן. וכבר אמרתי, שהמציאות של השבוע שעבר הן מציאות גדולות יותר השבוע, ובשבוע של פסח הן תהיינה מציאה גדולה יותר. כשהשוק יתחיל לזוז, גם ה"סחורה" שלכם תזוז. מתי? עד סוף החודש — בטח לא. בחודש הבא. אולי. הסיכוי הוא שקול. במצב עניינים כזה, אפילו היועצים של הבנקים יאמרו לכם לקנות בנקאיות, אלא מה?

ב"שיחת חברים" שגיהלנו במיזגון החדש של הבורסה, הגענו למסקנה שרק שני דברים יכולים היום להזיז את הבורסה: אחד שיבריח ואחד שידית. מה דעתכם על הרעיון המבריק שהבנקים יחדלו לתת 0.6% ליום ויתחילו לתת 0.3% ביום. מה יקרה? **יתחילו לברוח**, לאן? רק רגע. נניח שבאותו שבוע שבו הבנקים התחילו לתת פחות, מודיע האוצר שהוא מקצץ את ההיטל על מכירת ניירות־ערך בחצי, כלומר, מעכשיו, נניח, האחד באפריל, תחוייב כל עיסקת מכירה בהיטל של 1% בלבד; מה יקרה? החבר'ה הטובים יתחילו לחזור לבורסה. ובמקום שחוזרים עומדים, אפילו צדיקים נסוגים. ושוב תתחיל הבורסה לחגוג, לאט אבל בטוח.

אם כך זה לא יקרה, המשיכו לשבת על הבנקאיות, הקרנות, המט"ח, הפת"ם, התפ"ס ותחכו. זה יקרה, מוקדם או מאוחר. אגב, הדוגרים עדיין זוכים, כראי לקנות אפילו לא יהיה שיחות גדול? — וכפי הנראה עתה, לא יהיה.

אוזניות לחותנת

אין כמו חג־הפסח לקבלת מתנות. הנה כמה הצעות יוצאות מגדר הרגיל למתנות־חג, כל חג.

לפני שנתחיל ולפני שנציג את המתנות, חובה עלינו לציין את המקור: כמה רשתות שיווק בארצות־הברית ובאנגליה, ה־מציעות מתנות בלתי־אפשריות לכל אחד, בעיקר על־ידי הזמנה בדואר, אך גם לקניה ישירה בחנויות מיוחדות.

משהו מיוחד לחותנת, שתמיד יש לה כאב־ראש בזמן הלא מתאים. יקר, אבל

אוזניות נגד כאב־ראש
מתנה לחותנת

כדאי. מה דעתכם על מערכת־אוזניות עם כל מיני חוטים, שמלבישים אותה על ה־ראש — אלא איפה — והיא נראית כמו המילה האחרונה בתחום מערכות־השמע. העיקר, הדבר הזה שבתמונה מסיר דאגה, אספירין וכל מיני תרופות־אליל. המכשיר הנ"ל עובד — שימו לב — על אותות־משוב ביולוגיים, זהו תרגום מדוייק של הכתוב; משוב שווה פידבק. המכשיר משחרר ממתח, משחרר שרירי־הפנים ב־עזרת אותות קוליים. בטוח וקל להפעלה. המחיר, כולל סוללה והוראות — 160 דולר. מה לא עושים למען החותנת? אפ־שר גם לאשה ולשכנה, המבקשת כל יומיים אספירין.

יש גם מתנה שימושית לבעל הנהג. מה דעתכם על משאבת־אוויר ניידת, לני־פות גלגלי המכונית? יש מכל המינים והסוגים. כולם עם שעוני־לחץ. יש כאלה העובדים על סוללה, או על מצבר המ־כונית, או לספורטאים על הרגל. המחירים נעים מ־8 דולר ועד 15 דולר. המשלוח אינו כלול. האריזה כן.

עוד מתנה לבית. רעיון מעניין. מי שרוצה להזיז בחופשת־הפסח את הרהיטים בביתו, מבלי להת־אמץ יתר על המידה, כדאי לו לרכוש את הפטנט הבא: גלגילות משא, היכולות לשאת עד 300 קילוגרם, מצויידות בבלמים ונעות בכל כיוון — קדימה, אחורה ול־צדדים. הרוחב המירבי 50 סנטי־מטר. המחיר: 14 דולר ליחידה. תסתכלו בתמונה, הרעיון כביר. אפשר להתחיל להזיז. ביזוי נעים.

לרווקים, גם לרווקות, וגם לסתם עצל־גים: פטנט לא כל־כך חדש, אבל לעומת זה, יעיל מאוד. „מכין קפה או תה אוטו־מטי," כולל שעון מאיר ומעורר, רדיו אפ־אם ואי־אם. נו, מה אתם אומרים? הולכים לישון מתי שהולכים, אך לפני זה דואגים לכוון את המכשיר לשעה ה־מתאימה, ובדיוק בבוקר מתחיל השעון לטרטר, הרדיו לנגן והקפה או התה לר־תות. אפשר לשתות פעמיים. ובמיקרה של בת־זוג או בן־זוג — פעם אחת קפה ל־שניים. הוא הדין בתה. ועכשיו העיקר — המחירים: החל מ־50 דולר בלי רדיו, וגמור במכשיר המשוכלל ביותר, עם רדיו, טיימר לרדיו, וטיימר לשעון, במאה דולר.

הסנובים לבורסה

„רק הסנובים הולכים לבורסה" אומר דוד אלפרן, מיסד ומנכ"ל חברת הבניה רמט, והוא יודע על מה הוא מדבר. „40 שנה החברה קיימת בלי הבורסה, והגענו למחזור של מיליארד וחצי שקלים. עם אלף פועלים ויחסי־עבודה מצויינים. אז בשביל מה צריך בורסה?"

מרענן, מה? הנה, יש גם כאלה, שאינם עומדים בתור אצל החתמים ומפיקי התש־קיפים המתוחכמים, ומנהלים את העסק

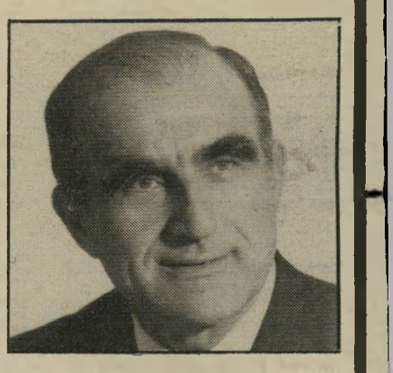

מייסד אלפרן
מי צריך בורסה?

הגדול בלי כל מיני סמנכ"לים ומישנים למנכ"ל, יועצים פינאנסיים ואחרים — ומצליחים. עובדה: רוב החברות שהול־כות לגייס הון בבורסה נוסדו רק אחמול, ונקו נכסים של חברות שנוסדו לפני שנתיים, כדי לעמוד בתנאי המינימום לאישור הנפקה, וחילקו לבעלי־עניין ולמ־קורבים הקצאות של מניות שערכן מלכ־תחילה היה שווה אפס, ורק החתם הזריז ו„ציבור המשקיעים," הפכו אותם למי־ליונרים בחסדי הבורסה.

נחזור לעניין עצמו: מרענן מאוד היה, לראות את דוד אלפרן, רעייתו ושתי בנותיו, המנהלים יחד את החברה, בסביבת־עיתונ־אים כ„בית סוקולוב", מדברים ל־עניין, בלי לספר מעשיות על רווי־חים צפויים, מניות הטבה, הגדלות הון וכל מיני „שפנים" אחרים.

הנה, יהודי שבונה את הארץ ארבעים שנה והוא מוסיף לבנות אותה, ורק אחרי 40 שנה התפנה לחגוג את היובל ולשתף את העובדים עימו ביובלו.

רפואה שלימה וזולה

רופא זמיר
רפואה אחרת

תרשו לי השבוע לעסוק ברפואה, מבלי שיהיה בידי רישיון לעסוק בכך. סיפרו לי שיש ענף מיוחד שליד הרפואה, שאינו מקובל על הרפואה הקונבנציונאלית (המ־קובלת), שיכול לפתור את בעיית הרו־פאים — ליתר דיוק, את שכרם של אלה המקבלים יותר מדי, לעומת אלה המקב־לים פחות מדי.

נניח, שיתברר שאפשר לרפא חלק מן המחלות ביומיים במקום בשבועיים, ובמ־קום לאשפז חולים בבתי־חולים אפשר ל־טפל בהם בבית. מה יקרה? הרופאים ה־בכירים יעשו פחות תורנויות, וכמובן יק־בלו פחות כסף, אבל יהיה להם היתרון, שיוכלו לבלות יותר במחיצת מישפחתם; למי שירצה. לעומת זאת, הרופאים הזר־טרים יוכלו לעבוד פחות קשה, ולקבל שכר יותר גבוה. פשוט: תישאר אותה עוגה, אך החלוקה תהיה יותר סימטרית, ואפילו האוצר יהיה שבע־רצון.

ועכשיו לעניין: באנגליה, בגרמניה, ב־הודו בברית־המועצות, בצרפת, בארצות־הברית ובעוד כמה מדינות, התפתחה ב־שנים האחרונות שיטת ריפוי הידועה בשם הומאופתיה, הטוענת שמחלה היא למעשה תקלה במערכות ההגנה והריפוי העצמי של הגוף. הריפוי של המחלה צריך להע־שות על־ידי הגברת — או אם תרצו, חיזוק — מנגנון־ההגנה העצמית של הגוף, הנע־שה על־ידי ייצור נוגדנים טיבעיים בגוף. הריפוי על־פי שיטה זו הוא על־ידי תרו־פות עשויות מחומרים שונים המצויים בטבע, הניתנות בכמויות מיזעריות, ה־ממריצות את המערכת החיסונית של הגוף. עד כאן התיאוריה.

מה שקורה למעשה הוא, שבארץ יש כמה רופאים העוסקים בסוג ריפוי זה, הם מצליחים, למרות ההסתייגויות של הרפואה הרשמית. ה„נביא" הלוחם למען החדרת השיטה הוא ד"ר אילן זמיר, ה־טוען שיש להנהיג אותה במרפאות, והיא לדעתו עשויה לחולל גדולות.

מה שייך נפט לבנזין?

ארצות־הברית היא מדינה מוזרה: כש־יורד שם מחיר הנפט — יורד גם מחיר הבנזין. באירופה, כשמחיר הנפט יורד — מחיר הבנזין לא עולה. בישראל לעומת זאת, כשמחיר הנפט יורד — מחיר הבנזין ממשיך לעלות. הנה: מחיר הנפט הגולמי בעולם כולו הוזל ב־15%. האמריקאים, שרק לפני שנה וחצי שילמו 1.50 דולר עבור גלון של בנזין, כארבעה ליטר, משלמים היום פחות מדולר. באירופה משלמים כמו קודם ואולי מעט פחות, בישראל משלמים כמו קודם, אבל בקרוב גם יותר.

דוברים רשמיים אומרים, שישראל עשויה לחסוך כמאה מיליון דולר על קניות הנפט ממצריים. עוד כסכום הזה ייחסך בקניות של נפט בשוק החופשי, שוק ה„ספוט" באמסטרדם. יש לנו כבר 200 מיליון דולר. נו, יוזילו או לא יוזילו? אתם שמעתם על שר־אוצר ישראלי שמוכן לוותר על הכנסה של 200 מיליון דולר? אני לא. נמשיך לשלם כמו קודם.

כל חייה נאבקה כדי להיות משהו - וכאשר סוף־סוף

יזהר כהן

ידידה בנפש של דבורה בקון. היא התגוררה איתו בדירה משותפת במשך שנה וחצי. הוא עבר תקופה מאוד קשה, והיא סעדה אותו לאורך כל הדרך. רבים חשבו בטעות כי הם זוג לכל דבר, אך האמת היתה כי יחסיהם היו אפלטוניים.

תל־אביב יחסרו את דבורה העלי־זה, שתמיד היתה לה בדיחה או מילה טובה להגיד לחברה.

לפני כשבוע טילפנה לכתבת העולם הזה ובקולה הרועם אמרה: „את לא חושבת שהגיע הזמן שת־כתבי עליי בטור שלך?" הכתבת הנבוכה, שהכירה את דבורה בקון במסיבה ימים אחדים קודם לכן, שאלה מדוע יש צורך לכתוב עליה. בקון לא היססה וירתה ישר מה־מותן: „בגלל שאני כוכבת, מו־תק. בגלל שאני כוכבת!"

המשיכה דבורה בקון: „את יוד־עת, מגיע לי שער בהעולם הזה.

ההד שקרס

הידיעה על מותה של השח־קנית גדולת הממדים דבורה בקון גרמה תדהמה לכל מכריה. קשה היה לעכל כי האשה הענ־קית, אוהבת החיים, התוססת, הרע־שנית והדומינאנטית בכל חברה — לא תיראה יותר במקומות הבי־לוי של תל־אביב. חיי הלילה של אני היום ההצלחה של עולם הבי־דור. היום אין בן־אדם שלא יודע מי זאת דבורה בקון.

„שיחקתי אותה! רק עכשיו גמ־רתי סרט, עשיתי מסיבת יום־הול־דת שאנשים לא ישכחו אותה ב־חיים שלהם — לא היה דבר כזה בעיר. או מגיע לי לא רק שתכתבי עליי — שער מגיע לי!"

איש לא העלה על הדעת, כי כמה ימים אחרי אותה שיחת־טל־פון תזכה דבורה בקון לא רק ב־שער של העולם הזה אלא גם ב־כתבה, ובנסיבות כל־כך טרגיות.

דבורה בקון היתה דמות ידועה ואהובה בתל־אביב. דמותה הענ־קית נראתה בכל המסיבות בעיר, בכל הדיסקוטקים, המיסבאות וה־אירועים החברתיים.

היא נהגה תמיד להסתובב לבו־שה במיכנסי־ג'ינס ובחולצת־טי, כשמשקה בידה האחת. תמיד היתה במרכז, מדברת, מצחיקה יורדת על אנשים — ותמיד בטוב־לב. היא אהבה לתת את חסותה — כפי שכינתה זאת — לנערות צע־רות ולנשים, שנדמה היה לה כי הן חסרות־ביטחון.

לעיתונאית צעירה, שאותה פגשה במסיבת יום־ההולדת של העיתונ־אית אולי גלס, שהתקיימה בהמיס־באה אמרה: „מהיום הלאה את תחת חסותי. לא תצטרכי יותר ל־דאוג לכלום. אני מסדרת לך בי־לויים, אני מסדרת לך בחורים — הכל! אני לוקחת אותך לסיבוב בעיר, סטייל רווקות."

היא היתה חברה נאמנה. כאשר הבירה את הזמר יזהר כהן, הוא היה בשפל המדרגה מבחינה נפ־שית. היה זה אחרי נצחונו באי־רוויזיון, והוא עבר משבר נפשי עמוק.

„כל גבר שאני רוצה"

דבורה עברה להתגורר בדיר־תו, ובמשך שנה וחצי טיפלה בו כמו בתינוק. היא היתה הולכת איתו לכל האירועים החברתיים, ו־נוצר הרושם כאילו יש ביניהם יח־סים של גבר ואשה. האמת היא, כי היו אלה יחסי אח־ואחות. בקון לא משה מצידו של יזהר, עד אשר עמד על שתי רגליו.

היא אהבה לחלק מתנות והיתה נוהגת להזמין למשקה על חשבונה בבארים. ביום־ההולדת של חברתה הטובה, אולי גלס, קנתה לה במ־תנה זו עגילים, במחיר של 3,000 שקל.

דבורה בקון גם נסעה עם אולי גלס לבלות חופשה באילת, אותה חופשה שבדרך אליה נגדעו חייה בעודם באביב.

השתיים, בחברת כמה ידידים ו־ילדיה של אולי, עמדו להתגורר ב־מלון אייל. בתחילה היתה אולי אמורה לנסוע עם ילדיה במונית יעל דרומה. רק ברגע האחרון הצטרף ידיד נוסף לנסיעה, אולי וילדיה נסעו במכוניתו של הידיד, ודבורה בקון נסעה עם ידיד אחר במונית.

היא נולדה לפני 32 שנים בתל־אביב. על אביה, שהיה סדר־דפוס בעיתון ביידיש כמעט שלא דיברה. את אמה, שהיתה עקרת־בית, העריצה מאוד. היא נהגה לספר שהיא מדברת עם אמה באופן חופשי על הכל. אחיה ה־צעיר עובד בבנק.

האם היתה אורחת־הכבוד במסי־בת יום־ההולדת שאירגנה דבורה לעצמה במועדון אפוקליפסה.

היא גדלה ברחוב שולמית שליד דיזנגוף, ולמדה בבית־הספר תל־חי. חבריה לבית־הספר זוכרים, שהיא היתה תמיד שמנה ותמיד — מחוץ לכיתה. היא נהגה להכות ילדים, אולי כדי למשוך תשומת־לב.

מאוחר יותר הפכה את מימדי־גופה הענקיים למיקצוע.

לא מזמן אמרה בראיון עיתונאי, כי היא לא פחות מושכת מדוגמ־נית. „יש כאלה," כך אמרה, „שאו־הבים נשים גדולות כמוני. אני יכולה להשיג כל גבר שאני רו־צה. ואני אוהבת גברים יפים — כמה שיותר יפים."

בראיון עיתונאי אחר סיפרה, כי היא אינה בוחלת בקיום יחסי־מין עם נשים. מכיוון שהיא אהבת את החיים מאוד, היא אוהבת לנ־סות הכל, וכמה שיותר.

בנעוריה החלה לעסוק בסחר ב־מכוניות. מאוחר יותר עבדה כ־מתקנת פאנצ'רים. אל חיי־הלילה הגיעה כאשר החליפה מיקצוע ו־הפכה לשומרת־סף של דיסקוטקים.

שמה הגיע למרחוק — דמותה האימתנית בפתחיהם של דיסקוט־קים ובארים משכה תשומת־לב עצומה.

היא היתה ידועה כפותרת בעיות מיקצועית. היא הטילה את מוראה על גברתני־העיר, שלא ניסו להת־חיל אתה. אך האמת היתה, כי מאחרי הדמות הענקית, המחוספסת והמאיימת, הסתתר לב־זהב.

באותה תקופה החלה דבורה ל־בלות בעצמה במועדונים ובבארים. אחד המקומות האהובים עליה היה הבר של שמוליק קראוס ואבי גב־עון, בסוף רחוב דיזנגוף. היה זה באותה תקופה מקום מושבה של הבוהמה התל־אביבית.

דבורה היתה מגיעה לפאב בש־עות־הלילה המאוחרות, ומייד מרכ־זת סביבה את רוב הנוכחים. היא נהגה להפליג בסיפורים על ציפו־רי־הלילה של תל־אביב, תוך תאו־רים פלאסטיים מצחיקים עד דמ־עות.

מישהו אמר עליה פעם, כי היא שמה בסיפוריה את דיימון רניון

ברקע, בסרט חייך, **אכלת אותה.** אחר־כך מילאה תפקידים אפיזודיים רבים. רק לאחרונה ניתנה לה הזדמנות, ככוכבת בסירטו של בועז דוידזון **ספיחס.**

כוכבת הקולנוע דבורה בקון, בת־מונה מתוך סיר־טו של אסי דיין. היא התגלתה לראשונה על־ידי יהודה

השיגה זאת, נקטע החלום באמצע

בכיס הקטן. עיתונאי ידוע הציע לה לשבת איתו ולכתוב את סיפוריה, ולהוציאם בספר. היתה זו אחת התוכניות שעמדה דבורה בקון להגשים. היא חלמה להוציא ספר על חיי־הלילה של תל־אביב.

היא גם חלמה לצאת בתוכנית־יחיד, כאשר היא מצחיקה ומבדרת בעזרת אביזרים על הבימה.

כאשר הציע לה יהודה ברקן להשתתף בסירטו ישראלים מצחיקים, הסכה לאדם המאושר ביותר בתל־אביב.

הקרנת הבכורה של הסרט ספיחס היתה בשבילה חוויה בלתי־רגילה: היא היתה מאושרת כאשר ילדים עצרו אותה ברחוב וביקשו ממנה חתימה, היא היתה מאושרת כאשר ראתה את דמותה הענקית על המסך. „אה, איך הייתי? הייתי גדולה, אה?" נהגה להגיד לחברים.

אוברול לשלושה

ביום הקרנת־הבכורה של ספיחס, סחבה את דוידזון ואת יתר כוכבי הסרט להמיסבאה, שהיתה מקום הבילוי האהוב עליה. הלעיטה אותם במשקאות ובסיפורים מצחיקים.

היה זה הבימאי צבי שיסל שהפך את דבורה בקון לאדם מאושר בפעם נוספת: הוא העניק לה את התפקיד הראשי בסירטו סבבה שבו כיכבה לצידו של משה איש־כסית. דבורה אהבה לשחק בסרט, נהגה לספר כי אחרי כל סצינה מוחאים לה כפיים.

כאשר הסתיימו צילומי הסרט נעצבה על ליבה: „כל־כך נהניתי בצילומים, אני מרגישה שלא אוכל לחיות יותר בלי הקולנוע," אמרה לידידים. ואכן, היא עמדה להמשיך ולהופיע בסרטיו של צבי שיסל, וגם בועז דווידזון הועיד לה תפקיד באסקימו לימון נוסף שאותו הוא עומד לביים בעוד כשבועיים.

דבורה בקון, הילדה האומללה שסבלה מאוד ממימדי גופה הענקיים, מצאה סוף־סוף את עצמה. היא הפכה לאישיות חברתית מבוקשת. „פנינה רוזנבלום לא סחורה לידי," נהגה להגיד בהומור האופייני לה.

היו לה תוכניות־ענק. היא החלה להנחות תצוגות־אופנה, הופיעה בחלטורות, שבהן — כך נהגה לספר — היא מרוויחה מאה אלף לירות בהופעה.

כאשר אירגנה את יום־ההולדת שלה, עשתה את זה כמופע־ענק. היא הזמינה אלפי איש למועדון אפוקליפסה, וכולם התייצבו בהרכב מלא. כל טורי־הרכילות כיסו את מסיבת יום־ההולדת.

לכבוד יום־ההולדת היא הלכה לאופנאי איב דה־מרדיקס, והוא תפר לה אוברול מבד נמר. היא התייצבה בשער מועדון אפוקליפסה לבושה באוברול ובכובע גדול. „תפרתי לה את האוברול מבד שהספיק שלוש חליפות רגילות," סיפר מרדיקס בהומור. „הוא לא לקח ממני כסף, זו היתה מתנה ליום־הולדת שלי," סיפרה היא.

היא הזמינה עוגת־ענק וחתכה אותה במו ידיה, שישה איש הרימו אותה 32 פעמים, ואחד לשנה ה־באה.

דבורה בקון היתה מאושרת. במשך שבוע ימים מאז אותה מסיבה לא נרגעה ממנה. היא הרגישה שהיא על דרך המלך.

נדמה היה בשבוע האחרון, כי דבורה בקון היא האדם המאושר ביותר בתל־אביב. את אושרה ביטאה בקול רם ובכל מקום. היא אהבה את החיים, אהבה לקחת הכל מהחיים. היא נסעה לבלות חופשה של כף באילת. היא הבטיחה „לשחק אותה באילת בגדול," אך חייה נקטעו בדרך לשם.

מלכת הלילה

דבורה בקון מבלה באחד ממועדוני־ה־לילה של תל־אביב. היא נהגה להתחיל את הלילה בישיבה בהמישפחה של גזי חקק, עברה להמיסבאה משם לקיסר וגמרה את הלילה במלון הילטון בתל־אביב, שם יש מיסעדה הפתוחה 24 שעות ביממה.

זעקת אם

פולה, אמה של דבורה בקון, בכתה נואשות ליד הקבר הטרי של בתה. היא נשענה במשך כל ההלווייה על כתפו של מוישל'ה איש־כסית, וביקשה תנחומים.

לא כל החברים

גופתה של דבורה בקון נישאת על־ידי אותם מחבריה שבאו ללוות אותה בדרכה האחרונה. היו שם בין השאר: יהודה ברקן, פייר דה־מרדיקס, שתפר לה את הבגד שאותו לבשה במסיבת יום ההולדת שלה לפני ימים ספורים.

טען

האופנה מקיבוץ צרעה

להתלבש בסגנון מקורי בשילוב עם טיול משפחתי

למי שאוהבת את ארץ ישראל היפה ואופנה מקורית בעלת קו ייחודי, הנה הצעה מלהיבה לתקופה זו:

קחי את בעלך ואת הילדים וצאו לטייל באזור אשתאול, בכיוון מערת הנטיפים ליד בית־שמש. עצרי למנוחה נעימה בקיבוץ צרעה, היכנסי לחנות המפעל של אופנת כנען ובחרי לך ולילדיך מלתחה אביבית מסוגנת בהתאם לטעמך.

הופעה בלתי שגרתית

לאופנת כנען קהל לקוחות נאמנות, בעלות טעם מיוחד, הבאות לחנות המפעל בקיבוץ צרעה מדי פעם כדי לחדש את מלתחתן בדגמים מקוריים בתפירה מעולה, המיוצרים בסדרות מוגבלות ומבטיחים הופעה בלתי שגרתית.

שלובי בדים ופריטי לבוש

בעונת האביב־קיץ הנוכחית, מציעה אופנת כנען צרופים מעניינים של מערכות המורכבות מחצאית וחולצה, חולצות עליונות אופנתיות, חולצות כפריות־פולקלוריסטיות ובקו קלסי בסגנון ספורט־אלגנט מיוחד;

מבחר פריטים מותאמים לשילוב הכללים: חצאיות, מכנסיים ארוכים, מכנסי "קפלוט" וחולצות;

וכמובן שמלות עם אישיות בבדי כותנה ופוליאסטר־כותנה, וואל ובדים עמידים בדגמים חלקים, מפוספסים ופרחוניים המשולבים זה בזה בחן רב.

רעיון מצוין

בין אם את גרה בירושלים ובסביבתה או באזור גוש דן, טיול לקיבוץ צרעה הוא רעיון מצוין לשילוב נסיעה קצרה בנוף המרהיב עם קנית נעימה.

חנות המפעל בקיבוץ צרעה (ממש ליד בית שמש)

פתוחה בכל ימי חול המועד פסח ובחג השני בין 10.00-16.00 וביום ו' וערב חג בין 10.00-12.00.

(ביום החג הראשון בלבד — 29.3 — סגור).

אי.קי. 38

תה צמחים ופירות
פומפדור
נמס בן רגע

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת

ד"ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

הסנסציה האחרונה!

בושמי היוקרה של יהודית מילר –

אטרקציה בחנויות „הכחולות" בלונדון

- השמועה הפנטסטית הגיעה לישראל ומתפשטת במהירות הבזק. מספרים אותה מפה לאוזן בצחקוק קל – במסיבות ובמפגשים חברתיים. אך מתברר שהשמועה היא אכן עובדה.
- יודעי דבר מספרים כי בחלונות ראווה במרכז הסוהו בלונדון, מפרסמות בחורות סקסיות ערומות מעל פלקאטים ענקיים את המסר אשר תרגומו מאנגלית קובע כי: חלקיה האינטימיים של האשה ידיפו ריח בושם נעים במשך 12 שעות ומעלה – ויהיו גם אטרקטיביים ביותר, וזאת בעזרת Musk oil, Skin Perfume, Perfume Elixir — Scented oiles by Judith Muller.
- איך – כיצד – מה פתאום?!
- מתברר כי הכוונה היא לאותם בקבוקי הרול־און הקטנים של יהודית מילר – הנושאים את השם Scented oils, אשר יעודם המקורי הינו – מריחה על מקומות בהם פועם הדופק; הבושם הנספג, מדיף ריח נעים שעות על שעות ולא נמוג.
- מלכת הבושם הישראלית, יהודית מילר, שידיעה זו הגיעה אף לאוזניה – נדהמה לחלוטין מ„התגלית החדשה" של הסוהו בלונדון;
- ל„הצלחה" מסוג זה למוצריה – לא פיללה...

הרואין עבר הסבתא

(המשך מעמוד 51)

יבוא הרואין, ונגד הסבל באשמת החזקת תובלת הרואין.

מייד עם פתיחת המישפט טען סניגורו של לויה, עורך־הדין אלי־הו קדר, כי מיסדר־זיהוי שנערך לשולחו היה בלתי־תקין, לדבריו, הסכים לויה למסדר־זיהוי רגיל, והמועד נקבע ליום הששי בבוקר. אולם מכיוון שקדר לא יכול היה להגיע במועד, סילפן וביקש לח־כות לו.

לדבריו, כאשר הגיע אמרו לו כי איחר לבוא. ורק אחר כך התברר לו, כי המישטרה לא ערכה מיס־דר־זיהוי רגיל, אלא מיסדר־זי־הוי־תמונות, בלי נוכחותו של ה־סניגור.

במיסדר זה זיהה לויה כאיש ש־קיבל את המקרר.

לטענתו של לויה, לא הוא אשר קיבל את המקרר. הוא אומנם היה במקום, מכיוון שהוא מתגורר ב־יפו והוא בידידות עם בעל בית־המלאכה, אך לא היה לו כל קשר למקרר ולסמים.

על־פי חקירתו של הסניגור אפ־שר היה להבין, כי טענת התגנבות תהיה שאלברט אביזרט, אשר שלח את המקרר מצרפת, הגיע לישראל, והוא שאמור היה לקבל את הסם.

מיסדר־הזיהוי היה אבן־נגף ב־דרך להגנה כזו. לכן, כאשר עלה לדוכן־העדים קצין־המישטרה דני עשור, שערך את מיסדר־הזיהוי, חקר אותו קדר בנקודה זו.

להפתעת הכל, סיפר השוטר כי ערך שני מיסדרי־זיהוי, ומכיוון שאחד מהם לא קישר את לויה ל־סמים, השמיד את חומר המיסדר.

הסניגור לא הצליח לשמור על קור־רוחו נוכח גילוי זה. הוא פנה לשופט ואמר לו: „אדוני, אני מוועזע אחרי העדות הראשונה הזו. קציני־מישטרה הודו כי עברו את פשע השמדת ראיות, ואני לא צריך לנהל מישפט כאשר אני חו־שש שמא משמידים ראיות. אני מבקש לדחות את המישפט ולפנות ליועץ־המישפטי בבקשה לעיכוב־הליכים!"

השופט המשיך לשמוע את ה־מישפט, וסניגורו של הסבל, עורך־הדין יוסף שהם, טען כי הסבל לא ידע מאומה על עיסקת־הסמים וכי היה מוביל תמים.

עדותם של אנשי־המישטרה מ־היחידה הסמויה, שזיהו את לויה, תכריע בודאי את גורל המישפט. מכיוון שהמישטרה תסרב לחשוף אותם, יופיעו השניים כאשר הם מחופשים: לעיניהם מישקפי־שמש ולראשם פאות־נכריות. אבל מיקו לויה, שבודאי הפך פאסליסט מאז הפיגועים במכוניתו, אינו נראה מודאג. **איילה אלון** ■

פרקליט קדר
מיסדר־הזיהוי הושמד!

אופנה לקטינים

(המשך מעמוד 53)

היה רומנטי, השנה הוא יותר ספורטיבי, אומרת המומחית.

לעומתה, המעצבת דבורה לשם, מעדיפה עדיין את סגנון התחרה. אך יש לה שני קווים עיקריים ל־ילדים — הראשון מגונדר מאוד כמו שימלת השבת של חנה'לה, השני ספורטיבי ובעל קווים ה־ישרים יותר. דבורה נמצאת כבר 40 שנה במיקצוע. „בגיל 6 כבר התחלתי לעצב בגדים לבובות. אחר־כך הייתי מורה לציור, ואז הסתכלתי בירחונים מחוץ־לארץ וכך התחלתי לעצב את ביגדי־ה־ילדים הראשונים."

אלי ברוך, אמו, אביו ואחותו הם הסופר־ספארים בין מלבישי־הילדים. האבא הקים את החברה לפני 17 שנה והאמא, ריבקה ברוך, היא המנצחת על העיצוב. איך היא עושה זאת? „פשוט מאוד. אני לוקחת את דגמי הפרס־אה־פורטה הפריסיים למבוגרים, ותר־פרת את אותו הדבר לקטנים. אני עובדת בעקרון ההקטנה."

רונלד רקנאטי נשמע כמו בנק־אי, אבל הוא בעל חברה לביגדי־ילדים. חנה קליינר מנצחת אצלו על עיצוב ביגדי־הילדים. „בעבר עיצבתי לנשים. עברתי לביגדי־ילדים במיקרה, ונתפסתי. הנושא מאוד מצא חן בעיניי. אני מנויה על ירחונים צרפתיים ואיטלקים.

טריינינגים

קיציים. זהו בד פוטר מיוחד קל, נוח ואווירדי המתאים לאקלים הארץ הקייצי. הבד פותח בדרום־אפריקה ומיובא לארץ באופן בל־עדי. מחיר חולצה 350 שקלים.

נוסעת לתערוכות־בגדים באירופה ומשלבת רעיונות אישיים בכל מה שאני רואה ומתרשמת."

חנה עובדת בבדי כותנה וסאט, וההשפעה הפריסית ניכרת בדגמיה ובשילובי הצבעים שלה, כמו טור־קיז, בננה ולבן, בעיצוב הלא־סימטרי ובניטים האופנתיים.

כמה עולה החליפה היפהפיה ה־זאת לילד בן 10, נשאל רונלד רקנאטי. „1800 שקל." הוא מח־ייך. אתה מחייך, יש כאלה ש־יבכו. כזאת חליפה קשנה וכל־כך הרבה כסף! ורונלד מסביר:

„את הדיעה הקדומה הזאת, ה־רווחת בציבור, צריך להפריך. ה־יום שכר־עבודה לתפירת מיכ־סיים לילד בן 12 או לבחור בן 18 זה כמעט אותו דבר. למתפרה לא משנה להוסיף עוד כמה סנטי־מטרים באורך או במותניים. ההפ־רש בבד הוא יחסית קטן."

איזה תקציב צריך להיות להור־רים כדי להלביש ילדה בת־8 ב־קיץ? ורונלד מחשב בקול רם: נניח שהילדה זקוקה לפחות לזוג מיכנסי כותנה יפים לחג: 750 שקל; חולצה כותנה יפה לחג: 470 שקל; 3 זוגות מכנסיים קצ־רים ליום־יום: 400 שקל כל זוג כלומר, 1200 שקל; 2 זוגות מיכ־נסיים ארוכים ליום־יום, כל זוג 750 שקל, כלומר 1500 שקל; 3 חולצות טי ליום־יום, כל אחת 470 שקל, כלומר 1410 שקל. סך הכל: 5330 שקל.

וזה בהנחה שיש עוד כמה בג־דים משנה שעברה.

ד"ר ריצ'ארד קורנהאוזר, פסיכיאטר וסכסולוג, מדבר על השפעת המתח שבו חי האדם הישראלי על תיפקודו המיני, על הפרעות מיניות, טיפול בהומוסכסואלים והשפעת המתירנות המינית על הדור הצעיר

ראיינה שרית ישי

המסורת של קיום יחסי־מין הדדיים, והצורך לספק גם את האשה, חדשה אצל עם ישראל

חברי־מין זה אחד שלוקח בחורה, דופק אותה, אומר „תודה חבה, רבקה", ונרדם

קיים משגל־קסמים בין גבר הסובל מאימפוטנציה לאשתו. הוא לא יכול והיא דוחה אותו

הדרישה לאורגזמה, בכל פעם שמקיימים יחסי־מין, היא אינפנטילית

כיום בחורה שלא נותנת לא שומה, ואם היא לא מבטיחה מישגל, לא מזמינים אותה לסרט או למסיבה

יש נשים שאין להן כל בעיה נפשית. פשוט המיבנה האנטומי שלהן מונע מהן להגיע לסיפוק מיני דרך מישגל נאגינאל"

„לעם ישראל יש בעיה מינית!"

בכל דור ודור אנו חוזרים ונוברים ועוסקים באותו סיפור ישן־נושן, שהחל במעשה אדם וחווה בגן־העדן — וככל שנעסוק בו יותר, כן תרבינה השאלות; ככל שנגבור בו יותר, כן תרבינה התשובות; למרות הסכסולוגיה, הפסיכולוגיה, הפיסיולוגיה וכל שאר הלוגיות — הוא עדיין מיסתורי וקסום, ומהווה בשבילנו את סם־החיים.

לאחרונה אנו עדים לתופעה מעניינת: הסכס אינו יותר בבחינת טאבו. הוא נצעק בראש חוצות, מדברים בו ברדיו ובטלוויזיה, כותבים עליו ספרים, מוציאים אנציקלופדיות, אפילו עורכים מופע בהשתתפות סכסולוג המדבר על בעיות מין. יש החושבים, כי יש טעם לפגם להתרוצץ ברחבי הארץ עם מופע בנושא מין.

ראיתי את ההצגה „מכנה משותף". אומנם לא התלהבתי ממנה, אך חשבתי שהיא חשובה ביותר ולוא רק בגלל העובדה שהיא גורמת לאנשים לחיפתח ולדבר על בעיותיהם המיניות, ומה ש־חשוב יותר מכל — לחיווכח שלא רק להם יש בעיות בנושא זה.

הגינקולוג והפסיכיטרית האמריקאים מאסטרס וג'ונסון התחילו את המלאכה. לאחרונה פירסם העולם הזה סידרת מאמרים בנושא האורגזמה הנשית, סידרה שעוררה סערה. היו נשים שהכרתי באופן אישי, שנשמו בהקלה אחרי פירסום המאמרים. הסתבר להן, כי אין הן יוצאות־דופן, וכי האורגזמה הנשית מתרחשת לאו־דווקא מתוככי הנרתיק, ולא מגיעים אליה דווקא בעזרת מישגל. כעת זה הפך לגיטימי.

רק לאחרונה אנו שומעים ברדיו אין סוף פירסומות על האנציקלופדיה „גבר ואשה", שבאה ללמד נשים וגברים לחיטיב את חיי־חמין שלהם ולשפר אותם. דומה כי גם בציבור הגברים יש פתיחות גדולה יותר להבין את הסיפוק המיני של האשה, ולא להסתפק בסיפוק המיני של עצמם בלבד.

החלטתי לפנות אל הפסיכיאטר והסכסולוג ד"ר ריצ'ארד קורנהאוזר ולשאול אותו שאלות בבעיה הבוערת. קורנהויזר, יליד פולניה, הגיע לישראל ב־

(המשך מעמוד 87)

1959. את לימודי הרפואה שלו החל בבית־ספר לרפואה באוניברסיטה העברית בירושלים. הוא החל לעבוד כפסיכיאטר־סכסולוג. ב־1964 פירסם מאמרים רבים בנושא „פסיכוסומטיקה גינקולוגית ובע־יות־יוסת אצל נשים צעירות". הוא עסק ברפוי קבוצתי עם חיילות, והשתתף ב־קונגרסים רבים.

קורנהאוזר מקבל את חוליו בשתי מירפאות — אחת מהן בביתו המפואר בסבינון. אשתו, ורדה, היא בת למישפחת מאיר העשירה. יש לו שלושה ילדים: מירי, רועי וכריסטינה, והוא מטפח שלו־שה כלבים.

קורנהאוזר התפרסם כאשר הואשמו כלביו מגזע רוטווייילר כי נשכו זקן שעבר ליד חצר הווילה שבסבינון — אך זה שייך, כמובן, לסיפור אחר.

המירפאה השנייה שלו נמצאת בצפון תל־אביב. לפני שנתיים עבר לפרקטיקה פרטית, אחרי שהרוויח — לדבריו — פרוטות בבית־החולים שבו עבד. וזה כמובן הופך את הראיון איתו לאקטו־אלי, גם בגלל שביתת הרופאים. כמו רופאים אחרים, הוא מצדד ברפואה פרטית. יש לו דיעות רבות על עם־ישר־אל, על היחסים העכורים בין העדות, על המתח הקשה שבו אנו חיים, וה־משפיע לדעתו על תיפקודנו המיני.

ד"ר קורנהאוזר סבור כי אם לא נחיה במתח רב כל־כך, נקיים יחסי־מין תקינים ובריאים יותר, ואז יהיה לו יותר כף בחיים.

למה שלא נשמע כולנו בקולו?

■ ■ ■

● סכסולוגיה היא מיקצוע חדש יחסית. כיצד נולדה?

המיקצוע התפתח והתפרסם מאז פרוייד והתייחסותו לבעיות מיניות והזעזוע הגדול שהחברה המערבית המכובדת של וינה עברה בעיקבות גילוייו. החברה הוינאית לא־הבינה כיצד מעז זיגמונד פרוייד להא־שים ילדים במיניות.

עד אז חשבו, שמין הוא עניינו של גבר — גם לאשה. בגלל שותפותה במין, יש קצת חלק בנושא המלוכלך. ואז בא אדון פרוייד ואמר: ילד הוא יצור מיני. כאשר הוא יונק, המיניות שלו מתבטאת בשפתיים ובלשון. כאשר הוא עושה את צרכיו, הוא מיני באיזור סי־הטבעת וב־איזורים הגניטליים.

זו היתה מהפכה עצומה. בשנים האח־רונות נתנו שני האמריקאים, הגינקולוג ויליאם מאסטר והפסיכיאטית ג'ינסון דחיפה גדולה להתפתחות הסכסולוגיה. הגילויים שלהם היו סנסציוניים. בגלל החידוש שלהם, הם הואשמו כאילו הם עוסקים בפורנוגרפיה מיקצועית. אך מאסטרס וג'ונסון החלו ללמד את האמ־ריקאים להודיין. הם הקימו מרכז בסן־לואיס, מכון לבעיות מיניות של גבר ואשה, ותרמו הרבה מאוד להפגת המיס־תורין והפחדים סביב נושא המין.

הם הביאו לכך, שאמריקאים רבים יח־יחסו באופן יותר רציונאלי ובוגר לנושא המיני. בהמשך חלה התפתחות של פסיכו־סכסולוגיה וסכסולוגיה.

● מהי סכסולוגיה?

הסכסולוגיה מנסה לפתור בעיה מינית, כאשר ההתייחסות היא ישירה לבעיה ש־מביא הפונה. נניח שמגיע לטיפול בחור צעיר ובריא, הסובל מאימפוטנציה. ה־סכסולוגיה מנסה לפתור את בעיותיו מבלי להתייחס לבעיות עמוקות יותר, וזהי דרך טיפול ביהביוריסטית — או בעברית, התנהגותית — המתייחסת לבעיה הספ־ציפית בלבד.

● ומהי פסיכוסכסולוגיה?

הסכסיכוסכסולוגיה מתייחסת אל הבעיה הספציפית, אך מנסה לברר ולשנות את המיבנה הנפשי אשר הביא לסימפטום זה או אחר אצל המטופל. כלומר, היא אינה עוסקת אך ורק בבעיה הספציפית, אלא במניעיה וגורמיה העמוקים יותר.

● לפי מה שאתה אומר, ה־סכסולוגיה בעצם אינה רצינית, מפני שהיא כאילו מדחיקה את ה־בעיה.

יש בזה משהו. בא אליי אדם עם בעיה בחשבון, כי יש מצבים שבהם השיטה הביהביוריסטית נותנת תוצאות טובות.

קיימת גם הנקודה של הזמן ההכרחי. יש אנשים שאינם מעוניינים בטיפול לעו־מק. את רוצה לדעת סוד? אלה הם בעיקר רופאים. הם באים אליי ואומרים: אני לא רוצה פסיכולוגיה־שמיכולוגיה, פתור אותי מבעיה זו ושלום לך אדון קורנהאוזר. יש מטופלים שאינם מעוניינים להקדיש זמן וכסף לפיתרון בעייתם, הם רוצים שהזין יעמוד להם ושיוכלו לדפוק וכמה שיותר מהר.

● מדוע, לדעתך, אנשים אינם מעוניינים להתמודד ברצינות עם הבעיות המיניות שלהם?

אני שומע תלונות על כפייה מינית משני המינים. בחורות הרוצות קיום יחסי־מין, ולהיפך

יש מה שנקרא פוביות, פחדים. יש נשים הפוחדות מגברים, כמו שיש נשים הפוחדות לחצות כביש. מאחרי זה מסתתר פחד, שמא כאשר תחצה את הכביש היא תיפול, ומישהו יאנוס אותה. זה גורם לאשה לשיתוק תפקודי.

מלבד זה, אומרת לי האשה המטופלת: אני אשה מאושרת, טוב לי, אני חיה עם בעלי, אוהבת אותו, אבל אני לא מסוגלת להגיע לאורגזמה. אני לא יודעת מה חסר לי, אני לא מבינה את עצמי.

● יש איזשהו קו מאפיין ל־בעיותיו המיניות של הישראלי?

מאחר שאני סכסיכאטר, התחום שבו אני עוסק בעיקר הוא פסיכוסומטיקה, בעיות של מערכת־הנשימה, העיכול, אסט־מה, ברונכיט, השמנה ובעיות־לב. אני גורס, כי סכסולוגיה או פסיכוסכסולוגיה הם חלק מפסיכוסומטיקה — מצב שבו גוף מדבר ומגיב לבעיות נפשיות עמוקות. אימפוטנציה למשל היא לא מחלה, אלא סימפטום הבא לבטא מצוקה נפשית.

● מהו המקביל הנשי לאין־אונות הגברית?

קרירות מינית, פריג'ידיות, אי־יכולת להגיע לסיפוק — ואולי אפילו גם ל־אורגזמה.

● יש הבדל בין סיפוק מיני לבין אורגזמה?

אשה השוכבת עם גבר יכולה ליהנות מזה שהיא נמצאת בחברתו, מחוזרת על־ידו. אלה הם שלבים חשובים מאוד להגי־ברת ההנאה. אשה המקיימת יחסי־מין — ואני לא מתכוון למישגל — מתחבקת, מתנשקת, מתלטפת זה גורם לה להנאה, לסיפוק. אבל זו לא אורגזמה. אני חושב שלא כל מישגל יכול או צריך להיגמר באורגזמה.

● גם אצל הגבר?

בהחלט! אני חושב שהדרישה לאורגז־מה בכל פעם שמקיימים יחסי־מין היא אינפנטילית. לא תמיד מגיעים לאורגזמה.

● ידוע כי נשים אינן מגיעות לאורגזמה בכל מגע מיני, אך ידוע כי גברים בדרך־כלל כן מגיעים.

זוהי אשליה אופטית, כי אצל גבר יש תמיד פליטת־זרע בסופו של המגע המיני. אבל פליטת־הזרע אצל גברים הסובלים מהפרעה היא קשה עוד יותר מאימפוטנציה. יש גברים היכולים לגמור רק מתוך מח־שבה על אשה, מתוך נגיעה בה או מתוך ליטוף.

● אני לא מדברת על המיק־רים החריגים, אני מדברת על גב־רים שלא סובלים מהפרעות. האם גם אצלם זו אינפנטיליות לרצות להגיע לאורגזמה בכל פעם שהם מקיימים יחסי־מין?

על איזה מיקרים חריגים את מדברת? את יודעת שיש אחוז גבוה מאוד של גברים הסובלים משפיכה מוקדמת?

● איזה אחוז?

ל־27%־30% מהגברים יש פליטת־זרע מוקדמת והתרופפות אבר־המין. לגבר כזה אין תענוג מחיי־המין שלו, יש לו תיסכול והוא סובל מחוסר תיפקודו המיני.

זה מלווה אצלו בהרגשה של אי־יכולת לתפקד. גבר מבוגר רוצה להביא לידי סיפוק את האשה — זהו חלק בלתי־נפרד מדרכו להגיע לסיפוק אמיתי ביחסי־המין. כאשר הוא שופך בלי לגרום לאשה להר־גיש משהו, הוא מרגיש מושפל.

● מאיזה בעיות סובלים 70% האחרים?

אנחנו לא יודעים הרבה על השאר, כי אלה לא פונים ומדווחים על בעיה. אנחנו יודעים, כי יש מישגלים יותר טובים ופחות טובים. הגבר ברוב המיקרים גומר, ואינו מסוגל להמשיך עוד, כי יש לו רפיון של אבר־המין. לפעמים זה נהדר. יש לי בעל מצויין, מאהב נפלא. הדבר היחיד שמפריע לי זה שאני לא מעזה לחצות את הכביש — אני מבקשת שתשחרר אותי מהבעיה. בעניין זה הביקר־ביורייזם עובד יפה מאוד. אין צורך בטיפול לעומק.

יחד עם זאת, אני גורס כי טיפול הוא לא רק טיפול הפותר אדם מסימפטום, אלא כזה המאפשר לו לגבש ולחזק את עצמו. אך מטופל העומד לקבל טיפול לעומק חייב להיות בעל תפיסה אינטלי־גנטית וגבוהה, ויכולת להפיק תועלת מה־טיפול. אני לא מתכוון שהוא צריך להיות אוניברסיטה.

● טיפול לעומק, שהוא טיפול ממושך — הוא יקר בצורה בלתי־רגילה?

כן. אך טיפול כזה מבטיח שבעיותיו המיניות של המטופל לא יהפכו לבעיות נפשיות.

● יש איזשהו קו מאפיין ל־בעיותיו המיניות של הישראלי?

מאחר שאני פסיכאטר, התחום שבו אני עוסק בעיקר הוא פסיכוסומטיקה, בעיות של מערכת־הנשימה, העיכול, אסט־מה, ברונכיט, השמנה ובעיות־לב. אני גורס, כי סכסולוגיה או פסיכוסכסולוגיה הם חלק מפסיכוסומטיקה — מצב שבו גוף מדבר ומגיב לבעיות נפשיות עמוקות. אימפוטנציה למשל היא לא מחלה, אלא סימפטום הבא לבטא מצוקה נפשית.

● מהו המקביל הנשי לאין־אונות הגברית?

קרירות מינית, פריג'ידיות, אי־יכולת להגיע לסיפוק — ואולי אפילו גם ל־אורגזמה.

● יש הבדל בין סיפוק מיני לבין אורגזמה?

אשה השוכבת עם גבר יכולה ליהנות מזה שהיא נמצאת בחברתו, מחוזרת על־ידו. אלה הם שלבים חשובים מאוד להגי־ברת ההנאה. אשה המקיימת יחסי־מין — ואני לא מתכוון למישגל — מתחבקת, מתנשקת, מתלטפת זה גורם לה להנאה, לסיפוק. אבל זו לא אורגזמה. אני חושב שלא כל מישגל יכול או צריך להיגמר באורגזמה.

● גם אצל הגבר?

בהחלט! אני חושב שהדרישה לאורגז־מה בכל פעם שמקיימים יחסי־מין היא אינפנטילית. לא תמיד מגיעים לאורגזמה.

● ידוע כי נשים אינן מגיעות לאורגזמה בכל מגע מיני, אך ידוע כי גברים בדרך־כלל כן מגיעים.

זוהי אשליה אופטית, כי אצל גבר יש תמיד פליטת־זרע בסופו של המגע המיני. אבל פליטת־הזרע אצל גברים הסובלים מהפרעה היא קשה עוד יותר מאימפוטנציה. יש גברים היכולים לגמור רק מתוך מח־שבה על אשה, מתוך נגיעה בה או מתוך ליטוף.

● אני לא מדברת על המיק־רים החריגים, אני מדברת על גב־רים שלא סובלים מהפרעות. האם גם אצלם זו אינפנטיליות לרצות להגיע לאורגזמה בכל פעם שהם מקיימים יחסי־מין?

על איזה מיקרים חריגים את מדברת? את יודעת שיש אחוז גבוה מאוד של גברים הסובלים משפיכה מוקדמת?

● איזה אחוז?

ל־27%־30% מהגברים יש פליטת־זרע מוקדמת והתרופפות אבר־המין. לגבר כזה אין תענוג מחיי־המין שלו, יש לו תיסכול והוא סובל מחוסר תיפקודו המיני.

זה מלווה אצלו בהרגשה של אי־יכולת לתפקד. גבר מבוגר רוצה להביא לידי סיפוק את האשה — זהו חלק בלתי־נפרד מדרכו להגיע לסיפוק אמיתי ביחסי־המין. כאשר הוא שופך בלי לגרום לאשה להר־גיש משהו, הוא מרגיש מושפל.

● מאיזה בעיות סובלים 70% האחרים?

אנחנו לא יודעים הרבה על השאר, כי אלה לא פונים ומדווחים על בעיה. אנחנו יודעים, כי יש מישגלים יותר טובים ופחות טובים. הגבר ברוב המיקרים גומר, ואינו מסוגל להמשיך עוד, כי יש לו רפיון של אבר־המין. לפעמים זה

אני מאשים נשים הנכנעות לגברים, כי אשה יודעת באיזו דרך היא מגיעה לסיפוק מיני

מריאיין קורנהאוזר

„הצלחתי להביא הומוסכסואל להנאה מקיום יחסים עם אשה!"

ורדה וריצ'ארד קורנהאוזר בביתם
„גם האשה וגם הגבר זקוקים לחום!"

מלווה בסיפוק ובאורגזמה, לפעמים הוא גם יכול לאונן ולגמור — אולם אף גבר לא הגיע לאורגזמה באונגות.

● למה אתה מתכוון?

אומרים שאשה יכולה להגיע לאורגזמה ללא עזרת הגבר, ואני בין אלה המתנגדים לגישה הזו. זוהי גישה דוחה, הסוגעת כי האשה בעצם אינה זקוקה לגבר, כי היא יכולה להגיע לסיפוק עצמי.

● אתה חושב שזה לא נכון או שזה דוחה?

דוחה זו לא המלה המתאימה. המלה הלרעזית היא אובסקורנטית. אבל אני בהחלט חושב, שלא רק שזה לא נכון אלא שזה מזיק וזה פשטני. לאשה באופן בסיסי יש משיכה לגבר, לאבר־המין הגברי ולמישגל. אשה זקוקה לבן־זוג שיספק אותה, לא רק בעזרת אבר־המין שלו. הגאה מאונגות היא עצובה, מדכדכת ומדפרסת, וגורמת להרגשה של תיסכול.

● אינך סבור כי הגישה האר מרת, שאשה אינה זקוקה לגבר כדי להגיע לסיפוק מיני, נובעת מכך שנשים רבות אינן מגיעות לאורגזמה במישגל?

יש נשים שמגיעות ויש נשים שאינן מגיעות. יש אפשרות להגיע לאורגזמה בעזרת הדגדגן, יש המגיעות תוך כדי מישגל. אז אם יש אשה שאינה יכולה להגיע לאורגזמה במישגל, טוב שגבר יידע לעזור לה להגיע לאורגזמה דרך הדגדגן — אבל זו לא אונגות. אונגות זה כשאת עם עצמך, כשאת יודעת שאת לא עם גבר.

● מה זה מפריע לך שאישה תגיע לסיפוק מיני גם בעזרת גבר וגם בלעדיו?

אני חושב שזה הבדל גדול מאוד. אני בדיעה שאדם מבוגר רוצה בקיום יחסי־מין לא באונגות. אני לא רואה שום דבר רע באונגות של ילד, כי הוא צעיר מכדי לקיים יחסי־מין. אני חושב שאדם מבוגר חייב למצוא דרך לקיים יחסי־מין עם הזולת, ובדרך זו להגיע לסיפוק־מיני.

אם בנוסף לכך אני רוצה לאונן לי היום בערב, אז עלי־כיפאק. לא מדובר בזה שאני נהנה ממין עם האשה שאיתה אני מקיים יחסי־מין, ובנוסף בא לי לאונן — מדובר על זה שהאונגות באה במקום קיום יחסי־מין. ואז זה מדכדך, מדפרס. זה עצוב מאוד כשאת זקוקה לדימיונות כדי להגיע לסיפוק מיני.

● דימיונות?

זה יהיה קשה לי מאוד להכין דו"ח של מס־הכנסה ביד אחת ולאונן ביד השניה.

● נכון כי גברים זקוקים ל־ דימיון פחות מנשים כדי להגיע לסיפוק מיני?

זה מיתוס. גבר לא רק שזקוק לדימיונות, הוא זקוק גם לסביבה רגישת מתאימה כדי שתהיה לו זיקפה. נכון אומנם שגברים יכולים לאונן בלי זיקפה, אך זוהי אוגנות הכי־מעליבה והכי־משפילה. כי יש לגבר אבר־מין בגודל של סנטימטר והוא מאונן ומתחיל וגומר בלי זיקפה — זה לא תעונג, זו הרגשה קשה מאוד של עלבון.

כך גם אשה. היא מכינה לה אמבטיה, נראית נחמד בעיני עצמה, נכנסת למיטה עם מוסיקה מתאימה — זה לא שהיא נכנסת לאיזה בית־שימוש מסריח ומחליטה לאונן. כל אחד מאתנו — גבר או אשה — זקוק לתנאים כדי לאונן.

אין כל הבדל בין גבר ואשה. שניהם זקוקים לאותם הדברים: יצירת קשר, חום ואהבה. לא אהבת־חיים, אבל אהבה לאותו רגע שאלה הם הערובות לקיום יחסי־מין טובים ומוצלחים.

■ ■ ■

● מדוע יש נשים שאינן מגיעות לאורגזמה במישגל, ואחרות מגיעות?

זה עניין של מיבנה אנטומי. בסך־הכל הדגדגן עשיר בעיצבי־תחושה, ולכן קל יותר להגיע להגאה דרך הדגדגן. הנרתיק לעומת זאת לא עשיר דיו בעיצבי־תחושה. יש פה גם עניין של השפעות פסיכולוגיות, אשר אחראיות על האיזור הזה. את יודעת שיש נשים שלא מוכנות לשום מגע מיני מלבד מישגל? מדובר בעיקר באותן נשים שבעליהן סובלים משפיכה מוקדמת או מאימפוטנציה, וזה מעול־קסמים — גבר לא מתפקד כראוי בגלל פחדים, אשתו דוחה אותו, היא אומרת: אם אפה לא יכול לדפוק אותי, אני לא רוצה תחלישים.

● חשבתי שמי שאינו מבין כי אפשר להגיע לאורגזמה בעזרת הדגדגן, מחזיק בתפיסה מיושנת?

מיושנת, אבל מאוד־מאוד נפוצה אצל עם ישראל. את לא מתארת לעצמך כמה אנשים חושבים שאורגזמה דרך הדגדגן היא לא כדרך הטבע. במקום שהגשים שבעליהן סובלים מאימפוטנציה יהנו מליקוקים ומזמוזים, וכך יגיעו לסיפוק — הן גורמות לגברים להיות יותר מתוסכלים הם לא מצליחים להשתחרר מהדמיון שלהם, שצריך להיות להם אבר־מין בגודל של עמוד־חשמל.

● ומה עם התופעה החפיכה — גברים המקיימים מישגל בלבד ונמנעים לחלוטין משאר משחקי האהבה?

אחת הבדיחות הראשונות ששמעתי בארץ היתה: הישראלי גומר מהר, כי הוא רץ לספר לחברה.

אני חושב שהפסורת של קיום יחסי־מין הדדיים והצורך לספק גם את האשה, היא חדשה אצל עם ישראל. חברה מן זה אחד שלוקח בחורה, דופק אותה, אומר „תודה רבה, רבקה" ונרדם.

● אפשר להגיד שהוא לא רק חבר'מן — הוא גם ג'נטלמן.

ג'נטלמן?

● הוא אומר תודה רבה...

במיקרה הטוב הוא אומר „תודה רבה", במיקרה הרגיל האשה הישראלית נותנת בלי לקבל תמורה. אבל אני חייב להגיד לך באופטימיות, כי הדבר הזה משתנה ומשתפר. יש מודעות אצל גברים ישראליים ונכונות להגיע לסיפוק בכך שהם מספקים גם את האשה.

אבל בוודאי שיש הרבה גברים שלא עושים דבר למען האשה. אני מאשים כאן גם את הנשים שאינן דורשות ונכנעות לגברים — מכיוון שאשה יודעת בדיוק מהי הדרך שבה היא נהנית ביותר.

■ ■ ■

● אמרת קודם, כי הבעיות של נשים שאינן מגיעות לאורגזמה במישגל הן אנטומיות. האם אין כאן גם בעיה נפשית?

יש בהחלט נשים הסובלות מבעיה נפשית, אך אלה יכולות ליהנות ממישגל וגינאלי, כי המיבנה האנטומי מאפשר להן. אך יש כאלה שאין להן כל בעיה נפשית — פשוט המיבנה האנטומי שלהן אינו מאפשר להן להגיע לסיפוק מיני ממישגל.

יש נשים הסובלות מוגיניסמוס, שהיא התכווצות קשה של הנרתיק, ואז אי־אפשר לקיים יחסי־מין. אני פוגש זוגות הנשואים כמה וכמה שנים, האשה היא עדיין בתולה. יחסי־המין אצל האשה הסובלת מוגיניסמוס הם קשים, מכאיבים. גם אם זה לא כואב, זה רחוק מאוד ממצב שהיא יכולה ליהנות מסיפוק מיני. היא לא מסוגלת להגיע לשום הגאה וגי־נאלית. ברגע שהיא תצליח להשתחרר מהבעיה, בעזרת טיפול, היא תגיע לסיפוק ולאורגזמה כמו כולם.

● כיצד משפיע התיפקוד המיני של האדם על חיי היום־יום שלו?

יש פה יחסי־גומלין מאוד מעניינים. יחסי־מין טובים ומספקים גורמים להרגשת סיפוק גם בעבודה, גם עם חברים וגם במישפחה. בדיוק כמו שיחסים טובים בעבודה ועם חברים ועם מישפחה מביאים ליחסי־מין טובים. אם אני בא מהעבודה סרוד, מתוח, לא מרוצה, ומחכה לי אשה אהובה — אני רוחק מאוד מלהיות במצב נפשי לקיום יחסי־מין מספקים. זה כמו שאלך למסיבה הכי־טובה בעיר, ולא אהנה במצב־רוח כזה. יחסי־מין טובים משפיעים לטובה על כל חיינו של האדם.

● כיצד משפיע המצב הביטחוני והמתח הכלכלי והחברתי על חיי־המין של עם ישראל?

עם ישראל סובל מבעיה מינית. אנחנו שרויים בהרבה מתחים: חברתיים, כלכליים, ביטחוניים. כל אחד מאלה גורם לנו להימצא במצב רוח של עירנות מוברת. זה בהחלט גורם מיוחד, שחזק אולי אצלנו יותר מאשר בארצות אחרות. זה מגביר את המתח, וכמובן פוגע בתיפקוד המיני.

● אנשים אומרים שתל־אביב היא עיר מאוד מינית. מה דעתך על כך?

קשה לי להעריך את העניין בצורה אובייקטיבית. לוס־אנג'לס, למשל, מקום ששגינו מכירים, היא לדעתי עיר לא פחות מינית מתל־אביב.

● מה דעתך על המתירנות המינית אצל הנוער?

אני רואה בשנים האחרונות מיניות כפויה, בפרט אצל צעירים מאוד. לאחרונה האכילו אותנו בסטטיסטיקה מעודדת, שרק 20% מהנוער מקיים יחסי־מין. אבל במיסגרת עבודתי אני שומע תלונות על דרישות מיניות — עם כל אחד ובכל תנאי. „אם את לא נותנת — את לא שווה, ואם את לא מבסיחה זיון — לא תזמני למסיבה או לסרט".

הנוער קיבל את החופש המיני והמתירנות בצורה די קיצונית. התפתחה מין התנהגות של חברמניות מינית. קיימת איזו כפייה מינית. הן מצד נשים והן מצד גברים צעירים אני שומע תלונות: צעירים מתלוננים על צעירות הדורשות קיום יחסי־מין ולהיפך.

● האם נכון כי בעיקבות המתירנות המינית הסכו נשים ליותר תובעניות מגברים, ואילו גברים המקיימים יחסי־מין באופן קבוע עם נשים רבות הסכו לכך־רניים יותר?

אני לא חושב שנשים הסכו לתובעניות יותר, הן הסכו למתעניינות יותר. אני לא כל־כך בטוח שהן באמת מוכנות לשכב עם כל אחד בכל תנאי. הן אומרות „רוצה, רוצה", אבל בעצם הן היו רוצות שגבר יתזר אחריהן, יביא להן פרחים ויהיה רומאנטי. הרומאנטיקה היא אחד הדברים החשובים ביותר בין בני־האדם.

אני גם מקווה שהתקופה של ההתייחסות הברבארית אחד לשני חולפת מהעולם, ושזוהי אינה אלא אופנה שתחלוף, ובעיקבותיה נשוב לרומאנטיקה ולקשר הנכון בין שני אנשים.

● מהי דעתך הסיבה שיש כעת פריחה כזו לתהומרסכסואליזם?

אני תושב שזה נובע מכך, שאדם שהוא הומרסכסואל מעז כעת להופיע בפומבי ולהכריז על כך ללא פחד. עד היום יש אליי פניות רבות של צעירים, שאבא או אמא שלהם מוכנים לשלם כל סכום של כסף כדי שהם יחזרו להיות נורמאלים.

● האם בעזרת טיפול יכול הומרסכסואל להיות נורמאלי?

זה קשה מאוד. מטפל שמגיע אליו הומרסכסואל, לא צריך להפוך אותו לנורמאלי אלא לעזור לו לחיות את חייו טוב יותר.

● ובכך זאת נדמה כי בכך נושא ההומרסכסואליזם יש גם עניין של אופנה. צעירים רבים שאולי אינם ממש הומרסכסואלים נמשכים לכך בעיקבות האופנה. האם אי־אפשר לטפל בבעייה של ההומרסכסואליזם כמו שמטפלים בבעיה של שפיכה מוקדמת?

זה תלוי במה שההומרסכסואל רוצה. אם הוא רוצה להישאר הומרסכסואל, או שהוא רוצה קשר עם אשה. יש הומרסכסואלים רבים הפוחדים מהרגע שבו יזדקנו ולא יהיו מושכים יותר, ואז ייש־ארו לבד. אלה רוצים ליצור קשר עם אשה, ללדת ילדים.

בתוך־תוכם, רובם עדיין פוחדים מהסטיגמה והיו רוצים לחדול להיות הומרסכסואלים. יש כאלה האומרים: „רע לי עם זה." אלה יכולים לעבור טיפול של פסיכואנליזה ולהפוך בחזרה לנורמאלים.

„ההומסכסואל הרוצה ליצור קשר עם אשה יכול לעבור טיפול של פסיכואנליזה ולהפוך נורמלי"

ספורט

בורגל

עוק לא כל־כך חופשי

השוק החופשי של סחר־הכדורגלנים ב־ישראל חולל השנה סערות לא קטנות ב־אגודות הספורט. סכומי־הכסף הגדולים כדי לעצור את המירוץ המטורף שלתוכו נקלעו כל הקבוצות בארץ.

גד גולינסקי (60), רכז הכדורגל במרכז הפועל, היה בין הגוגי הרעיון.

„העורם הזה" שאל השבוע את גולינסקי לדעתו, וזהו ענה:

להקפיא את הליגה זו לא הדריעה של איש שאוהב כדורגל. כל היפה בכדורגל זה המתח של העליות והירידות בליגות השונות. אני רק חושב שמשלמים לשחקנים יותר מדי. אני בעד העברות חשאלות מוגבלות של שחקנים, ולא בעד שוק חופשי.

לצערי הרב, אני חושב שאהיה במיעוט. רק אלה שיש להם מעט כסף חושבים כמוני, וכאלה יש מעט. כל מרכזי הספורט בארץ אוהבים לרכוש שחקנים כמו לחמניות טריות.

ההגבלות שאני מציע, יגרמו שכל רוכש יחשוב פעמיים אם השחקן שהוא רוצה אכן מתאים מבחינת רמת משחק ומבחינה חברתית. אני חושב שקבוצה שרוכשת שלושה־ארבעה שחקנים — זה בהחלט מספיק.

בקרוב ידונו בזה באסיפה הכללית של התאחדות הכדורגל. בינתיים, זה אמור להגיע לכל מרכז לדיון. אני עובד בכדורגל הרבה שנים, וכבר בהתחלה הייתי נגד השוק החופשי. למרות שנשארתי במיעוט, כל שנתיים אני מנסה לשנות את ההחלטה.

עד כאן, גד גולינסקי.

העובדה שיש לקבוצות הכדורגל סכומי־ענק המוצאים על קניית שחקנים ותשלום משכורות גדולות, מעמידה באור מוזר ב־מיקצת את הסענות הכרוניות של מנהלי הקבוצות. כאילו לא מעביר ספורטומו די כסף לקבוצות. האמת היא, שכספי ספורטוטו המועברים לאגודות הספורט בלי כל קשר לרמת הכדורגל שמפגינים השחקנים, הם המאפשרים את השוק הפרוע.

בדוריד

החידוש: קבוצות עירוניות

המיסחור בשחקנים פלש השנה גם ל־ספורט הבדוריד. למרות שענף הבדוריד בארץ אינו פופולרי כמו הכדורגל והכדורסל, אין הבדוריזנים מוכנים לשחק עוד למען אידיאולוגיה ספורטיבית בלבד. לשטרים שביניהם משולמים היום כספים נכבדים.

המיסחור ההולך וגובר מאיים לחסל קבוצות כדוריד הממוקמות אמנם בליגה הגבוהה, אך החסרות תקציב לרכישת שחקנים. מצב ביש זה הביא את יחזקאל שופס, איש ספורט ותיק הגר בראשון־לציון, לחשוב על פיתרון נאות שיוכל להציל את שתי קבוצות הכדוריד שבעירו, מכבי ראשון והפועל ראשון.

נבחרת ייצוגית. השבוע הציע שופס לראש־העיריה חנניה גיבשטיין למזג את שתי הקבוצות כדי להקים ניבחרת עירונית ייצוגית אחת.

בשלב הראשון היא תהיה מורכבת מסגל שני הקבוצות הקיימות, ובשלב הבא יוקמו קבוצות ילדים ונוער שיהיו התשתית ל־קבוצה העירונית. באופן טבעי יהיו המשאבים של מכבי והפועל משותפים, וה־עיריה תסייע לפרוייקט החדש.

מוסיף שופס להבהיר: „המהפיכה בתפיסת הספורט בארץ לא תהיה מהיום למחר. הספורט הקיים קשור קשר הדוק לפוליטיקה, ולא הרבה אנשים ממרכזי הספורט יימהרו לאמץ את הרעיון המהפכני.

סיקור

אין כסף - אין גמר

במישחק גמר אליפות אירופה בכדורסל לא נוכל לצפות השבוע על המסך הקטן. אוהדי ספורט רבים לא יאהבו עובדה זו, שבגללה הותקף השבוע מנהל מחלקת־הספורט של הטלוויזיה יואש אלרואי. אלרואי החליט שאם מכבי אינה מופיעה בגמר, הרי שהאירוע אינו חשוב מספיק בשביל הטלוויזיה.

למבקריו עונה אלרואי: „לא שידרנו מעולם מישחק גמר אירופי בשידור חי כשמכבי לא העפילה אליו. נכון שאנו משדרים את מישחקי גמר גביע אירופה אך רק מפני שמכבי משתתפת בו. ברגע שמכבי גומרת את תפקידה, אנחנו לא משדרים מישחקים עם קבוצות אחרות.

כדורגל חשוב יותר. את יודעת כמה כסף השידור הזה עולה לנו? 12 אלף דולר. והשידור יהיה על חשבון שידורים חשובים אחרים. אילו היה לי כסף וזמן, הייתי משדר את כל מישחקי הגמר בשידור חי. „החלקה על הקרח ומישחקי הגביע ב־כדורגל האנגלי עדיפים בעיני על גמר גביע אירופה בכדורסל. אולי לא צדיפים, אבל יותר חשובים. אנחנו לא משדרים הרבה דברים בגלל תקציב, למשל כדורסל אמריקאי. מוכרחים לחתוך בבשר החי."

קונצרט־שערים

מיובא

ז'ארגון שדרי־הכדורגל נולד מ־שג חדש: קונצרט של שערים. פי־רושו: סידרה ארוכה של הבקעות שערים, בזה אחר זה.

השנה זכתה ליברפול, הקבוצה המובילה של הליגה האנגלית, בשם החיבה של ה־שדרים וזה מפני שהצליחה העונה להבקיע שיא של 73 שערים(!) — ועוד הרגל נטוי. זה נחשב להרבה במושגי ספורט־הכדורגל בעולם.

לשם השוואה: קבוצתו של הזמר האנגלי ואסטורד, הנמצאת במקום השני בטבלה האנגלית, הבקיעה עד עתה 55 שערים ואילו מנצ'סטר־יונייטד, התופסת את ה־מקום השלישי, הבקיעה 39 שערים בלבד.

צערם של אנשי מחלקת הספורט של הטלוויזיה הישראלית היה גדול השבוע, כשנוכחו לדעת שהקאסטה שבה מוקלטת סידרת השערים שהבקיעה ליברפול השנה, לא הגיעה ליעדה, משום־מה. הצופים ייאלצו לחכות עוד קצת, כדי ליהנות מהקונצרט האנגלי.

ששולמו עבור השחקנים הרבים שנרכשו כמעט ללא הגבלה בכל הקבוצות, הביאו את עסקני הכדורגל לחשוב שנית אם כל העניין אומנם משתלם.

השבוע הועלה רעיון להקפיא את הליגה, או להגביל את הרכישות וההעברות.

תחזית אוהדות

עמרי

פלג

את מישחקי הכדורגל של הליגה הלאומית והארצית שייערכו השבת חוזות השבוע אוהדות כדורגל שוש עמרי ואורנה פלג.

מישחקי הליגה הלאומית והארצית	אורנה	שוש
1. מכבי יפו — הפועל באר־שבע	×	×(1)
2. הפועל כפר־סבא — בני־יהודה תל־אביב	×	2
3. מכבי יבנה — הפועל תל־אביב	2	2(×)
4. בית"ר ירושלים — מכבי נתניה	2	×(2)
5. הפועל רמת־גן — הפועל ירושלים	1(×)	1
6. שימשון תל־אביב — הפועל לוד	1	1
7. מכבי תל־אביב — מכבי חיפה	1	1(×)
8. הפועל יהוד — מכבי פתח־תיקוה	×	×
9. הפועל פתח־תיקוה — הכח מכבי רמת־גן	×(1)	1
10. הפועל חיפה — מכבי רמת־עמידר	1	1
11. מכבי שפרעם — הפועל נצרת־עילית	1	1
12. הפועל בית־שמש — הפועל קריית־שמונה	2(×)	×
13. הפועל בית־שאן — הפועל אשקלון	×	×

בשבוע שעבר הצליחו עזריקם מיצץ ורב שחר לנחש שש תוצאות נכונות כל אחד.

מי „מלכלך" על מי?

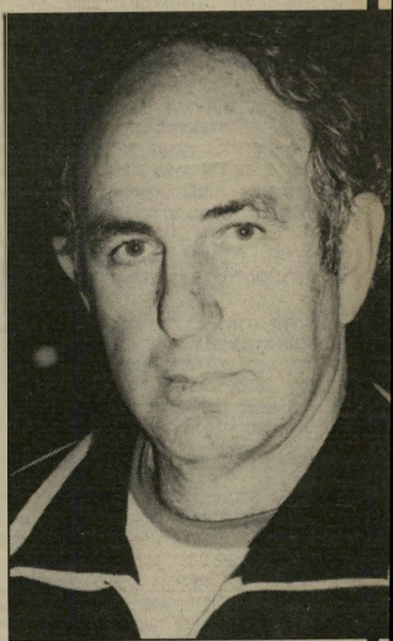

מאמן מנדלר

לא על חשבון המישלחת

לפי מאמן נבחרת־ישראל בכדוריד, יעקב סנדלר (43), היתה השנה עונה קשה. קבוצתו נכשלה בתחרויות אליפות־העולם, ונאלצה לרדת שלב בדירוג העולמי.

העיתונות הישראלית לא חסכה מילים קשות נגד המאמן הוותיק, מלווי ועתוריו. השנה כולם ידעו שאיגוד הכדוריד השקיע מאמצים גדולים מאשר בשנים עברו כדי להצליח בזירה הבינלאומית.

יוזמתו של היושב־ראש החדש של ה־איגוד, יורם אוברקוביץ, שהוא גם יו"ר הוועד של עובדי חברת־חשמל, דחפה להכנות קדחניות ביותר של הנבחרת. בפעם הראשונה התקיימו אימוניהם של הכדורדנים לפי מתכונת של נבחרות מערב אירופה. 20 פעם נערכו שחקני הנבחרת להתמודד במישחקים בינלאומיים, כדי להקל עליהם את המשימה שלקראתה נערכו. אולי בשל כך יצא קיצפה של העיתונות על המאמן ואנשיו.

כשיעקב סנדלר חזר ארצה, הוא גילה שהכשלון שנחל והביקורות הנוקבות, לא היו הדברים היחידים שטפחו על פניו. סידרת כתבותיה המגמתיות — לדבריו — של ברוריה ביגמן, עיתונאית־הספורט בצהרון מעריב, שגלוותה למישלחת, גרמה למאמן לרתות.

סנדלר ואנשיו גורסים, שתקרית מצערת שהיתה לכתבת עם המישלחת הישראלית, היא־היא שהביאה את ביגמן לכתוב דברים שלדעתו „גובלים ביותר משעוריה."

עד כך טען סנדלר:

לא הצלחנו לעמוד במשימה. השנה היו קבוצות חזקות במיוחד. בבית שבו התמודדנו הקבוצות היו פחות או יותר שוות, ומי שניצח על חודו של שער לכאן או לכאן — נשאר בדרגה ב'. בסך־הכל השגנו השנה תוצאות כמו באליפויות עולם קודמות.

ב־1981 הספיקו שני נצחונות כדי להישאר בדרגה ב'. השנה שני נצחונות ותיקו אחד לא הספיקו. למעשה, שיחקנו יפה, ורק בשלוש הדקות האחרונות במישחק האחרון מול נבחרת צרפת הוכרע גורלנו לירידה.

כשחזרתי לארץ, ראיתי שהכתבות של ביגמן לא היו כתבות ביקורת, כמו של שאר העיתונאים. היו אלה כתבות מגמתיות. לדעתי. הבנתי לפי רוח הכתבות, שיש לה משהו אישי נגד הנבחרת ורא־שיה. התחלתי לחשוב מה יכולה להיות הסיבה. בעיתונות בעולם קיבלנו ביקורות טובות על הרמה שלנו, שמתוך 1800 כדורדנים שיש לנו בארץ אנו מציגים נבחרת לא רעה. אולי לכתבת מעריב יש אינטרסים?

לסנדלר יש גם גירסה, מה יכולים להיות האינטרסים של הכתבת. הוא טען, שבמהלך הסיור בחו"ל היתה תקרית בין העיתונאית וראש־המישלחת, שבעיקבותיה מנע ראש־המישלחת מהעיתונאית לגור במלון על־חשבון המישלחת.

המשיך סנדלר:

עוד הרבה לפני שידע מישהו על התרצאות, וכשעדיין היו לנו נצחונות, היא התחילה להשתמש ברשימות שלה בעיתונה כמכשיר. כדי לתקוף את הנבחרת ואישית את בני ראב, ראש המישלחת. ואז באה כל סידרת הכתבות כדי להתנקם על מה שעוללו לה, כביכול.

רק אז הבנתי למה, למשל, כתבה בעיתון שאיגור ביאליק, מאמן הנבחרת הקודם, שאיתו יש לה יחסים טובים, שלח איגרת־ברכה לנבחרת הרבה לפני שהמיברק הגיע. אז גם הבנתי דברים אחרים שכתבה קודם לכן. היא ניצלה את זה שלא נתנו לה להגשים את מאוויה האישיים ונקמה בהנהלת המישלחת. אני חושב שזה חשוב שהציבור ידע שיש אנשים כמוה שמשתמשים בכוח שניתן להם — לא בדרך הוגנת, וכל אחד צריך לדעת שאם זו השיטה שלו — אז שיהיה מוכן שיפעלו נגדו באותה השיטה.

תגובתה של העיתונאית ברוריה ביגמן על דבריו של המאמן:

היה לי ברור, לאור טלפון שהגיע למערכת, שזו מגמתו ללכת וללכלך עליי. כדאי שאני לא אתחיל ללכלך עליהם, כי אני יכולה לכתוב על זה ספר. פגעה בו הביקורת המיקצועית שלי, אבל אני כתבתי את מה שראיתי, ואני מוכרחה להגיב בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כדי שאצא מהעניין הזה כמו גדולה, כי הם אמרו לי כבר בהתחלה שיתחילו לספר עלי סיפורים.

ביגמן הכטיחה שתחשוב על תגובה ותיתן אותה כעבור כמה שעות. אך לבסוף החליטה:

שמחתי מאוד שביקשתם תגובה ממני, אבל אני לא מוכנה להגיב כרגע. החלטתי לשמור את הסוד ולהגיב בהזדמנות אחרת — אולי אחרי שאראה מה בדיוק כתבו עליי."

הכדורסלן מייקל קארטר משגע את אוהדי הפועל חולון, המאימים שאם הוא יעזוב תהיה

שריפה במועדון

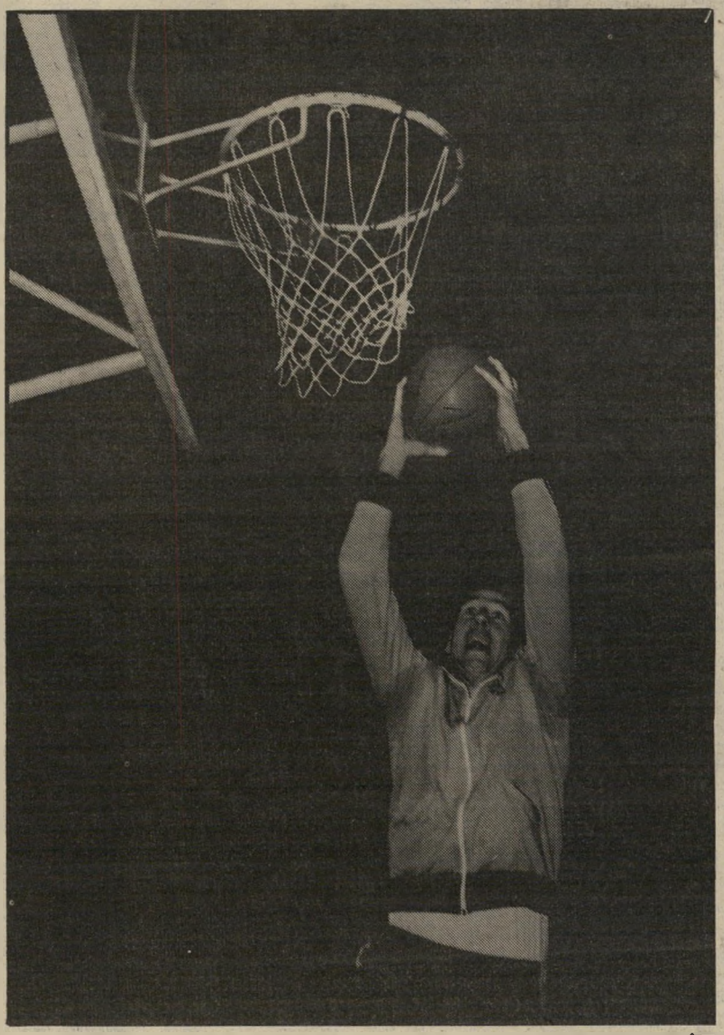

חבורה עזיזה של גברים חסונים ונשים מטופחות חגגה בשעת לילה מאוחרת במיסעדה תל־אביב. החבר׳ה היו ברובם שתויים. הם צעקו, שרו בקולי קולות ורקדו מתוך שיכרות. חלק מהסועדים שלח כלפיהם מבטים זועמים, ואחרים חייכו בהנאה. אחד האורחים קם לפתע מכסאו שליד הבר ודרש מהם להפסיק להרעיש.

לרגע קט השתררה דממה. מאחד השולחנות שליד שולחן החבורה העולצת קם גבר גבה־קומה, דובר אנגלית, וביקש מהבריו לתרגם את אשר אמר האיש. "הוא אמר: תשתוק אדיוט!" גירו אותו החבורים. החיוך קפא על פניו של הענק המרקד.

האורח חובב־השקט התיישב על כיסאו והיפנה את גבו אל חבורת השתויים. לפתע מצא את עצמו מונף באוויר ונגרר בצווארונו אל הדלת. לפני שהספיק להבין מה קורה — הושלך החוצה אל הרחוב. הענק השתוי פנה אל חבריו וחייך. הם חייכו אליו בחזרה.

מי היה הגבר גבה־הקומה? מייקל קארטר — הכוכב החדש של הכדורסל הישראלי. "הוא טיפוס מאוד רגיש," אומר עליו משה רייס מהפועל חולון. "הוא לא אוהב שמעליבים אותו." בסיומו של ערב שתואר כאן, התנצל מייקל לפני האיש שאותו השליך מהמיסעדה ואף הזמין אותו לכוסית משקה. "יש לו אופי ספונטני," אומרים חבריו לקבוצה, "צריך להבין את חוש ההומור המיוחד שלו." מייקל קארטר, שחקן־החיזוק של הפועל חולון מאז יולי 1982, כבש לו מקום מכובד בתודעתם של צופי הטלוויזיה וחובבי הכדורסל בארץ.

כדורסל כמו סם

הוא נודד בלוס־אנג'לס לפני 27 שנים. שיחק בליגה האמריקאית, בארגנטינה, ובפיליפינים. בשנה האחרונה שיחק בספורטינג ליסבון בפורטוגל. השנה היא לדעתו השנה המוצלחת ביותר שלו מבחינת יכולת המישחק.

מייקל נתגלה על־ידי אריה מליניאק, מאמנה הנמרץ של הפועל חולון, בעת שנסע לארצות־הברית לחפש שחקן זר לקבוצה. הוא ספונטני, פרוע, ואימפולסיבי. הקהל החולוני מעריץ את הפראות שלו. "כל הבנות בחולון שרופות עליו," אומרים מעריציו הצעירים המתייצבים בקביעות למישחקי הקבוצה. "אנחנו באים רק כדי לראות את קארטר," הם מצהירים.

רייס אומר שקארטר נכנס לתוך הכדורסל כמו לתוך סם. הוא אינו שולט בעצמו ברגע שהוא משחק.

מאז הגיע לארץ, הספיק מייקל קארטר לרשום לזכותו בעיטות במאמן של הפועל עפולה, קרב אגרופים עם שחקן מכבי חולון והתפרצויות רבות נוספות. אבל בחולון אוהבים את זה. אחד השחקנים אמר כי קארטר לבדו ממלא חצי איצטדיון.

בשבוע שעבר תקפו האוהדים הנלהבים את שחקן מכבי תל־אביב ג'ק צימרמן, שקלע את סל הניצחון במישחק בין מכבי תל־אביב והפועל חולון (88:89). האוהדים ירקו על פניו של צימרמן וקימטו באגרופיהם את פח הריכוז.

שחקני הפועל חולון אינם מקנאים במייקל. הם יודעים כי משכורתו אמנם גבוהה בהרבה ממשכורתם, אך הוא בהחלט שווה את הכסף המושקע בו. כשחקן גבוה הוא תורם במאבקים מתחת לסלים ומשתלב בשמירת הלחץ ובמישחק המהיר של הקבוצה.

"האופי שלו מאוד אגרסיבי," אומר מאמן הפועל חולון אריה מליניאק, "וההתלהבות שלו לפעמים קצת עוברת את הגבול." מבחינה חברתית משתלב מייקל היטב בקבוצה החולונית. הוא מכניס בשחקנים התלהבות ומוטיבציה להיחלם. לפני כל מישחק הוא אומר: "בואו ניתן לצופים הצגה. שיבואו עוד פעם." והם באים. קארטר אומר כי לאנשים ששלמו ממיטב כספם וקנו כרטיס מגיע בידור: זה כדורסל.

מייקל מתגורר בחולון בדירה שקיבל מהקבוצה, ומבלה את זמנו הפנוי בתל־אביב, עם חברתו רינה ושחקנים אמריקנים אחרים המשחקים בארץ. הם נהגים להיפגש אצל אחד מהחבר׳ה, לשתות, לשמוע מוסיקה ולרקוד. מייקל ידוע כרקדן הטוב ביותר מבין הכדורסלנים בארץ. הם יוצאים לבלות, בעיקר במועדון קיסר. כשמשוחחים עימו הוא מנסה להיראות מאופק, אולם הפראות שלו מתפרצת מתחת לפני השטח. הוא נע במקום ללא הפסקה, יורה את מילותיו בצרורות, בחיתוך־דיבור קאליפורני מובהק, מתלוצץ עם נערות חוליון הבאות אל אולם האימונים במיוחד כדי לראות אותו. כשהמאמן אוסף את השחקנים לשיחה — הוא מנער מעל זרועותיו את המעריצות הצעירות, באומרו: "אוקיי, אני זז לפני שהשחקנים האחרים יתחילו לקנא."

מייקל קארטר הוא סיפור של הצלחה להפועל חולון. "אם הייתי מביא שחקן אמריקאי ונכשל איתו, יכול להיות שזה היה מכשיל את כל הקבוצה לעונה שלמה," אומר המאמן אריה מליניאק.

בסוף העונה מתכונן מייקל לנסוע לחופשה באילת, ולאחר מכן לטוס ללוס־אנג'לס ולהמשיך להתאמן. הוא משחק שם בליגת הקיץ נגד קבוצות "אול־אמריקנס" (קבוצות המורכבות מכוכבי כדורסל שנבחרו על־ידי העיתונות כשחקנים הטובים ביותר של העונה).

המאמן מליניאק אומר שיחסית למחיר ששילמה חולון — קארטר הוא השחקן הטוב ביותר שאפשר היה להשיג. קארטר אומר כי הקהל החולוני הוא הקהל הטוב ביותר בישראל. כשאוהדיו נשאלים על האפשרות שלא ישוב לעונה הבאה, הם עונים במקהלה: "לא ניתן שיעזוב! שורפים המועדון!" ■

יפתח שביט

„המגילה" נגד „המגילה"

מי חונק את מי?

המפיק טומי לנג (מימין) מואן שמפיקת ההצגה מירי עציוני (מנשקת משמאל את גדי יגיל) תפסה טרמפ על הסרט שלו

„הצגה תפסה טרמפ על הסרט שלנו!" האשים בכעס טומי לאנג, מפיק הסרט המגילה של איציק מאנגער, שבכורתו התקיימה השבוע, יום אחד בדיוק אחרי בכורת ההצגה על הבימה. קצפו של המפיק, טומי לאנג, יצא על מפיקת־ההצגה, האמרגנית מרים עציוני.

„כיצד ייתכן," הוא טען, „שבכורת ההצגה התקיימה בדיוק יום לפני הקרנת הבכורה שלנו? המפיקה פשוט רצתה לנצל את יחסי הציבור שאנחנו נקבל לטובת הצגה שלה. בימים שגמרנו את צילומי הסרט, אני יודע שהיא טיפלה לכמה שחקנים שהשתתפו בסרט וביקשה מהם להשתתף בהצגה שלה. אנחנו רצינו שיתוף־פעולה מצידה, כדי לבנות את יחסי־הציבור של הסרט יחד עם ההצגה שלה, והזמנו את שחקני ההצגה לבוא להשתתף בפרמיירה החגיגית. אבל היא לא נתנה לשחקנים שלה לבוא."

יומיים אחרי הקרנת הבכורה של הסרט השיבה מרים עציוני להאשמותיו החמורות של מפיק הסרט. „אני בשוק, אני המומה, אני נדהמת. זוהי פגיעה במוניטין שלי. אני חושבת את עצמי לאדם רציני במיקצוע ולעולם לא הייתי עושה דברים כאלה."

על השתלשלות העניינים ועל אשר קרה מספרת מרים עציוני: „על הצגת המגילה אני מנהלת משא ומתן מזה 3 שנים. דיברתי כבר עם הבימאי שמואל בונים, עם המלחין דובי זלצר ועם מייק בורשטיין, ששיחק כבר את ההצגה ביידיש יחד עם מישפחתו. לפני שמייק נסע כדי להופיע בברודוויי בהצגה בארנוס ניהלתי איתו משא־ומתן. תיאטרון הבימה רצה להפיק את המגילה, ואחרי שהתוכנית נפלה, עליתי אני על הרעיון. מייק בורשטיין נסע לברודוויי והענין נפל.

„אין זכויות לסרט"

„לפני חצי שנה דיברתי עם דובי זלצר שנעלה את ההצגה בעברית, כי מייק איננו. דובי וחיים חפר סיפרו לי באותה שיחה שמפיקים עכשיו סרט טלוויזיה המגילה, המיועד לטלוויזיה הגרמנית. בישיבה שבה השתתפנו חפר, זלצר ואני החלטנו שאנחנו נעשה את ההצגה ונצא איתה באוקטובר, ושאני אשאל שנית את מייק אם הוא מסכים להשתתף, כדי לתת לו את הזכות לסרב ראשון.

„בדצמבר הוא הודיע לי שהוא אינו יכול להתחייב לחצי שנה. באותה ישיבה החלטנו לעשות את ההצגה בכל זאת. שאלתי את זלצר וחפר מה יהיה עם הסרט, והם ענו לי שאין זה סרט המיועד למסכים אלא רק לטלוויזיה, ואין לסרט זכויות לצאת למסכים. לי נראה הענין משונה, ואחרי התייעצות עם השותף שלי להפקה, עמירם טנגבוים, החלטנו שליתר ביטחון נרים טלפון לרן קידר, מנכ"ל אקו"ם ונשאל אותו. רן קידר ענה לנו: 'אין זכויות להפקת הסרט כסרט רגיל, צאו לדרך'.

„התחלנו לעבוד על הפרודוקציה לפני חמישה חודשים. חתמתי על חוזים עם שחקנים בסוכות. ביום שישי, ה־31 בדצמבר, לפני שהתחלנו בחזרות, פתאום בא לאחת ההצגות שלי שהתקיימה במתנ"ס של חולון בימאי הסרט, אילן אלדד, ואמר לי: „עציוני, כיצד את עושה הצגה כשאת יודעת שאנחנו עושים סרט על אותו נושא?" עניתי לו כי לפי מה שאני יודעת אין להם זכויות להפקת סרט רגיל אלא רק לסרט טלוויזיה. הוא ענה לי שאני טועה.

„וכך, באווירה טובה, סיכמנו שאבדוק שנית את העניין. מיום ראשון, יומיים אחרי כן, התחילו ההתרוצצויות. הלכתי שנית למנהל אקו"ם והסברתי לו את העניין. הוא ענה לי: 'מפיקי הסרט נתנו בידי את יפוי הכוח שאני אטפל בזכויות של המגילה, ומכיוון שאני פה כדי למכור, החלטתי למכור את זכויות הסרט לסרט רגיל.'

אסתר המלכה בסרט היא השחקנית החיננית ניצה שאול, ניצה הצברית שרה בסרט ביידיש בהצלחה לא מבוטלת.

אווירה רעה

„חזרתי בשוק לחפר ולזלצר ושקלתי להוריד את הפרודוקציה. אחרי שיקולים שאלתי את חפר באיזו שפה הם אמורים להשתמש בסרט וחפר אמר באנגלית, בגרמנית וביידיש. כבר הייתי שקועה בעניין עד מעל לראש, כבר החתמתי שחקנים, שילמתי מיקדמות לחפר וזלצר, הייתי תקועה בהתחייבות לתאריכים לאולמות הרבה חודשים מראש. לכן החלטתי שהסרט לא שייך להצגה ואני אפיק את ההצגה בכל זאת. לא ידעתי מתי הם מתכוונים לצאת עם הסרט. אמרתי שבסח ייצאו בקיץ, ועד הקיץ אני כבר אהיה ארבעה חודשים עם ההצגה. קולנוע ותיאטרון זה שני דברים שונים. ההצגה שלי דוברת עברית והסרט שלהם ביידיש ובאנגלית. לכן למה שזה יפריע?

שוליה x 2

מייק בורשטיין, שגילם את שולייתו החייטים בגירסה ביידיש, עם ששי קשת. למעלה מימין: בורשטיין (משמאל) ושלמה פז חונקים את המנ, יענקל'ה בן־סירא.

„לפני שמפיק הסרט, טומי לאנג, נסע לגרמניה, הוא צילצל אלי למישרד ולא מצא אותי. כשחזר, זה היה בדיוק יומיים לפני שיצאנו עם ההצגה הראשונה. הוא אמר לי בטלפון ‚מרים, מה האווירה ה־ רעה הזאת? שמעתי שמועות שאת הצעת לשחקני הסרט שלי לשחק בהצגה שלך.' עניתי לו שהוא יק־ בל ממני מה שהוא רוצה אם הוא יכול להביא לי הוכחה אחת שע־ שיתי דבר כזה.

„האמת היא, שהיחידה שצילצל־ תי אליה היתה השחקנית אביבה פז. הזמרת מירי אלוני, שהיתה צריכה לשחק אצלי את ושתי עזבה לפתע את החזרות, ומתוך לחץ טילפנתי לאביבה. השארתי לה הודעה במזכירה האוטומטית, אבל במחשבה שנייה התחרטתי ולא צילצלתי אליה יותר. עם ניצה שאול ניהלתי שיחה סתמית ביותר, כי במיקרה, כשרציתי להצגה את השחקן אלי גורנשטיין, היא ענתה על הטלפון בדירתו. לא לקחתי להם אף שחקן. גם בענין אביבה החלטתי לוותר כי זה פשוט לא בריא.

„בקשר להאשמותיו של המפיק, שכאילו תיכננתי את הפרמיירה שלי בדיוק לפי שלו כדי לתפוס עליו יחסי ציבור, זה בולשיט. זו בהחלט יד המיקרה. הפרמיירה תו־ כננה לפי נסיעתו של הבימאי שמואל בוגים. הוא נסע לחוץ־ לארץ יום אחרי הפרמיירה ורציתי שיהיה נוכח, לכן תיכננתי זאת יום לפני נסיעתו.

„זה שהוא מאשים אותי שניצל־ תי את יחסי־הציבור של הסרט ל־ טובתי, זה לא נכון. טומי לאנג טילפן אלי והציע מסע יחסי־ציי־ בור משותף לסרט ולהצגה. עניתי לו שאני כבר עשיתי יחסי־ציבור. ידעתי שבאותו שבוע עומדות לה־ תפרסם כתבות בעיתונים על ה־ הצגה ואין מקום לשיתוף פעולה בעניין הזה. הגיעה אלי שמועה שטומי אמר שהשארתי אחרי שדה חרוך בעניין הזה, כי כל העיתו־ נאים שהם פנו אליהם בקשר ל־ כתבות בעיתונים אמרו שהם כת־ בו כבר על המגילה.

„הוא מאשים אותי על כך שלא נתתי לשחקנים שלי לבוא לפר־ מיירה שלו? מה שקרה, זה שביום רביעי, יום הפרמיירה שלי, העירה אותי בשעה 3 אחרי־הצהריים אשת יחסי־הציבור שלהם, רינת רז, וא־ מרה: „יש לנו פרמיירה מחר ו־ יהיה נפלא אם נזמין את השחקנים שלכם' עניתי לה שהכל טוב ויפה, אבל למה נזכרה כל־כך מאוחר? היא ענתה לי שרק עכשיו זה עלה בדעתה. אמרתי שאבדוק עם השחקנים. פניתי לבונים והוא אמר לי שהם בכלל לא טרחו להזמין גם אותו. השחקנים לא רצו את ההזמנה ברגע האחרון.

„אגי בכלל זוכרת שאמרתי לטו־ מי לאנג שלא כדאי לו לצאת עם הסרט בפסח, כי זו לא תקופה טובה. הוא ענה כי הוא חייב לצאת עם הסרט בפסח כי יש לו חוזה עם הגרמנים, שלפני שהוא יוצא לטלוויזיה הגרמנית הוא חייב להקרין את הסרט בארץ. האמת היא שלא ידעתי את התאריך של הפרמיירה שלהם עד שחיים חפר סיפר לי כמה ימים קודם. האש־ מות שלהם ממש מגוחכות."

„כמו ללדת תאומים"

ה הצגה „המגילה" זכתה עד היום לשש גירסות. ב־1966 הציגה אותה מישפחת בורשטיין עם פרלה מגר וזישה גולד ביי־ דיש. ב־1968 היתה גירסה בב־ רודווי, של הגולדן תיאטר, עם מייק בורשטיין ואריאל פורמן. ב־ 1970 היתה גירסה טלוויזיונית ב־ יידיש עם גדי יגיל, גירה רביגו־ ביץ, אברהם מור, אפרת לביא ושלמה וישינסקי. ב־1971 נסע ה־ צוות הזה לארגנטינה ולדרום־אמ־ ריקה. ב־1982 הופיעו הסרט ו־ ההצגה.

השבוע ניתן היה להבדיל בשוני שבין שתי הפרמיירות. מרים עציו־ ני חגגה את הפרמיירה בתיאטרון החמאם במסיבה גדולה שנכחו בה הנשיא לשעבר אפריים קציר וא־ שתו גינה, הפרופסור מוריס לוי, בעל בניין תיאטרון החמאם מוריס בנין, רחל דיין, ושחקנים רבים, ביניהם אלה שהשתתפו בעבר ב־ אחת הגירסות.

בבכורת הסרט הסתפקו המפיקים בכך ששחקני הסרט עלו על הב־ מה בחוסר־אירגון, כשחצי מהק־ הל היה כבר בדרכו החוצה, איש לא טרח להגיש להם זרי פרחים, ואיש לא אירגן להם מסיבה, גם לא המשקיע העיקרי של הסרט, אייזיק שני.

וטומי לאנג כועס: את הנשמה שלי השקעתי בסרט הזה. 3 שנים רצופות נלחמתי עם הגרמנים כדי שיסכימו לקבל את הסרט ביידיש. השקענו בסרט חצי מיליון דולר. לבסוף הסכימו הגרמנים להשאיר לפחות את השירים ביידיש.

„הצרות מעציוני הן לא היחידות. יש לי צרות גם עם כוכב הסרט שלי, יונתן סגל. היום הוא עובד על סרט חדש, שהנושא שלו הומר־ סכסואלים. אז את כל הראיונות שאנחנו מסדרים לו הוא מנצל כדי לדבר על הסרט החדש שלו, ולא על הסרט המגילה."

כשנשאל המלחין דובי זלצר כי־ צד הוא מרגיש בשתי פרמיירות כמלחין השירים ענה: „זאת אותה הרגשה כמו ללדת תאומים. אני לא בטוח את מי אני אוהב יותר."

נירה גל ■

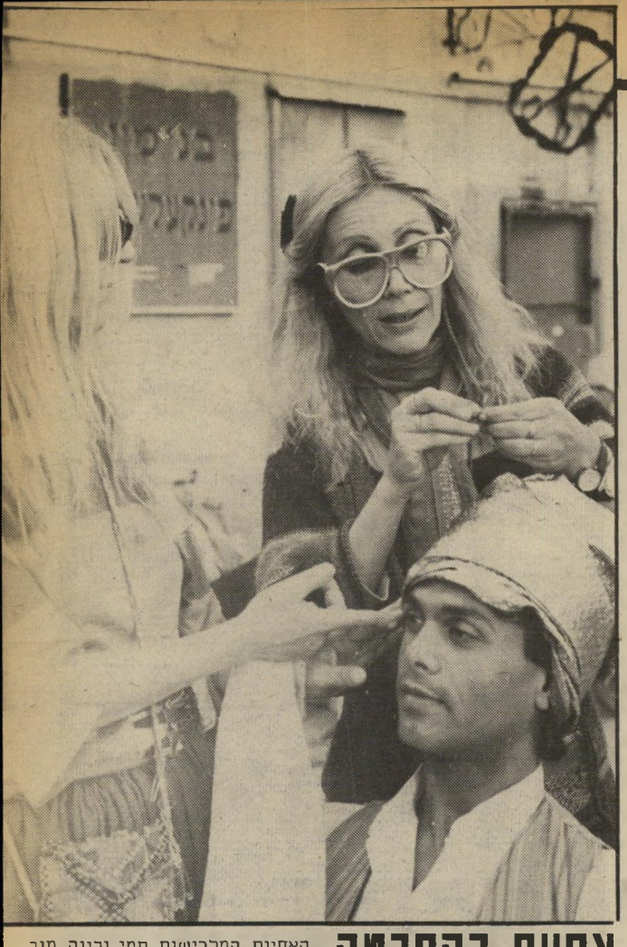

אחיות בהסרטה

האחיות המלבישות תמי ורינה מור המכונות השוועסטערס תופרות טורבן לראשו של אחד ממשתתפי הסרט, על במת הצילומים בנווה־צדק.

ושתי מול ושתי

מימין: שרי צוריאל המשחקת בהצגה, שלוש עלמות הן ששיחקו את תפקיד ושתי המלכה בשלוש גירסות של **המגילה** של איציק מאנגער. נירה רבינוביץ שגילמה את ושתי בגירסה הטלוויזיונית בשנת 1970, והרקדנית־זמרת אביבה פז, המגלמת את ושתי בגירסה הקולנועית. אביבה פז מצויינת בתפקידה ומפגינה כושר ריקוד, מישחק ושירה ביידיש טובים מאוד. שחקניות ההצגה, המועלית כעת בגירסה עברית, לא נכחו בבכורת הסרט שהתקיימה בארץ.

(המשך מעמוד 11)

ערוסי (עד המדינה) יבוא ויעיד במישפט שלי בקשר ליריות. הייתי בטוח שהוא יבוא ולא רציתי ש־המישטרה תתאם איתו גירסה ות־כין אותו לספר שקרים כאשר יגיע לבית־המישפט.

רמי ערוסי הוא לא הכי פיקח, והמישטרה הצליחה להפחיד אותו כהוגן. הוא עושה גם עוול לעצמו עם העדות שמסר שם. קוויתי ש־הוא יבין. נוצר מצב כזה שעמדתי לבד בבית־המישפט וכל אלה שהיו אמורים לסייע לעדות שלי פשוט לא היו כאן או שלא רצו להעיד. אני יודע שקשה לסמוך על אנ־שים אבל היתה לי אכזבה שבעניין כל־כך חמור, חברים שחשבתי ש־הם חברים, קמו והפנו לי עורף.

בייחוד מימון לוי, שהיה כל כך מסובך עם עזר כהן ועוד אחרים, ופנה אלי לא פעם לעזרה, ואני תמיד באתי לקראתו.

כל מיני חומרים

ב**ערב שבו קרה** הרצח חיפש אותו טוביה. הוא ידע שהיתה לו פגישה עם גנדי ועם הפקידה זהבה כהן שעבדה אצלו במלון ולכן טילפן טוביה לגנדי באותו לילה כדי לאתר את מימון. יותר מאוחר עשו מזה עניין ושרבבו את שמו של גנדי סתם. באמת מס־בתי־המלון היפים בעולם — דירה ענקית עם בריכת־שחיה וכל ה־נוחיות. כל זה היה לפני המיקרה.

באתי אז חזרה לארץ במטרה לחזור לברזיל בהקדם, אבל אז קרה המיקרה בבר־בקר ונכנסתי למתחים עצומים. לפני כן היה איתי גם טוביה בברזיל, והכרנו יהודים שמוכרים לכל העולם חו־מרים מכל מיני מיכרורות. אנחנו, טוביה ואני, רצינו דווקא שהחו־מרים יגיעו ארצה ולא לארצות ערב. יש שם יהודים מאוד אמידים השולטים בשוק העולמי ורובם פרו־ישראלים.

קשרנו אז קשר עם מישהו מה־ממשלה ושלחנו נציג עורך־דין ו־מדען מטעם מדינת ישראל, ואנ־חנו הבאנו את חומר־הגלם לבלגיה לבדיקות מעבדתיות. כל זה נעשה בשיא הסודיות.

טוביה ואני נכנסנו לזה בהתנד־בות ולא כדי להרוויח כסף ממדינת ישראל. נכון לומר שניצלנו את הקשרים שלנו לעזור למדינה מתוך רגשות פטריוטיים. והכל השתבש עם המיקרה.

כשהביאו אותי מאיטליה, חקרו אותי שעות על גבי שעות במטה הארצי על המיכרות והקשרים שלי. הם ידעו הכל! אני לא הכחשתי ולא אישרתי, כי זה לא נראה לי חשוב ולא נראה לי קשור לפרשה בכלל. תיכף אחרי המיקרה נסענו טוביה ואני לאירופה לזמן קצר ויותר מאוחר לברזיל. אני הייתי כן גנדי, שנפל לתוך כל הסיפור.

את יודעת, אם אצא ביום ראשון, אני לא הולך הביתה. אני לוקח סוויטה במלון הילטון ונח כמה ימים. אני צריך לחשוב ולנוח. אני מתכוון לשהות בארץ זמן קצר ול־טייל בעולם רוב הזמן. אני צריך גם לדאוג לעסקים שהזנחתי בב־רזיל.

עד כאן דבריו של גומדי.

שאלתי אותו על הקשרים בב־רזיל, וביקשתי שיספר איך קשר קשרים אלה. הוא היסס ושאל אותי אם לדעתי לא יוכל הסיפור לה־זיק לו. עניתי בשלילה.

רחמים סיפר:

במשך השנים האחרונות, לפני המיקרה, נסעתי לחו"ל כמה פעמים בשנה. אני מכיר אנשים בכל מקום ויש לי קשרים טובים. באחד הבי־קורים שלי בריו דה־ז'נרו פגשתי באמצעות חברים ישראלי־לשעבר שעוסק ביהלומים. יש לו שם שני מיכרות גדולים של יהלומים משו־בחים. יצאנו לבלות יחד, הוא ממש מלך בברזיל.

באחת הפעמים הוא שאל אותי אם אני רוצה לגור שם תקופה ולהיכנס איתו שותף במיכרה. הס־כמתי. יחד הרחבנו את העסקים שלנו וקנינו יחד עוד מיכרה. ב־ברזיל אפשר לסדר הכל אם יודעים למי לשלם וכמה. המיכרה הוא עסק רווחי מאוד. נשארתי שם תקופה ושכרתי דירת־פאר, בבניין המחובר לקופקבנה, שהוא אחד מבריו דה־ז'נרו רוב הזמן. חייתי שם טוב ועשיתי עסקים.

גומדי עם גיסתו מרים דנוך בבית־המישפט
איפה החברים?

מצב קפקאי

ה**יה כתוב** בעיתונים שאשתי פגשה אותי בירופה. זה לא נכון. אשתי באה אלי לברזיל ו־טיילנו במקומות יפים מאוד. כש־בת־שבע ראתה אותי ברומא, היא נדהמה ממש. היא היתה בטוחה שאשלח להביא אותה עם הילדים שוב לברזיל ואז, באותה פעם, נתפסתי. אני ממילא התכוונתי ל־בוא ארצה ולגמור עם העניין אחת ולתמיד. רציתי לדעת איפה אני נמצא ומה יהיה איתי. רציתי לח־כות עד העירעור של טוביה בבית־המישפט העליון כדי לקבל תמונה יותר ברורה. עכשיו כבר עברה יותר משנה והעירעור שלו לא נשמע, הם מחכים לגזר־הדין שלי. הכל תלוי כאן אחד בשני. אני מחכה לרגע שבו אצא מהכלא. זו הרגשה איומה לשבת בבית־הסוהר, בייחוד שאני יודע שאני חף מ־פשע.

אני מקווה שלערוסי יהיה מצ־פון והוא יבוא הנה יום אחד ויספר את כל האמת. אני נקלעתי למצב קפקאי, כמו שעדנה קפלן, עורכת־הדין שלי, הסבירה. נפלתי למצב שאין מנוס ממנו.

נעמי אדווה ■

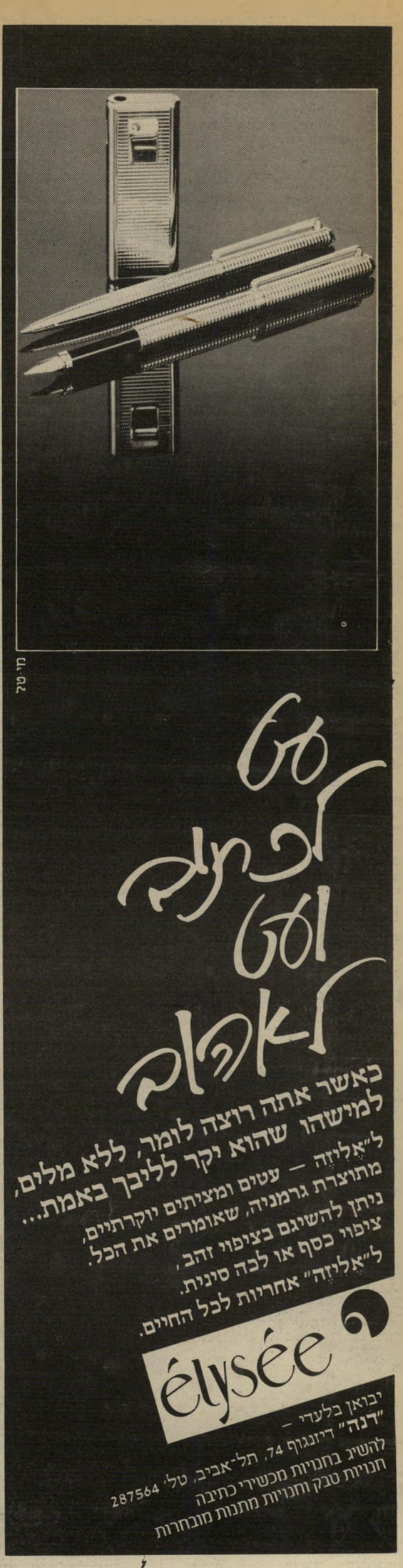

במדינה

דרכי חיים

מעוזו של שחטר

בדווי לוכש מדים נזרק מהמישטרה אחרי שעבר עבירה חמורה ועתה הוא מבקש לחזור.

סמי אבו־עיאדה (25), בן לחמו־לה בדווית ענפה בנגב, היה מאו־שר כאשר הוא התקבל למישטרה. הוא שירת במישטרת לוד ועבר שילטון הישראלי והבן שמח ללכת בדרכי אביו.

באחד הימים בא לתחנת־המיש־טרה תושב לוד, אחמד אבו־מוסא, ואחרי שבין השניים נוצרה ידידות ביקש ממנו סמי השוטר טובה — שישאיל לו את רכבו לצורך נסיעה מישפחתית לצפון הארץ. חברו לא היסס, מה גם שמדובר בשוטר, ו־נתן לו את ריכבו.

איתרע מזלו של סמי והנסיעה בריכבו של אבו־מוסה הסתיימה בתאונה קטנה, כבר בסביבות תל־אביב. הרכב פגע בערימת חול וניזוק. ואם לא די בזה, התברר אחר־כך שהשוטר שגרם תאונה לרכב אף נהג ללא רישיון.

סמי, שנבהל, טען שברכב נהג שוטר אחר, יעקב בן־חמו. אך בירור העלה שאין זה נכון.

השוטר הורשע בנהיגה ברכב ללא רשיון והדחת עד, ונדון ל־שנת מאסר, ממנה חצי שנה בפר־על, ופסילת רשיון לשנה. אך ה־עונש הגדול שקיבל סמי היה שהוא נזרק מהמישטרה. לגביו היה זה עלבון צורב.

ואם לא די בכך, הוא התקשה למצוא מקום עבודה חליפי. בכל מקום שבו ביקשו לדעת על עברו, שינו את היחס כלפיו אחרי שהתב־רר מדוע הורחק מהמישטרה.

סמי לא שתק. הוא פנה לבית־המישפט העליון, עורכי־דינו, מאיר זיו ואורי קדרי, טוענים בבקשת העירעור בין השאר שבית־המיש־פט המחוזי התעלם מנסיבותיו ה־אישיות של סמי: בהיותו בן 7 נחטף אביו, והועבר לירדן. שם הוחזק שמונה שנים בצינוק, ו־שלוש שנים אחרי שהוחזר לישי־ראל נפטר. המערערים טוענים ש־סמי היה שוטר למופת, ויתכן שה־מעשה שעשה נובע מהיותו צעיר, רק בן 22, כאשר עשה מה שעשה. הם מציינים שאחרי שהוא פשט את מדיו הוא התחתן והוא אב לשני ילדים, עול פרנסת־המיש־פחה מוטל עליו והרחקתו מהמי־שטרה היא עונש מספיק.

סמי מקווה שהעירעור יתקבל רק מסיבה אחת: הוא רוצה לשוב למישטרה.

שוטר־מודח אבו־עיאדה
טעות בגיל צעיר

"ניסיתי הכל וחזרתי לאוריגינל".
טבק אוריגינל.

1983
המוצר הנבחר

המוצר הנבחר 12 שנה ברציפות.

Tabac Original.
For men of the world
all over the world.

ג.ב. יכולה להפתיע
גם את מי שניסה כבר הכל.
מבקר אורגינלי.

ט' ניסן תשמ"ג, 23.3.1983 מיספר 2377 76 עמודים
שנה 47 המחיר: 60 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

רגעים הזה

שבוע אחרי שהשקיעה חצי מיליון לירות בחג'יגת יום־הולדת

שלה, נהרג

דבורה בקו

בדרך לאילת

מוחה של שחקנית